

SREDA, 18. FEBRUAR 2009

PRESEDSTVO: GOSPOD PÖTTERING

predsednik

(Seja se je začela ob 15.00)

1. Nadaljevanje zasedanja

Predsednik: – Razglašam, da se zasedanje Evropskega parlamenta, ki je bilo prekinjeno v četrtek, 5. februarja 2009, nadaljuje.

2. Izjave predsedujočega

Predsednik: – Gospe in gospodje, pred dvema tednoma so teroristi v Pakistanu umorili poljskega inženirja Piotra Stańczaka, ki so ga od septembra zadrževali kot talca. V imenu Evropskega parlamenta bi rad izrazil svoje ogorčenje nad tem grozovitim umorom nedolžnega človeka, poljskega državljana in državljana Evropske unije. Evropski parlament najodločneje obsoja to zločinsko dejanje. Družini preminulega in vsem njegovim sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje.

Terorizem je neposreden napad na svobodo, človekove pravice in demokracijo. Terorizem je poskus doseganja ciljev s slepim nasiljem in uničevanja naših skupnih vrednot. Pomeni hudo nevarnost za varnost in stabilnost mednarodne skupnosti. Terorizem je zločinska dejavnost, ki je ne smemo jemati zlahka.

Gospe in gospodje, naj povem v maternem jeziku umorjenega inženirja: *Niech spoczywa w wiecznym pokoju* [Naj počiva v miru].

Prosim vse zbrane, da spomin Piotra Stańczaka počastimo z minuto molka.

(Parlament je z minuto molka počastil spomin na žrtev)

Gospe in gospodje, v gozdnih požarih po Avstraliji v zadnjih dneh tragično umirajo ljudje. Ti gozdni požari, najhujši v zgodovini Avstralije, so terjali veliko življenj v grozljivih okoliščinah. Vsi smo zgroženi ob silovitosti te naravne nesreče in ob njenih strašljivih posledicah. Avstralskemu ministrskemu predsedniku sem v imenu Evropskega parlamenta v pismu izrazil iskreno sožalje. Naj v imenu Evropskega parlamenta na današnjem plenarnem zasedanju še enkrat izrazim našo solidarnost z Avstralijo, njenimi državljani in oblastmi v tem žalostnem času.

Naslednji teden bo delegacija našega Parlamenta odpotovala v Avstralijo osebno izrazit naše sožalje. Naj vseeno tudi tukaj izrazim naše iskreno sočutje in sožalje družinam žrtev. V naših mislih smo z vami.

Gospe in gospodje, iz Islamske republike Iran spet prihajajo zaskrbljujoče novice. Maja 2008 so tam zaprli sedem vodilnih predstavnikov verske skupnosti Bahá'í. Osem mesecev so jim odrekli pravico do pravnega svetovanja. Ta teden pa naj bi se proti tem sedmim dostojanstvenikom verske skupnosti Bahá'í začel sodni proces, ki ne izpolnjuje niti najosnovnejših meril pravnega reda. Nobelova nagrajenka, iranska odvetnica Shirin Ebadi, ki je bila pripravljena prevzeti obrambo zaprtih voditeljev, je sama izpostavljena grožnjam s smrtjo.

Evropski parlament še enkrat najnujneje poziva iranske oblasti k spoštovanju človekovih pravic in spoštovanju pravic verskih manjšin in k ponovnemu pretehtanju obtožb proti sedmim voditeljem skupnosti Bahá'í. Obtoženi so Fariba Kamalabadi, Jamaloddin Khanjani, Afif Naeimi, Saeid Rasaie, Mahvash Sabet, Behrouz Tavakkoli in Vahid Tizfahm. Te ljudi preganjajo izključno zaradi njihovih prepričanj in jih je treba nemudoma izpustiti iz zapora.

(Aplavz)

Gospe in gospodje, prejšnji petek, 13. februarja 2009, so španskega poslanca tega Parlamenta, gospoda Herrera, venezuelske oblasti v glavnem mestu Caracasu aretirale in nato izgnale iz države zaradi pripomb, ki jih je izrazil o venezuelski vladi v medijih. Gospod Herrero je obiskal to državo kot član uradne delegacije Skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov, ki jo je na obisk povabila ena od opozicijskih strank v okviru priprav na ustavni referendum. Da so ga lahko aretirali, so

organi vdrli v njegovo hotelsko sobo, nato pa so ga odpravili na letalo na rednem poletu v Brazilijo, brez kakršnega koli uradnega pojasnila in brez možnosti, da bi vzel s seboj svoje osebne predmete. Smatramo, da je kaj takega nesprejemljivo!

V imenu Evropskega parlamenta najostreje protestiram proti takemu postopanju. Odločno obsojam ta incident, ki pomeni kršenje človekovih pravic in zaničevanje demokratičnih institucij, kakršna je Evropski parlament.

(Aplavz)

Giles Chichester (PPE-DE). Gospod predsednik, oglašam se kot predsednik Delegacije Parlamenta za odnose z Avstralijo in Novo Zelandijo ter izražam svoje popolno strinjanje z vašo pravkaršnjo izjavo in zahvalo zanjo. To sporočilo bom lahko naslednji teden osebno posredoval v Avstraliji.

Predsednik: Najlepša hvala, gospod Chichester.

3. Sprejetje zapisnika predhodne seje: glej zapisnik

4. Nadaljnji postopki v zvezi z zahtevo za zaščito poslanske imunitete: gl. zapisnik

5. Preverjanje veljavnosti mandatov poslancev: gl. zapisnik

6. Razlaga Poslovnika: gl. zapisnik

7. Popravek (člen 204a Poslovnika): gl. zapisnik

8. Brezpredmetne pisne izjave: gl. zapisnik

9. Predložitev dokumentov: glej zapisnik

10. Vprašanja za ustni odgovor in pisne izjave (predložitev): gl. zapisnik

11. Posredovanje besedil sporazumov s strani Sveta: gl. zapisnik

12. Nadaljnje obravnavanje stališč in resolucij Parlamenta: glej zapisnik

13. Razpored dela

Predsednik: – Končni osnutek dnevnega reda te seje, kakor je bil sprejet na Konferenci predsednikov na njihovem srečanju v četrtek, 5. februarja 2009, v skladu s členoma 130 in 131 Poslovnika, je bil razposlan. Predlagane so naslednje spremembe:

Sreda:

Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov zahteva, naj se poročilo gospoda Reula o možnih rešitvah za izzive v zvezi z oskrbo z nafto preloži na naslednje delno zasedanje.

Herbert Reul, v imenu skupine PPE-DE. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, o tem predlogu smo v odboru dolgo in trdo razpravljali ter sklep sprejeli z veliko večino, včeraj in danes pa prejemamo obilo nasvetov in predlogov, ki izvirajo predvsem iz tega, da so drugi odbori vložili dodatne teme v razpravo.

Zdi se mi, da bi bilo smotrno, da danes ne sprejemamo odločitev, pač pa si omogočimo kasneje najti rešitev, ki jo bo Parlament lahko podprl. Zato vas prosim, da ta odlog danes sprejmete. Hvala.

Hannes Swoboda, v imenu skupine PSE. – (DE) Gospod predsednik, vložili smo dva predloga, nobeden od katerih najverjetneje ne bo dobil večinske podpore v Parlamentu. Zato želim podpreti ta predlog.

Gospod predsednik, z vašim dovoljenjem bomo predlagali tudi preložitev poročila gospoda Bermána. Če ta predlog zaradi pozne vložitve ne bo sprejet, bi rad že zdaj povedal, da bomo jutri predlagali preložitev glasovanja o poročilu. Hvala.

Predsednik: Najlepša hvala, gospod Swoboda.

Ali želi kdo izraziti nasprotovanje predlogu?

Claude Turmes, v imenu skupine *Verts/ALE*. – (DE) Gospod predsednik, moja skupina, skupina Zelenih/Evropske svobodne zveze, je predložila resolucijo, ki uživa podporo Skupine zavezništva liberalcev in demokratov za Evropo ter večjega dela Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu. Zato mislim, da gospod Reul predlaga preložitev iz strahu, da je s svojim stališčem v manjšini.

Malce me čudi, da po tako dolgi in trdi razpravi zahteva še eno preložitev. Zato smo proti preložitvi.

Predsednik: – Gospe in gospodje, slišali ste politična stališča. Slišali ste tudi, kaj ima povedati gospod Swoboda. Odločitev bo sprejeta jutri.

(Parlament sprejme predlog Skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov).

O predlogu gospoda Swobode bomo glasovali jutri. Prosim vas, da to upoštevate pri današnjem glasovanju.

(Razpored dela je bil s sprejet s to spremembo)⁽¹⁾

14. Vloga Evropske unije na Bližnjem vzhodu (razprava)

Predsednik: – Naslednja točka sta izjavi visokega predstavnika za skupno zunanjo in varnostno politiko ter Komisije o vlogi Evropske unije na Bližnjem vzhodu. Z veseljem pozdravljam med nami visokega predstavnika gospoda Solano in ga prosim za nagovor.

Javier Solana, visoki predstavnik za skupno zunanjo in varnostno politiko. – Gospod predsednik, to je moj prvi nastop v Parlamentu v letu 2009. V veliko veselje mi je biti med vami in upam, da se bo dobro sodelovanje, ki smo ga imeli v preteklosti, nadaljevalo tudi letos.

Vojna v Gazi se je končala pred mesecem dni, 18. januarja, in menim, da se nam vsem zdi, kot da se je končala šele včeraj. Povzročila je ogromno trpljenja in uničenja in vsem nam je pustila v ustih grenak okus. Humanitarne razmere so še danes zelo žalostne. Nujno moramo poiskati rešitve, kako zagotoviti pomoč in omiliti trpljenje ljudi.

Ob tem pa moramo tudi storiti vse, kar je v naši moči, da se bo končal spor med Izraelci in Palestinci ter med Izraelci in arabskim svetom. V resnici so parametri rešitve dobro znani, in to že nekaj časa. Zdaj je pomembna politična volja Izraelcev in Palestinecev, Arabcev in v širši mednarodni skupnosti za udeležanje rešitve.

Evropa si danes želi miru na Bližnjem vzhodu enako močno kot kdajkoli. Naša zavezanost ustanovitvi obstojne in neodvisne palestinske države, ki bo mirno sobivala z Izraelom, je popolna. Ta zaveza je v osrčju naše bližnjevzhodne politike. Vsa naša dejanja uravnava ta strateški cilj. Trdno podpiramo vse, ki želijo najti mirne rešitve za številne težave in izzive na območju Bližnjega vzhoda.

Parlamentu je znano, kako težavno in brezizhodno je videti stanje. Vse prepogosto to območje preplavljajo nasilje, vedno hujši ekstremizem in revščina. Po drugi strani pa so danes razmere za sodelovanje Evropejcev in Američanov pri iskanju mirne rešitve za Bližnji vzhod verjetno ugodnejše kot kdajkoli. Pravkar sem se vrnil iz Washingtona, kjer sem imel koristne in plodne razgovore s predstavniki Obamove administracije. Po mojem se lahko zanesem, da so trdne zaveze, ki jih izražajo, resnične. Voljni in pripravljeni smo sodelovati z njimi pri oblikovanju uspešne rešitve tega spora.

Menim, da je imenovanje senatorja Mitchella za odposlanca ZDA vlilo ljudem na Bližnjem vzhodu in njihovim prijateljem novo upanje. Dobro ga poznamo. Z njim smo že sodelovali. Imel sem čast sodelovati z njim leta 2001 pri sestavljanju znanega poročila, pa tudi pred kratkim sodelovati z njim na tem območju.

⁽¹⁾ Glede drugih sprememb razporeda dela glej zapisnik.

Močno upam, da bodo te spremembe prinesle nov pristop, pri katerem bodo bolj upoštevana stališča udeležencev glede urejanja lastnih zadev. Vemo, da morajo rešitve in predlogi izvirati iz same regije. Ob tem pa ostaja bistvenega pomena tudi tesnejše sodelovanje mednarodne skupnosti.

Zato je tako pomembna Arabska pobuda za mir. Ta pobuda je skupna ponudba arabskega sveta glede rešitve spora med njim in Izraelom. To je njihov odgovor na težave, ki ovirajo njihov napredek in vključitev v svet. To pobudo upoštevamo in jo je treba upoštevati.

Pred kratkim so bile v Izraelu pomembne volitve. Seveda morajo o sestavi nove vlade odločiti izraelsko ljudstvo in njegovi voditelji. Mi pa seveda upamo, da bosta novi ministrski predsednik in vlada trdna sogovornika v mirovnih pogajanjih.

Ni treba posebej omenjati, da enako velja za Palestince. Tudi oni morajo urediti zadeve v lastni hiši, med drugim tudi s spravo. Vsem je znano, da močno spodbujamo spravo med palestinskimi strujami pod predsednikom Abasom in podpiramo prizadevanja Egipta in Arabske lige v to smer. Sprava bo odprla vrata miru, stabilnosti in razvoju.

Kot sem že povedal, mi je znana resna zaskrbljenost Parlamenta zaradi krize v Gazi in to zaskrbljenost delimo vsi. Dovolite mi, da ob tej priložnosti orišem nekaj pomembnih mednarodnih prizadevanj in dejavnosti za prekinitev nasilja in olajšanje trpljenja civilnega prebivalstva.

Vloga Egipta pri reševanju krize v Gazi in reševanju zapletov med samimi Palestinci je ves čas ključna. Upajmo, da bodo njihova prizadevanja kmalu privedla do trajne prekinitve ognja, odprtja prehodov za blago in ljudi ter nekakšnega sporazuma med samimi Palestinci. Brez tega bo Gazo težko – če ne celo nemogoče – obnoviti.

Upamo, da bomo kmalu lahko pozdravili sporočilo o prekinitvi ognja. Predvčerajšnjim so bili opravljena koristna srečanja in upajmo, da se bodo nadaljevala danes in tudi v prihodnje, da bo prekinitev ognja razglašena čim prej. Kot že veste, bo Egipt 2. marca gostil tudi pomembno konferenco o obnovi in pričakujemo, da bo mednarodna skupnost na konferenci sprejela ustrezne zaveze. Tudi Evropska unija opravlja svojo vlogo. Takoj smo izrazili svojo pripravljenost konkretno prispevati k trajni prekinitvi ognja. Izrazili smo tudi svojo pripravljenost odposlati svoje nadzornike na mejni prehod Rafa v skladu s sporazumom, ki smo ga podpisali leta 2005. Pripravljeni smo delovati na mejnem prehodu Rafa in na vseh drugih mejnih prehodih, kjer bo naša pomoč potrebna oziroma bodo zanjo zaprosili.

Več evropskih držav je tudi izrazilo svojo pripravljenost pomagati zlasti pri preprečevanju nezakonitega trgovanja, zlasti tihotapljenja orožja v Gazo. Dejavnosti Evropskega parlamenta v zvezi s krizo so pomembne in so del celovitega odziva Evropske unije na krizo.

Kar se tiče Združenih narodov, lahko pohvalimo Agencijo ZN za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu za njeno opravljeno delo in vztrajnost ter poudarimo, da bo Evropska unija še naprej podpirala vse njene napore.

Jasno pa je, da sporov na Bližnjem vzhodu ne more reševati nobena država ali organizacija sama. Že sama narava težav terja večstransko reševanje. V naslednjih mesecih bo imela ključno vlogo pri tem četverica. Nova administracija ZDA je v sodelovanju z nami potrdila svojo namero, da bo v celoti izkoristila možnosti, ki jih nudi četverica.

Strašni dogodki v Gazi zahtevajo od nas tudi strateški in dolgoročni premislek o vprašanju Gaze. Območje Gaze je del ozemlja Palestine, ki je bil okupiran leta 1967, in bo nekoč nedvomno del palestinske države. Gaza mora pridobiti gospodarsko in politično obstojnost. Gaza mora postati del politične rešitve.

Neposredna prednostna naloga je zagotoviti trajno prekinitev ognja, ki jo bodo v celoti spoštovale vse strani, in omogočiti neovirano dostavo humanitarne pomoči. Mejni prehodi se morajo urejeno in predvidljivo odpreti za humanitarno pomoč, trgovsko blago in ljudi.

Kot že veste, so diplomatske posledice konflikta v Gazi na širšem območju zelo resne: prekinjena so posredna pogajanja med Sirijo in Izraelom, Mavretanija in Katar sta prekinila odnose z Izraelom, zagrožen je bil umik Arabske mirovne pobude.

Kot veste, so se delitve med Arabci poglobile. Brez enotnosti med Arabci bo zelo težko doseči napredek v Gazi in pri bližnjevzhodnem mirovnem procesu. Za mir na Bližnjem vzhodu je potrebna enotnost vsega arabskega sveta. Za obnovitev enotnosti med Arabci in zlasti njihovo podporo Arabske mirovne pobude bo ključnega pomena bližnji vrh Arabske lige.

V naslednjih mesecih bomo tudi priča volitvam v Iranu in Libanonu. Iranci bodo 12. junija volili novega predsednika. Že večkrat smo izrazili naše globoko spoštovanje Irana in našo željo izoblikovati povsem drugačne odnose s to državo. To je nedvomno v interesu vseh, izvedljivo pa je le, če si bomo zaupali oziroma če bomo obnovili medsebojno zaupanje.

Naj sklenem z ugotovitvijo, da bo leto 2009 kritičnega pomena za Bližnji vzhod. Morda stojimo na prelomnici. Lahko se odločimo nadaljevati z dosedanjo politiko in dosedanjimi pristopi, vedoč, da bodo rezultati enaki kot doslej – stanje, kakršno poznamo danes. Lahko pa poskušamo z novo energijo in novo odločnostjo prilagoditi svojo politiko in pristope za dosego zelenih ciljev.

Delovati moramo tako na področju obvladovanja kriz kot na področju reševanja sporov – o tem ni nobenega dvoma. Napočil pa je čas, ko se moramo odločno usmeriti na reševanje konflikta. Le tako bo mogoče končati ta neskončni krog smrti in uničevanja.

(Aplavz)

Predsednik: – Visoki predstavnik, najlepša hvala. Gospe in gospodje, rad bi vas opozoril na to, da bom kot predsednik Evrosredozemske parlamentarne skupščine prihodnjo nedeljo vodil delegacijo na obisk Gaze, Ramale, Sderota in Jeruzalema, ki bo trajal dva dni in pol. Med drugim bomo imeli v Jeruzalemu razgovore s predsednikom Peresom in ministrskim predsednikom Olmertom, v Ramali pa s predsednikom Mahmudom Abasom in ministrskim predsednikom Fajadom. V Gazi bomo sodelovali pri pripravah obiska Združenih narodov, ki bo sledil.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, na Bližnjem vzhodu trenutno vlada prehodno stanje. Izrael bo verjetno kmalu imel novo vlado. ZDA že imajo novo administracijo, ki trenutno opredeljuje svoje prednostne zunanje politične naloge. Tudi na okupiranem palestinskem ozemlju lahko kmalu pride do sprememb. Tako lahko spremembe odprejo nove priložnosti za naše sodelovanje.

Ni pa mogoče zanikati, da je najnovejši konflikt povzročil veliko trpljenja in uničenja. Zaradi njega je bližnjevzhodni mirovni proces – to moramo priznati – trenutno zelo ranljiv. To je Parlamentu še predobro znano, pri čemer imam v mislih polemike in razprave v preteklosti.

Stanje, kakršno vlada v začetku leta 2009, vsekakor ni zadovoljivo. Če pa naj nekega dne med Izraelci in Palestinci zavladava mir, je edina možna pot naprej narediti vse za obnovitev njihovih pogovorov. Humanitarna tragedija v Gazi zelo vpliva na celotno regijo. Ravno sinoči sem se vrnila z obiska v Siriji in Libanonu in bom o tem še poročala, zlasti pa naj poudarim, da moramo vsem izraelskim voditeljem dati jasno na znanje, da EU pričakuje njihovo trajno zavezanost mirovnemu procesu in rešitvi z dvema državama.

Moramo pa tudi okrepiti naše sporočilo Palestincem, da je močna palestinska oblast, ki dejansko obvladuje celotno okupirano palestinsko ozemlje, nujna tako za ponovno združitev Zahodnega brega in Gaze kot za obnovitev mirovnega procesa. Zato Evropska unija podpira prizadevanja Egipta, Turčije in ostalih v tej smeri.

Z novo administracijo ZDA se moramo dogovoriti o skupni poti naprej. O tem sem se nazadnje prejšnji teden telefonsko pogovarjala z državno sekretarko Clintonovo. Strinjala se je, da je treba doseči trajno prekinitev ognja in obnoviti mirovni proces, ki je edina možna rešitev. Prav tako sva se strinjali, da se mora četverica o teh zadevah temeljito posvetovati še pred koncem meseca. Veseli me, da smatra ameriška administracija četverico za zelo pomembno institucijo za pot k miru.

In nazadnje, okrepiti moramo sodelovanje z državami Arabske lige. Soglasje glede miru slabi, ne le v Izraelu in na okupiranem palestinskem ozemlju, pač pa tudi v Arabski ligi, kjer se pojavljajo zaskrbljujoče delitve.

To je bila tudi tema mojega omenjenega obiska Sirije in Libanona, kjer sem se srečala s sirskim predsednikom Asadom, libanonskim predsednikom Sleimanom in drugimi ključnimi partnerji. Nedavni konflikt je zelo slabo vplival na pogajanja ne le s Palestinci, pač pa tudi s Sirci. Zato smo opravili široko izmenjavo pogledov na mirovni proces. Ponovno sem izrazila zelo močno podporo Evropske unije arabski mirovni pobudi in pozvala partnerje k njihovi nadaljnji zavezanosti tej pobudi, saj predstavlja soliden okvir za mirovna pogajanja v regiji.

Poudarila sem tudi pomen prelomne odločitve Sirije in Libanona o vzpostavitvi diplomatskih odnosov in državi pozvala k zaključku vseh korakov tega procesa. V obeh državah smo obravnavali tudi praktične vidike in možnosti podpore Evropske unije reformnim procesom. V Libanonu sem ponovno izrazila našo načelno pripravljenost zagotoviti misijo Skupnosti za spremljanje volitev; sprejela pa sem tudi že odločitev, naj se tja takoj napoti raziskovalna misija.

Evropska unija kot celota je v zadnjih tednih izredno dejavna na politični in praktični fronti. Na politični fronti smo od mojega zadnjega poročila Parlamentu januarja letos vključeni v intenzivne diplomatske dejavnosti. Intenzivno pozivamo k prekinitvi ognja in sodelujemo z Egiptom ter drugimi pri vzpostavljanju pogojev za trajni mir.

Januarski sklepi Sveta kažejo, da EU razvija „delovni načrt“ za trajno prekinitev ognja. Ta dokument opredeljuje šest področij dejavnosti, med katera spadajo humanitarna pomoč, preprečevanje tihotapljenja v Gazo, ponovno odprtje mejnih prehodov v Gazo, obnova, sprava med palestinskimi strujami in obnovitev mirovnega procesa.

V teku je veliko občutljivih dejavnosti. Zgolj v ilustracijo intenzivnosti dejavnosti, v katerih smo vsi vključeni: osebno sem se na primer udeležila delovne večerje pariških sopredsednikov dne 15. januarja, vrhunskih srečanj v Šarm el Šejku in Jeruzalemu dne 18. januarja in ministrskih srečanj med EU in Izraelom dne 21. januarja ter med EU in skupino, ki so jo sestavljali Egipt, palestinske oblasti, Jordanija in Turčija, dne 25. januarja. Poleg tega je bil komisar Louis Michel, ki je odgovoren za humanitarno pomoč, 24. in 25. januarja na obisku v Gazi.

Smo v rednih stikih s kolegi iz četverice. Imeli smo pomemben sestanek trojke v Moskvi. Imela sem že omenjeni telefonski razgovor s Clintonovo, Javier Solana je obiskal Washington in dosegli smo dogovor, da je treba mirovni proces obnoviti. Nadaljujemo svojo načrtovano dejavnost spremljanja in nudimo pomoč pri izgradnji države, med drugim tudi na občutljivih področjih vzpostavitve pravne države ter upravljanja mej.

Akcijska strategija EU za Bližnji vzhod predvideva tudi podporo EU pri določenih vprašanih končnega statusa, na primer za Jeruzalem, begunce in varnostno ureditev.

V praksi pa je za EU zdaj prednostna naloga dostava humanitarne pomoči ljudem v Gazi. Komisija je že praktično čez noč mobilizirala 10 milijonov EUR, dodatnih 32 milijonov pa smo rezervirali za naslednje obdobje.

Na začetku marca egiptovska vlada organizira mednarodno konferenco v Šarm el Šejku za podporo palestinskemu gospodarstvu pri obnovi Gaze. Komisija se bo tega dogodka udeležila kot eden od sopodpornikov. Veseli me, da sem imela priložnost razpravljati o obljubah, ki jih namerava dati Komisija, s predsednikoma Odbora za zunanje zadeve in Odbora za proračun tu v Parlamentu dne 2. februarja. Še enkrat hvala za vašo podporo.

Trenutno težava ni le v financiranju, pač pa tudi dostopu, zlasti do Gaze. Že nekaj časa zelo jasno opozarjamo, javno in v zaupnih pogovorih, da je zaprtje prehodov do Gaze nesprejemljivo. Mislim, da se mi bo Parlament danes pridružil pri ponovnem pozivu k popolnem odprtju mejnih prehodov.

(Aplavz)

Ko se bo dostopnost izboljšala – v kar ne dvomim –, bo morda treba ponovno pretehtati naša finančna predvidevanja. Takrat bomo morda morali skupaj opraviti ponovno razpravo o tej zadevi. Upam, da lahko takrat spet računam na vašo podporo.

Spoštovane poslanke in poslanci, lahko se zanesete, da bo Komisija – in tudi jaz osebno – naredila vse, kar je v njeni oziroma moji moči za čim hitrejšo vrnitev miru v ta nesrečni del sveta. Vsekakor pa bomo pri tem še naprej tesno sodelovali s Parlamentom.

(Aplavz)

Joseph Daul, v imenu skupine PPE-DE. – (FR) Gospod predsednik, gospod Vondra, gospod Solana, komisarka Ferrero-Waldner, gospe in gospodje, stanje v Gazi je vsak dan še malo slabše. Prebivalstvo hudo trpi. Primanjkuje vsega.

Blokada, ki velja v Gazi, pomeni, da mora vsaka pošiljka humanitarne pomoči premagati vrsto ovir. Tudi ko doseže cilj, je ni dovolj za pokritje potreb na terenu. Bolnišnice ne morejo več ustrezno delovati. Ni več mogoča oskrba prebivalstva. Danes se v Gazi dogaja humanitarna katastrofa velikega obsega.

Evropska unija ima že zdaj eno od glavnih vlog v regiji. Finančna pomoč, ki jo je že zagotovila in jo še zagotavlja Palestincem, je znatna. Evropska unija je vložila precej truda v to, da bi preprečila humanitarno katastrofo, ki smo ji priče danes. Ne glede na ovire še naprej zagotavljamo humanitarno pomoč prebivalstvu

območja Gaze. Ravno danes je Evropska unija dodelila 41 milijonov EUR Agenciji Združenih narodov za palestinske begunce. Zato nam ta trenutek ni treba biti tiho.

Po mojem mnenju mora biti evropsko sporočilo jasno. Ne moremo dopuščati, da bi bila humanitarna pomoč talec v tem konfliktu. Nujno je, da lahko humanitarna pomoč potuje prosto, brez ovir, in da se kontrolne točke odprejo.

Nadalje moramo izreči opozorilo Hamasu. Incidenti v preteklem mesecu, ko je Hamas zasegal in ni vračal humanitarne pomoči, ki jo je na tem področju delila Agencija ZN, so škandalozni in nesprejemljivi in se ne smejo več ponoviti. Vsi udeleženci morajo računati na fazo obnove in se morajo aktivno pripraviti nanjo z oceno škode na terenu in z oblikovanjem načrtov za finančno, gospodarsko in socialno obnovo območja Gaze. Ta obnova je nujna za stabilnost v regiji. To je tudi cilj konference donatorjev v Šarm el Šejku 2. marca.

Moramo pa jasno povedati naslednje: Ni mogoča nikakršna – samo še ena v vrsti – obnova, dokler ne bo razglašeno trajno premirje. Premirje in prenehanje vojaških operacij tudi s strani Izraela sta nujen predpogoj za ponovno vzpostavitev miru v regiji. Prav tako mora – in to govorim skrajno resno – Hamas popolnoma in dokončno prenehati izstreljevati rakete iz Gaze na Izrael.

Na vsak način je tudi treba preprečiti dobavo orožja in streliva skozi predore, ki povezujejo Gazo z Egiptom. Nujna sta obnovitev dialoga med vsemi segmenti palestinske družbe in ponoven zagon tekočega procesa pogajanj. Egipt, ki zaradi svoje mejne lege z Gazo nosi posebno odgovornost, mora igrati aktivno vlogo v tem pogajalskem procesu. To posebno vlogo Egipta moramo upoštevati pri vseh naših prihodnjih diplomatskih prizadevanjih.

Edina možnost za iskanje rešitve konflikta so odprte diplomatske poti. Pozivam vse udeležence, vključno s četverico, Arabsko ligo in diplomati držav članic k trdnemu in odločnemu nadaljnjemu sodelovanju v pogajanjih.

Martin Schulz, v imenu skupine PSE. – (DE) Hvala, gospod predsednik, gospe in gospodje, naša razprava ima lahko le eno sporočilo: ni mogoča nasilna rešitev težav na Bližnjem vzhodu. Ni vojaške rešitve. Terorizem ne bo prinesel rešitve.

Lahko se zgodi, da ena od strani doseže kratkoročno vojaško prednost. Teroristična dejanja lahko povzročijo precejšen kaos. Izkušnje pa kažejo, da vsako nasilno dejanje povzroči še več nasilja in dvigne krog nasilja na novo, hujšo raven. Nujen je torej dialog, ki pa ga je na Bližnjem vzhodu izredno težko vzpostaviti, zlasti v časih negotovosti in, do določene mere, časovne neusklajenosti volje in pripravljenosti.

Upanje pa prihaja tudi iz Združenih držav. Predsednik Obama, Hillary Clinton in njuna ekipa ponujajo model soglasja in dialoga, kar je popolna novost v primerjavi s prejšnjo administracijo, ki se ji je na srečo iztekel mandat. Torej v Washingtonu je upanje. Kaj pa v Jeruzalemu? Kar je imel povedati Benjamin Netanjahu v času predvolilne kampanje, je vsekakor grožnja mirovnemu procesu, po drugi strani pa tudi Avigor Liebermann vsekakor predstavlja grožnjo mirovnemu procesu na Bližnjem vzhodu. Ta časovna neusklajenost pomeni tveganje.

Kaj se dogaja v Libanonu? Kakšen bo v prihodnje vpliv Hezbolaha? Koliko se je pripravljen vključiti v konstruktiven dialog, pred volitvami v Libanonu in po njih? Kako je z zahodno usmerjeno večino? Ali bi bila ta večina pripravljena ob volilni zmagi integrirati Hezbolah? Ali se je Hezbolah pripravljen integrirati? To je bistveno odvisno od tega, kdo bo vladal v Teheranu. Izid volitev v Iranu je osrednjega pomena. To velja tudi za odnos Hamasa.

Vprašanje, ali bomo imeli opravka z radikalnim predsednikom, ki bo zanikal Izraelu pravico do obstoja – kar počne sedanji vršilec dolžnosti –, ali pa z vlado, ki bo pripravljena na pogovore in bo pripravljenost segala od Teherana do Bejruta in do Rafe, je bistvenega pomena za stabilizacijo celotne regije. Smo za enotno vlado Palestincev. Brez enotne vlade Palestincev si ni mogoče predstavljati mirovnega procesa. Zdaj je torej na Hamasu, da pokaže svojo pripravljenost in sposobnost vključitve v tako vlado.

Osnovni predpogoj za tak izid pa so pogovori s Hamasom, podpora tistim Palestincem, ki so pripravljene pogovarjati se s Hamasom, namesto da jih oblasti v Jeruzalemu, ki poznajo le politiko nadaljnega naseljevanja, potiskajo v stalno defenzivo. Mimogrede, če je res, da so sedaj ponovno odobrili gradnjo novih naselij na 163 hektarih, to pomeni element destabilizacije in to moramo dati našim prijateljem v Izraelu jasno vedeti.

Na Bližnjem vzhodu so vse zadeve prepletene. Ni mogoče preprosto izbrati posamičnega elementa in verjeti, da je mogoče vojaško rešiti posamičen problem. Zato je osnova vsega pripravljenost na pogovor. Načrt

Arabske lige, mirovni načrt Savdske Arabije, predvideva konec nasilja ob hkratnem priznanju pravice do obstoja Izraelu. To je drzen in ambiciozen načrt, o katerem je treba razpravljati. Dejstvo, da v Arabski ligi, v arabskem taboru, obstajajo ljudje, pripravljeni na tako razpravo, že samo po sebi pomeni napredek. To je treba podpreti. Bombardiranje ni prava oblika podpore, naj pa dodam, da tudi ni prava oblika podpore dosedanjam naporom Evropske unije dopuščati, da se vsi naši dosedanji dosežki porušijo zaradi kakršnih koli že vojaških razlogov. Zato je lahko naše sporočilo le, da je predpogoj za karkoli dialog.

Visoki predstavnik gospod Solana, rekli ste, da ste danes prvič letos med nami. To je mogoče tudi vaš zadnji obisk pred junijskimi volitvami v Parlament. Dialog je zelo verjetno *sine qua non* uspeha, in naj povem v imenu svoje skupine, da ste vi posebljenje dialoga. Vaše delo zasluži več kot le spoštovanje. Zasluži občudovanje, med drugim zaradi vašega stalnega prizadevanja za dialog. Za to vam izražamo našo najglobljo zahvalo.

(Aplavz)

Predsednik. – Najlepša hvala, gospod Schulz. Seveda upamo – in o tem se lahko vsi strinjamo –, da bo gospod Solana še večkrat prišel med nas pred iztekom tega parlamentarnega mandata.

Graham Watson, v imenu skupine ALDE. – Gospod predsednik, žalostno je, da moramo spet razpravljati o tem, kaj lahko Unija stori za olajšanje gorja na Bližnjem vzhodu.

Če pogledamo pravkaršnji konflikt v Gazi, veljajo vse stare in znane fraze: krivda na obeh straneh, provokacije Hamasa, nesorazmeren odgovor Izraela. Ampak ob tem začaranem krogu nasilja smo te oguljene fraze uporabili že tolikokrat, da so izgubile ves naboj, ki so ga nekoč imele. Tako ne moremo več naprej. Seveda je naša moralna obveza sodelovati pri obnovi Gaze. Seveda je smiselno zahtevati zavarovanja od Izraela. Slabo je, če mečejo v zrak letališče, šole in kanalizacijske sisteme, še slabše pa je, če take objekte obnavljamo z evropskim denarjem, pri tem pa vemo, da bodo verjetno spet uničeni.

Ali je mogoče, ali je verodostojno predstavljati si, da nam lahko Izrael jamči, da do tega ne bo prišlo? Pomoč za obnovo in humanitarna pomoč iz Evropske unije ne bosta preprečili prihodnjih konfliktov. Potrebujemo nov pozitiven pristop, po možnosti skupaj z Združenimi državami, če pa to ni mogoče, pa pač brez njih.

Nasilje v preteklem mesecu in izid volitev v tem mesecu sta spremenila pogoje razprave. Hamas je politično močnejši, vojaško je nedotaknjen, nasprotuje priznanju Izraela, v Izraelu lahko pričakujemo prihod koalicije z doslej najostrejšimi stališči, ki bo v celoti nasprotovala samostojni palestinski državi. Med tem se prepad med Zahodnim bregom in Gazo vztrajno pogloblja in preti trajna ločitev teh območij.

Svet in Komisija še nista jasno napovedala, kako se bosta odzvala na ta tok dogodkov, videti je celo, da želi češko predsedstvo zadevo umakniti z dnevnega reda, vendar si nadaljnega čakanja ne moremo privoščiti. Glede na buren tok dogodkov in glede na to, da se niti Hamas niti Izrael nista pripravljena pogovarjati med seboj, moramo oblikovati uresničljive pogoje, o katerih se lahko pogovarjamo z obema stranema. Izolacija vodi le v obup.

Prišel je čas za diplomacijo, prefinjeno, a odločno. V katerem forumu? V okviru četverice, gospod Solana? No, morda, ampak najprej si priznajmo, da so se neuspehi politike, razočaranja in postopen vzpon ekstremizma v zadnjih sedmih letih dogajali v mandatu četverice. Odposlanec četverice, Tony Blair, ni bil nikoli v Gazi. Če bi šel tja, bi lahko obiskal industrijsko cono, enega od svojih priljubljenih projektov za nova delovna mesta, ki pa je bila prejšnji mesec zavržena z zemljo.

(Aplavz)

Četverica se je zdaj odprla za nove pristope in če naši partnerji v njem takega koraka ne morejo napraviti, moramo možnosti zanj raziskati mi.

In nazadnje, na prihodnost se lahko pripravimo le, če si odkrito priznamo, kaj se je zgodilo v preteklosti. Sprožiti bi morali odprto in pošteno mednarodno raziskavo domnevnih zločinov med konfliktom v Gazi. Agencija ZN za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev in naš parlamentarni odbor poročata o zaskrbljujočih dokazih vojnih zločinov in njune obtožbe so resne. Če Izrael obtožujemo po krivici, je treba njegovo ime oprati, če je zločine v resnici zagrešil, pa mora sprejeti odgovornost zanje. Naš cilj mora biti oblikovanje sporazuma o mirni in uspešni prihodnosti obeh nasprotnih si strani, po katerem bodo lahko sedanji sovražniki spet postali partnerji. Neuspeh našega dosedanjega pristopa pa je zapisan s prelito krvjo. Gospod Solana, izkrciti moramo novo pot k miru in Evropska unija mora pri tem prevzeti vodstvo, če bo potrebno.

(Aplavz)

Brian Crowley, v imenu skupine UEN. – (GA) Gospod predsednik, visoki predstavnik in komisarka Ferrero-Waldner, toplo pozdravljam današnji dogovor o zagotovitvi humanitarne pomoči območju Gaze. To je korak Evropskega parlamenta v pravi smeri.

Trenutna humanitarna situacija v Gazi je huda in odgovornost Evropske unije je pomoč.

– Veliko besed je bilo že izrečenih o nujnosti miru, dialoga, razumevanja, zmernosti – če naj uporabimo to besedo – pri odzivih in protiodzivih ob različnih dogodkih. Ko govorimo o Bližnjem vzhodu, pa močno izstopajo tri dejstva.

Prvič, ne gre za pogajanja enakih. Na eni strani je moč, na drugi pa sta šibkost in razdeljenost. Drugič, zunanji vplivi in medijsko pokrivanje niso porazdeljeni enakomerno. Ena stran uživa naklonjenost in zaščito mednarodnih medijev in držav, drugo stran pa počez označujejo z izrazi, kakršna sta „terorizem“ in „reakcionarnost“.

Tretjič, in to je najpomembneje, ob vseh političnih sporih, zemljepisnih sporih in zgodovinskih sporih že ves čas trpijo eni in isti ljudje: ženske, otroci, nedolžni civilisti, ljudje, ki nimajo nikakršne zveze s političnimi skupinami, političnimi organizacijami ali paravojaškimi ali terorističnimi organizacijami. Ti ljudje so nedolžne žrtve, ujeti v navzkrižnem ognju bombardiranja in – grenko se smejem temu izrazu – „ciljnega inteligentnega bombardiranja“. „Inteligentnih“ ali „varnih“ bomb preprosto ni. Ko bomba prileti, eksplodira – in ubije ljudi.

Imamo obilo dokazov, da niso ubijale nedolžnih ljudi le Hamasove rakete, izstreljene na Izrael, pač pa so, v stoternem merilu, na tisoče ljudi v Gazi in na okupiranih ozemljih pobile in ranile izraelske bombe in granate. Irec John King, ki dela za Agencijo ZN za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev v Gazi, nam je predložil dokaze, da so po tem, ko so obvestili izraelske oblasti, da njihove bombe padajo v bližino skladišča ZN za gorivo in živila v Gazi, v katerega so se zatekli otroci, katerih šola je bila zbombardirana, začele bombe padati še bližje, po drugem telefonskem klicu pa so bombe zadele prostor za gorivo.

Lahko je šlo za malomarnost, napačno informiranje ali namerno obstreljevanje, vsekakor pa gre za dejanje – po mnenju nekaterih morda ne ravno za vojni zločin – napada na mirovne in humanitarne institucije. Tudi v času vojne veljajo pravila bojevanja in nekaterih stvari se enostavno ne sme početi.

Seveda moramo palestinskemu ljudstvu zagotoviti pomoč za obnovo. Seveda moramo zagotoviti in vztrajati, da bo prišlo do mirovnih pogajanj in da bo mir uspešno vzpostavljen, ampak za to so potrebni tudi pogumni koraki v sami Evropi. Tako kot Martin Schulz čestitam Javierju Solani za prehojeno samotno pot nagovarjanja ljudi, s katerimi se ni hotel pogovarjati nihče drug, odpiranja vrat za dialog, saj je navsezadnje edina pot za vzpostavitev miru med sovražniki dialog, in mir edina možnost za vzpostavitev temeljev za trdno rešitev z dvema državama, ki bo jamčila mir, enakopravnost, varnost in pravičnost na Bližnjem vzhodu.

Jill Evans, v imenu skupine Verts/ALE. – Gospod predsednik, bila sem članica delegacije Evropskega parlamenta, ki je prejšnji teden šla v Gazo in si ogledala uničenje, in današnja resolucija Parlamenta je osredotočena na humanitarne akcije, ki je nujno potrebna.

Gre za resnično humanitarne krizo in kakšen bo naš nujni odziv nanjo? Devetdeset odstotkov ljudi v Gazi je odvisnih od pomoči ZN. To nima nikakršne povezave s pogajanjem. Zagotoviti moramo, da bo pomoč prišla do njih, za to pa je treba odpraviti obleganje in odpreti prehode. Kako naj se gosto naseljeno območje 1,5 milijona prebivalcev, ki je utrpelo 22 dni bombardiranja in več kot 1 000 smrtnih žrtev, sploh začne vračati v normalnejše stanje, če je dovoljena dostava samo 15 kategorij sredstev humanitarne pomoči: živil, nekaterih zdravil in vzmetnic? Domov in poslovnih stavb ne moremo ponovno zgraditi brez cementa in stekla, katerih dostava je prepovedana. Ne moremo učiti otrok v šolah, ki nimajo papirja, ker je ta prepovedan. Ne moremo prehraniti ljudi, če ni dovoljena zadostna dobava živil. Ne gre za to, da pomoči ne bi bilo, ampak ne more se prebiti skozi blokado. Pritisniti moramo na izraelsko vlado, da bo odpravila blokado in odprla prehode.

Pri ocenjevanju škode v Gazi se je treba osredotočiti na namerno uničevanje infrastrukture in gospodarstva. Videli smo šole, tovarne, domove in bolnišnico, ki so bili namerno napadeni. Spet smo bili priče izraelskemu uničevanju projektov, ki jih je financirala Evropska unija, in namesto da bi glede tega ukrepali, se pogovarjamo o okrepitvi trgovinskih odnosov, ob tem pa se pri obstoječih sporazumih kršijo človekove pravice.

Gospod Solana je rekel, da nas lahko nadaljevanje iste politike spet pripelje na isto mesto. Strinjam se. Leta 2006 Evropska unija ni priznala palestinske vlade narodne enotnosti, v kateri so bili tudi člani Hamasa, zdaj

pa smo pripravljene priznati novo izraelsko vlado, v kateri bodo lahko tudi člani, ki zavračajo rešitev z dvema državama oziroma ki ne podpirajo palestinske države.

Zdaj je ključnega pomena pripravljenost EU za sodelovanje in priznanje prehodne palestinske narodne vlade na podlagi sporazuma, ki naj bi ga sprejeli na pogovorih v Kairu v naslednjih nekaj tednih, in naše namere moramo jasno sporočiti mednarodni skupnosti. Podpirati moramo proces sprave v Palestini kot korak k dolgoročni rešitvi, to pa pomeni, da ne smemo ponavljati napak iz preteklosti.

(Aplavz)

Francis Wurtz, v imenu skupine GUE/NGL. – (FR) Gospod predsednik, gospod Solana, komisarka, ko sem pred mesecem dni poslušal otroke v Gazi med ruševinami svojega doma govoriti o tem, kako so trepetali med padanjem bomb, ali njihove starše opisovati pekel tistih 22 dni in noči, ki bodo za vedno zaznamovale njihova življenja in spomin prihodnjih generacij, nisem bil nič ponosen na Evropo.

Pomislil sem na nekatere voditelje držav članic, na vse tiste, ki bodo pred zgodovino odgovorni za pomanjkanje političnega poguma, za zamujene priložnosti in za pomanjkanje vizije. Vprašal sem se: Do kakšnih skrajnosti morajo izraelski voditelji prignati svojo nehumanost do Palestincev in zaničevanje prava ter najosnovnejših vrednot, da si bodo glavni evropski politični voditelji upali dvigniti prst in končno reči „Zdaj je pa dovolj“?

Tisti, ki se proglašajo za prijatelje Izraela, da lahko upravičujejo nedotakljivost in neskončno uvidevnost do njegovega sedanjega vladajočega razreda, naj se zamislijo nad besedami velikega izraelskega pisatelja Davida Grossmana, ki naj jih citiram tukaj: „V valu skrajnega nacionalizma, ki zdaj preplavlja naš narod, ne bi škodovalo upoštevati, da je v končni analizi najnovejša operacija v Gazi zgolj ena od postaj na poti, ki ji dajejo pečat ogenj, nasilje in sovraštvo. Poti, ki jo enkrat zaznamuje zmaga, drugič poraz, vendar neizogibno vodi v propad“.

Ali naj se vprašajo enako kot slavni izraelski zgodovinar Shlomo Sand: „Sejali smo obup. Dokazali smo, da nimamo moralnih zadržkov. Ali pa smo okrepili sile miru med Palestinci?“ In nadaljuje: „Izrael tira Palestince v obup.“

Jaser Arafat in palestinske oblasti so 20 let priznavale državo Izrael, v zameno pa niso dobili ničesar. Gospe in gospodje, Izrael je leta 2002 zavrnil ponudbo Arabske lige. Vsi govorimo o Arabski ligi in o mirovnem projektu Arabske lige. Ta pa obstaja že sedem let. Kaj je storila Evropa, da bi izkoristila to priložnost?

Zato se vračam k Shlomu Sandu: „Izrael je leta 2002 zavrnil ponudbo Arabske lige, po kateri bi priznali Izrael z mejami pred letom 1976.“ Izraelski zgodovinar zaključuje: „Izrael bo sklenil mir le, če bodo njegovi politiki pod doslednim pritiskom“.

To odpira vprašanje, gospod Solana, saj niste ničesar rekli na temo mednarodnega prava. Kakšen pritisk je pripravljena Unija izvajati na Izrael glede Gaze in Zahodnega brega, vključno z Jeruzalemom, da bi opomnila njegove sedanje in prihodnje voditelje, da je članstvo v mednarodni skupnosti nekaj celovitega, da ima svojo ceno, da pri tem ni prostora za vojaško okupacijo, vojne zločine ali politiko, ki vsak dan bolj vodi v razkol med Evropo in arabsko-muslimanskim svetom?

Kot Evropejec želim, da ne bi edino upanje na spremembo politike do bližnjega vzhoda prihajalo zgolj od človeka v Beli hiši. Še vedno gojim upanje na preobrat v Evropi.

(Aplavz)

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Gospod predsednik, danes razpravljamo o resoluciji o humanitarni pomoči. Pred svojim prispevkom k razpravi bi rada poudarila, da ne govorim v imenu skupine IND/DEM, saj ta nima stališča o tej zadevi. Govorim kot članica Parlamenta v svojem imenu in imenu svojih ljudi.

Že samo preživetje velike večine ljudi v Gazi je odvisno od humanitarne pomoči – v obliki živil, vode, zavetja, oblačil, in zlasti zdravil. To je ljudstvo, ki že zelo dolgo trpi obleganje. Vsi prehodi so zaprti že 18 mesecev, zdaj, ko je Gaza doživela to strahovito agresijo, pa so ljudje še bolj obupani. Ker obleganje še ni odpravljeno in so prehodi še vedno zaprti, je ljudem zelo težko dostavljati nujne potrebščine.

V uvodni izjavi E te resolucije sem opazila, da smo Evropejci precej ponosni na svoj trud na področju humanitarne pomoči. Gospa komisarka, govorili ste o svojih političnih prizadevanjih, ampak ali si pohvalo zaslužimo? Letni obseg trgovine med Izraelom in EU znaša 27 milijard EUR. Če bi zares želeli kaj ukreniti glede Gaze, bi izkoristili moč, ki nam jo nudi ta trgovina, z uvedbo gospodarskih sankcij. Da tega nismo storili niti na vrhuncu bombardiranja v januarju, je znak, da imamo raje stanje, kakršno je, in nemoteno

poslovanje, naš prispevek k humanitarni pomoči pa nam služi le za pomiritev vesti. Ne le da nismo voljni tvegati motenj pri ugodnem trgovanju in poslovanju za končanje krivice v Gazi, pač pa zaenkrat nismo pripravljene niti razdreti ali celo vsaj začasno prekiniti sporazuma med EU in Izraelom.

Močno ljubim judovski narod. Na univerzi sem izkoristila priložnost in se vpisala na več ciklusov predavanj o njihovi zgodovini in literaturi, ki jih je imel rabin. Prijateljstvo pa ne pomeni slepote, pač pa odkritost. Če sodimo po demonstracijah v večjih izraelskih mestih, v resnici veliko Izraelcev nasprotuje dejanjem svoje vlade.

Če se vrnemo na nujnost humanitarne pomoči: obnova fizične infrastrukture je pomembna, razumljivo pa je oklevanje agencij pri tem, saj je videti, da v Izraelu prihaja na oblast še bolj grozeč režim. Obnova človeške infrastrukture pa ne more čakati. Moramo doseči dostavo potrebščin. Zlasti bi rada poudarila, da je zaradi januarske uporabe brutalnega orožja veliko ljudi invalidov ali hudo opečenih. Sama vem, kako hudo je, če zdrav otrok postane invalid.

Moramo zagotoviti nujno oskrbo – zdravstveno in izobraževalno – tisočim ljudi, zlasti otrok, ki so po novem letu postali invalidi za vse življenje. Medtem ko jim bomo pomagali, moramo tudi dokumentirati njihove zgodbe, da bomo lahko začeli zbirati dokaze o namernih napadih in morebitnih vojnih zločinih.

Jean-Marie Le Pen (NI). - (FR) Gospod predsednik, gospe in gospodje, vloge mediatorja med Izraelom in Palestino nikakor ne more prevzeti Evropa, še manj pa njen visoki predstavnik za zunanjo politiko Javier Solana, nekdanji generalni sekretar Nata. Kvečjemu nas lahko pozovejo k financiranju obnove Gaze, kar se dogaja danes v zvezi s Kosovom, Libanonom in Afganistanom.

ZDA in Izrael bombardirajo, Evropa pa financira obnovo. Taka je delitev nalog med zavezniki. Škodo pa bi morali plačati tisti, ki jo napravijo. Egipt ima osrednjo vlogo pri mirovnih pogovorih o podaljšanju premirja s Hamasom. Ta izziv pa je velikanski, saj nova izraelska vlada pod pritiskom zunanjega človeka, gospoda Liebermanna, skrajnega desničarskega vodje, ki pa tam velja za demokratično sprejemljivega, tvega, da se bo njena naloga na teh pogajanjih skrajno zapletla. Dejansko gospod Netanjahu, ki velja za prihodnjega ministrskega predsednika, že od nekdaj nasprotuje premirju s Hamasom.

Nadaljnja težava je v tem, da je palestinska oblast Mahmuda Abasa na Zahodnem bregu postala neke vrste mednarodni protektorat, katerega legitimnost med ljudstvom je zelo oslABLJENA.

Končni dejavnik, ki ga moramo upoštevati, pa je, da je zaradi izraelske kolonizacije, ki poteka nepretrgoma že od leta 1967, oblikovanje palestinske države na Zahodnem bregu zelo zapleteno. Danes je žoga na izraelski polovici igrišča, ampak ali bodo jastrebi na obeh straneh sprejeli posredovanje višje sile, ki ga sicer obe strani zahtevata, ne da bi imeli podlago za to?

Dovolite mi, da dodam svojo misel o vrnitvi Francije v združeno vojaško strukturo Nata, o kateri bomo razpravljali ob Vatanenovem poročilu. Ta vrnitev bo za Francijo pomenila prevzem velikih obveznosti. V Nato se vračamo, čeprav se je hladna vojna končala že leta 1990. Videti je, da je gospod Sarkozy pozabil na padec berlinskega zidu in vrnitev Rusije v svobodni svet. Ali je res treba krepiti klasično blokovsko razmišljanje v času, ko smo priče večpolarnosti in rasti moči novih držav, tudi njihove vojaške moči?

Nadalje bo članstvo v združeni vojaški strukturi Francijo obvezovalo k okrepitvi svojega kontingenta v Afganistanu, kljub temu, da ima tam že danes 3 300 ljudi. Kako bo financirala to operacijo ob tem, ko zmanjšuje svoj vojaški proračun na raven pod 2 % BDP in ukinja več kot 30 polkov?

Paradoksalno nameravamo zvišati naše finančne prispevke za ponovno vključitev v Nato, istočasno pa zmanjšujemo raven svoje vojaške prisotnosti v Afriki. Evropska obramba, ljubljenska predsednika Sarkozyja, bo torej eden od stebrov Atlantskega zavezništva. O tem se lahko prepričamo že z branjem Lizbonske pogodbe in njenih dodatnih protokolov.

Naj gre za zunanjo politiko ali skupno varnost, Evropa je v slepi ulici, ki vodi le v izenačenje z ZDA in njihovimi zavezniki. Tako logiko umikanja zavračamo v imenu nacionalne suverenosti in neodvisnosti, ki temeljita zlasti na naših neodvisnih zmogljivostih jedrskega odvračanja.

Predsednik. – Tudi drugi člani Parlamenta so rahlo presegle svoje dodeljene čase in vsi morajo biti deležni enake obravnave.

Javier Solana, visoki predstavnik za skupno zunanjo in varnostno politiko. – (ES) Gospod predsednik, v kratkem času, ki mi je na voljo, ne bom mogel odgovoriti vsem govornikom v razpravi. Dovolite mi, da izrazim

najiskrenejšo zahvalo za to, kar ste povedali o meni osebno in mojem delu. Želim vam zagotoviti, da bom nadaljeval svoje delo enako – in po možnosti še bolj – odločno, saj je stanje vsak dan težavnejše.

Menim, da je mogoče med vsemi, ki ste govorili pred menoj, doseči soglasje o petih zadevah.

Prvič, humanitarne zadeve: ni dvoma, da je najnujnejše in najpomembnejše humanitarno vprašanje. Nasilje v preteklih dneh je hudo zaostriло potrebe po olajšanju trpljenja prebivalstva, zlasti prebivalstva Gaze. Zato bomo storili vse v svoji moči, da bomo olajšali stiske vsakdanjega življenja v Gazi. Tako bo delovala Komisija, nikakršnega dvoma pa ni, da bodo tako delovale tudi države članice Sveta, pa tudi vsa mednarodna skupnost.

Drugič, za to je nujno odprtje mejnih prehodov med Gazo in Izraelom ter med Gazo in Egiptom. Še več, prehode je treba odpreti hitro, brez odlašanja. Mi bomo vso pomoč dostavljali, kjer koli bo potrebna, kar se tiče posebej prehoda Rafa, bomo pripravljene na dostavo, kakor hitro bo mogoče. Tam so že pripravljene opazovalci Evropske unije, tako da bomo lahko pomoč začeli dostavljati, kakor hitro bo meja pri Rafi odprta.

Tretje vprašanje – in to zelo pomembno – zadeva palestinsko enotnost. Spoštovani poslanci, verjamem, da je vsem jasno, da trenutno ni možna nikakršna rešitev, ne da bi Palestinci vsaj začeli proces medsebojne sprave. Zato Evropska unija, kakor je navedeno v resoluciji z zadnjega sestanka Sveta za splošne zadeve, podpira in bo še naprej podpirala napore predsednika Abasa in predsednika Mubaraka v smeri sprave med Palestinci.

Številni govorniki so omenili možne obveznosti, ki bi jih lahko sprejeli, če bo prišlo do nove palestinske vlade na podlagi splošnega soglasja. Po mojem mnenju, spoštovani poslanci – in to je moje osebno mnenje –, bi Evropska unija morala podpreti palestinsko vlado, oblikovano s splošnim sporazumom, katere cilj bo rešitev z dvema državama, katere cilj bo graditev dveh držav z miroljubnimi sredstvi, ki bo imela program obnove Gaze in ki bo skušala zagnati proces volitev v letu 2009.

Četrto, vprašanje Izraela: po volitvah bosta odprti dve pomembni vprašanji. Prvič, vlada, ki bo nastala na podlagi volitev ali na podlagi večine volilnih glasov, mora, kar se tiče nas, nadaljevati mirovni proces. Zato bomo ne glede na to, kakšna vlada bo nastala na podlagi volitev, nadaljevali svoje delo in napravili vse, da se vlada vzpostavi, da deluje in prispeva k mirovnemu procesu ter da napravi vse v svojih močeh, da bi se mirovni proces kolikor mogoče že tudi zaključil v letu 2009.

Petič, po našem mnenju je vprašanje naselij temeljno vprašanje. Mislim, da se moramo ob najnovejših podatkih o stanju naseljevanja v letu 2008, ki jih je objavila izraelska vlada, vsi počutiti soodgovorne.

Naj vam povem, da sem leta 2001 s senatorjem Mitchellom sodeloval pri pripravi znanega poročila, ki nosi njegovo ime. Bil sem eden od štirih ljudi, ki smo sodelovali pri tem programu. Prosim vas, spoštovani poslanci, da si to poročilo, objavljeno leta 2001, ponovno preberete, saj so v njem navedene stvari, ki na žalost veljajo še danes, npr. v zvezi z naselji. Če v Evropski uniji nismo zmožni poskusiti spremeniti načina vzpostavljanja naselij, je malo možnosti, da bo kakršna koli mirovna pobuda uživala verodostojnost. Zato moramo vprašanje obravnavati resno. Resno se moramo pogovarjati z našimi prijatelji v Izraelu in zagotoviti radikalno spremembo obravnave vprašanja naselij.

In na koncu, gospod predsednik in spoštovani poslanci: Arabska liga. Enotnost med arabskimi državami je bistvenega pomena. Da bo mirovna pobuda, ki jo je podpisala Arabska liga, veljala še naprej, je nujno naše sodelovanje z vsemi državami Arabske lige. Ta mirovni proces se mora nujno zaključiti s spravo med Palestinci in Izraelci, pa tudi med Arabci in Izraelom. Zato v celoti podpiramo tiste, ki se trudijo to mirovno pobudo spremeniti v resničnost.

Opazamo globoka razhajanja v Arabski ligi. Naredili bomo vse, kar je mogoče narediti po diplomatski poti, da se ta razhajanja ne bi še poglobljala, pač pa bi se proces soglasja in sodelovanja v veliki arabski družini krepil.

Gospod predsednik, spoštovani poslanci, kot sem že rekel, bo leto 2009 izredno pomembno. Še naprej bomo morali obvladovati krizo, dostavljati humanitarno pomoč, narediti vse v naših močeh za ohranitev premirja in narediti vse v svojih močeh za začetek pogajanj med Izraelom in Gazo ter med Egiptom in Gazo. Če pa, spoštovani poslanci, svojega razmišljanja ne bomo preusmerili z obvladovanja krize na reševanje konflikta, bomo v prihodnje spet pristali tam, kamor smo se na žalost vrnili v začetku leta 2009.

Gospod predsednik, upam, da bo, če bomo vsi delovali skupaj, leto 2009 leto, ko bomo lahko končno rešili ta ogromni konflikt, ki nas na žalost teži že vse predolgo.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, želim samo ponoviti, da smo že lani jasno povedali, da neuspeh ne pride v poštev. Vsi smo upali v uspeh procesa v Annapolisu in v uspeh mirovnega procesa. Na žalost je vojaški vdor v Gazo po raketiranju Izraela iz Gaze spremenil enačbo. Zdaj vsi vemo, da je za vrnitev k mirovnim sporazumom nujno potrebno izpolniti niz elementov. Vsekakor pa je jasno nekaj: vojaška rešitev ni nikakršna rešitev. O tem se strinjam z vami vsemi. Zato bomo morali ne glede na ceno vsi delati na vzpostavitvi miru.

Udeležencev je veliko: v Evropski uniji, v mednarodni skupnosti – pa naj bo v ZDA, Združenih narodih ali Rusiji – pa tudi mnogo prijateljev in sodelavcev med Arabci. Upam, da bodo po vzpostavitvi nove izraelske vlade vsi udeleženci voljni stopiti skupaj v prizadevanjih za mir. Naši razumski cilji so jasni, moramo pa še videti, ali nas bodo čustva vodila po pravi poti. Zanesite se, da si bomo prizadevali za to.

(Aplavz)

Predsednik. – V skladu s členom 103(2) Poslovnika je bil vložen predlog resolucije⁽²⁾, s katero se zaključí razprava.

Razprava se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo danes.

Pisne izjave (člen 142)

Bairbre de Brún (GUE/NGL), v pisni obliki. – (GA) Humanitarna situacija v Gazi je nesprejemljiva. Osemindeset odstotkov prebivalcev potrebuje pomoč v hrani, manjka osnovnih medicinskih potrebščin v bolnišnicah, tisoče ton pomoči pa ni mogoče dostaviti v Gazo, ker ni dovoljen prehod zadostnega števila tovornjakov.

Ljudje po vsem svetu so bili zgroženi ob šibkem mednarodnem odzivu na to, da je bilo v nedavnem izraelskem napadu na Gazo ubitih več kot 1 000 ljudi – od tega več kot 300 otrok.

Proaktivna dolgoročna strategija Evrope in nove vlade ZDA mora vključevati pravico Palestincev do trajne države – na podlagi mej, ki so veljale pred letom 1967. Ustaviti mora dejavnosti naseljevanja okupiranih ozemelj in odpraviti ločevalni zid.

Zagotoviti je treba varnost Izraela in svobodno državo za Palestince, končati pa se mora stanje, v katerem Izraelci izrabljajo varnost kot izgovor za uničevanje življenj nedolžnih Palestincev. Začeti se mora pravi proces pogajanj.

EU mora prekiniti sporazum o pridruženju z Izraelom, dokler Izrael ne bo spoštoval mednarodnega prava in humanitarnega prava.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), v pisni obliki. – (PT) Kakšna naj bo (oziroma naj ne bo) „vloga Evropske unije na Bližnjem vzhodu“? Katera načela naj jo usmerjajo?

Zahtevati mora ustavitev agresije in nehumane blokade palestinskega ljudstva na območju Gaze in zagotoviti dostavo nujne humanitarne pomoči.

Obsoditi mora surovo agresijo, zločine in kršitve najbolj osnovnih človekovih pravic ter teroristična dejanja Izraelcev nad palestinskim ljudstvom, ki jih ne more nič opravičiti.

Nedvoumno mora obsoditi dejstvo, da v Palestini obstajajo kolonizatorji in kolonizirani, agresorji in žrtve, zatiralci in zatirani, izkoriščevalci in izkoriščani.

Začasno mora prekiniti sporazum o pridruženju in kakršno koli krepitev dvostranskih stikov z Izraelom, med njimi tudi tistih, ki jih je priporočil Svet za zunanje zadeve 8. in 9. decembra.

Od Izraela mora zahtevati spoštovanje mednarodnega prava in resolucij ZN, konec okupacije, naseljevanja, varnostnega zidu, umorov, zapiranja in množičnega poniževanja palestinskega ljudstva.

Zahtevati mora in boriti se mora za spoštovanje neodtujljive pravice palestinskega ljudstva do neodvisne in suverene države, z mejami iz leta 1967 in Vzhodnim Jeruzalemom kot prestolnico.

---

(2) Glej zapisnik.

V bistvu mora opustiti svoje sodelovanje pri nekaznovanju izraelskega kolonializma.

Alexandru Nazare (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Nedavne volitve v Izraelu in nova administracija ZDA odpirajo priložnost za nov začetek mirovnega procesa na Bližnjem vzhodu. Menim, da mora EU poslati jasno sporočilo podpore novemu kabinetu v Tel Avivu, ob tem pa jasno izraziti svoja pričakovanja od izraelskih partnerjev glede ukrepov, ki bodo omogočili trajni mir, med drugimi ukinitve naselij na Zahodnem bregu in močne podpore rešitve z dvema državama, ter sodelovanju pri preprečevanju vojaških ekscesov ter hudih humanitarnih pretresov, ki jih povzročajo.

Pristop EU na Bližnjem vzhodu mora temeljiti na nekaj trdnih načelih. Prvo načelo je tesno sodelovanje z ZDA, brez katerih ni mogoče doseči dolgoročne rešitve v regiji. Drugo načelo je, da mora biti naš pristop usmerjen, kolikor mogoče, v zmanjševanje ali odpravo nasilja na obeh straneh, v obsodbo palestinskega ekstremizma in pretiranih protiukrepov Izraela ter v podporo zmernega ravnanja na obeh straneh, ki lahko pripomore k mirovnemu procesu.

Želim izraziti svojo podporo resoluciji Evropskega parlamenta, ki bo danes predmet glasovanja in ki potrjuje zavezanost EU procesu obnove Gaze ter zagotavlja osnove za razprave v marcu v Kairu v okviru konference donatorjev.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), v pisni obliki. – (RO) Demokracija, mir in spoštovanje človekovih pravic so temeljne vrednote Evropske unije, katere vloga in obveznost je te vrednote spodbujati znotraj EU in v odnosih z drugimi državami.

Razmere za prebivalstvo v Gazi so tragične in jih je treba nujno izboljšati. Očitno kršenje človekovih pravic in svoboščin v tej regiji je razlog za zaskrbljenost Evropske unije, z vidika njenih odnosov z Izraelom in z vidika varnosti ter stabilnosti na Bližnjem vzhodu.

Evropska unija mora sprejeti nujne ukrepe za zagotovitev humanitarne pomoči prebivalstvu Gaze, ob tem pa mora razmisliti tudi o srednjeročnih in dolgoročnih ukrepih za krepitev miru, varnosti in stabilnosti na tem območju.

V tem smislu mora EU okrepiti svoja diplomatska prizadevanja za rešitev sporov in spodbuditev dialoga ter sprave na tem območju. Hkrati pa mora brez oklevanja uvesti ostre sankcije proti vsem protidemokratskim stališčem ali kršenju človekovih pravic in svoboščin.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), v pisni obliki. – (PL) Če želimo doseči sporazum EU-Bližnji vzhod, morajo biti zdaj naše prednostne naloge prizadevanje za ponovno vzpostavitev stabilnosti in pomoč pri izvajanju mirovnega programa na območju Gaze.

Evropska unija mora tudi storiti vse v svoji moči za prekinitev spopadov, v katerih izgubljajo življenja nedolžni državljani. Nadalje se morajo naša prizadevanja usmeriti na zagotavljanje pomoči ljudem, na zagotovitev osnovnih potrebščin za njihovo preživetje. Prebivalstvo Gaze ima na voljo le 60 % potrebnih živil za dnevne potrebe, kar pomeni, da je še bolj izpostavljeno nevarnostim bolezni in težkim razmeram. Pomanjkanje pitne vode ni nič manj nevarno od pomanjkanja živil. Mislim, da mi ni treba omenjati pomanjkanja zdravstvene nege ali uničenja šol in javnih ustanov, kar znatno ovira vzpostavitev reda in vrnitev v normalno stanje.

Pomniti moramo, da se bo šele po rešitvi številnih osnovnih problemov vsakdanjega življenja mogoče osredotočiti na gospodarski razvoj Bližnjega vzhoda in na tesnejše trgovinsko sodelovanje s to regijo. Evropska unija ima priložnost pomagati arabskemu svetu in vsem državam na Bližnjem vzhodu postati območje napredka, kar pa bo vzpostavilo okvir za tesnejše sodelovanje med Bližnjim vzhodom in EU.

15. Čas glasovanja

15.1. Vloga Evropske unije na Bližnjem vzhodu (glasovanje)

- Pred glasovanjem o odstavku 5:

Pasqualina Napoletano (PSE). – (IT) Gospod predsednik, na začetku odstavka 5, za besedo „meni“, naj se doda naslednje besedilo:

– „med drugim ob upoštevanju mednarodne konference v podporo palestinskemu gospodarstvu pri obnovi Gaze, ki bo potekala v Šarm el Šejku dne 2. marca 2009“.

(Ustna sprememba je bila sprejeta)

- Pred glasovanjem o uvodni izjavi F:

Pasqualina Napoletano (PSE). – *(IT)* Gospod predsednik, imam enako dopolnitev. Nanaša se na mednarodno konferenco v podporo palestinskemu gospodarstvu, ki bo potekala v Šarm el Šejku dne 2. marca 2009, in prosim, da to vnesete v uvodno izjavo.

(Ustna sprememba je bila sprejeta)

16. Dobrodošlica

Predsednik. – Prosili so me, naj izrazim dobrodošlico delegaciji iz piemontske regije, ki je na galeriji. Običajno pozdravljamo samo delegacije na nacionalni ravni, ker pa želimo okrepiti vlogo regij, bom tu naredil izjemo in izrazil prisrčno dobrodošlico delegaciji iz Piemonta.

17. Obrazložitev glasovanja

Pisne obrazložitve glasovanja

- Predlog resolucije B6-0100/2009 (Vloga Evropske unije na Bližnjem vzhodu)

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), v pisni obliki. – *(RO)* Glasoval sem za resolucijo Evropskega parlamenta o vlogi Evropske unije na Bližnjem vzhodu, ker soglašam, da moramo podpreti načrte obnove območja Gaze.

Cilj te resolucije je takoj dodeliti hitro in neomejeno humanitarno pomoč, to je ukrep, ki ga nalaga moralna odgovornost. Ta pomoč mora biti dodeljena brez pogojev ali omejitev. Izraelske oblasti poziva k temu, da omogočijo zadosten in neprekinjen pretok humanitarne pomoči, vključno z vsemi potrebščinami, tako da bodo agencije ZN, kakršna je Agencija za pomoč in zaposlovanje, in mednarodne agencije lahko opravljale svoje delo in poskrbele za prebivalstvo.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), v pisni obliki. – *(EL)* Z resolucijo Evropskega parlamenta o humanitarni pomoči Gazi poskuša EU po načelu enake obravnave izraelskih klavcev in palestinskih branilcev prikriti svojo veliko odgovornost za pokol med palestinskim ljudstvom med morilsko izraelsko invazijo na Gazo, ki je povzročila več kot 1 300 smrtnih žrtev, večinoma otrok, žensk in ostarelih, in več kot 5 000 ranjenih. Popolno uničenje tisočev domov in vse družbene infrastrukture je v povezavi s popolno gospodarsko osamitvijo s strani Izraela povzročilo, da palestinsko ljudstvo živi v tragičnih in nečloveških razmerah.

Opustitev vsake omembe in obsodbe Izraela in vzrokov tragičnega stanja palestinskega ljudstva še enkrat potrjuje podporo EU zločinskemu dejanjem Izraela, ki si prizadeva okrepiti svojo vlogo v vedno ostrejših medsebojnih spopadih med imperialisti na Bližnjem vzhodu.

Palestinsko ljudstvo potrebuje vse kaj drugega kot miloščino od imperialistov. Potrebuje ustanovitev neodvisne in suverene palestinske države s prestolnico v Vzhodnem Jeruzalemu v skladu z resolucijo ZN o mejah iz leta 1967 in nedeljeno solidarnost drugih narodov pri svojem boju.

Hélène Goudin in Nils Lundgren (IND/DEM), v pisni obliki. – *(SV)* Stanje na območju Gaze je skrajno resno, saj zaradi tekočih spopadov civilnemu prebivalstvu primanjkuje živil, zdravil in goriva. Stanje je tako resno, da terja takojšnjo zunanjo pomoč. Zato sva glasovala za to resolucijo.

Čutiva pa, da je globokega obžalovanja vredno – na žalost pa ne presenetljivo –, da Evropski parlament spet izkorišča katastrofo za počasno, a vztrajno krepitev svojega položaja.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), v pisni obliki. – *(PT)* Po več kot 18 mesecih nečloveške blokade je izraelska surova agresija na palestinsko ljudstvo v Gazi pustila za seboj najmanj 1 324 mrtvih in več kot 5 000 ranjenih, večinoma otrok. Nad 100 000 ljudi je razseljenih in uničenih je več kot 15 000 domov. Uničene ali onesposobljene so osnovna infrastruktura in ključne javne službe, tako da ne morejo skrbeti za osnovne potrebe palestinskega prebivalstva.

Ob takem šokantnem zločinu Evropski parlament ne najde niti besedice za obsodbo Izraela.

Ni dvoma, da palestinsko ljudstvo nujno potrebuje pomoč. Ni dvoma, da moramo sočustvovati s trpljenjem palestinskega ljudstva. Prav tako pa je nujno obsoditi agresorja in ga poklicati na odgovornost. Namesto tega resolucija odvezuje Izrael odgovornosti za agresijo na območje Gaze, saj jo skriva v izraz „konflikt“. Ta agresija je del strategije, kako premagati legitimni odpor palestinskega ljudstva proti okupaciji in spodkopati temelje za oblikovanje palestinske države.

EU, ki je vedno zelo hitra pri sklicevanju na človekove pravice, „pozablja“ nanje v zvezi z Izraelom, ki že 40 let kolonizira palestinska ozemlja na Zahodnem bregu, na območju Gaze in v Vzhodnem Jeruzalemu.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Glasoval sem za resolucijo Evropskega parlamenta z dne 18. februarja 2009 o človekoljubni pomoči Gazi (B6-0100/2009), ker civilno prebivalstvo hudo potrebuje pomoč v razmerah, ki so nastale na tem območju.

Menim, da je treba opraviti oceno potreb prebivalstva na območju Gaze in začeti oblikovati načrte za obnovo območja.

18. Popravki in namere glasovanja: glej zapisnik

PRESEDESTVO: GOSPOD ONESTA

podpredsednik

19. Letno poročilo (za leto 2007) o osrednjih vidikih in temeljnih usmeritvah SZVP - Evropska varnostna strategija ter evropska varnostna in obrambna politika - Vloga Nata v varnostnem ustroju EU (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je skupna razprava o:

- poročilu (A6-0019/2009) Jaceka Saryusz-Wolskega v imenu Odbora za zunanje zadeve o letnem poročilu o osrednjih vidikih in temeljnih usmeritvah skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) za leto 2007, ki je predloženo Evropskemu parlamentu na podlagi odstavka 43 točke G medinstitucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 (2008/2241(INI)),

- poročilu (A6-0032/2009) Karla von Wogaua v imenu Odbora za zunanje zadeve o evropski varnostni strategiji ter evropski varnostni in obrambni politiki (EVOP) (2008/2202(INI)) in

- poročilu (A6-0033/2009) Arija Vatanena v imenu Odbora za zunanje zadeve o vlogi Nata v varnostnem ustroju EU (2008/2197(INI)).

Gospe in gospodje, če vas spremljanje naše razprave ne zanima, naš poročevalec prosi, upravičeno za ohranitev dostojanstva našega dela, da dvorano zapustite v tišini.

Jacek Saryusz-Wolski, poročevalec. – (FR) Hvala, gospod predsednik. V resnici verjamem, da si zunanja politika Unije zasluži ustrezno pozornost.

Gospod predsednik, danes posebej razpravljamo o treh pomembnih poročilih o zunanji politiki, varnosti in obrambi ter o odnosih EU-Nato.

Naše letno poročilo o skupni zunanji in varnostni politiki (SZVP) se je razvilo v pomemben kanal, prek katerega Parlament izraža svoje strateške poglede na zunanjo politiko EU. V letošnjem poročilu smo se odločili osredotočiti na ustvarjanje in oblikovanje politike. Osredotočili smo se na potrebo po vzpostavitvi pravega dialoga s Svetom glede glavnih ciljev skupne zunanje in varnostne politike EU. Ugotovili smo, da dialog napreduje, saj poročilo Sveta prvič sistematično omenja resolucije, ki jih je sprejel Evropski parlament. Hvaležni smo: to je resničen napredek. Izražamo pa tudi obžalovanje, da se Svet ne vključuje v celoti v dialog glede stališč, ki jih izraža Parlament, niti ne navaja omenjenih resolucij v delovnih dokumentih kot skupne ukrepe oziroma skupna stališča.

Pričakujemo, da bo letno poročilo Sveta zagotovilo priložnosti za vzpostavitev dialoga s Parlamentom za razvoj bolj strateškega pristopa k skupni zunanji in varnostni politiki. V našem poročilu smo ponovno navedli najpomembnejša načela, ki morajo biti izražena v naši zunanji politiki. Po našem mnenju morajo

biti temelji in vodila SZVP vrednote, ki jih skrbno gojijo Evropska unija in njene države članice, še zlasti demokracija, vladavina prava, spoštovanje dostojanstva človeka, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ter podpiranje miru in učinkovitega multilateralizma.

Verjamemo, da ima Evropska unija lahko vpliv, vendar le, če govori soglasno, če uporablja ustrezne instrumente, na primer tiste, ki izvirajo iz Lizbonske pogodbe, in če ima na voljo primerna finančna sredstva. Učinkovito lahko ukrepamo le, če imamo podporo tako Evropskega kot nacionalnih parlamentov v obliki dejavnosti na ustreznih ravneh in v skladu z njihovimi mandati.

Da bo lahko verodostojna in bo izpolnjevala pričakovanja državljanov EU – in to govorim tik pred novimi parlamentarnimi volitvami – mora imeti SZVP na voljo vire, sorazmerne s splošnimi in posebnimi cilji. Zato obžalujemo, da je bilo proračunsko financiranje SZVP v zadnjih letih znatno preskopo.

V našem poročilu obravnavamo horizontalna in geografska vprašanja. Med horizontalnimi vprašanji naj naštejemo le najvažnejša, ki smo se jih dotaknili: prvič, obramba človekovih pravic in krepitev miru ter varnosti v soseščini Evrope in na globalni ravni, drugič, podpora učinkovitega multilateralizma in spoštovanja mednarodnega prava, tretjič, boj proti terorizmu, četrto, preprečevanje širjenja orožja za množično uničenje in razorožitev, petič, podnebne spremembe, energetska varnost in vprašanja, kakršno je kibernetna varnost.

V tem poročilu smo namenoma selektivni. Osredotočamo se na nekatera strateško in geografsko prednostna področja, kakršna so Zahodni Balkan, bližnji vzhod in širši Srednji vzhod, Južni Kavkaz, Afrika in Azija, in seveda na odnose z našo strateško partnerico, ZDA, pa tudi na odnose z Rusijo.

To poročilo je treba obravnavati v povezavi s podrobnejšimi poročili Parlamenta in kot njihovo dopolnitev. To poročilo ne poskuša podvajati omenjenih poročil.

Želim se zahvaliti svojim poslanskim kolegom iz drugih političnih skupin za njihovo razumevanje in odlično sodelovanje. Poskušali smo obdelati večino vprašanj in upam, da bo poročilo podprla precejšnja večina članov Parlamenta.

In na koncu bi rad našim partnerjem iz Sveta in Komisije povedal, da upamo, da nam bo ta priložnost pomagala pri razvoju globljega strateškega dialoga med Parlamentom, Svetom in Komisijo, ki bo vašemu trdemu delu, gospod Solana in gospa Ferrero-Waldner, zagotovil še več demokratične legitimnosti in okrepil sodelovanje v našem trikotniku.

Upam, da boste to obravnavali kot priložnost za dodatni razvoj sinergij, krepitev našega skupnega glasu – glasu vseh treh udeležencev – in krepitev demokratične ter parlamentarne legitimnosti našega skupnega cilja, ki je: zunanja politika, en glas, Evropska unija.

Karl von Wogau, poročevalec. – (DE) Gospod predsednik, visoki predstavnik, komisarka, to poročilo naj nam služi kot priložnost za razmislek, kako daleč smo že prišli na področju varnostne in obrambne politike Evropske unije, kje smo zdaj in kakšna naj bo vloga Evropskega parlamenta na tem področju.

Pri tem moramo upoštevati, da je bilo doslej v okviru evropske varnostne in obrambne politike že 22 posredovanj, od katerih je bilo 16 civilnih in 6 vojaških. To pomeni zelo močan poudarek na civilne akcije. Za civilno stran seveda velja popoln funkcionalni demokratični nadzor, saj se civilne operacije v okviru EVOP financirajo iz Evropskega proračuna in so zato pod nadzorom Evropskega parlamenta. Neposredno iz proračuna Evropske unije se financirajo tudi druge zadeve, neposredno povezane z varnostno politiko. Med primere spadajo varnostne raziskave – 1,3 milijarde EUR v sedmih letih, Galileo, ki ima tudi varnostne vidike – 3,4 milijarde EUR, in GMES/Kopernikus, projekt, za katerega je na voljo nadaljnja 1 milijarda EUR. Zdaj ima Evropski parlament, kot novost, tudi zakonodajo na področju varnosti in obrambe. Sprejeli smo direktivo Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu obrambne opreme znotraj Skupnosti in o razpisih na področju varnosti ter obrambe. To je pomemben prvi korak na tej poti.

Posebne pomena pa je informiranje Evropskega parlamenta. Pri tem je še zlasti pomemben naš odbor, ki ima dostop tudi do tajnih informacij, prav tako pa so pomembne tudi redne razprave s posebnim predstavnikom o teh zadevah na našem odboru. Ob tej priložnosti se želim zahvaliti visokemu predstavniku in njegovim sodelavcem za konstruktivno sodelovanje, ki smo ga razvili.

Zdaj bom govoril o posameznih točkah poročila. To poročilo poziva Evropsko unijo, naj jasneje opredeli svoje varnostne interese. Ves čas govorimo o varnostnih interesih posameznih držav, nimamo pa skupnih varnostnih interesov. Zaščita naših državljanov v Uniji in zunaj nje, mir v soseščini, zaščita naših zunanjih meja, varovanje naše bistvene infrastrukture, energetska varnost, varnost naših trgovskih poti, varnost naše

lastnine po svetu in številne druge stvari dejansko pomenijo individualne varnostne interese in skupne varnostne interese Evropske unije.

Moramo tudi razmisliti, kakšne so dejanske ambicije Evropske unije v zvezi z varnostjo in obrambo. Osnutek poročila jasno pravi, da nimamo nikakršnih ambicij postati supersila, kakršna so ZDA. Prav tako je zelo jasno rečeno, da se moramo osredotočiti na zemljepisno soseščino Evropske unije. Naše prednostne naloge so Balkan – glavna naloga Evropske unije –, Severna Afrika, zamrznjeni konflikti na Vzhodu in naš prispevek k rešitvi konflikta v Palestini. Svojo pozornost moramo zelo odločno usmeriti na ta območja.

Moram pripomniti, da je ob koncu francoskega predsedovanja Svet zastavil zelo ambiciozne cilje, in sicer vzpostavitev zmogljivosti za vzporedno izvajanje določenih operacij. Če je to tisto, kar želimo, bomo za uresničitev potrebovali ustrezna finančna sredstva. Treba bo vzpostaviti avtonomen in stalen glavni štab v Bruslju. To prva, zelo jasna zahteva Parlamenta. O tem smo v odboru dosegli zelo široko soglasje. Drugič, upoštevati moramo, da 27 držav članic razpolaga z 2 milijonoma vojakov. Tri odstotke teh vojakov bi morale trajno dodeliti na razpolago Evropski uniji. To bi pomenilo 60 000 vojakov. Zato poročilo tudi zahteva, naj bodo tudi enote Eurocorps trajno dodeljene Evropski uniji. Ta poziv je namenjen šestim državam članicam, ki so vzpostavile enote Eurocorps.

Nato jasno navajamo zmogljivosti, ki jih bomo morali razviti. 26 držav članic Evropske unije porabi za obrambo 200 milijard EUR na leto in teh 200 milijard mora biti danes porabljenih bolj kakovostno kot v preteklosti. Ne moremo si privoščiti, da bi 27-krat izumljali kolo in zato vas danes pozivamo, da naredite vse, da bo v prihodnje denar Evropske unije in davkoplačevalcev za obrambo porabljen bolje, kot je bil v preteklosti. Hvala lepa.

Ari Vatanen, poročevalec. – Gospod predsednik, pred 70 leti je gospod Chamberlain ob vrnitvi iz Münchna pomahal s kosom papirja in izjavil: „Mir za našo generacijo“. No, vemo, kako se je motil, in vemo, da so želje smrtno nevarno nadomestilo za realizem. Danes moramo biti glede tega neizprosno odkriti. EU je neverjetno uspešna pri vzpostavljanju miru. Do rojstva EU je pripeljalo dogajanje med drugo svetovno vojno.

Zelo vesel sem, da je danes med nami gospod Solana, saj imamo z njim končno enotno telefonsko številko EU. To številko, za kakršno je prosil gospod Kissinger leta nazaj, ima gospod Solana.

Kakšna sredstva pa – države članice in politiki – dajemo na voljo gospodu Solani? To je vprašanje.

Zdaj smo v finančni krizi, ki pa ni priletela z jasnega neba. V precejšnji meri smo si jo nakopali sami. Zdaj govorimo o slabi aktivni bank in o tem, kako jo moramo počistiti. Morda je zdaj tudi pravi čas, da se vprašamo: kakšna je slaba aktiva in kakšne so ovire za našo dejavnost vzpostavljanja miru, za naš *raison d'être*?

Moramo naprej – EU mora naprej v gradnji svojih mirovniških zmogljivosti. Svet okoli nas se hitro spreminja. Največja ovira je, da preprosto nimamo vizije. Smo kratkovidni politiki, ki delujemo iz dneva v dan. Naš velik problem je imobilnost. Svet se spreminja okoli nas, hitreje, kot smo sposobni reagirati. Kakšen je rezultat neučinkovite in neuspešne varnostne politike? Človeško trpljenje, trupla, pohabljeni in strahote. Četudi ti ljudje niso naši volivci, moramo skrbeti zanje, saj so naši bratje in sestre v družini vsega človeštva.

Dne 2. aprila 1917 je predsednik Wilson rekel: „Trdnega miru ni mogoče zagotoviti drugače kot v partnerstvu demokratičnih narodov“. Predsednik Wilson je prejel Nobelovo nagrado – in si jo je zaslužil mnogo bolj kot Al Gore.

V EU se ne zavedamo, kako močno orodje je že mozaična sestava skupnosti 27 držav. Zagotovi nam lahko enkratne zmožnosti za vzpostavljanje miru. Nekateri ljudje ne marajo npr. Francozov, drugi Nemcev, nekateri pa celo nas, Fincev – pri sebi verjamem, da imajo Fince radi vsi! – če pa stopi skupaj vseh 27 držav, pa nihče na svetu ne more reči, da sovraži EU. Ta enkratna zmožnost nam omogoča prihod na vsako krizno žarišče in delovati kot zdravilec ali kot sodnik. Brez vojaške moči, brez vojaške verodostojnosti, pa smo kot pes, ki laja, a ne grize. Imamo ideale, nismo pa opremljeni tako, da bi jih lahko uresničili.

Železo moramo kovati, dokler je vroče: *Il faut battre le fer tant qu'il est chaud*, kot pravi francoski pregovor. Zdaj je predsednik Združenih držav gospod Obama, in gospod Obama ceni Evropo – pravi, da smo njegovi pomembni zavezniki. Kaj moramo storiti? Moramo urediti svojo igro.

V Natu je že 94 % vsega evropskega prebivalstva, samo 6 % jih ni v njem. Zakaj tega ne izrabimo učinkoviteje? To dolgujemo našim ljudem, saj je naša dolžnost lajšati trpljenje ljudi, to je naša moralna dolžnost, je pa tudi v našem dolgoročnem interesu. Le tako, da sledimo stopinjam naših očetov, smo lahko zvesti dediščini EU in lahko napravimo neizogibno nepredstavljivo – in za to gre pri vzpostavljanju miru.

Javier Solana, visoki predstavnik za skupno zunanjo in varnostno politiko. – Gospod predsednik, hvala vam, da ste me spet povabili na to pomembno razpravo o SZVP. Opažam, da vsakoletna razprava postaja že tradicija in z velikim veseljem se je udeležujem. Radi bi se zahvalil vsem trem poročevalcem, gospodu Saryusz-Wolskemu, gospodu von Wogauu in gospodu Vatanenu, za njihova poročila. V njih sem našel veliko stvari, ki se povsem ujemajo z našim razmišljanjem in delovanjem. Zabeležil sem si številne navedbe v poročilih in močno upam, da nam bodo pomagale pri dopolnjevanju naših razmišljanj ob sodelovanju z vami.

Ko danes, na začetku leta 2009, govorim v Evropskem parlamentu, se spominjam, kje smo bili deset let nazaj, leta 1999. Takrat smo se šele prav začeli ukvarjati z EVOP. In če pomislim, kje smo danes, ter primerjam to s stanjem takrat, ob začetku dela na EVOP, ugotavljam, da smo res dosegli velik napredek. Nihče ne more prezreti dosežkov.

Kot je že bilo omenjeno, smo sprožili že več kot 20 civilnih in vojaških operacij na tako rekoč vseh celinah, od Evrope do Azije, od Bližnjega vzhoda do Afrike. V teh operacijah sodeluje tisoče evropskih moških in žensk, od vojakov do policistov, od varuhov meja do nadzornikov, od sodnikov do tožilcev – velika množica ljudi, ki uspešno delujejo v prid stabilnosti na svetu.

Mislim, da je to pravi evropski način delovanja. Celovit pristop k preprečevanju kriz in obvladovanju kriz, obsežna in raznovrstna orodjarna, v kateri najdemo, kar potrebujemo, zmožnost hitrega odzivanja, prizadevanje, da bi bili, kar si zaslužimo biti, globalni akter, kar od nas zahtevajo druge države. Seveda bi bili po ratifikaciji Lizbonske pogodbe, v katero upam, nedvomno še dosti učinkovitejši.

Radi bi se zahvalil Parlamentu za podporo, ki nam jo je nudil v preteklih letih, za dobro sodelovanje, ki sem ga bil vedno deležen od vas, predstavnikov državljanov Evropske unije. Brez aktivnega sodelovanja, brez razumevanja, brez podpore ne le članov Parlamenta, pač pa, prek drugih mehanizmov – nacionalnih parlamentov – tudi državljanov Evropske unije, bi bilo zelo težko delovati tako, kot poskušamo delovati in obvladovati tako številne operacije s tako velikim številom sodelujočih državljanov Evropske unije.

SZVP je več kot zgolj instrument. SZVP je povezana z našimi vrednotami, vašimi vrednotami in vrednotami naših ljudi. Osebnostno sem zelo privržen tem vrednotam, ki so osrednje vrednote vseh 27 članic Evropske unije: človekovim pravicam, vladavini prava, mednarodnemu pravu in učinkovitemu multilateralizmu – vse te besede in pojmi so verjetno najboljša ponazoritev tega, kar smo. SZVP pa verjetno tudi pomaga oblikovati meddržavno sodelovanje med samimi državami članicami znotraj Evropske unije. S sodelovanjem in skupnim delovanjem opredeljujemo tudi sami sebe. Tako je SZVP tudi sredstvo, s katerim Evropska unija vsak dan proti opredeljuje samo sebe.

Mislim, da so moje besede v sozvočju z besedami predsednika Odbora za zunanje zadeve. Opisujejo, kaj delamo in za kaj nam gre: vrednote in ukrepanje, obenem pa izgradnja Evropske unije. Delujemo zato, ker smo, kar smo, in smo, kar smo, zaradi našega delovanja. Menim, da moramo to pomembno načelo imeti ves čas pred očmi.

Varnostna strategija iz leta 2003 je bila temeljni dokument, ki nam je omogočil začrtati pot. Današnja tri poročila se vsa sklicujejo na omenjeni dokument. Kot veste, smo ga leta 2008 v sodelovanju s Komisijo in Parlamentom posodobili. Novi dokument ne nadomešča tistega iz leta 2003, ga pa vsekakor dopolnjuje in posodablja, in vključuje grožnje ter izzive, s katerimi smo soočeni v današnjem svetu, od podnebnih sprememb do terorizma, od energetske varnosti do piratstva.

Naj namenim nekaj besed piratstvu, saj je z njim povezana naša najnovejša operacija, Atalanta. Rad bi povedal, da je to prvič, da se EVOP ukvarja s pomorsko operacijo. Operacija take vrste je velik korak naprej, velik korak v pravo smer. Pomorsko operacijo proti piratstvu vodi evropski glavni operativni štab v Združenem kraljestvu. V njej sodeluje znatno število držav, pridružiti pa se ji želi tudi veliko število zunanjih držav. Danes sem bil na kosilu s švicarskim zunanjim ministrom in tudi oni želijo sodelovati v operaciji, saj delijo naše skrbi glede piratstva. To je zelo pomembno. Verjetno menite, in strinjam se z vami, da je operacija na odprtem morju sicer zelo pomembna, da pa je treba poleg problemov na morju rešiti tudi probleme na kopnem.

Naj povem nekaj o strukturah – notranjih strukturah v zvezi z EVOP. Kot veste, smo v zadnjem mesecu francoskega predsedovanja oblikovali dokument o reorganizaciji in vzpostavitvi nečesa, kar mi je zelo pri srcu. To poskušam uresničiti že od vsega začetka, zdaj pa imamo podporo, in sicer gre za oblikovanje zmogljivosti za strateško načrtovanje, civilne in vojaške. To je sodoben pristop k obvladovanju kriz. Menim, da smo pri delovanju take vrste vsi precejšnji novinci, prav zato pa smo lahko še učinkovitejši, prožnejši in

spodobnejši prilagajanja novim okoliščinam kot drugi. Prav tako mislim, da je to, kar delamo, to je vzpostavljanje civilnega in vojaškega sodelovanja na ravni strateškega načrtovanja, zelo pomembno.

Reči moram, in upam, da se boste strinjali z mano, da vojaško posredovanje samo ne more reševati današnjih konfliktov. Civilno posredovanje ni mogoče brez zagotovljenega varnega okolja. Poiskati moramo ravnovesje pri tem in to opažamo povsod – na Bližnjem vzhodu, v Afganistanu –, kamor koli se ozremo. Gre za zelo pomembno načelo simbioze političnih, civilnih in varnostnih vidikov našega življenja.

Kot so zgovorno opisali že vsi trije poročevalci, potrebujemo zmogljivosti. Brez zmogljivosti imamo samo dokumente, samo z dokumenti pa se konfliktov ne rešuje.

To je bilo močno poudarjeno na decembrskem zasedanju Evropskega sveta in zahvaljujemo se poročevalcem, da so to jasno povedali. Včasih imamo težave pri oblikovanju sil in zelo pomembno je, da to veste. Brez hitrejšega oblikovanja sil, pa naj gre za policijo, tožilce ali vojsko, bomo zelo težko delovali v taktu, to je s hitrostjo, ki jo zahteva obvladovanje kriz.

Naj povem še kakšno besedo o odnosih Nato-Evropska unija, saj jih obravnava poročilo gospoda Vatanena. Kot veste, imamo vzpostavljen okvir sodelovanja po imenu Berlin Plus. Vendar ta okvir sodelovanja s Severnoatlantskim zavezništvom ne zajema vseh operacij, ki jih izvajamo v imenu Evropske unije. Kot veste, imamo še vedno probleme, saj ta odnos še ni uspel preseči težav, ki jih imamo pri resničnem sodelovanju v operacijah z Natom, ki presegajo okvir Berlin Plus. Težav nam še ni uspelo rešiti na Kosovu, prav tako imamo težave v Afganistanu. Močno upam, da nam bo te probleme uspelo rešiti v pripravah na vrh Nata.

Naj rečem še besedo o Afganistanu. Nedvomno bo to ena od najpomembnejših zadev, s katero se bomo srečali v letu 2009. Veste, kakšno je stališče predsednika Obame o tem vojskovaletišču Afganistan-Pakistan, in vemo, da je že imenoval posebnega predstavnika. Moramo se odzvati, in sicer na razumen način. Potrebna bo večja vključitev. To ne pomeni nujno vojaške vključitve, moramo pa se vključiti učinkoviteje in bolj usklajeno med nami samimi, pa tudi navzven – z Združenimi državami, širšo mednarodno skupnostjo in Združenimi narodi. Že nekajkrat sem se sestal z Richardom Holbrookom in generalom Petraeusom. V naslednjih tednih bomo še enkrat preučili ta koncept, in zelo dobro bo, če bomo takrat pripravljeni za konstruktiven odziv na zelo pomemben problem, s katerim se ukvarjamo, s katerim se ukvarjajo Evropska unija in države članice, in s katerim se moramo po mojem mnenju ukvarjati še naprej.

Še ure in ure bi lahko govorili o drugih zadevah – energiji, preprečevanju širjenja orožja, in še o mnogih drugih, po mojem mnenju pa je najpomembnejše, da imamo v danes predstavljenih treh poročilih temeljno soglasje o tem, kaj smo delali v zadnjem obdobju. Zaključil bi rad s pristrčno zahvalo za vaše sodelovanje. Hvala tistim, ki tesneje sodelujejo z mano na nekaterih posebnih zadevah, s katerimi se ukvarjamo. Kot sem že rekel: po mojem mnenju naše delovanje na mednarodnem prizorišču v imenu Evropske unije opredeljuje tudi nas same. V tem trenutku je zelo pomembno delovati bolje, ker hočemo biti boljši.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, cenim priložnost, da lahko še enkrat sodelujem v tej izčrpnih razpravi o zadevah zunanje in varnostne politike.

Naj se zahvalim avtorjem treh poročil, ki so osnova za današnjo razpravo. Rada bi povedala, da sta služba gospoda Javierja Solane in moja služba zelo dobro sodelovali pri pripravi poročila o evropski varnostni strategiji (EVS) in prepričana sem, da se to odraža na izdelku. Poročilo zelo dobro odraža nove varnostne izzive, s katerimi je soočena EU, in vsebuje široko opredelitev varnosti.

Najprej naj nekaj besed posvetim skupni zunanji in varnostni politiki (SZVP). Poročila, ki jih imamo pred seboj danes, in poročilo o evropski varnostni strategiji se zaključujejo z ugotovitvijo, da lahko Evropska unija spremeni stvari na bolje, če bomo vsi sodelovali pri oblikovanju koherentne politike, ki bo združevala SZVP, razsežnost Skupnosti in seveda akcije držav članic. Ni dovolj le govoriti v en glas, pač pa moramo tudi delovati skupaj koherentno in usklajeno.

To zahteva oblikovanje najboljše kombinacije političnih instrumentov EU, od operacij EVOP do ukrepov preprečevanja konfliktov in odzivanja na krize v obliki instrumentov za stabilnost, razvojne pomoči, humanitarne pomoči oziroma orodij za zagotavljanje demokracije in človekovih pravic. Naj navedem nekaj primerov: Afganistan, Gruzija, Kosovo in Čad so lahko primeri, kako to počnemo v praksi.

V Afganistanu smo v naši skupni strategiji pomoči pomembni vlogi dodelili reformi in usmerjanju varnostnega sektorja. Od leta 2007 se Komisija ukvarja z novim programom reforme sodstva. Na področju vzdrževanja reda misija Sveta EUPOL usmerja in usposablja sile na terenu, Komisija pa nudi podporo afganistanski domači

policiji prek sklada za javni red in mir v Afganistanu (LOTFA). Komisija je tudi glavni financer operativnih stroškov afganistanske policije – prek 200 milijonov EUR od leta 2002 do danes.

Gruzija trenutno prejema dodatno pokonfliktno finančno pomoč od EU. Doslej smo gruzijski vladi zagotovili 120 milijonov EUR od skupnega zneska 500 milijonov EUR, predvidenega za obdobje 2008 do 2010. Ta izredna pomoč ES je pomagala preprečiti resno humanitarno krizo.

Na Kosovu je Komisija prispevala k pravočasni kadrovskei popolnitvi in opremljanju misije EULEX Kosovo. Poleg stalne pomoči bomo letos opravili študijo, ki mora opredeliti načine za pospešitev političnega in socialno-ekonomskega razvoja Kosova in njegovega napredovanja v smeri vključitve v Evropsko unijo.

Čadu smo doslej namenili skupaj 311 milijonov EUR iz 10. Evropskega razvojnega sklada. Naš cilj v tej državi je prispevati k omilitvi revščine in pospešiti gospodarski razvoj. Naša prednostna naloga je vzpostavitev dobrega upravljanja, vključno s sodstvom in policijo, infrastrukturo ter razvojem podeželja. Nadalje prek Instrumenta za stabilnost s sredstvi v znesku 10 milijonov EUR pomagamo pri usposabljanju 850 čadskih policistov, ki ga izvaja misija MINURCAT Združenih narodov. Pospešujemo tudi prostovoljno vračanje čadskih razseljenih oseb in beguncev in nudimo humanitarno pomoč v znesku 30 milijonov EUR.

Menim, da je to pravi pristop in da mora EU tak pristop sistematično uporabiti vsakič, ko se sooči z novo krizo.

Ta prilagodljivost sklopa politik je poudarjena v decembrskem poročilu o evropski varnostni strategiji in omenjena v vseh treh poročilih, ki jih imamo pred seboj danes. V poročilu o EVS je upravičeno navedeno, da so vezi med notranjo in zunanjo politiko EU zdaj izrazitejše, kar je nedvomno nujno pri obravnavi vprašanj, kakršna so energetska varnost in podnebne spremembe, ali pri osredotočanju na varnost in razvoj ter upoštevanju pomembnosti dolgoročne omilnitve revščine za zmanjšanje varnostnih groženj.

Poročilo potrjuje potrebo po boljšem komuniciranju z našimi državljani glede vseh vidikov varnosti, ki se jih tičejo, da bomo zagotovili njihovo podporo našemu globalnemu delovanju, in poudarja, da vse, kar EU dela na področju varnosti, temelji na naših vrednotah in načelih in je usklajeno s cilji ZN. Ta sporočila moramo še naprej prenašati našim ljudem, tudi o zadevah, kakršna je terorizem, in odločno moramo povedati, da ima naša dejavnost trdne korenine v spoštovanju človekovih pravic in mednarodnem pravu.

Upoštevali bomo tudi vlogo civilne družbe in NVO ter žensk pri izgradnji miru, kar je odraz resnično evropskega pristopa.

Z veseljem sem opazila, da je v poročilu Evropskega parlamenta o evropski varnostni strategiji poudarjena potreba po nadaljnjem uveljavljanju resolucij Varnostnega sveta ZN 1325 in 1820 o ženskah in sporih.

Če se zdaj obrnemo k vprašanju energije, smo bili letos priča plinski krizi, ki je po učinkih na EU preseгла vse dosedanje podobne dogodke. Kar zadeva energetska varnost, je jasno, da moramo iz tega potegniti ustrezne nauke. Na primer, jasno nam je postalo, da je treba vzpostaviti delujoč notranji trg z energijo v EU, da so potrebni projekti na področju medsebojnih povezav in infrastrukture, da je potreben razvoj mehanizmov za obvladovanje kriz v oskrbi ter da je nujna čvrsta zunanja politika EU na področju energije, in ta širši pristop podpiramo.

Poročilo poziva k okrepitvi vloge EU v njeni soseščini, ampak o tem zdaj ne bom govorila.

Naši odnosi z Rusijo, ki so bili v zadnjem času na preizkušnji, so pomembni in imajo pomembne učinke na varnost.

Čezatlantska povezava je še naprej temelj naše skupne varnosti in že kmalu bomo sodelovali s predsednikom Obama pri zadevah ključnega pomena.

Naj sklenem z nekaj besedami o specifičnem elementu, s katerim Komisija prispeva k sposobnosti EU odzivanja na krize, in sicer o instrumentu za stabilnost. Prvi dve leti obstoja tega instrumenta sta bili uspešni glede proračunskega izvajanja, operativne kakovosti in politične koordinacije s Svetom ter Parlamentom. Do sedaj je bilo 220 milijonov EUR namenjenih 59 akcijam po vsem svetu v letih 2007 in 2008, glavni delež v Afriki, temu pa so sledili deleži za Azijo in bližnji vzhod, nato pa za Kosovo in Gruzijo. Kot je že rekel Javier Solana, bodo med naše prednostne naloge v letu 2009 vsekakor spadali Afganistan, Pakistan in bližnji vzhod.

Naj povem, da z instrumentom za stabilnost v tesnem sodelovanju s sekretariatom Sveta sodelujemo v vrsti aktivnosti in igramo vedno pomembnejšo vlogo pri usposabljanju osebja misij za nabavo in finančno

upravljanje ter pri usposabljanju civilnih ekip za odziv v okviru EVOP. Doslej smo usposobili 600 policijskih strokovnjakov o obvladovanju civilnih kriznih stanj po standardih usposabljanja ZN, s čimer smo izboljšali robustnost, prožnost in interoperabilnost policijskih sil EU.

Želela bi še dodati – in menim, da gre za zelo pomembno stvar, na primer glede Afganistana –, da moramo zagotoviti, da bodo pogoji dela za osebje, ki ga pošiljajo države članice, in za pogodbeno osebje dovolj privlačni, da bomo lahko zagotovili dovolj usposobljenih kandidatov za kadrovske popolnitev naših misij. Mislim, da bomo morali v tej smeri še delati. To pomeni, da je po naših prispevkih pri obvladovanju kriz vedno večje povpraševanje in da se od EU pričakuje veliko. Mi pa bomo vsekakor poskušali ta pričakovanja izpolniti.

Valdis Dombrovskis, pripravljavec mnenja Odbora za proračun. – (LV) Gospod predsednik, gospe in gospodje, v zvezi z letnim poročilom (za leto 2007) o glavnih vidikih in temeljnih usmeritvah skupne zunanje in varnostne politike bi želel poudariti nekaj zadev, pomembnih z vidika Odbora za proračun. Prvič, želim spregovoriti o preglednosti proračunske porabe za skupno zunanjo in varnostno politiko. Praksa Evropske komisije, po kateri prenaša v naslednje leto neporabljena proračunska sredstva iz naslova skupne zunanje in varnostne politike, ki jih Evropska komisija smatra za trajno dodeljena sredstva, zbuja določeno zaskrbljenost. Odbor za proračun je zahteval od Komisije informacije o tej finančni praksi in priporoča, naj se zadeva obravnava na enem od rednih srečanj o skupni zunanji in varnostni politiki. Drugič, želel bi razpravljati o prenosu dodeljenih sredstev med različnimi proračunskimi postavkami v okviru skupne zunanje in varnostne politike. Seveda moramo dopuščati določeno prožnost, da je mogoče hitro odzivanje na krize v državah zunaj EU. Komisija pa bi lahko zvišala raven preglednosti in s tem možnosti demokratičnega nadzora področja skupne zunanje in varnostne politike s pravočasnim obveščanjem Parlamenta o internih prenosih. To je zlasti pomembno zato, ker je večina misij v okviru skupne zunanje in varnostne politike, še posebej nadzorna misija Evropske unije v Gruziji in misija EULEX na Kosovu, politično občutljivih. Tretjič, v zvezi z rednimi srečaji o skupni zunanji in varnostni politiki, ki so potekala na podlagi medinstitucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju, Odbor za proračun meni, da bi bila lahko ta srečanja mnogo učinkovitejša, če bi bili presoja načrtovanih ukrepov v okviru skupne zunanje in varnostne politike in v okviru srednjeročne ter dolgoročne strategije EU v državah izven EU in tudi stališča proračunskih organov pripravljena že pred usklajevalnim srečanjem. Hvala za pozornost.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, v imenu skupine PPE-DE. – (ES) Gospod predsednik, želim se zahvaliti trem poročevalcem Evropskega parlamenta – gospodu Saryusz-Wolskemu, gospodu von Wogauu in gospodu Vatanenu – za njihova poročila, in poudariti, tako kot sta poudarila gospa Ferrero-Waldner in gospod Solana, da so prispevki Parlamenta pri razvoju čvrste, vidne in učinkovite zunanje varnostne in obrambne politike znatni. Ta politika mora jamčiti obrambo naših interesov po svetu in varovati ter ščititi naše državljane. Prispevati mora k oblikovanju Evropske unije, ki bo opravljala svojo vlogo v učinkovitem večstranskem sistemu, predvsem pa, gospod predsednik, mora prispevati k temu, da se bodo človekove pravice in demokratične vrednote uveljavile v vseh delih sveta.

Menim, da lahko na podlagi Lizbonske pogodbe in na podlagi novic, ki prihajajo iz Republike Irske, kjer ankete kažejo 60 % podporo Pogodbi, ter iz Češke republike, kjer je parlament ratificiral Pogodbo ugotovimo, da postaja Evropska unija na področju zunanje in varnostne politike polnoletna. To mora predvsem prispevati tudi k temu, da bodo naše vlade ob krizah razmišljale bolj evropsko.

Prepričan sem, da mora Evropska unija oblikovati svoja strateška stališča – to je jasno in je zajeto v novi varnostni strategiji –, pri tem pa ne sme pozabiti, da je čezatlantska povezava vpisana že v genom Evropske unije. Združene države so prek Severnoatlantske zveze porok evropske varnosti, in zaenkrat ni še nobene alternative tej povezavi.

Nadalje sem prepričan, do bo mogoče Evropo vzpostaviti kot „silo“ le, če se bo uveljavila, ne proti Združenim državam, pač pa ob boku Združenim državam, kot eden od dveh partnerjev, ki delita isti pogled na svet in se med seboj spoštujeta. Seveda to ne pomeni, da mora Evropska unija dati Združenim državam *carte blanche*: svoje interese in vrednote moramo braniti, kadar koli menimo, da je to potrebno. Tudi Združene države se morajo naučiti spoštovati stališča Evropske unije, saj smo, kar je tudi podmena delovanja gospe Ferrero-Waldner in gospoda Solane, organizacija, ki si zasluži mednarodno spoštovanje in ima znatno težo kot sogovornik v vsaki regiji po svetu.

Helmut Kuhne, v imenu skupine PSE. – (DE) Gospod predsednik, naslednje sicer za Svet ne velja, člani Parlamenta, s tem pa tudi Komisija, pa vstopamo v ciljno ravnino tekočega mandata. Zato mislim, da je

smiselno, da ne ravnamo kot uradnik, ki zgolj formalno preverja poročilo o napredku evropske varnostne in obrambne politike, pač pa se zadeve lotimo bistveno bolj poglobljeno.

Priznati moram, da sem zelo razdvojen med dvema pogledoma na to tematiko. Pulim si lase, kadar imamo opravka z vsakodnevnimi potrebami, kadar je ogrožena kaka misija, ker nam manjka šest helikopterjev, kadar ni politične volje v različnih prestolnicah ali kadar prevladujejo razhajanja pri tehnoloških projektih.

Če pogledam na zadevo iz zgodovinske perspektive, pa je pogled povsem drugačen, in za to zasluži veliko pohvalo gospod Solana. Ne smemo pozabiti, da Evropska varnostna in obrambna politika obstaja šele nekako deset let in da je bil dokument o varnostni strategiji sestavljen šele leta 2003. Glede na to je napredek res velik, vsaj z zgodovinskega vidika. Kot zgodovinski optimist se v trenutkih dvomov odločim za ta drugi pogled.

Druga točka, o kateri bi rad kot socialni demokrat govoril, pa zadeva nekaj, za kar ne nosi odgovornosti niti Evropska unija niti Nato, zadeva pa vse nas Evropejce. Zadeva dogajanja v zvezi z raketnim obrambnim sistemom na Poljskem in Češkem. Nas, socialne demokrate, veseli slišati, da se zadeve, ki smo jih predlagali, zdaj udejanjajo v okviru sprememb v Združenih državah.

Ves čas smo govorili, da nima smisla pretirano hiteti z odločanjem o razporeditvi opreme, saj danes nismo izpostavljeni nikakršnim grožnjam, na primer s strani Irana. Hillary Clinton je prejšnji teden rekla, da bodo ZDA naslednje svoje odločitve sprejemale glede na dogodke v Iranu. Joe Biden je rekel, da je vse odvisno od tehničnih možnosti in finančnih okoliščin. To pozdravljamo. Vsaj ne bomo zadnja zapuščena enota, ki še brani izgubljene položaje okoli tega raketnega obrambnega sistema.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, v imenu skupine ALDE. – (NL) Današnja razprava na osnovi treh poročil dokazuje, v nasprotju s pogostimi prepričanji evropesimistov in evroskeptikov, da evropska varnostna in obrambna politika ter evropska zunanja politika dobivata vedno jasnejše obrise in da kažeta vedno več znakov doslednosti. To so prepričljivo dokazali govorniki pred menoj.

Najprej in predvsem bi se rada zahvalila trem poročevalcem za način obravnave in upoštevanje mnenj liberalnih poročevalcev v senci pri pripravi poročil. Veseli nas, da se veliko naših mnenj odraža v poročilih. Po mojem je malce škoda, da sta za poročilo o Natu gospoda Vatanena, ki se je skrajno potrudil, da bi upošteval kolikor mogoče mnenj in pogledov, Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov ter Skupina socialdemokratov v Evropskem parlamentu predložili svoje spremembe šele v zadnjem trenutku, kot da bi želeli dati svoj pečat poročilu.

Poročilo bomo ne glede na to potrdili, saj smo prepričani – in tukaj govorim o poročilu – da osvetljuje prave vidike in je dovolj realistično. Poročilo na primer potrjuje, čeprav na zelo olikan način, da Evropska unija in Nato vsekakor tekmujeta med seboj. Take zadeve običajno ostanejo povsem prezrte, čeprav so dejstvo.

Drugič, sprememba, ki sva jo predložila skupaj z gospodom Duffom in v kateri jasno opisujeva težave, ki jih povzročajo različni pogledi Turčije, Grčije in Cipra v Natu in v Evropski uniji, je bila sprejeta. Običajno se v takih primerih ostane pri zastrtih namigih.

Na koncu naj izrazim še poziv k dopolnjevanju obrambnih in varnostnih strategij Evropske unije in Nata, ki je, gospe in gospodje, nujno.

Konrad Szymański, v imenu skupine UEN. – (PL) Gospod predsednik, liberalistični konec zgodovine, ki so ga napovedovali v devetdesetih letih, se je izkazal za pravljico. Upravičeno se počutimo vedno bolj osamljene. Zato ni nikakršne alternative sodelovanju med Evropsko unijo in Natom. Ni alternative za večje vključevanje Evrope in ZDA v reševanje zadev mednarodne varnosti. Drugače bodo načela mednarodnega reda *de facto* narekovali Koreja, Iran ali Hamasovi teroristi.

Posebno pozornost zahtevajo energija, surovine, piratstvo in varnost interneta. Pred kratkim smo na Poljskem spoznali, da je hud problem tudi boljše usklajevanje reševanja talcev. Res pa je, da tudi skupaj sprejete odločitve niso vedno dobre. Zato ne bi precenjeval pomena Lizbonske pogodbe. Omejitve naše učinkovitosti je treba iskati v evropskih prestolnicah. Tam je treba poiskati politično voljo za skupno svetovno politiko, ne pa v postopkih.

Angelika Beer, v imenu skupine Verts/ALE. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, dejstvo je, da v zadnjih letih evropska zunanja in varnostna politika hitro napreduje. Zagotoviti pa moramo tudi enako hiter razvoj in spremembe v zvezi z vsakovrstnimi grožnjami in krizami.

Moja skupina nasprotuje omalovaževanju našega lastnega dela. Prav zato pa tudi nisem pripravljena peti hvale poročilom, ki jih imamo pred seboj. Gospod Saryusz-Wolski je sestavil dobro poročilo in tega bomo podprli. Gremo naprej. Strateška dilema je jasna: gospod Solana, imate popolnoma prav. Pravkar ste nam povedali, da je treba evropsko sodelovanje okrepiti na strateški ravni. Najprej in najbolj pa si moramo prizadevati in doseči skupno evropsko strategijo na področju zunanje in varnostne politike – ki je še nimamo.

To govorim zato, ker smo na zgodovinski prelomnici. Poročila – zlasti poročilo gospoda Vatanena – o Natu se vse preveč ukvarjajo z novo vlado ZDA. Gospod Vatanen se v svojem poročilu ni želel ukvarjati z vprašanjem jedrske razorožitve, o katerem bomo ponovno glasovali jutri. O čem se torej sploh pogovarjamo?

Oglejmo si zdaj poročilo gospoda von Wogaua. To poročilo obravnava nov koncept: SAFE. Gre za posrečeno besedno igro – Synchronised Armed Forces Europe (usklajene oborožene sile Evrope) –, ampak ta koncept preprosto ne obstaja. Ni nam jasno, zakaj bi ga morali podpreti, saj koncepta preprosto ni. Gospod von Wogau v svojem poročilu ne obravnava človekove varnosti. Naša skupina vztraja, da si moramo kot Evropska unija jasno zastaviti ta cilj v svoji zunanji politiki. Ni poskrbel, da bi govorili o partnerstvu za izgradnjo miru in razvoju civilnih mirovniških sil. Zato se mi zdi upravičeno reči, da je to poročilo pomanjkljivo, če verjamemo, da mora Evropa ukrepati že zdaj, v prihodnjih mesecih, od danes naprej – kar je postalo jasno na varnostni konferenci v Münchnu.

Prava priložnost za to je obdobje po volitvah v ZDA. Ne vem, koliko časa imamo na voljo. Kot Evropejci moramo zdaj opredeliti svoje strateške interese in jih uveljaviti v zavezništvu, Natu, prav tako pa moramo zdaj določiti svoje opredelitve varnosti, kot je omenila gospa Ferrero-Waldner, v zvezi z Rusijo. Drugače se bo čez nekaj mesecev izkazalo, da je administracija ZDA bolj daljnovidna od nas v Evropski uniji in bo z dvostranskimi pogovori z Rusijo določila bistvene postavke varnostne strategije, ne da bi evropske sile – politične sile, sile za preprečevanje sporov – lahko kakorkoli vplivale na to preoblikovanje čezatlantske varnostne politike.

Zato pozivam vse nas tukaj, pa tudi druge, da se odrečemo staremu razmišljanju, ki je bilo primerno za čas hladne vojne, se opredelimo za novo enotno smer in se je držimo. Evropa svojim državljanom dolguje izgradnjo varnostnega partnerstva, ki bo zagotavljalo mir, ne pa obratno.

Tobias Pflüger, v imenu skupine GUE/NGL. – (DE) Gospod predsednik, poročili gospoda von Wogaua in gospoda Vatanena sta eksplicitni in jasni ter pozivata k še hujši militarizaciji Evropske unije. Poročili terjata *de facto* pretvorbo Evropske unije v vojaško silo. Poročilo gospoda von Wogaua o evropski varnostni strategiji zahteva oblikovanje „integriranih vojaških evropskih sil“. Ne strinjamo se, da je to prava pot naprej. Poročilo se med drugim zavzema za operativni štab EU in za skupni trg obrambne opreme.

Poročilo gospoda von Wogaua za nazaj upravičuje močno predragi program Eurofighter. Poročilo trdi, da je Lizbonska pogodba, ki „bo uvedla velike spremembe na področju EVOP“, ključnega pomena. To je osnovni razlog za naše nasprotovanje Lizbonski pogodbi.

Vatanenovo poročilo zahteva trajne strukture za sodelovanje med EU in Natom. Prepričani smo, da to ni primerno. Vsaka nova vojaška misija EU je problematična. Nato ni zavezništvo za mir – je sila za vojno, v Jugoslaviji in zdaj v Afganistanu. Katera vojna bo naslednja? Nato pomeni politiko vojne. Poročilo označuje NATO kot „jedro evropske varnosti“. Ne! Nato pomeni negotovost! Mešanje EU in Nata bi bilo zelo problematično, zlasti glede na dve strategiji.

V Konfederalni skupini Evropske združene levice/Zelene nordijske levice se zavzemamo za civilno Evropsko unijo in nasprotujemo Natu. Kar potrebujemo, je razpustitev Nata. Nato želi 60-letnico svojega obstoja praznovati v Strasbourgu, Baden-Badnu in Kehl. S tega mesta pozivam Evropski parlament k protestu proti temu vrhu Nata! Šestdeset let Nata je šestdeset let preveč.

Kot skupina smo ob poročilih gospodov von Wogaua in Vatanena predložili svoji manjšinski poročili in moji kolegi bodo podrobneje govorili o posebnih problemih pri odnosih z Rusijo. Kot doslej nasprotujemo raketnemu obrambnemu sistemu in zavračamo besedilo v poročilu, ki se nanaša na Ciper. Zato bomo glasovali proti tema dvema poročiloma.

Bastiaan Belder, v imenu skupine IND/DEM. – (NL) Ko sem se v okviru delegacije Evropskega parlamenta pred letom dni seznanil z delovanjem policijske misije EU na Zahodnem bregu, sem začel gojiti trohico upanja, da bodo palestinske oblasti dejansko uveljavile svojo avtoriteto prek učinkovitega sistema vzdrževanja reda in varnostnega sistema. Člen 25 poročila Saryusz-Wolskega zato pozdravlja obnovo mandata policijske misije EU na palestinskih ozemljih.

Pred kratkim pa sem videl nekaj zelo neugodnih poročil o javni varnosti na Zahodnem bregu, ki navajajo tudi pojave izsiljevanja s strani delavcev palestinskega varnostnega sistema, ki ponoči delujejo kot mafijski kolovodje, in celo imena članov terorističnih skupin, ki so na plačilnem seznamu palestinskih oblasti.

Rad bi vprašal Svet in Komisijo, ali so ta poročila resnična. Ali so izmišljena? Na kratko, kakšne so zadnje novice o policijski misiji EU na palestinskih ozemljih? Konec koncev je to bistvenega pomena. Če želimo vzpostavitev obstojne palestinske države, je treba najprej spet vzpostaviti zakon in red na Zahodnem bregu.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, upal bi si trditi, da je Atlantsko zaveznitvo zastarel obrambni instrument in da v določenih primerih dejansko ne koristi našim odnosom na primer z Rusijo. Prepričan sem, da moramo gojiti naše odnose z Rusijo in jih uporabljati kot pot k prednostnemu partnerstvu.

Strinjam se z izjavo gospe Ferrero-Waldner, da skupna varnostna politika ne sme spregledati dejstva, da se Nato v zadnjem času ne izkazuje kot najkoristnejši instrument za odvrčanje konfliktov ali vzpostavljanje miru.

Prepričan sem, da je zdaj Evropa dovolj zrela in da obstaja politična potreba po oblikovanju neodvisne varnostne strategije. To ne pomeni, da bi prestopili na nasprotno stran. Lahko delujemo eden ob drugemu – kot so priporočali že drugi poslanci pred mano –, ne da bi se morali pogosto podrežati interesom, ki niso evropski. Zato ne morem podpreti predloženih poročil.

Javier Solana, visoki predstavnik za skupno zunanjo in varnostno politiko. – (ES) Gospod predsednik, dovolite mi, da kolikor mogoče na kratko, ob upoštevanju, da so bili tudi prispevki različnih govornikov v enakem duhu, omenim tri ali štiri zadeve, ki so mi prišle na misel ob poslušanju govorov.

Začnimo z viri in sredstvi. Poročevalci so povedali, da je res, da imamo težave z viri in sredstvi in da bi bilo primerno iskati rešitev v boljši izrabi nacionalnih virov. Rad pa bi povedal, da imamo že zdaj na voljo določena sredstva, ki jih ne izrabljamo najbolje, in vam zadevo nekoliko osvetlil.

Prepričan sem, da je bila zamisel o ustanovitvi Evropske agencije za obrambo v dogovoru z Evropskim svetom, ne da bi čakali na sprejem Lizbonske pogodbe, dobra. Prepričan sem, da lahko Agencija naredi veliko z usklajevanjem nacionalnih politik in s tem poskrbi za višjo dodano vrednost vseh politik, ki se že izvajajo.

Eden od govornikov je omenil helikopterje. Helikopterje potrebujemo pri misijah vseh vrst: civilnih misijah, vojaških misijah in vseh drugih misijah za transport. Danes je helikopter nujno orodje za obvladovanje kriz.

Boljša izraba obstoječih sredstev, tako materialne opreme kot nematerialnih vidikov v zvezi s helikopterji bi nam omogočila njihovo boljše izrabo in nam zagotovila več virov, kot jih imamo na voljo sedaj.

Rad bi povedal tudi, da v zadnjih tednih naši strateški odnosi z Združenimi državami in z Rusko federacijo skokovito napredujejo.

Gospa Beer je govorila o varnostni konferenci v Münchnu, ki je bila po mojem prepričanju pomemben dogodek, na kateri je bil dosežen napredek s prostim pogovorom, saj ni bila politični forum za sprejemanje odločitev, pač pa izjemno pomemben forum za razmislek. Prepričan sem, da bodo v naslednjih mesecih in letih tema naših razprav naši odnosi z Združenimi državami, z vidika strategije za prihodnja leta, in naši odnosi z Rusijo. Tako je bilo v Münchnu, pa tudi kasneje, ko sva gospa Ferrero-Waldner in jaz obiskala Moskvo in razpravljala o temeljih novih zamisli o evropski varnosti z voditelji Ruske federacije.

Evropa ne želi biti vojaška sila. Prepričan sem, da je Evropa – Evropska unija – civilna sila z vojaškimi sredstvi, kar je nekaj povsem drugega kot vojaška sila, in prepričan sem, da mora tako tudi ostati. Naše delo in dokumenti, ki jih sestavljamo in ki jih sestavljata Parlament in Komisija – ali ki jih sestavljam jaz osebno –, vodijo k temu cilju.

Nekaj besed o policiji na palestinskih ozemljih, o kateri smo govorili na prejšnjem zasedanju. EUPOL spada med naša najpomembnejša sredstva, kar se tiče naše verodostojnosti in dela na področju varnosti pri Palestincih in na zasedenih ozemljih, in tudi v prihodnje bo pomembno sredstvo Evropske unije, ki nam bo zagotovilo priznanje na vseh straneh: pri Palestincih, pri Izraelcih in pri sosednjih državah. Zato bodite prepričani, da bomo storili vse, da bo še naprej deloval v tej smeri.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, komisarka, gospod Solana, rad bi se zahvalil vsem trem poročevalcem, želim pa razpravljati o le nekaj delnih vidikih. Predvsem bi rad rekel, da 60 let zveze NATO pomeni 60 let miru in svobode za mojo generacijo: to moramo upoštevati.

Če nam uspe okrepiti zunanjo, varnostno in obrambno politiko EU v času, ko je multilateralizem spet v vzponu, kot je pravkar povedal visoki predstavnik gospod Solana, to je, če nam v tem času multilateralizma uspe našo vizijo v večjem obsegu vključiti v preventivne ukrepe in mehko moč v večjem obsegu vključiti v skupno čezatlantsko strategijo, nas čaka svetla prihodnost.

Istočasno pa tudi vrnitev Francije v vojaško integracijo krepi položaj Evrope. Münchenska varnostna konferenca je bila zgovorna: po pojasnilih ministrskega predsednika Tuska, kanclerke Merkel in predsednika Sarkozyja – v prisotnosti Joa Bidna, podpredsednika Združenih držav – praktično ni bilo nasprotovanja evropskim enotam znotraj Nata. Vsaj po mojem mnenju je to, da Američani niso protestirali, senzacionalno odkritje. V čezatlantskih odnosih lahko pospešimo tudi oblikovanje skupnih stališč na vojaškem področju, tako da bodo ta stališča verno odražena v okviru Nata. Zato bi morali naše videnje vojaških zmogljivosti s poudarkom na mehki moči in preventivi uporabiti tudi pri odpiranju novih točk dnevnega reda, ki so sicer obstajale že prej, so se pa jasno izoblikovale v Münchnu, saj nam politika predsednika Obame omogoča vstop v novo obdobje pogajanj o razorožitvi. Evropejci lahko odigramo svojo vlogo pri tem s START, z NPT, ki ga je treba ponovno dogovoriti, in zlasti s Pogodbo CFE, ki je za Evropo še posebej pomembna, saj imamo določene težave tudi z Rusijo.

Če vse to udeležimo, vključno z raketnim ščitom, nam bo to zagotovilo nove, boljše možnosti za vodenje skupne čezatlantske politike, pri kateri bodo Združene države naš zaveznik, Rusija pa naš strateški partner: politiki, ki bo usmerjena k evropskim mirovnim interesom. To priložnost lahko izkoristimo le, če bomo mi sami postali močnejši in vplivnejši, zato vodi ta politika v pravo smer.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Gospod predsednik, poročilo o vlogi Nata v varnostni arhitekturi EU odraža različne pristope v Evropskem parlamentu, od takih, ki Nato še vedno vidijo kot organizacijo, ki zagotavlja najtrdnjše jamstvo varnosti svojim članicam, na eni strani, do takih, po katerih je potreba po Natu vedno manjša v svetu, v katerem ni pomembnejših groženj – vsaj ne primerljivih z nekdanjo sovjetsko grožnjo.

Vendar se doslej še nobena članica obeh organizacij ni bila pripravljena odreči varnostnim jamstvom Nata, kljub temu, da EU krepi svoja varnostna in obrambna prizadevanja in je že uvedla svoj ekvivalent členu 5 Washingtonske pogodbe: solidarnostno klavzulo v Lizbonski pogodbi.

Po mojem bi moralo partnerstvo med Natom in EU – najpomembnejšim delom širših čezatlantskih odnosov – zagotavljati naravno medsebojno dopolnjevanje in koristi obema partnericama, ki preprosto morata delovati skupaj v svetu, v katerem se množijo vedno kompleksnejši izzivi. V ta namen bi bilo mogoče izboljšati obstoječe mehanizme – na primer sporazume Berlin Plus, razmišljati o novih – na primer predlog za operativni štab EU, premagati ovire – na primer negativne posledice ciprskega problema, in, kar je najvažnejše, gotovo izboljšati načine, kako gledamo eden na drugega. Tako bi morali na eni strani nehati šteti Nato za nasprotnika, na drugi strani pa EU za privesek Nata.

Kot sem že omenil, bi v praksi partnerici zagotovo lahko dobro sodelovali in se medsebojno dopolnjevali. V tem smislu je bilo poročilo spremenjeno in upam, da je zato postalo sprejemljivo za številne med nami.

Andrew Duff (ALDE). – Gospod predsednik, številni govorniki danes popoldne olepšujejo stvari. Dejstvo je, da se ne izkazujejo kot uspešne vse misije v okviru EVOP: pri nekaterih ni bil jasen namen, nekatere imajo nezadostno financiranje, in lahko se še izkaže, da bo neuspešna tudi naša akcija v Afganistanu. Zato je dobro, da se Parlament intenzivno vključuje v opredeljevanje skupne varnosti, in zdaj moramo vzpostaviti mnogo jasnejša merila za misije EVOP.

Pri integraciji naših sil je napredek šibak, in po mojem trčenje francoske in britanske podmornice ni tisto, kar smo vsi pričakovali.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Gospod predsednik, tam, kjer je preveč predsednikov, v resnici ne predseduje nihče. Ko govorimo o vprašanju varnosti, bi morali zelo jasno in natančno spregovoriti o zadevi, ki je zelo nujna in pomembna. Kar se je zgodilo lani na Kavkazu, v neposredni soseščini Evropske unije, kaže, da moramo nujno pripisati ustrezen pomen vzhodni politiki in to obravnavati kot posebno vlaganje v varnost Evrope ter EU. Tudi zato je partnerstvo z državami vzhodno od EU po mojem mnenju temeljnega pomena in ob tem, ko sem vesel, da to partnerstvo obstaja, me skrbi, ker so se sredstva, namenjena Vzhodnemu partnerstvu, zmanjšala skoraj na tretjino. Mislim, da je to vprašanje temeljno in verjamem, da po njem presojujejo Evropsko unijo ne le najbližje sosede, pač pa tudi države daleč za Belorusijo, Ukrajino in Gruzijo.

Satu Hassi (Verts/ALE). – (FI) Gospod predsednik, gospe in gospodje, zahvaljujem se trem poročevalcem. Na žalost pa moram reči, da ne delim nekritičnega mnenja o Natu, ki ga podaja predvsem poročilo gospoda Vatanena.

Seveda Nato danes ni enaka organizacija kot v času hladne vojne, pa tudi Evropa ni več ista, in sodelovanje med Natom in EU je vsekakor odlična stvar. Ne strinjam pa se, da je problem, če niso vse države članice EU hkrati tudi članice Nata.

Priznati moramo, da je nekaterim med njimi uspelo pomembno prispevati k izgradnji miru točno zato, ker so ostale izven vojaških zavezništev, kar velja tudi za mojo deželo, Finsko. Ker Finska ni članica nobene vojaške zveze, je tako rekoč nikjer ne ocenjujejo kot sovražno silo ali kot predstavnika sovražnika. To je mnogim Fincem pomagalo pri prizadevanjih za krepitev miru. Taki primeri so delo našega nekdanjega ministrskega predsednika Holkerja na Severnem Irskem, delo našega nekdanjega predsednika Ahtisaarija v Namibiji, Indoneziji, Acehu in na Kosovu, ter delo našega nekdanjega ministra gospoda Haavista v Sudanu.

Res je, da večina državljanov EU živi v državah članicah Nata, priznati pa moramo, da je obstoj neuvrčenih držav dragocen za naša mirovna prizadevanja. Ne smemo se mu odreči v imenu nekakšne težnje k poenotenju vojaške politike v EU.

Vladimír Remek (GUE/NGL). – (CS) Prvotno sem hotel govoriti o nevarnostih militarizacije vesolja, saj čutim, da imam kot nekdanji astronaut poseben vpogled v to zadevo. Predstavljeni dokumenti pa poudarjajo med drugim tudi potrebo po uporabi varnostne politike v korist državljanov EU. Hkrati pa ostaja popolnoma prezrto na primer njihovo mnenje o načrtovani gradnji novih vojaških baz na ozemlju EU. Zlasti na Poljskem in v Češki republiki se nadaljujejo priprave za namestitev elementov ameriškega raketnega obrambnega sistema. Zlasti v moji domovini, Češki republiki, so stališča in mnenja javnosti popolnoma prezrta. Niti enega uradnega glasu ni iz EU v podporo interesom državljanov, ki se jim lahko glede te zadeve zdi, da EU sploh ne obstaja. Pri tem pa dve tretjini ljudi v Češki republiki vztrajno zavračata tuje baze, kljub vsem informacijskim in promocijskim kampanjam, ki potekajo že več kot dve leti. Po mojem je nekaj narobe z EU, če se interesi naših ljudi ne odražajo v naših dokumentih in če je v interesu demokracije mogoče prezreti stališča ljudi. Ni čudno, da se ljudje odvrtačajo od politike EU in jo imajo za nekaj, kar ni njihovo, ali pa jo popolnoma zavračajo.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – Gospod predsednik, državljani Evrope potrebujejo močno Unijo s konkurenčno zunanjo, varnostno in obrambno politiko. To se ne bo uresničilo, če bo Unija mirovala ali se prestopala na mestu. Kitajska in Indija rasteta ne le v gospodarski, ampak tudi v vojaški sili.

Konkurenčna prednost Evrope bi morala temeljiti na znanju in inovacijah. To moramo gojiti in podpirati mi vsi. Pri učinkoviti varnostni strategiji bi morale naše evropske oborožene sile imeti na voljo opremo in vire najvišje kakovosti. Ob tem, ko Združene države namenjajo varnosti na tisoče milijard dolarjev, mi v Evropi svojo strategijo razvijamo vse prepočasi ali sploh ne. V času krize zapiramo tovarne orožja, na primer tovarno v kraju Radom na Poljskem. Namesto tega bi morali vlagati v napredne tehnologije, na primer v tehnologije za breztrajno orožje, ki jih prav zdaj razvijajo na Poljskem. Inovacije ustvarjajo nova delovna mesta in poslovne priložnosti. Evropskih zmogljivosti ni mogoče razvijati z zapiranjem naših tovarn.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, načeloma seveda podpiram zamisel o evropski vojski, moramo pa opredeliti, kakšne vrste naj bo in v kakšne omejitve naj veljajo zanjo.

Res je nesmisel, da sta druga proti drugi postrojena dve vojski – turška in grška, ki sta članici istega zavezništva. Prepričan sem, da je Svet že obiskal Severni Ciper in je lahko ocenil škodo, ki so jo povzročili turški vojaki in turška okupacija na otoku, ki nedvomno spada v Evropo.

Reči moramo tudi, da je zavezništvo z Združenimi državami brez dvoma zavezništvo, ki pogosto povzroča hude probleme. ZDA so nas zvezle že v več vojn, v več sporov – mislim na Srbijo, Irak in Afganistan, ki se vrtijo okoli interesov, ki gotovo niso evropski interesi.

Namesto tega bi se morali povezati z Rusijo in Belorusijo, ki sta v resnici zgodovinsko, versko, vojaško in geopolitično evropski državi. Evropska vojska prihodnosti mora biti: vojska, ki seveda ne bo v vojni z Združenimi državami, bo pa vzdrževala spodobno razdaljo do njih, vojska brez Turčije, kajti, dokler ne dobimo nasprotnih dokazov, je Turčija del Azije, ki je v Sredozemlju na žalost v sporu z eno od evropskih držav, in vojska, ki je v zavezništvu in tesni povezavi z Rusijo ter Belorusijo.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). – Gospod predsednik, gotovo vas ne bo presenetilo, če izrazim svojo zaskrbljenost glede vneme, ki jo izražajo poročila o EVOP, zlasti poročilo gospoda von Wogaua, ki je polno netočnih podmen o naravi Evropske unije in ambicij o vzpostavitvi evropske vojske pod nadzorom EU.

Poročilo, citiram izraze, obravnava „uskajane oborožene sile Evrope“ kot korak na poti k „integriranim vojaškim evropskim silam“. Z drugimi besedami: k evropski vojski. Kot vemo, EVOP nima nikakršne vojaške dodane vrednosti. Je politično orodje za pospeševanje integracije Evrope. Obravnavati jo moramo kot tako orodje.

Dolgo časa že vztrajam, da ima Evropska unija lahko koristno vlogo pri zagotavljanju civilnih instrumentov za obvladovanje kriz in pokonfliktno obnovo. To bi bilo dejansko koristno. Mimogrede, nobeden od oficirjev, ki jih poznam, si ne predstavlja, da je mogoče spore, kakršen je afganistanski, reševati zgolj z vojaškimi sredstvi. „Celovit pristop“, kot je danes modno poimenovan, ni nič novega. Včasih smo ga imenovali „pristop s srcem in pametjo“. Torej so poskusi Evrope, kako upravičiti svoje vključevanje v vojaške zadeve, češ da je celovit pristop nekaj samo njenega, nekakšen unikatni prispevek EU, popolna zmota, celo prevara. Pošten in razumen pristop EU bi bil očistiti EVOP obrambnih ambicij in se osredotočiti na civilni prispevek. Šele nato bi se lahko Evropa in njeni zavezniki morda usmerili na vojaški prispevek k Natu in pripomogli k prerodu čezatlantskega zavezništva za težavna leta pred nami brez motenj, ki jih zdaj vnaša podvajanje načrtov v EU.

Trenutno je problem, da ambicije EU že začenjajo okuževati Nato in resno me skrbi, kako bo to vplivalo na potek 60-letnice. Pri vsem tem pa nekateri vladni ministri v Združenem kraljestvu vztrajno zanikajo, tudi sebi, da se kaj takega sploh dogaja.

Martí Grau i Segú (PSE). – (ES) Komisarka, gospod Solana, gospe in gospodje, najprej bi se rad zahvalil vsem trem poročevalcem za njihovo delo. Kot poročevalec v senci pri poročilu o skupni zunanji in varnostni politiki (SZVP) bom govoril posebej o tem dokumentu in na začetku čestital gospodu Saryusz-Wolskemu za rezultate njegovega dela in za njegovo sodelovanje z drugimi skupinami, ki je privedlo do soglasno sprejemljivega izdelka.

Enako kot Parlament pogosto zahteva, naj si Evropska unija priskrbi orodja, potrebna za enoglasno nastopanje pred svetom, lahko tudi Parlament sam oblikuje enotno fronto, ko ocenjuje in vliva zagon pomembnim prednostnim nalogam skupne zunanje in varnostne politike.

Napori naše skupine – Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu – so bili usmerjeni v dvojni cilj. Prvič, v uvedbo ali krepitev pomembnih tem, ki so po našem mnenju koristne in potrebne na vseh področjih zunanje politike, kakršne so boj proti podnebnim spremembam, spodbujanje miru po vsem svetu ali prizadevanje za človekov razvoj. Drugič, v predlaganje poti za uravnoteženje med geografskimi prednostnimi nalogami SZVP, prvotno navedenimi v besedilu, če so sploh bile navedene, oziroma za njihov vnos v besedilo, če niso bile navedene.

Zato smo se na primer zavzemali za natančnejšo razjasnitev razmejitev delovanja institucij in mehanizmov sodelovanja v nedavno opredeljeni Vzhodni dimenziji. Zavzemali smo se za podrobnejšo opredelitev in za večji poudarek na naših odnosih z Afriko, celino, na katero se vse prepogosto spomnimo le, kadar na njej izbruhne kakšna še posebej nasilna vojna, večinoma pa še takrat ne.

Glede Latinske Amerike smo želeli, da se upoštevajo tekoči procesi pridružitvenih sporazumov – prvi medregionalni razgovori, ki jih bo Evropska unija zaključila v svoji zgodovini.

Kar se tiče Sredozemlja, smo nasprotovali poenostavljanju obravnave samo na varnost. Želeli smo vključiti tudi bogato politično, gospodarsko in socialno-kulturno dediščino barcelonskega procesa.

Kar se tiče sprememb za plenarno zasedanje, naša skupina ni vložila nobene, saj menimo, da na ta način nekoliko prispevamo k trdnosti ravnovesja, doseženega s kompromisi. Zato bomo nasprotovali večini sprememb, da ne bi škodovali kompromisom, doseženih v Odboru za zunanje zadeve.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Gospod predsednik, kot je nekoč rekel Tony Blair, Evropa sicer ne sme biti naddržava, mora pa biti supersila. Temu lahko dodamo: ne le gospodarska supersila, kar v resnici že je, ampak tudi pomemben akter na svetovnem odru, saj to zahtevajo interesi, tudi gospodarski, vseh držav članic.

Pravijo, da je Henry Kissinger svoje čase prosil za telefonsko številko, na katero naj kliče, kadar ga zanima stališče Evropske unije v pomembnih zadevah mednarodne politike. Danes je to telefonska številka visokega predstavnika. Težava pa je v tem, da mora gospod Solana ob zvonjenju telefona vedeti, kaj naj reče. Zato je nujno oblikovati skupno zunanjo politiko, ki bo vključevala tudi varnostno in energetska politiko, in torej tudi skupno politiko do Rusije.

Naj se vrnem k stalno ponavljajočemu se pozivu k enotnemu govorjenju držav Evropske unije, kadar se pogovarjajo z Rusijo. Da bo do tega prišlo, je treba čim prej oblikovati natančno opredeljeno politiko do Rusije, politiko, ki jo bomo gojili skupaj in bo temeljila na solidarnosti. Tako bomo dobili jasen okvir ne le za pogovore med EU in Rusijo, pač pa tudi za dvostranske pogovore med Rusijo in posameznimi državami članicami. Pri oblikovanju te politike mora biti pomembna vloga dodeljena Evropskemu parlamentu, glede na mandat, ki ga je prejel na demokratičnih volitvah in na katerega je lahko ponosen.

Adamos Adamou (GUE/NGL). – (EL) Poročilo o vlogi Nata v Evropski uniji se izrablja kot izgovor za odpiranje vprašanja ciprske pridružitve Partnerstvu za mir in Natu. Položaj Republike Ciper moramo spoštovati. Poseganje v notranje zadeve suverene države članice za vzpostavljanje integracije, ki je ne predpisuje nikakršna pogodba, je nelegitimno.

V času, ko je Republika Ciper sredi pogajanj o rešitvi ciprskega vprašanja, se odpira fronte, ki lahko škodujejo poteku pogajanj. Cilja vseh morata biti polna demilitarizacija domovine, ki je pod turško okupacijo, in zagotovitev trajne rešitve za prihodnost. To je tudi stališče, ki ga je Evropski parlament izrazil v drugih poročilih.

Pozivamo vas k podpori sprememb 22, 23 in 24 ter h glasovanju proti točkam, ki pomenijo poseganje v notranje zadeve suverene države. Pozivamo vas k potrditvi nedotakljivosti načela spoštovanja suverenih pravic držav članic, ne glede na vaše splošno mnenje o Partnerstvu ali Natu. Naši usmeritvi sta demilitarizacija in spoštovanje načel mednarodnega prava.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Gospod predsednik, po mednarodnem pravu izjava „imam državo“ pomeni, da obvladujem določeno ozemlje, na katerem vzpostavim vlado, ki izvaja obrambno in zunanjo politiko. Naj vas zdaj vprašam o „državi Evropi“, o kateri pridigajo številni ljudje – sprašujem se, kje so njene meje, kakšno je njeno ozemlje in kje je njena obramba, ko pa je obramba v rokah velike – na žalost ameriške – vojske, in kje je njena zunanja politika, ko pa je Bližnji vzhod v plamenih, topla greda terorizma, ki terorizem tudi izvaža, in poln beguncev ter žrtev, ki niso na poti v Alabamo, Arizono ali Kentucky, pač pa na žalost prihajajo v Grčijo, na Ciper, v Nemčijo in Španijo?

Zato moram reči, da začenjam dvomiti v smiselnost podpore zamislim gospodov, ki so nam predložili ta poročila, in razmišljam, da bi jutri glasoval proti poročilom.

PRESESTVO: GOSPA ROURE

podpredsednica

Jim Allister (NI). – Gospa predsednica, tisti, ki zanikajo, da nam pred očmi nastaja nadržava EU, bodo precej težko obrazložili vsebino teh poročil, ki tudi prispevajo h gradnji imperija.

Zatrjevanje, da skupna obrambna politika – ki zdaj velja že za nekaj samoumevnega – in tako imenovana strateška avtonomija EU zahtevata integrirane evropske oborožene sile, ter zahteve po avtonomnem in stalnem operativnem štabu EU – ob hkratnih zahtevah po enakovrednosti Natu – ne puščajo več nikakršnega dvoma, da se pod plaščem skupne zunanje in varnostne politike podporniki projekta EU ob politični moči potegujejo tudi za vojaško moč, kar pa je mogoče doseči le ob hkratnem slabljenju moči, pravic in neodvisnosti držav članic. Taka stremljenja po nadržavi in centralizirani vojski za Evropo zavračam, tako kot tudi Lizbonsko pogodbo, ki bi vse omenjeno omogočila.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gospa predsednica, sporočilo današnjih poročevalcev se lahko glasi, da je močno evroatlantsko partnerstvo najboljši porok za evropsko varnost in stabilnost.

Vsekakor podpiram sprejem novega čezatlantskega programa in ustanovitev novih evroatlantskih institucij, kar bo na koncu privedlo do obsežnega čezatlantskega skupnega trga.

Ari Vatanen poziva vse članice EU in Nata k tesnejšemu sodelovanju, ne glede na to, kateri organizaciji kdo pripada. Menim, da je to zelo praktična zamisel, tako kot njegova zamisel o trajnem operativnem štabu EU, ki bo dopolnjeval strukture poveljevanja Nata – in nikakor ne tekmoval z njimi.

Druga zelo pomembna misel je, da črpamo iz enega in istega nacionalnega fonda. Jacek Saryusz-Wolski je rekel, da ima SZVP bistveno premalo finančnih sredstev, zato je nujno preprečevati podvajanje in zvišati učinkovitost. Vprašanje državam članicam se glasi: Kaj nudijo gospodu Solani za izvajanje naše skupne obrambne politike?

Tretjič, čas je, da se lotimo novih izzivov naši varnosti. Prihodnji konflikti se bodo dejansko odvijali in morda tudi odločili v kibernetičnem prostoru, v katerem se bo morala vsaka država odzvati in se ubraniti v morda manj kot eni sekundi. Tudi Evropski parlament mora prevzeti pobudo pri tem dramatičnem izzivu novega stoletja, izzivu, ki izvira iz demokratičnosti sodobnih tehnologij.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gospa predsednica, nacionalisti, ozkogledi člani tega parlamenta, nedvomno zares verjamejo, da je mogoče tveganja in probleme našega sveta obvladovati le na nacionalni ravni in posamično.

Gospod Allister je značilen primer te vrste. Ali res verjame, da se je mogoče s svetovnim terorizmom bojevati zanašajoč se le na nacionalni obrambni sistem njegove države? Ali res verjame, da je mogoče probleme energetske varnosti rešiti, če se jih vsakdo loteva sam zase in po svoje? Tak pristop je zastarel. Gotovo bi nam Lizbonska pogodba, ki jo toliko kritizirajo, zelo koristila, saj bi nam omogočila malo bolj sodelovati med seboj, na primer pri energetske politiki in pri skupni zunanji in varnostni politiki, da bi se lahko učinkoviteje spopadali z nevarnostmi in tveganji tega sveta.

Nova vlada Združenih držav predsednika Obame je vesela obstoja te skupne evropske politike, saj to pomeni, da imajo Združene države partnerja, s katerim se lahko skupaj lotevajo vrste problemov. Poleg tega – kar je jasno iz pogoste prisotnosti predstavnikov Rusije v našem parlamentu – se zdaj tudi Rusija že zaveda, da se stari pristop ločenega dogovarjanja s posameznimi državami in nato izigravanje ene države proti drugi preprosto ne obnese več. Rusija je spoznala, da se mora dogovarjati z Evropsko unijo, če želi doseči skupne rešitve, na primer na področju energetske varnosti.

To je dejansko večkrat navedeno v poročilu gospoda Saryusz-Wolskega. Kako lahko poskušamo reševati te probleme skupaj: to je probleme energetske varnosti, na primer? Vesel sem, da bosta visoki predstavnik in eden od njegovih sodelavcev v prihodnje še bolj intenzivno delala na tem področju, saj bomo tako lahko pokazali našim državljanom, da skupna zunanja in varnostna politika upošteva njihove konkretne interese in kako nameravamo Evropejce v prihodnje zavarovati pred tem, da bi pozimi drgetali od mraza v svojih domovih. Za to gre, in zato dajemo prednost skupni zunanji in varnostni politiki pred nacionalističnimi zunanjimi politikami.

Philippe Morillon (ALDE). – (FR) Gospa predsednica, čestitam našim trem poročevalcem za njihove odlične povzetke trenutnega stanja na področju naše skupne zunanje in varnostne politike.

Gospod Solana, bolj kot komur koli drugemu vam je znano, da od Evrope pričakujejo, da bo prevzela svojo vlogo na svetovnem prizorišču, kakršno ji narekujejo njena gospodarska in demografska moč ter bogastvo njenih demokratičnih in humanističnih vrednot.

Treba je povedati, da je bil kljub volji, ki jo redno izražata več kot dve tretjini naših evropskih sodržavljanov, v desetih letih dosežen določen napredek, kot ste rekli; tu vam dam prav, po drugi strani pa moramo povedati, da taka Evrope zaenkrat še ne obstaja.

Če potrebujemo podkrepitev te trditve, nam lahko kot primer iz neposredne preteklosti služi zadržanost Evrope pri reševanju najnovejše tragedije na Bližnjem vzhodu. Gaza je potrebovala in še potrebuje prisotnost Evrope, ki deluje aktivno, ki pomaga prebivalstvu preživeti in obnoviti deželo, ki pomaga v boju proti tihotapljenju orožja na ozemlje, ki se je spremenilo v bazo za izstreljevanje raket vseh velikosti.

Ob vseh besednih izlivih v Šarm el Šejku in v Jeruzalemu ni bilo glede tega narejenega še ničesar. Naj ponovim vprašanje, ki je bilo zastavljeno že v času libanonske krize: Gospod Solana, kdaj lahko pričakujemo splovitev evropske flote v Sredozemlju, podobne tisti, ki ste jo poslali v boj proti piratstvu? Imamo vire in sredstva. Ali bomo nekega dne zbrali tudi voljo?

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Gospa predsednica, Evropska unija mora delovati v korist varnosti državljanov vseh držav članic. Predvsem mora prevzeti svoj del odgovornosti za vojno proti terorizmu in odločno reagirati na vsako manifestacijo terorizma.

Nedavni umor poljskega inženirja, ki so ga kot talca zajeli v Pakistanu in ubili tamkajšnji Talibani, ima daljnosežne posledice. Tako imenovana evropska diplomacija se ni vključila v pogajanja za njegovo izpustitev. Ta šokantni dogodek, ki je del širšega sklopa varnostnih problemov, bi moral biti predmet posebne parlamentarne razprave, katere rezultat bi morali biti posebni koraki, in k taki razpravi vas zdaj pozivam. Ta trenutek sta prednostni nalogi zagotoviti vrnitev trupla umorjenega Poljaka in pomagati njegovi družini. Ta dva nujna, a kratkoročna ukrepa seveda ne moreta nadomestiti celovitega pristopa k problemu terorizma in stopnjevanja diplomatskega pritiska na države, kakršna je Pakistan.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) V mednarodnih odnosih Portugalska spoštuje načela nacionalne neodvisnosti, spoštovanja človekovih pravic in pravic narodov, enakopravnosti držav, miroljubnega reševanja mednarodnih sporov, nevmesavanja v notranje zadeve drugih držav ter sodelovanja z vsemi drugimi narodi v korist svobode in napredka človeštva.

Portugalska se zavzema za odpravo imperializma, kolonializma in drugih oblik agresije, nadzora in izkoriščanja v odnosih med narodi in ljudstvi, pa tudi za vsesplošno, istočasno in nadzorovano razorožitev, razpustitev političnih in vojaških blokov in vzpostavitev sistema kolektivne varnosti in mednarodnega reda, ki bo zagotavljal mir ter pravičnost v odnosih med ljudstvi in narodi.

Želel bi s sklicevanjem na besedilo člena 7 Ustave Portugalske republike opozoriti na to, kako daleč je Evropska unija od omenjenih načel. S tem, ko prevzema vlogo evropskega stebra Nata v partnerstvu z Združenimi državami, s spodbujanjem militarizacije mednarodnih odnosov, z vmešavanjem in agresijo, katerih cilj je zagotoviti velikim silam obvladovanje in delitev trgov ter naravnih virov, deluje v popolnem nasprotju s temi načeli.

Gerard Batten (IND/DEM). – Gospa predsednica, to so samoiniciativna poročila in bi jih zato lahko odpravili kot mešanje zraka. Vemo pa, da taka poročila včasih služijo za uvajanje novih političnih teženj v EU.

Gospod von Wogau je bil svoj čas predsednik Odbora za ekonomske in monetarne zadeve in je pripomogel k uvedbi skupne evropske valute. Zdaj je predsednik Pododbora za varnost in obrambo, in ko v svojem poročilu napiše, da Evropska unija potrebuje svoje lastne oborožene sile, smo lahko prepričani, da jih Evropska unija namerava vzpostaviti v doglednem času.

Ta poročila pozivajo EU k oblikovanju svojih oboroženih sil s skupno nabavo orožja, skupnim komunikacijskim sistemom in avtonomno strukturo poveljevanja ter nadzora. Gospod von Wogau se zavzema za stalno vojsko EU, ki naj šteje 60 000 vojakov in bo ves čas pripravljena na posredovanje. EU želi lastne vojake, topove, tanke, letala in bombe, da bi lahko „izpolnjevala svoje naloge po svetu“.

In kakšne natančno so te naloge? To bomo izvedeli šele po polni ratifikaciji Lizbonske pogodbe, ki bo vzpostavila „skupno zunanjo in varnostno politiko in na osnovi le-te skupno obrambo“. Nihče ne more trditi, da ni bil opozorjen na vojaške težnje EU.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Gospa predsednica, ne glede na naše prijateljstvo s poročevalcema gospodom Vatanenom in gospodom von Wogauom se ne moremo strinjati z njunima poročiloma.

Prvič, ker je bil Nato, Organizacija Severnoatlantske pogodbe, ustanovljena leta 1949 kot odgovor na hudo grožnjo Zahodni Evropi, ki jo je pomenil komunizem. Odigral je koristno, celo ključno vlogo. Vemo pa, da je osovraženi komunistični sistem propadel in da je bil Varšavski pakt razpuščen.

Nato pa se ves čas širi. Njegovo delovanje sega prek njegovih geografskih meja. Kolikor mi je znano, Afganistan nikjer ne sega do obale Severnega Atlantika. Prav tako ne Kosovo, kjer je Nato pripomogel k etničnemu čiščenju Srbov v nepravilni vojni, ki ni rešila ničesar. Nato tako krši Ustanovno listino Združenih narodov.

Gospa in gospodje, ste popolnoma nedosledni. Želite ustvariti močno, neodvisno Evropo, hkrati pa potiskate evropsko obrambo v sistem poveljevanja, ki ga popolnoma obvladujejo ZDA. Kako naj Rusija in druge države gledajo na to drugače kot na agresivno ravnanje?

Nato nas je podredil politiki Združenih držav Amerike. Smo njihovi prijatelji, nočemo pa biti njihovi vazali, še manj pa njihovi lakaji. Zadevo moramo končati in izstopiti iz nje. Nato je svoj čas že preživel.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Gospa predsednica, gospa komisarka, gospod Solana, kot vsi vemo, se scenariji tveganj ves čas spreminjajo. Tudi Pogodba se spreminja, s tem pa možnosti evropske varnostne in obrambne politike. Kar pa je trajno, je želja ljudi po varnosti in stabilnosti, po močni Uniji in razorožitvi, zlasti jedrski razorožitvi.

S tremi poročili, ki jih obravnavamo danes, pošilja Evropski parlament zelo izrazito sporočilo, kako namerava doseči te cilje in zagajati varnost. Prvič, imamo poročilo o skupni zunanji in varnostni politiki, ki se osredotoča na varnost na Balkanu, stabilnost v Afriki in mir na palestinskih ozemljih. Drugič, imamo poročilo o sodelovanju z Natom, v katerem je jasen poudarek na tesnejšem sodelovanju med EU in Natom ter na njunem boljšem usklajevanju. V središču tretjega poročila je nadaljnji razvoj evropske varnostne in obrambne politike k višji učinkovitosti in boljši koordinaciji na področju obrambnih izdatkov ter k strateški avtonomiji celotne Unije, s tem pa k znižanju bremen za države članice.

Ob upoštevanju vseh teh ciljev moramo podpreti pozive teh poročil: na primer k skupnim raziskavam in razvoju, k razvoju skupnih standardov in sistemov nabave – vse v korist interoperabilnosti. To bo pomenilo tudi optimalno sodelovanje med vojskami držav članic, sodelovanje med policijo in vojsko, pa tudi vzpostavitev trajnih vojaških struktur in ustanovitev operativnega štaba in/ali sveta ministrov za obrambo.

Po mojem prepričanju nam to odpira ključno priložnost pretvoriti našo Unijo v politično unijo in oblikovati varnostno unijo, ki bo javnosti zagotovila, kar javnost pričakuje od Unije: trajno varnost, stabilnost in mir.

Predsednica. – Gospe in gospodje, do sedaj so govorniki upoštevali časovne omejitve za govore. Smo v hudi časovni stiski. Zato vas prosim, da še naprej spoštujete časovne omejitve.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – Gospa predsednica, SZVP zdaj pokriva tako rekoč vse – kaj naj torej v taki razpravi rečemo o skoraj vsemu? V preteklosti smo razpravljali samo o vprašanih varnosti, zdaj pa razpravljamo zraven celo o podnebnih spremembah, energiji ipd. Zato moram ravnati selektivno in reči nekaj o odnosih EU-ZDA ter o programu razorožitve, pri katerem so po mojem letos mogoči koraki naprej.

Začetek dela nove administracije je z najavo zaprtja Guantanamo zelo spodbuden in celo simboličen. Menim, da bi na tej zadevi morali delati in s skupnim delom poskušati rešiti nekatere probleme, s katerimi se soočajo Američani.

Druga temeljna razprava v letošnjem letu so zadevala gospodarsko varnost: ali so Združene države in Evropska unija sposobne kaj skupnega narediti v zvezi s krizo, ali pa bo vsakdo poskušal delovati po svoje, kar bo hitro privedlo do protekcionističnih ukrepov?

Pomembno je tudi vprašanje Afganistana. Ali bomo sposobni slediti okrepljenim prizadevanjem Američanov ali ne, in pod kakšnimi pogoji? Tu je pozitiven znak, da so Američani priznali, da je potrebna politična rešitev, saj težave ni mogoče rešiti z vojaškimi sredstvi. To neposredno odpira vrata Evropski uniji.

Pa še o programu razorožitve: lanskega decembra ste, gospod Solana, tu v Parlamentu imeli zelo dober govor o svojih zamislih ter o zamislih Sveta in Unije za pospešitev tega pozitivnega programa, tako, da bi začeli spodbujati Američane in Ruse k ponovnim pogajanjem o Pogodbi START in delali z Američani na ratifikaciji Pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov. Prav tako bomo podprli umik preostalih tehničnih jedrskih orožij iz Evrope, koristilo pa bi tudi podpreti zamisli o vzpostavitvi mednarodnega nadzora nad gorivnim ciklom, s čimer bo dosegli, da bi države, ki želijo razvijati jedrsko energijo, imele dostop do virov za civilno rabo, ne bi pa jih mogle zlorabljati v vojaške namene.

Želimo si, da bi Evropska unija podprla tak program, saj vemo, da ima predsednik Obama ustrezne ambicije. V svojem inavguracijskem govoru je pri zunanjih zadevah najprej omenil Irak in Afganistan, potem pa je omenil tudi, da ima ambicije na področju jedrske razorožitve.

Samuli Pohjamo (ALDE). – (FI) Gospa predsednica, govorila bom o poročilu gospoda Vatanena in najprej bi se mu zahvalila za odprt pristop pri pripravljanju poročila.

Menim pa, da Parlament pošilja nevarne signale, če bo vztrajal pri krepitvi naše vojaške organizacije in poudarjal pomen vojaške moči, vezane na Nato, kot predlaga poročilo. Sodelovanje in partnerstvo, demokracija in človekove pravice kot porok za mir in stabilnost tvorijo pravi evropski model, ki ga moramo uporabljati na vseh kriznih žariščih po svetu. Nadalje se soočamo tudi z vedno globljo gospodarsko krizo, težavami s podnebjem in izzivi, ki jih prinašajo podnebne spremembe, in ničesar od tega ni mogoče rešiti z vojaško silo.

Po mojem mnenju bi bilo bolj smotrno poudariti pomen skupne zunanje in varnostne politike EU in se osredotočiti na preprečevanje sporov ter odpravljanje vzrokov kriz: odpravo revščine, na primer, in uveljavljanje demokracije, človekovih pravic in civilne družbe.

Končno bi rada vse nas spomnila, da imamo v Uniji tudi države članice, ki niso članice Nata in ki imajo za to svoje razloge. Tem državam moramo omogočiti, da se odločajo o rešitvah za svojo varnostno politiko same, brez pritiskov od zunaj. Finska je na primer dobro rešila vprašanja svoje obrambe in že desetletja sodeluje v mirovnih operacijah po vsem svetu. K poročilu je bilo vloženi precej sprememb, ki poročilo izboljšujejo, ne spreminjajo pa njegovega osnovnega tona.

Mario Borghesio (UEN). – (IT) Gospa predsednica, gospe in gospodje, ali Evropa sploh ima svojo geopolitiko? Meni se zdi, kot da je nima! Če bi bil Karl Haushofer še živ, bi poučil to Evropo brez hrbtenice, da potrebuje pomorsko strategijo na Atlantskem, Tihem in Indijskem oceanu in strategijo za arktično morje, ki skriva

ogromne in dragocene zaloge energije. V teh predelih sta dejavni supersili, Združene države in Rusija, Evropa pa ne.

Boj proti terorizmu pomeni tudi boj proti tistim, ki prenašajo sredstva za teroriste, proti ljudem, ki jih lahko teroristi izrabijo. Prav sedaj je v plamenih Lampedusa, saj je nekdo podtaknil požar v zbirnem centru za nezakonite priseljence. Evropa bi se morala bolj ukvarjati s podporo italijanski vladi, ki se trudi preprečiti invazijo nezakonitih priseljencev, ki jih lahko izrabijo mafija in teroristi. Ne vidim pa nikakršnih znakov čvrstega, praktičnega pristopa, ki bi bil potreben. Evropa se mora braniti pred to grožnjo, ne z besedami, pač pa z dejanji, tako kot gospod Maroni in italijanska vlada.

Rihards Pīks (PPE-DE). – (LV) Gospa predsednica, gospa Ferrero-Waldner, gospod Solana, vsa tri poročila naših kolegov poslancev so zelo strokovna, uravnotežena in, kar je najpomembnejše, sestavljena ob pravem času. Ne bom se preveč podrobno spuščal v dejstva, ocene in predloge v teh poročilih, želim pa poudariti dve točki. Prvič, evropsko varnostno strategijo je nujno pregledati vsakih pet let, saj smo v zadnjih nekaj letih lahko videli, da so prišle v ospredje varnostne tematike, kakršne so energetska varnost, kibernetična varnost in podnebna varnost, pa tudi območja sporov so se preselila z enega predela sveta na drugega. Drugič, Evropska unija mora bistveno okrepiti svoja prizadevanja za preprečevanje sporov. Mislim, da bi bilo to mogoče doseči tudi na Južnem Kavkazu, a so bila po mojem mnenju stališča Evropske unije pred oboroženim konfliktom vse preveč zadržana. Evropska unija ima pravico in dolžnost preventivno ukrepati in izvajati posredovalne misije, saj je Evropska unija projekt ustvarjanja miru in to nalogo opravlja že zadnjih 50 let. Da se bomo lahko odzivali na izzive in preventivno ukrepali, moramo, prvič, zbrati politično voljo, in drugič, oblikovati ter izboljšati našo skupno zunanjo in varnostno politiko, vključno z institucionalnimi instrumenti evropske varnostne in obrambne politike. Eden od teh instrumentov je Vzhodno partnerstvo, ki ga omenja poročilo gospoda Saryusz-Wolskega, vključno z vzpostavitvijo skupne parlamentarne skupščine EURONEST. Ta bi lahko poglobila razumevanje, pa tudi pospešila razvoj demokracije na območjih za našimi vzhodnimi mejami. Na koncu bi rad izrazil svoje zadovoljstvo nad vključitvijo odstavka 33 v poročilo gospoda von Wogaua, saj v moji deželi dogodki na Kavkazu ter krepitev nacionalizma v naši sosednji državi povzročajo hudo skrb. Ko pravi modri stari pregovor našega ljudstva: „vedno upaj na najboljše, a se pripravljaj za najslabše, in Bog pomaga tistemu, ki si pomaga sam!“ Hvala.

Ana Maria Gomes (PSE). – (PT) Rada bi se zahvalila poročevalcema Ariju Vatanenu in Karlu von Wogauu za delo in prizadevanje za oblikovanje splošnega soglasja, zlasti o težavnem vprašanju jedrske politike, ki ga morata Evropska unija in Nato nujno revidirati v času, ko predsednik Obama spet oživlja idejo, da bi svet osvobodil jedrskega orožja, po drugi strani pa sta dve evropski jedrski podmornici pred kratkim skoraj povzročili katastrofo.

Poročili gospodov Vatanena in von Wogaua poudarjata potrebo po vzpostavitvi politične, strateške in operativne neodvisnosti Evropske unije prek ambiciozne evropske varnostne in obrambne politike (EVOP). Da bomo lahko dosegli te cilje, potrebujemo institucionalne, finančne in operativne instrumente. Torej potrebujemo tesno sodelovanje med Natom in EU, ki bo temeljilo na spoštovanju politične neodvisnosti obeh organizacij, ki se med seboj dopolnjujeta. Zato pozivamo k vzpostavitvi stalnega operativnega štaba EU v Bruslju, ki bo lahko neodvisno načrtoval in izvajal vojaške operacije v okviru EVOP. Zato pozivamo države članice EU, naj okrepijo svoja prizadevanja za smotnejšo in bolj evropsko porabo svojih obrambnih proračunov, česar pa ne morejo doseči, če delujejo ločeno.

Sporočilo Parlamenta je nedvoumno in služi kot opozorilo. Brez obrambne Evrope bo obramba v Evropi ogrožena. Ogrožena bo lahko naša obrambna industrija. Ogrožene bodo lahko zmogljivosti, ki jih Evropa potrebuje za izpolnjevanje svoje obveznosti zaščite civilnega prebivalstva in preprečevanja pokolov ter genocidov. Ogrožena bo lahko vloga Evrope kot globalnega akterja pri obvladovanju kriz. Razširitev evropske politične integracije na področji varnosti in obrambe, kar predvideva Lizbonska pogodba, je nujna in jo je treba pospešiti. To ni le v interesu Evropske unije, pač pa tudi v interesu Nata, saj bo obema organizacijama koristilo, če bo Evropa bolj opremljena za spopadanje z vedno večjimi izzivi varnosti Evropejcev in svetovni varnosti.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Gospa predsednica, Nato se je izkazal kot koristna mednarodna varnostna organizacija v obdobju sorazmernega miru v Evropi. Seveda je občutek varnosti, ki nam ga vliva, bistveno okrnjen zaradi vihravega tempa odločanja v organih, ki poveljujejo Zavezištvu, pa tudi zaradi odločitev samih. Kljub temu Nato prispeva k stabilnejši varnosti v svetu. Poskusi „mehčanja“ Nata – oslabitve njegovega položaja s krepitvijo vojaških struktur Evropske unije – so napaka. Danes ima Evropska unija težave že pri zagotavljanju soglasja pri težavnih političnih odločitvah; kako bi bilo šele pri vojaških odločitvah!

EU bi se morala osredotočiti na krepitev notranje varnosti in razvoj obrambnih zmogljivosti svojih članic, zlasti tistih držav članic, ki mejijo z državami, v katerih so popularne ekstremne nacionalistične ideologije, in tistih držav članic, ki vzbujajo zanimanje terorističnih skupin. EU se ne bi smela lotevati ukrepov, katerih cilj je oblikovanje velikih ekspedicijskih sil, namenjenih za operacije izven Evrope.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Gospod Solana, visoki predstavnik za skupno zunanjo in varnostno politiko, nas je upravičeno spomnil, kje smo bili leta 1990. Še bolj zanimivo bi se bilo vprašati, kakšno skupno politiko smo sploh imeli na začetku devetdesetih let.

Takrat je bila Evropska skupnost nemočna. Kasneje smo bili priča preoblikovanju želja v vizije, strategije, politično voljo in zmogljivosti, kar nas je tudi spodbudilo k delovanju, ne le na evropski, pač pa tudi na svetovni ravni. V tistih letih, zlasti po zgodovinski širitvi leta 2004, so se okoliščine in ambicije skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) močno spremenile.

Pred desetimi leti smo bili še v glavnem zatopljeni v lastne skrbi. Danes pa se lahko ozremo nazaj na dosežene uspehe in ni si več mogoče predstavljati SZVP ali evropske varnostne in obrambne politike (EVOP) brez globalnih razsežnosti. Glede na to me ne preseneča, da nas vsa tri poročila in številni kolegi poslanci opozarjajo na novo stanje in na potrebo po prilagoditvi strategije, večjo enotnost in tesnejše sodelovanje med institucijami.

Vse to je podprto s konkretnimi predlogi za izboljšave naših operativnih struktur in našega procesa političnega odločanja, ki jih srčno podpiram. Strinjam se, da smo dosegli novo stopnjo, kar se tiče naše skupne politike, in bi rad s tem v zvezi opozoril na dve zadevi.

Prvič, podrobno moramo preučiti, kako lahko finančna in gospodarska kriza vpliva na našo skupno politiko. Trdno verjamem, da moramo biti zelo pozorni na možne politične posledice krize, zlasti na tiste, ki bi jih lahko prinesla morebitna nadaljnja poglobitev monetarne krize.

Drugič, vrsto let sem že priča presenetljivemu dejstvu, da številni naši partnerji želijo, da bi Evropska unija imela enotno zunanjo politiko in bolj opredeljeno ter močnejšo obrambno identiteto. Z drugimi besedami, želijo si Evropske unije kot globalnega akterja. V tem duhu se mi zdi pomembno, da obravnavamo naša dvostranska partnerstva v bolj globalnih razsežnostih kot doslej, poleg tega pa bi morali tudi oblikovati inovativnejše pristope k večstranskim partnerstvom, ki ne bi upoštevali zgolj dvostranskih interesov, pač pa služili za stabilizacijo širših območij.

Maria-Eleni Koppa (PSE). – (EL) Gospa predsednica, mednarodni sistem je v prehodni fazi in to za vse nas pomeni velike izzive. Zato moramo ponovno pretehtati in izboljšati odnose med Evropsko unijo in Natom glede odzivanja na skupne grožnje, širjenje orožja za množično uničevanje, rast mednarodnega piratstva in nove težave, ki jih prinašajo podnebne spremembe.

Hkrati pa smatram, da je zdaj pravi čas za našo potrditev pomena Varnostnega sveta ZN kot osnovnega poroka za mednarodni mir in varnost. Reforma te organizacije je nujna in zadali smo si nalogo to reformo pospešiti, tako da bodo Združeni narodi lahko učinkoviteje izvajali svoje pomembne naloge.

Prav tako je pomembno poudariti, da bi se morale vse države in mednarodne organizacije, vključno z Natom, vzdržati groženj in uporabe vseh vrst nasilja, ki niso v skladu s cilji in načeli Ustanovne listine ZN. Nato in Evropska unija imata skupne interese in njuni odnosi ne smejo biti tekmovalni. Potrebujemo bolj uravnoteženo partnerstvo z boljšo koordinacijo delovanja in tesnejšim sodelovanjem. Vsaka od strani pa bi morala spoštovati neodvisnost druge strani pri sprejemanju odločitev, v primerih razlik v vojaških ocenah pa bi moralo prevladati medsebojno razumevanje.

Na koncu bi rada poudarila potrebo po spoštovanju pravice držav do nevtralnosti in pozvala k umiku poziva Republiki Ciper k pridružitvi Partnerstvu za mir. Ta odločitev je suverena pravica vsake države in Ciper je neodvisna ter suverena država, ki se zna sama odločati o svoji prihodnosti.

Jana Hybášková (PPE-DE). – (CS) Praznujmo šestdeseto obletnico Nata. Kmalu bomo priča več pomembnim vrhunskim sestankom med ZDA, EU in Nata. Vrnitev Francije v vojaške strukture Nata, skupaj z energijo, ki jo vlagamo v evropsko varnostno in obrambno politiko, pomenijo odlično priložnost za poenotenje evropskih varnostnih strategij in morebitne nove strategije za Nato. Današnja ratifikacija Lizbonske pogodbe v češkem parlamentu pomeni velik korak za evropsko obrambo in varnost. Oblikujmo skupno evropsko vodstvo. Racionalizirajmo evropski obrambni trg. Vlagajmo v znanost in raziskave, v Evropsko agencijo za obrambo, sprejmimo zakon za evropskega vojaka, preprečimo podvajanje in dobesedno obidimo turški sindrom. Zgrabimo priložnost, ki nam jo ponuja nova ameriška administracija, in resnično sodelujmo v

Afganistanu ter pri raketni obrambi v Evropi. Imamo vrhunsko priložnost, da evropsko varnostno in obrambno politiko uporabimo kot gonilo nadaljnje integracije in večje varnosti v Evropi. Ne zapravimo je.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Želel bi reči nekaj besed o odnosih med EU in Rusijo. Po mojem mnenju skupne zunanje in varnostne politike ne moremo ustvariti brez dialoga z Rusijo. Evropska varnostna agencija, ki združuje ZDA, Nato, OVSE in mednarodne sporazume o razorožitvi, bi morala vključevati tudi dialog z Rusijo.

Zato bi rad pozval Svet in Komisijo, naj privzameta odprto in konstruktivno stališče do morebitnih pogajanj med EU, ZDA in Rusijo o obnovitvi čezatlantskega dialoga o varnostnih vprašanjih na podlagi helsinškega procesa.

Po mojem mnenju bi ta pogajanja morala vključevati tudi razpravo o raketni obrambi. EU bi morala pri tem vprašanju imeti dosti vidnejšo vlogo kot doslej. Po mojem ne smemo dopustiti, da bi se o tem dogovarjale samo ZDA in Rusija. To od nas pričakuje evropska javnost.

Józef Pinior (PSE). – (PL) Gospa predsednica, v Parlamentu vlada soglasje o skupni zunanji in varnostni politiki Evropske unije. O tem soglašajo vse glavne politične sile. Problem, resnični politični problem, je, kako doseči ta pomembni cilj.

Prvič, čim prej je potrebna ratifikacija Lizbonske pogodbe. Politični voditelji, ki zavlačujejo proces ratifikacije pogodbe, upočasnjujejo tudi razvoj skupne zunanje in varnostne politike Evropske unije. Težko je resno govoriti o skupni zunanji in varnostni politiki Evropske unije brez Lizbonske pogodbe.

Drugič, rad bi poudaril pomen vprašanja človekovih pravic za razvoj zunanje politike EU. Politika bi morala podpirati mednarodno pravo – mednarodno humanitarno pravo, liberalno demokracijo in pravno državo.

Tretjič, ta politika terja resen razvoj evropske obrambne politike, razvoj vojaških struktur Evropske unije in razvoj evropske obrambne industrije.

Adrian Severin (PSE). – Gospa predsednica, rad bi podal dve pripombi. Prvič, glede vrednot. Evropska unija je unija vrednot. Te vrednote predstavljajo pristopna merila. Usmerjajo naše obnašanje. So sredstvo za gradnjo interoperabilnosti z našimi zunanji partnerji. Ne bi pa smeli naše zunanje politike graditi na izvozu naših vrednot. Nasprotno, naučiti se moramo delovati v raznolikem svetu in tudi spoštovati pravico drugih do zmot.

Drugič, glede ustanov. Današnje mednarodne institucije in mednarodno pravo so se oblikovali in so bili ustvarjeni v povsem drugačnem svetu. Vsak dan ugotavljamo, da niso prilagojeni novim izzivom, novim priložnostim in novim grožnjam današnjega sveta. Zato sem prepričan, da bi morala Evropska unija podpirati zamisel o novi konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi v širši Evropi – od Vancouvra do Šanghaja, ne le do Vladivostoka, na kateri bi oblikovali nov prostor varnosti, svobode in sodelovanja. Mislim, da bi to morala biti ena od naših prednostnih nalog, in ne bi nas smelo ustrašiti, če imajo drugi drugačne misli o tem.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Gospa predsednica, najprej želim izraziti svojo splošno podporo trem poročilom, o katerih razpravljamo.

Drugič, rad bi čestital, predvsem gospe Ferrero-Waldner, za besede o tesnem sodelovanju med njeno ekipo in ekipo gospoda Solane. Tretjič, želim čestitati gospodu Solani, saj brez njegovega značaja in njegove ustvarjalnosti skupna zunanja in varnostna politika danes verjetno ne bi bila, kar je: pravne in dokumentirane podlage, tudi s prispevkom strateškega dokumenta iz leta 2003, verjetno ne bi zadostovale za tolikšen napredek skupne zunanje in varnostne politike v zadnjih letih. Četrto, rad bi rekel, da bo Lizbonska pogodba – glede katere, kot je bilo rečeno danes, prejemamo dobre novice, da bo verjetno kmalu ratificirana – brez dvoma precej močnejše in boljše orodje v njegovih rokah in rokah Evropske unije za pretvorbo Unije v to, kar bi morala biti: globalnega akterja v polnem pomenu besede.

Zaključujem z mislijo, ki jo je izrazil on sam: Evropa mora biti civilni akter in sila z vojaško močjo, ne pa vojaška sila.

Proinsias De Rossa (PSE). – Gospa predsednica, glede na to, da sem se konec tedna vrnil z obiska v Gazi, bom svojih 60 sekund porabil za to, da bom govoril o zadevi, ki se mi zdi hud tamkajšnji problem. Naše načelo človekove varnosti nas zavezuje k odzivu na humanitarno krizo, obvezuje pa nas tudi k temu, da povemo Izraelu, da je zdaj dovolj in da si Evropa ne more več zatiskati oči ob zlorabi pravice Palestinecev do samoodločbe.

Glavna zloraba te pravice je vztrajna in načrtna kolonizacija Zahodnega brega in Vzhodnega Jeruzalema, ki jo izvaja Izrael. Zdaj že več kot 500 000 naseljencev nelegalno prebiva na ozemlju, ki naj bi tvorilo glavno predlagane neodvisne palestinske države. Vedno težje je verjeti, da se Izrael resnično zavzema za neodvisno palestinsko državo, saj si postopoma priključuje vedno več palestinskega ozemlja – in to počne še danes.

Izjave Evrope in ZDA o svoji podpori rešitvi z dvema državama, ki zajema tudi suvereno in trajno palestinsko državo, niso vredne papirja, na katerem so napisane, če ne bomo Izraelu odločno rekli „Dovolj!“ glede naselij. Naseljevanje je treba zamrzniti in naselja morda celo razgraditi, drugače na Bližnjem vzhodu nikoli ne bo trajnega miru, gospod Solana.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Želim izraziti svoje odobravanje trem poročevalcem. Izkazalo se je, da ima Nato ključno vlogo v evropskem varnostnem ustroju, ne le doslej, pač pa povsem verjetno tudi do konca 21. stoletja. Čutim, da morata Evropska unija in Nato sodelovati med seboj in se izogibati kakršnemu koli možnemu rivalstvu.

Močni, produktivni čezatlantski odnosi lahko pomenijo najboljše poročstvo za mir, varnosti in stabilnost v Evropi, ob upoštevanju načel demokracije, človekovih pravic, pravne države in razumnega upravljanja. Smo na zgodovinski prelomnici, na kateri je čezatlantsko sodelovanje ključno pri skupnem oblikovanju nove varnostne strategije Evropske unije in novega strateškega koncepta Nata.

Na vrhu Nata v Bukarešti aprila 2008 so zavezniki pozdravili politično vlogo, ki jo lahko ima Evropska unija, če razvije svoje zmogljivosti za delovanje na področju varnosti in obrambe. Partnerstvo za mir, za katerim stoji Nato, in Vzhodno partnerstvo, za katerim stoji Evropska unija, sta v nekaterih državah na območju Črnega morja ključnega pomena za razvoj demokracije in pravne države, pa tudi za prehod v uspešno tržno gospodarstvo.

Rosa Miguélez Ramos (PSE). – (ES) Gospod Solana, že od 15. ure sem tukaj, da bi lahko govoril z vami o piratstvu in vam čestital, da ste sprožili evropsko pomorsko operacijo proti pomorskemu piratstvu v vodah Indijskega oceana. Veste, da vlada moje domovine polno sodeluje v tej misiji. Želim vas spomniti, da se aprila začne ribolovna sezona in da naše ribiče zadeva razporeditev naših sil v Indijskem oceanu. Želeli bi si večje zaščite okoli svojega ribolovnega območja, to je južneje od sedanje razporeditve. Želel bi slišati od vas o tej temi.

Prav tako bi vam rad povedal, da me zanima potek te operacije po izteku zastavljenega časovnega okvira. Menim, da bi bilo škoda, če bi ves ta skupni napor vseh treh stebrov nenadoma izpuhtel ob zaključku enega leta, zlasti če upoštevamo, da kratkoročno ali srednjeročno verjetno ne moremo pričakovati spremembe ali izboljšanja stanja v Somaliji in v regiji.

Marios Matsakis (ALDE). – Gospa predsednica, Nato je hrbtenica evropske obrambe, in varnost naše Unije je odvisna od sil Nata. Ampak sile Nata na Cipru – turške sile Nata – niso sile svobode, pač pa okupatorske sile: okupator ozemlja EU. Turške sile niso le sejale smrti in uničenja, ko ga je Turčija leta 1974 zavzela, pač pa še danes delijo državo članico EU in sejejo strah ter zatiranje med grškimi in turškimi Ciprčani ter ovirajo sedanja pogajanja med vodjema obeh skupnosti na otoku.

Zato je v razpravi o pomembni vlogi Nata v evropski obrambi pošteno, da se spomnimo, da EU doslej še ni dovolj pritisnila na Turčijo, naj svojo osvajalno vojsko v okviru Nata brezpogojno in takoj umakne s Cipra. Ali se ne strinjate z mano, gospod Solana? Morda me ne poslušate. Ali se ne strinjate, da bi morala turška vojska takoj zapustiti Ciper, gospod Solana?

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Gospa predsednica, rada bi navedla Gruzijo kot primer za to, kako daleč smo od oklicanih ambicij po skupni zunanji in varnostni politiki, kljub prizadevanjem visokega predstavnika in komisarke Ferrero-Waldner.

Gospod Solana, zahtevate več zmogljivosti in več pomoči. Z moje strani bi vam rada zastavila naslednje vprašanje: ali je Evropska unija trenutno zmožna izpolnjevati svoje obveze, zlasti glede sporazumov o prekinitvi ognja, ki smo jih predložili Rusiji?

Seveda razumem komisarko. Vemo, v kolikšnem obsegu je bila prisotna Evropska unija in kako hitro je posredovala, ampak danes se moramo zavedati tudi tega, da Gruzijcem nasproti stoji ruska vojska zaradi ozemelj Abhazije in Južne Osetije. Nikakor ne dvomim v izvrstno delo civilne opazovalne misije na terenu. Ampak, kaj lahko naši opazovalci storijo v obrambo civilistov pred vsakodnevnim nasiljem? Ne dosti, lahko so le priče nasilja.

Ambicije SZVP, v tem primeru v Gruziji, se bodo presojale po pogumu poslani mirovne sile, ki naj stabilizirajo območje, ki smo ga vključili v našo sosedsko politiko.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) V treh poročilih, o katerih razpravljamo danes, sem naletel na nekaj pomembnih točk, ki lahko koristijo pri opredeljevanju prihodnje politike Evropske unije kot globalnega akterja.

Rad bi izrazil tri opazke. Prvič, rad bi poudaril pomen čezatlantskega vidika za zunanjo politiko EU. Izkoristiti moramo trenutno vzdušje v odnosih s ZDA in odpreti novo poglavje na tem področju za okrepitev naše moči na globalni ravni.

Drugič, varnostno razsežnost Evropske unije moramo uskladiti z Natom, da bomo lahko preprečili podvajanje naporov in pomanjkanje virov.

Tretjič, verjamem, da mora EU izkoristiti evropsko politiko varnosti in sodelovanja za utrditev stabilnosti na Zahodnem Balkanu, po razjasnitvi statusa Kosova. Kosovo je danes, po besedah posebnega predstavnika EU Petra Faitha, v fazi „nadzorovane neodvisnosti“. Čeprav je gospod Faith na nedavnem zaslišanju pred Evropskim parlamentom zavrnil uporabo izraza „protektorat EU“ za Kosovo, je priznal, da je pot do „popolne neodvisnosti“ še dolga in težavna. „Čudež bo, če bomo svojo misijo zaključili v dveh letih,“ pravi gospod Faith.

Verjamem pa, da moramo jasno oceniti časovni okvir delovanja EU na Kosovu. Zato pozdravljam pobudo Komisije za študijo o Kosovu, če bo prispevala k uspehu misije EULEX.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospa predsednica, dovolite mi nekaj pripomb, zlasti eno. Menim, da razprava kaže vedno večjo sprejemljivost pristopa, ki ga Evropa uporablja pri obvladovanju kriz in preprečevanju sporov. Münchenska konferenca o varnosti je potrdila celovit pristop, saj gre za varnost in razvoj z roko v roki – eden brez drugega ni mogoč. Prepričana sem, da je ta evropski pristop osrednji element naše strategije krepitve miru in varnosti v naši sosesčini, pa tudi v širšem prostoru.

Pristop deluje, mora pa biti ustrezno podprt, zato moramo graditi naše zmogljivosti na civilnem in vojaškem področju, nato pa bomo poskušali kolikor mogoče uspešno odigrati svojo vlogo.

Želela pa bi odgovoriti tudi na vaša vprašanja, zlasti vprašanje gospoda Saryusz-Wolskega, predsednika Odbora za zunanje zadeve, glede nezadostnega financiranja SZVP. Res je, da so proračunska sredstva letos znižana, to pa, upamo, ne bo oviralo naših političnih ambicij glede civilne SZVP, če seveda letos ne bo več potreb po novih obsežnejših misijah. Pomembno je upoštevati, da proračun SZVP krije le določene stroške – stroške opreme, pogodbenih izvajalcev, posebnih potnih stroškov in dnevnic npr. posebnih predstavnikov EU – države članice pa plačujejo stroške svojega pogodbenega osebja. Proračun se bo povečal – ne letos, pač pa leta 2013 – na 400 milijonov EUR.

Glede prenosov med proračunskimi postavkami, ki jih je omenil gospod Dombrovskis, Komisija poroča o prenosih znotraj proračuna SZVP v svojih četrletnih poročilih organom za nadzor proračuna, in v zadnjih letih so bile vse dodelitve v okviru proračuna SZVP potrjene.

Naj komentiram še dve posebni zadevi: prvič, človekovo varnost. Človekova varnost je zadeva, ki mi je osebno zelo pri srcu, saj jo je treba spodbujati: svoboda pred pomanjkanjem in svoboda pred strahom kot pridobitvi zunanje in varnostne politike. To je potrjeno tudi v našem poročilu o evropski varnostni strategiji (EVS) za leto 2008, ki smo ga že omenili. Nadalje poročilo o EVS potrjuje, da brez razvoja in odprave revščine ne more biti trajnega miru. Zato je človekova varnost zelo pomembna, v enačbi pa nastopa tudi uveljavljanje človekovih pravic.

Na koncu naj povem besedico tudi o pravočasnem opozarjanju in preprečevanju sporov, o katerih je govoril gospod Píks. Na splošno se strinjam, da se moramo kot Evropska unija bolj udeleževati v zgodnjih fazah cikla spora, kar pomeni pravočasno opozarjanje, preprečevanje konfliktov in preventivno diplomacijo. V imenu Komisije lahko omenim našo pobudo na tem področju, in sicer krepitev naših povezav z NVO v okviru mirovnega partnerstva, pa tudi izboljševanje naše izrabe prosto dostopnih virov informacij. Vendar bomo skušali v prihodnje še okrepiti vidik pravočasnega preprečevanja konfliktov. Zavedamo se, da je ta vidik zelo pomemben.

Javier Solana, visoki predstavnik za SZVP. – Gospa predsednica, zelo kratek bom. Želim se zahvaliti članom Parlamenta, ki so podali svoja stališča, in zabeležil sem si njihove pripombe ter vprašanja. Vsekakor se vam bom oglasil z odgovori na tista vprašanja, na katera je treba odgovoriti.

Rad bi povedal, da imamo danes že drugo razpravo te vrste v Evropskem parlamentu, skoraj triurno razpravo o evropski varnosti. Menim, da je zelo pomembna, in močno upam, da bo tako veljalo tudi v prihodnje. Trem poročevalcem se lepo zahvaljujem za delo, in lahko se zanesete, da bomo sodelovali z vami tudi v prihodnje.

Jacek Saryusz-Wolski, poročevalec. – Gospa predsednica, danes široko in meni v zadovoljstvo razpravljamo o uspehih, pomanjkljivostih in dejavnostih v teku. Na grobo bi zadevo ocenil kot dilemo, ali je kozarec napol prazen ali napol poln, kar je odvisno od opazovalca.

Na nekaj vprašanj je odgovorila vsaj večina govornikov. Ali smo priča razvoju na tem področju? Da. Ali je zadosten? Ne. Ali imamo več usklajenosti med ustanovami, kakršne so Parlament, Svet, Komisija, in državami članicami? Da, razvoj je hitrejši, ampak ta širokopasovna zmogljivost zunanje politike Unije ni zadostna, in tu se sklicujem na vaše besede, komisarka Ferrero-Waldner, zaradi denarja. Če bi imeli več denarja, ali vsaj toliko, kot ga je Komisija predlagala za širokopasovne komunikacije na podeželju – 1,5 milijarde EUR, bi morda države članice, ki jim ne bi bilo treba plačevati, raje sodelovale v dejavnostih SZVP. Dobro veste, da Parlament prosi, naj se to plačuje iz proračuna Unije.

Ali državljani cenijo to zunanjo politiko? Odgovore je spet pritrdilen. Ali dovolj izkoriščamo zunanjo politiko za legitimiranje Unije? Odgovor je nikalen. Zmogljivosti: v širšem pomenu imamo za preprečevanje in obvladovanje kriz ter hiter odziv vse, kar bi lahko dobili, in – verjetno bo gospod Solana prikimal – še več. Omenil sem že finance. Glede pravnih in institucionalnih instrumentov – Lizbonske pogodbe – se vsi strinjamo, da po pravilih te pogodbe potrebujemo več instrumentov in da morajo biti boljše opremljeni.

To usklajevanje poteka diskretno in rad bi izrazil pohvalo diskretnemu delovanju ter diplomaciji visokega predstavnika na le navzven, pač pa tudi navznoter. Kako pride do take usklajenosti mišljenja? Da lahko, gospod Solana, govorite v imenu celotne Unije, je treba pred tem vse prepričati, da se pridružijo skupnemu stališču.

Odperto je bilo tudi vprašanje vrednot. Ali soglašamo o vrednotah? Da, ampak naše prakse se razlikujejo, prisotno pa je tudi tehtanje med vrednotami in interesi, najboljši primer za to je naše delovanje v Srednji Aziji: tehtanje smo opazili pri razpravi o strategiji za Srednjo Azijo.

Za zaključek naj rečem, da so me ganile besede gospoda Solane – da se EU identificira prek svoje zunanje politike. Pridobiva več identitete. Naš pristop v Parlamentu pa ji daje več legitimnosti, kar pomeni več moči. Iz tega razloga je lahko integralni del evropske integracije. Prevladujoči prispevki v razpravi so pokazali, da močno želimo več Evrope v zunanji politiki in da je potrebno več združevanja evropskega političnega ter stvarnega kapitala.

Predsednica. – Poročevalcem dajemo na voljo nekaj več časa, ker pa smo zdaj v časovni stiski, si tega ne moremo več privoščiti.

Karl von Wogau, poročevalec. – (DE) Gospa predsednica, gospe in gospodje, radi bi komentiral nekaj točk.

Prvič, rad bi razložil, zakaj v svoje poročilo nisem vključil „človekove varnosti“ in „obveznosti varovanja“. To je zelo sporno. Po mojem osebnem mnenju sta ta dva pojma, ki smo ju oblikovali, sicer zelo pomembna, vendar nista primerna za varnostno politiko, saj ju je mogoče zlorabiti za utemeljevanje vojaških posegov po vsem svetu. To je po mojem zelo stvarno tveganje. Zato omenjena dva koncepta podpiram, vendar ne na področju zunanje politike.

Rečeno je bilo, da sodelujem v procesu ustvarjanja evropske vojske in da k temu pozivam v svojem poročilu. Prosim vas, da še enkrat preberete poročilo v celoti – v njem zagotovo ne boste našli izraza „evropska vojska“. Poročilo v resnici poziva k boljši porabi davkoplačevalskega denarja na tem področju kot doslej.

Naslednja stvar je evropska varnostna strategija, ki jo danes podpiramo vsi. Za to je bilo potrebno večletno delo, ki pa je bilo zelo uspešno. Po mojem mnenju mora biti naslednji korak izvedbeni dokument varnostne politike, bela knjiga varnostne politike. To je naloga za naslednji mandat Parlamenta.

Nazadnje, a ne najmanj pomembno, prepričan sem, da se bomo morali pri naslednjem pogovoru o tej tematiki ukvarjati tudi z zadevo EUBAM Rafah: kako spet oživiti to misijo in kako bi jo lahko podaljšali.

Ari Vatanen, poročevalec. – Gospa predsednica, samo ponovil bom, kar je dejal predsednik Wilson leta 1917 in kar je dejal na primer moj cenjeni kolega gospod Swoboda pred pol ure: en narod sam ne more rešiti problemov. Ta parlament in EU sta dokaz za to. Učiti se moramo iz svojih napak. Na vseh področjih življenja

moramo delovati skupaj: v realnem svetu ni samo žetve in ni zastonjske vožnje. Bremena ne moremo zvaliti na ena sama pleča: moramo ga deliti, saj smo demokratični narodi. To je plemenito.

Včasih težko razumem, zakaj že sama omemba besede „Nato“ vzbudi pri ljudeh – morda zaradi protiameriških čustev, morda zaradi antimilitarističnih nagnjenj – nasprotovanje. Da, pacifisti smo. Kdo pa ni pacifist? Vsak razumen človek je pacifist. Kdo želi trpljenje, kdo želi vojno? Moramo pa imeti sredstva za preprečevanje teh grozot. Moramo biti proaktivni. Pri takem odnosu vojne pridejo in gredo, mir pa je treba graditi aktivno.

Izrekam priznanje večini poslancev Parlamenta, ki so danes dokazali, da bo vendarle prevladal konstruktiven, odgovoren razum, da je Parlament ustanova, kakršna mora biti: Parlament s pogledom usmerjenim naprej, saj bo, če ne bomo delovali skupaj, žrtev prav mir.

Dovolite mi še zadnjo pripombo. V tem trenutku govori v sosednji dvorani gospod Platini – mojster nogometa. V času pokola v Ruandi sem bil v Franciji – moje besede niso naperjene proti Franciji, pač pa komentar o načinu poročanja v medijih – in dejstvo, da je imel gospod Zidane, nogometni zvezdnik, otečeno koleno, je bilo deležno več pozornosti kot pokol v Ruandi. Ne, ne smemo molčati: biti moramo proaktivni, v nasprotnem primeru je videti, da se s takimi dogodki po svetu strinjamo.

Predsednica. – Razprava se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 19. februarja 2009.

Pisne izjave (člen 142)

Alexandra Dobolyi (PSE), v pisni obliki. – (HU) Kako naj Evropa reagira na krepitev Šanghajske organizacije za sodelovanje, ki jo sestavljajo nove supersile in države z bogatimi viri energije, na njenih vzhodnih mejah? Organizacija SCO prek Rusije meji na EU, in zato vsekakor zasluži našo pozornost. Iz analiz članic in opazovalcev SCO lahko zanesljivo zaključimo, da imajo te države na svojih ozemljih pomemben delež svetovnih zalog nafte in plina.

Glede na to se moramo nujno lotiti vprašanja nove strategije do Rusije in Srednje Azije, vključno z oceno političnih tveganj za vsako državo posebej.

Naj opozorim tudi na to, da, kot je pokazal spor med Rusijo in Ukrajino glede zemeljskega plina, trenutna ranljivost in znatna energetska odvisnost EU ovirata razvoj avtentične in dosledne skupne zunanje in varnostne politike.

Poleg tega se države odzivajo različno tudi zaradi različnih zgodovinskih izkušenj in finančnih interesov. Danes sta bolj kot kdajkoli v preteklosti pomembni enotno politično delovanje in uskladitev neubranih nacionalnih interesov ter stališč.

EU mora nujno izboljšati učinkovitost in doslednost svojega delovanja na svetovnem prizorišču. K temu cilju lahko močno prispevajo ratifikacija Lizbonske pogodbe in orodja zunanje politike, začrtana v njej.

Vedno bolj pereča potreba po učinkovitejšem delovanju in hitrejšem odzivanju EU ter dogodki, ki vedno bolj nujno zahtevajo intelektualne odgovore, zahtevajo pregled organizacijskih mehanizmov ter mehanizmov odločanja o usmerjanju naše zunanje politike in zagotovitev primernih strukturnih odgovorov.

Glyn Ford (PSE), v pisni obliki. – Čestitam gospodu Vatanenu za njegovo poročilo, ki ga podpiram. Zlasti podpiram zamisel o ustanovitvi operativnega vojaškega štaba EU. Seveda mora biti in tudi je naše prvo zatočišče ob grožnjah naši varnosti Nato. Vendar je v razpravi med Bushem in Gorom pred desetimi leti George Bush rekel, da on kot predsednik ne bi posredoval na Kosovu.

Kljub moji antipatiji do zunanje politike Busheve administracije pa se mi zdi tako Bushevo stališče popolnoma razumno z vidika interesov samih ZDA. Ni pa to stališče, ki bi mu lahko sledila ali morala slediti tudi Evropa. Ob resnih moralnih razlogih, ki so izvirali iz naše odgovornosti za zaščito ljudi, ki jim je grozil srbski genocid, smo morali upoštevati tudi posledice, ki bi jih povzročilo na desetisoče ali stotisoče beguncev. V našem in njihovem interesu moramo biti sposobni delovanja brez Američanov. Zato je operativni vojaški štab EU, pripravljen na morebitne take dogodke v prihodnje, še majhna cena.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), v pisni obliki. – (FI) Gospa predsednica, Finski se ni treba sramovati svojih rešitev na področju varnostne politike. Finska je kot nečlanica Nata v dobri družbi Švedske, Avstrije in Švice. Z njimi se ni težko identificirati. Neuvrščenost v Nato je povsem sprejemljiva izbira za zrelo državo.

Po zamenjavi „bojevitega“ predsednika z „miroljubnim“ v Združenih državah začnemo govoriti o mehkejšem Natu. Pričakujemo lahko, da bodo navdušeni govori o mehkem Natu pod Obamo in državno sekretarko Hillary Clinton postali običajen pojav. Pustimo času čas in opazujmo, kako se bo razvijal Nato.

Po mojem osebnem mnenju se temeljna narava Nata ni v ničemer spremenila vse od razpada bipolarnega varnostnega sistema. Po drugi strani pa žanje uspehe propaganda o mehkem Natu.

Če bomo samo pogledovali v smer Rusije (Rusija, Rusija, Rusija) ali čakali na novo zimsko vojno, ne bomo prišli nikamor. Nato tudi ni pravi odgovor na težje probleme, s katerimi se bo morala Finska spopasti v bližnji prihodnosti, predvsem gospodarski.

Adrian Manole (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Vrednotenje vloge zaveznitva Nato-EU moramo začeti s priznanjem, da sta se politični prizorišči pred kratkim dramatično spremenili tako v Evropi kot v ZDA in da mora Evropska unija prevzeti svojo legitimno vlogo na področju globalne varnosti.

To stanje terja „politično preoblikovanje“ zaveznitva v forum za dialog in razpravo o pomembnih zadevah, v katerih bo zaveznitvo nedvomno moralo sodelovati. Pošten čezatlantski dialog, na primer o ustreznem pristopu k reševanju vprašanja terorizma, je nujen ravno zato, ker imamo zavezniški različne poglede na to, kako se moramo odzvati na izzive, ki zadevajo vse nas.

Danes, ko se države članice srečujejo z vedno bolj raznolikimi izzivi globalni varnosti, od medetničnih konfliktov v najbližji soseščini ozemlja zaveznitva do globalnih terorističnih mrež in širjenja orožja za množično uničevanje, morajo posebno pozornost posvetiti procesu razmisleka in dialoga o teh zadevah ter podpirati procese reforme zaveznitva. V mislih imam predvsem varnostne probleme, ki zadevajo območja v naši neposredni soseščini, kjer lahko zaveznitvo odigra ključno vlogo pri vzpostavljanju demokratičnih obrambnih in varnostnih institucij na Balkanu in v širši okolici Črnega morja.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Potrebujemo enotno, koherentno in sodobno evropsko varnostno politiko, ki bo okrepila našo evropsko identiteto in omogočila EU govoriti na mednarodnem prizorišču z enim, a verodostojnim glasom.

Resničnost, s katero se soočamo danes, prepletena z velikimi izzivi, kakršni so gospodarska kriza, energetska kriza, podnebne spremembe in obvladovanje migracij, zahteva sodelovanje in odgovornost držav članic za zaščito njihovih skupnih interesov, varnosti in spoštovanja ozemeljske celovitosti.

EU lahko deluje le, če bo govorila z enim glasom in imela na voljo potrebne instrumente ter te instrumente učinkovito uporabljala pri krepitvi sodelovanja s sosednjimi državami.

Potrebujemo strateško razmišljanje, aktivno udeležbo in dosledno ravnanje na svetovni ravni. Potrebujemo tudi regionalno varnost in tesne vezi s pomembnimi regionalnimi akterji.

Strateška partnerstva s sosednjimi državami vzhodno od EU so nuja, vlagati moramo v odnose z Rusijo in izvajati koherentno strategijo s skupnimi obvezami v obojestransko korist.

Vlagati moramo v države v naši soseščini, zlasti tiste, ki ležijo vzhodno od EU, in jih ustrezno spodbujati k nadaljevanju reform ter biti sposobni krepiti prisotnost EU na tem območju. Na voljo imamo nove instrumente, na primer Vzhodno partnerstvo, ki nam bodo pomagali vzpostaviti nov celovit pristop na višji ravni pri naših partnerjih v regiji.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), v pisni obliki. – (PL) Mednarodna varnost je ena od najvišjih vrednot za vse udeležence mednarodnih odnosov. Danes smo priče ponovnemu opredeljevanju tega pojma in selitvi težišča k nevojaškimi dejavnikom groženj stabilnosti in mednarodni varnosti. Primeri takih groženj so organizirani kriminal, terorizem prek interneta, piratstvo (ki smo mu priča ob vzhodni obali Somalije), podnebne spremembe in nevarnosti, ki izvirajo iz svetovne gospodarske krize. Ob tem, ko posveča svojo pozornost izgradnji skupnih vojaških instrumentov, kakršni so Eurocorps, evropska flota za zračni transport in stalni operacijski štab EU, pa Evropska unija ne sme pozabiti na druge grožnje, ki niso nič manj pomembne. Več pozornosti bi morali posvetiti oblikovanju teles in ustanov, ki bi nam omogočili obvladovati finančno stanje, ki ga je povzročila svetovna gospodarska kriza, in nam omogočili bolje zavarovati naravno okolje ter biološko raznovrstnost. Prav tako ne smemo pozabiti na notranje grožnje, kakršne so mamila, revščina v družbi in internetni kriminal.

Vsi ti elementi so pomembni, saj vplivajo na mednarodno varnost, varnost Evropske unije in varnost vsake države posebej. Če ne bomo rešili teh temeljnih vprašanj, ne bomo mogli ustvariti stabilne evropske varnostne strategije.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Skupna varnostna politika je tema, o kateri smo že velikokrat razpravljali in o kateri je bilo že veliko napisanega. Evropska unija je vedno pomembnejši dejavnik na regionalni in globalni ravni. Prav zato čutim, da mora biti Evropska unija vidno dejavna znotraj svojih meja in proaktivna na vseh drugih območjih sveta.

Po pregledu treh današnjih poročil: letnega poročila o osrednjih vidikih in temeljnih usmeritvah SZVP za leto 2007, o evropski varnostni strategiji in EVOP ter o vlogi Nata v varnostnem ustroju EU, menim, da lahko sprejmemo tri sklepe:

1. Evropska unija mora imeti skupno varnostno politiko, ki bo lahko spodbujala demokracijo znotraj njenih meja in partnerstvo z državami v njeni sosesčini.
2. Evropska unija mora delovati kot enotna celota in potrebuje sile za hitro posredovanje, ki bodo lahko kadarkoli posredovale v podporo miru, demokracije in človekovih pravic.
3. Evropska unija mora učvrstiti svoj globalni položaj in še naprej delovati kot posrednik v korist stabilnosti in ravnovesja med velikimi svetovnimi silami.

Katrin Saks (PSE), v pisni obliki. – (ET) Gospod predsednik, rada bi se zahvalila svojemu kolegu, gospodu Vatanenu, za njegovo kakovostno poročilo o sinergiji med EU in Natom. Vsestranska poglobitev sodelovanja in partnerstva, smotrna uporaba virov in preprečevanje podvajanja, poziv članom k večji prožnosti, ciljni usmerjenosti in pragmatičnem delovanju – to poročilo vsebuje vse, kar smo mi v Evropi in tudi v Evropskem parlamentu ves čas poudarjali v svojih stališčih.

Med drugimi pomembnimi vsebinami poročila sem opazila tudi priporočilo, naj se državam kandidatkam za članstvo v EU, ki so tudi članice Nata, dodeli določen začasen status v Evropski agenciji za obrambo (EDA). To bi nedvomno bila rešitev za vprašanje Turčije z vidika Nata.

Poročilo o EVOP in EVS našega kolega gospoda von Wogaua na splošno dosega svoj namen. Poročilo o EVS, ki ga je Svet potrdil decembra, je odgovorilo na večino odprtih vprašanj. Novi vidiki, predstavljeni v poročilu, in usmeritve dejavnosti EU v zvezi z varnostjo, bodo pomagali EU učinkoviteje postavljati se v bran svojih varnostnih interesov, kar priporoča poročilo gospoda von Wogaua. Pohvaliti velja tudi priporočilo iz poročila, naj si EU prizadeva za sodelovanje z drugimi partnerji.

Hvala.

Theodor Dumitru Stoiloan (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Rad bi izrazil svojo podporo poročilu gospoda Saryusz-Wolskega, ki upravičeno poudarja, da mora energetska varnost evropskih državljanov postati prednostna naloga skupne zunanje in varnostne politike EU.

Rad bi jasno in glasno povedal: varnost naše energetske oskrbe, zlasti pa razvejanje virov zemeljskega plina, bo le sen, če ne bomo zgradili plinovoda Nabucco.

Projekt Nabucco mora kot strateški cilj sprejeti celotna EU. Projekt zahteva znatna finančna vlaganja, pa tudi učinkovito evropsko zunanjo in varnostno politiko. Učinkovita politika jamči regionalno stabilnost na območju, prek katerega bo speljan ta plinovod. Ob upoštevanju tega cilja moramo storiti vse, da bodo za našo skupno zunanjo in varnostno politiko na voljo koherentne in učinkovite strukture, ki jih tako nujno potrebuje, če naj doseže kakšne otipljive rezultate.

Tako na primer menim, da EU potrebuje visokega uradnika za zunanjo energetska politiko, ki bo užival trdno politično podporo in imel na voljo potrebne instrumente za ukrepanje.

Jasno mi je, da mora EU svoji skupni zunanji in varnostni politiki nameniti zadostna finančna sredstva in človeške vire, da bo lahko dosegala konkretne rezultate, ki jih od nas pričakujejo evropski državljani.

Daniel Stroj (GUE/NGL), v pisni obliki. – (CS) Popolnoma zavračam poročilo o evropski varnostni strategiji ter o evropski varnostni in obrambni politiki v predloženi obliki (A6-0032/2009). To poročilo je značilen primer militarizacije EU in dokaz, da v varnostni sferi EU vojaški viri in ukrepi nadomeščajo ali celo izrivajo potrebne ukrepe politične narave. Številne ugotovitve in priporočila, ki jih vsebuje poročilo, so v neposrednem nasprotju z dejstvom, da je EU mišljena kot projekt za mir. Ni čudno, da državljani EU, kadar koli dobijo

priložnost povedati svoje mnenje, izrazijo nasprotovanje Lizbonski pogodbi, med drugim tudi zaradi tega, ker krepi militaristično plat EU. Poročilo vsebuje tudi hudo zmotno in nevarno stališče, ki po eni strani govori o varnostnih interesih EU, po drugi strani pa kritizira Rusijo zaradi njene obrambe popolnoma legitimnih varnostnih interesov na Kavkazu.

Dušana Zdravkova (PPE-DE), v pisni obliki. – (BG) Gospe in gospodje, to, da v Parlamentu razpravljamo o treh poročilih, povezanih z varnostjo in obrambo, je izraz naše velike politične odgovornosti do državljanov Evrope ob bližajočem se vrhu Nata. Ustaljena praksa sprejemanja resolucij o glavnih vidikih in sklepih poročil Sveta o skupni zunanji in varnostni politiki je odlična priložnost za poziv državam članicam, naj tako prakso uvedejo na nacionalni ravni.

Zlasti pomembno je razvijati neodvisne akademske zmogljivosti za analizo in ocenjevanje evropske varnostne in obrambne politike v navezavi z nacionalnimi varnostnimi politikami. To bo pomenilo bazo za javno razpravo o EVOP v omrežju analitskih centrov, delujočih v državah članicah.

Bele knjige EU o varnosti in obrambi ni mogoče sestaviti, če države članice dokumenta ne bodo prenesle v svoje nacionalne strategije. To pa zajema tudi krepitev nacionalnih analitskih zmogljivosti in sposobnost računalniško podprtega učenja ter usposabljanja za preizkušanje in dojetje konceptov na področju sodelovanja med civilno in vojaško sfero.

Spodbujati moramo države članice k skupnim strateškim pregledom varnostnih zadev, kar bo vzpostavilo solidno podlago za sodelovanje med EU in Natom v procesu razvoja novega strateškega koncepta Nata v okviru EVOP.

20. Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje (razprava).

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0502/2008) gospe Napoletano v imenu Odbora za zunanje zadeve o barcelonskem procesu: Uniji za Sredozemlje (2008/2231(INI)).

Pasqualina Napoletano, poročevalka. – (IT) Gospa predsednica, gospa FerreroWaldner, gospod Vondra, gospe in gospodje, s tem poročilom poskuša Parlament konstruktivno prispevati h krepitvi evrosredozemskega partnerstva.

Predlogi Pariškega vrha 14. julija lanskega leta zastavljajo dva cilja, ki zaslužita našo podporo. Prvi od njiju je praktično oblikovanje projektov gospodarske, regionalne in okoljske integracije ter zagotoviti njihovo večjo učinkovitost z vzpostavitvijo sekretariata, ki mu bo zaupana ta naloga in bo financiran iz javnih ter zasebnih sredstev, drugi od njiju pa je okrepitev političnega dialoga v celotnem procesu prek novih ustanov, kakršne so soproedsedstvo, vrh predsednikov držav oziroma predsednikov vlad ter redna srečanja zunanjih ministrov. V tej zvezi bi rada poudarila vlogo Evrosredozemske parlamentarne skupščine, ki je bila potrjena v pariškem dokumentu in nato še v marseillskem dokumentu.

Parlament poskuša pomagati poiskati pot iz resnega zastoja, ki je sledil tragičnim dogodkom v Gazi. Mnogo pa je odvisno tudi od politike nove izraelske vlade, ki bo oblikovana po volitvah. Ne glede na to bi rada poudarila, da se bo Evrosredozemska parlamentarna skupščina sestala v bližnji prihodnosti in pokazala, kakšno vlogo morajo imeti parlamenti, ne glede na težavnost situacije.

Želimo poudariti pomen ustanov, ki vključujejo Evropsko unijo in države ob južnih in vzhodnih obalah Sredozemlja, hkrati pa sporočiti, da je ključnega pomena, da se celotni proces ne skrči na zgolj medvladni pristop. Upamo na široko sodelovanje civilne družbe in socialnih partnerjev, ne le zato, ker bi lahko gospodarska kriza poglobila že zdaj prevladujoče in hude probleme, kakršni so brezposelnost in vedno hujši migracijski pritiski, zaradi katerih je te pojave še težje obvladovati. Pozivamo k posvečanju večje pozornosti vprašanjem človekovih pravic, ki bolj ali manj vplivajo na obnašanje vseh partnerskih držav.

Kar se tiče ustanov, se spomnimo, da bo z uveljavitvijo Lizbonske pogodbe Evropski uniji verjetno zagotovljeno koherentno in strukturirano predstavnštvo s funkcijama predsednika Sveta in evropskega zunanjega ministra. V vmesnem času pa bi bilo koristno zagotoviti kontinuiteto evropske prisotnosti vsaj v soproedsedstvu. Vemo, da češko predsedstvo ravna s pravim občutkom, in upamo, da bo tudi švedsko predsedstvo voljno upoštevati to sporočilo.

Gospa predsednica, gospe in gospodje, rada bi se zahvalila vsem kolegom poslancem in delavcem različnih političnih skupin ter odborov, ki so podali svoja mnenja. Vsi so prispevali k sestavljanju tega poročila, ki bo, verjamem, dobilo široko podporo.

Aleksander Vondra, *predsednik Sveta*. – Gospa predsednica, zahvaljujem se za to priložnost, da lahko sodelujem v današnji razpravi o barcelonskem procesu: Uniji za Sredozemlje. Vem, da Parlament proces spremlja s posebnim zanimanjem. Še posebej je treba pohvaliti gospo Pasqualino Napolitano. Zato je predlog resolucije, o katerem boste glasovali kasneje, dragocen prispevek k našem skupnem delu.

Pariški vrh julija lanskega leta je oblikoval Unijo za Sredozemlje in vzpostavil partnerstvo na osnovi barcelonskega procesa. Trenutnemu predsedstvu krepitev tega partnerstva pomeni prednostno nalogo. Čeprav Lizbonska pogodba še ne velja, vam lahko zagotovim, da v duhu soodgovornosti posebno pozornost posvečamo razvoju te pobude in še zlasti regionalnih projektov. Ti projekti so pomembni. Zagotavljajo konkretne znake državljanom v regiji, da partnerstvo deluje v njihovo korist.

Unija za Sredozemlje ni edini mehanizem za sodelovanje. Bilateralne razsežnosti segajo tudi v evropsko sosedsko politiko, v nekaterih primerih pa jih dopolnjuje tudi predpristopni okvir, pri Mavretaniji pa tudi okvir AKP.

Vsi ti pristopi skupaj spodbujajo reforme v posameznih državah in krepijo regionalno sodelovanje. Tudi sosedska politika ima pomembno vzhodno razsežnost in toplo pozdravljamo vzporedna dogajanja v okviru te politike.

Pariški vrh je podprl nadaljnje delo na štirih ključnih področjih: zmanjšanje onesnaževanja Sredozemskega morja, pomorske in kopne poti, zaščita civilnega prebivalstva in razvoj alternativnih energijskih virov, na primer s sredozemskim načrtom za sončno energijo.

Poseben poudarek je na visokem šolstvu in raziskovalni dejavnosti, pa tudi na spodbujanju poslovnega sodelovanja prek sredozemske pobude za razvoj podjetništva. Tehnične vidike predlogov projektov na tem področju bo obravnaval sekretariat, ki bo ustanovljen v Barceloni, v skladu z lanskoletnim dogovorom v Marseillu.

Poleg teh posebnih projektov bo ministrska konferenca Unije za Sredozemlje obravnavala tudi vrsto globalnih izzivov, ki zadevajo nas vse. Mednje spadajo prizadevanje za mir in varnost v regiji, socialni in geopolitični vplivi gospodarske krize, okoljske težave, obvladovanje migracijskih tokov ter vloga žensk v naših družbah.

Dve posebni področji sodelovanja sta po mojem vedenju posebej pomembni za Parlament in tudi ti dve področji imata našo polno podporo. Prvo področje je sodelovanje med parlamenti prek oblikovanja Evrosredozemske parlamentarne skupščine in njenih odborov. Ta pobuda je ključ za zagotovitev močne parlamentarne razsežnosti Unije za Sredozemlje. Kot je poudarjeno v vaši resoluciji, bo ta skupščina pripomogla k demokratični legitimnosti Unije. Pomagala bo tudi spodbujati osnovne vrednote, ki so temelj Evropske unije. Toplo pozdravljamo način, s katerim ste vi in vaš predsednik sprejeli to posebno pobudo, in vam nudimo našo polno podporo.

Drugo področje, ki bi ga po mojem mnenju morali obravnavati kot prednostno nalogo, je razvoj medkulturnih odnosov. To je odločilnega pomena, če želimo spodbujati boljše razumevanje med kulturami na območju Sredozemlja. V ta razvoj se morajo vključevati tudi civilna družba in lokalni družbeni ter regionalni partnerji. Zlasti pomembno vlogo na tem področju ima tudi Sklad Anne Lindh.

Unija za Sredozemlje nam odpira možnosti za razvoj boljših odnosov med njenimi članicami. Nedavni dogodki so pokazali, da to ni lahka naloga, so pa tudi izpostavili pomen našega nadaljnjega skupnega delovanja v to smer. Še predobro se zavedamo težav, s katerimi se sooča prebivalstvo v tej regiji zaradi krize v Gazi. Kot veste, je kriza povzročila preložitve srečanj Unije za Sredozemlje, predsedstvo pa je prepričano, da je regionalno sodelovanje pot k vzpostavitvi miru, krepitvi zaupanja in k napredku, in vsekakor upa, da se bo delo v okviru Unije za Sredozemlje čim prej spet nadaljevalo.

Zato v češkem predsedstvu EU in francoski uniji za sredozemsko sopredsedstvo v imenu članic Unije za Sredozemlje iz EU, morda tudi v sodelovanju egiptovskega sopredsedstva, pravkar pripravljamo demaršo, naslovljeno na naše arabske partnerje. Namen demarše je poziv k samodejnemu in brezpogojnemu nadaljevanju dejavnosti Unije za Sredozemlje takoj po vrhu Arabske lige v Dohi konec marca. Našo prisotnost na donatorski konferenci o Gazi, ki bo potekala 2. marca v Šarm el Šejku v Egiptu, nameravamo izkoristiti tudi za nadaljnje posvetovanje med tremi zunanjimi ministri: Karlom Schwarzenbergom, češkim zunanjim ministrom, Bernardom Kouchnerjem, francoskim zunanjim ministrom, in zunanjim ministrom Egipta.

PRESEDSTVO: GOSPOD SIWIEC*podpredsednik*

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – (FR) Gospod predsednik, gospe in gospodje, gospa Napoletano, najprej mi dovolite čestitati vam za opravljeno delo, saj je omogočilo sestavo poročila, ki je resnično pomembno na več ravneh.

Prvič, ker je zares pozitiven in konstruktiven prispevek Evropskega parlamenta k opredelitvi koherentne evrosredozemske politike, izziva, ki smo mu globoko zavezani.

Kot ste upravičeno opozorili, je treba Unijo za Sredozemlje dopolniti. Ne sme delovati le na medvladni ravni, pač pa jo je treba dopolniti tako, da jo odpremo tudi sodelovanju drugih akterjev, kakršni so lokalne in regionalne oblasti. Pomembno je okrepiti parlamentarno razsežnost z utrditvijo vloge parlamentarne skupščine, in vzpostaviti trajno sodelovanje civilne družbe.

Drži, da je vloga Unije za Sredozemlje razvijati skupni značaj regionalnega partnerstva, na institucionalni in politični ravni, ki ga je treba ponovno pognati v tek. Prav tako pa drži, da tega ni mogoče doseči na podlagi barcelonskega pravnega reda, ki ga je treba razširiti in počistiti.

Regionalno sodelovanje s finančno podporo Komisije je del tega pravnega reda. Zato ni nikakršnega razloga, da bi to danes postavljali pod vprašaj. Nasprotno, regionalno sodelovanje spodbuja in jamči koherenco delovanja Evropske unije v regiji, zlasti zato, ker so njeni cilji popolnoma združljivi s cilji evropske sosedске politike, glavnim okvirom za naše dvostranske odnose z državami v regiji.

Enako velja za skladnost s postopki Skupnosti, ki se uporabljajo v mehanizmi odločanja in opredeljevanja prednostnih nalog v Evropski uniji, saj je Unija za Sredozemlje pobuda, ki predstavlja integralni del evropskega sistema.

Gospod predsednik, kot veste, je imel ustanovni vrh Unije za Sredozemlje trojni cilj, vlti nove politične energije v evrosredozemske odnose, spremeniti institucionalno upravljanje teh odnosov v smeri skupnega vodenja pobude, in, na koncu, osredotočiti večstransko sodelovanje med Evropsko unijo in njenimi sredozemskimi partnerji okoli strukturnih projektov, ki bodo prispevali k integraciji na podregionalni ravni in po možnosti zmanjšali razvojne razlike med bregovoma Sredozemlja.

Te razlike moramo zmanjšati z družbeno-gospodarskim razvojem, povečanim obsegom trgovanja in večjimi vlaganji. Boriti se moramo proti ideološkemu radikalizmu, ki mu prešibak razvoj in občutek nepravilnosti nudita plodna tla, z dialogom in političnim reševanjem konfliktov. Prizadevati si moramo za odgovorno in usklajeno migracijsko politiko, po vaših besedah, v prid demokratični stabilizaciji v Evropi in demografske rasti v sredozemskih državah. Na tem področju najdemo kar nekaj primerov izzivov, ki se jih moramo lotiti skupaj z našimi partnerji v okviru Unije za Sredozemlje.

Vemo, da teh ciljev ne moremo doseči brez parlamentarne podpore tako Evropskega parlamenta kot parlamentarne skupščine Euromed. To je duh, v katerem delujemo, v trdnem prepričanju, da se bo pri teh zadevah Evropska komisija lahko zanašala na vaše sodelovanje, in za to bi se vam rada že vnaprej zahvalila.

Vemo pa, da zelo zaskrbljujoče razmere na Bližnjem vzhodu po vojni v Gazi – kar smo danes že obravnavali – pomenijo resničen problem tudi na tem področju: Unije za Sredozemlje ne moremo preprosto pustiti v politični praznini. Tako že ves čas govorimo. Gre za dejstvo.

Zaradi razmer je bilo delo nedavno odloženo, kar osebno zelo obžalujem, seveda pa upamo, da bomo enkrat to delo nadaljevali. Srečanje v Šarm el Šejku, na katerem bo Komisija seveda igrala pomembno vlogo kot sponzor, bo zelo pomembno. Upam, da mu bodo sledila različna druga srečanja. Veliko dela smo dejansko že opravili, in ko se Komisija loti kakega dela, se ga loti zelo resno.

Nadalje je bilo veliko dela že opravljenega pri pravilih za sekretariat; ta pravila že veljajo in bodo omogočila začetek barcelonskega dela.

Vural Öger, pripravljavec mnenja Odbora za mednarodno trgovino. – (DE) Gospod predsednik, gospa Napoletano, gospe in gospodje, Unija za Sredozemlje naj oživi barcelonski proces, ki je bil sprožen leta 1995. Na žalost se danes soočamo z dejstvom, da nedavna kriza na Bližnjem vzhodu preprečuje uresničitev projekta. Ustanovitev sekretariata v Barceloni se kar naprej odlaga in obljubljena sredstva ne morejo pritekati.

Zato zaenkrat še ni nikakršnih otipljivih rezultatov, kar globoko obžalujem. Sprašujem se, ali se nismo preveč osredotočali na institucije in ali je to lahko razlog za trenutni zastoj. Ali smo morda podcenjevali učinke političnih kriz na Unijo za Sredozemlje?

Kako lahko zagotovimo nadaljevanje projektov? V zgodovini evropske integracije smo bili vedno zelo uspešni na področju gospodarstva in trgovine. Prav zato se je Odbor za zunanjo trgovino lotil razmisleka, kako bi lahko naše uspešne mehanizme uporabili pri naših sosedah v južni Evropi. Eden od ciljev je vzpostavitev območja proste trgovine do leta 2010, ampak tudi ta pobuda je popolnoma zastala. Prav zato, ker politični konflikti onemogočajo ta proces, moramo okrepiti delovanje na gospodarskem področju.

Mednarodna trgovina bi lahko imela koristne učinke, ne le na gospodarske, pač pa tudi – zlasti – na politične in socialne razmere v regiji. V tem smislu je ključna regionalna gospodarska integracija. Naši južni sosedje morajo tesneje sodelovati tudi med seboj.

Hkrati pa bi se morale države, ki so že stkale mreže dvostranskih trgovinskih odnosov, prepričati o dodani vrednosti, ki jo nudi večstranska razsežnost. Pri tem bo imelo pomembno vlogo obveščanje prebivalcev teh območij o prednostih gospodarske integracije. To bi bil korak naprej k stabilizaciji razmer v južnem Sredozemlju. Želim da bi do tega prišlo, v prid vsem, zlasti v prid prebivalcem tega območja.

Íñigo Méndez de Vigo, pripravljavec mnenja Odbora za ustavne zadeve. – (ES) Pesem ni nikoli končana, le opuščena, je dejal sredozemski pesnik, rojen v mestu Sète. Menim, da se je nekaj podobnega zgodilo barcelonskemu procesu: ni bil dokončan, ampak opuščen – vsaj deloma.

Zato Parlament ocenjuje, da so prizadevanja pod francoskim predsedstvom, da bi barcelonskemu procesu vdahnili novo življenje, pomembni. Zato smo tudi v Odboru za ustavne zadeve aktivno sodelovali pri poročilu gospe Napoletano, ki se ji želim zahvaliti za njeno potrpežljivost in razumevanje.

In zakaj se je Odbor za ustavne zadeve s tako skrbjo ukvarjal s tem vprašanjem, gospod predsednik? Iz več razlogov. Prvič, da bi zagotovili kontinuiteto barcelonskega procesa prek Unije za Sredozemlje. Drugič, da bi preprečili podvajanje struktur in vtkali ta proces v institucionalni sistem Unije. Tretjič, kot je že rekla gospa Ferrero-Waldner, da bi pokazali, da ne gre preprosto za medvladni proces, pač pa proces s poudarjeno parlamentarno razsežnostjo.

Zato smo v Odboru za ustavne zadeve vztrajali pri vprašanjih, ki jih je že odprl predsednik Pöttering dne 13. julija 2008. Vprašanja se nanašajo na to, da se mora parlamentarna skupščina sestajati enkrat letno, da mora biti organizirana v skupine na podlagi političnih družin in da mora sestavljati posvetovalna poročila.

Poskušali smo tudi pomagati Svetu pri pomembnih odločitvah, ki jih je moral sprejeti. Gospod Vondra, Parlament želi sodelovati s Svetom in sestavili smo že merila, ki jih mora izpolnjevati sedež nove Unije za Sredozemlje. Slučajno so se ta merila pokrila z mestom v državi, ki jo dobro poznam – dejansko je Odbor za ustavne zadeve sprejel mnenje, da bi bila Barcelona lahko dober sedež. To so nekaj kasneje potrdili tudi ministri, kar je, gospod predsednik, še en dokaz naše želje sodelovati s Svetom.

Začel sem s citatom Paula Valéryja, dovolite mi, da tudi končam z njegovim citatom: „*Tu n’as que moi pour contenir tes craintes!*“.

Prepričan sem, da za pomiritev morebitnih strahov na obeh bregovih Sredozemskega morja ni boljšega sredstva kot uspeh te Unije za Sredozemlje. Upajmo tako, gospod predsednik, in še enkrat zahvala gospe Napoletano za njeno razumevanje in pomoč.

Vito Bonsignore, v imenu skupine PPE-DE. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, čestitam gospe Napoletano za njen trud in uravnoteženje tega vprašanja, in zahvaljujem se gospe Ferrero-Waldner, ki vedno pozorno spremlja naše delo, za njeno delo po vsem svetu.

Vsi moramo delovati zelo enotno, ker so problemi in izzivi, s katerimi se srečujemo v Sredozemlju, zelo hudi. Prizadevati si moramo za močnejšo, vplivnejšo vlogo Evrope, glede na to, da je strateško naš položaj ob Združenih državah.

Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov si že leta močno prizadeva oblikovati vedno močnejšo in vedno aktivnejšo vlogo Evrope. Financiranje ne zadostuje, samo financiranje ne zadostuje več, kar potrebujemo, je temeljita prenova političnega delovanja. Eden od številnih skupnih izzivov je urejanje priseljevanja v Evropo. Tega problema se ni mogoče lotiti v sodelovanju s

političnimi nasprotniki, niti s populizmom, pač pa terja strogo kontrolo zagotavljanja skladnosti s pravili Konvencije o človekovih pravicah.

Unija za Sredozemlje, Evrosredozemska parlamentarna skupščina in skupna zunanja južna politika so odlična in legitimna orodja, s katerimi lahko izklešemo močnejšo, pomembnejšo in verodostojnejšo vlogo Evrope.

Zato bo moja politična skupina glasovala proti spremembam, ki jih je predložila skrajna levica; po našem mnenju so preveč sporne in ne prav konstruktivne. Naše politično krilo želi, da bi ta dragocena dejavnost, ki se bo v bližnji prihodnosti izkazala za ključno, dobila nov zagon, zato podpiramo ponovni zagon delovanja Evrosredozemske parlamentarne skupščine, ne več kot foruma za razprave, pač pa kot mesta, kjer se bodo lahko sprejemale pomembne skupne odločitve o naši prihodnosti in prihodnosti vseh, ki živijo na obalah Sredozemskega morja.

Carlos Carnero González, v imenu skupine PSE. – (ES) V imenu Skupine socialdemokratov bi rad najprej čestital gospe Napoletano za odlično poročilo, ki nam ga predstavlja danes popoldne, predvsem in najpomembneje pa za njeno privrženost evrosredozemski usmeritvi *da prima ora*. Brez njenega dela in zagnanosti si ne bi mogli niti predstavljati najprej Evrosredozemskega parlamentarnega foruma, nato pa na njegovi podlagi Evrosredozemske parlamentarne skupščine, in danes ne bi mogli pozivati k vlogi, ki jo morajo imeti predstavniki državljanov v tem, kar poskušamo vzpostaviti.

Naj nadaljujem v slogu mojega kolega, gospoda Méndeza de Viga, ki rad citira literarne velikane, s stavkom iz Shakespearovega *Kralja Leara*: Ni nam najhujše, dokler lahko rečemo "To je najhujše". Poskušali smo nasprotno, saj smo v času, ko je stanje na Bližnjem vzhodu hujše kot kdaj koli doslej, oblikovali instrument, katerega cilj je, da bi regija kot celota prispevala k političnemu, gospodarskemu in socialnemu razvoju kot osnovnemu okviru za reševanje konfliktov. To je konec koncev tudi pomen Unije za Sredozemlje. Ta Unija za Sredozemlje ni unija *ex novo*, pač pa ima globoke korenine v barcelonskem procesu, ki vzpostavlja nove ustanove, kakršna je sekretariat parlamenta, ki bo imel sedež v Barceloni. To pozdravljamo kot Evropejci, kot Sredozemci, kot Španci in kot poslanci, ki smo se takrat zavzemali za to. To pomeni tudi potrditev Evrosredozemske parlamentarne skupščine kot telesa, kakršno mora biti: mesta, na katerem se lahko parlamentarci in državljani izrazijo v tej Uniji.

Evrosredozemski parlamentarni skupščini je treba zagotoviti vlogo, ki jo zasluži: naloge posvetovanja, nadzora in posredovanja predlogov. Unija za Sredozemlje mora temeljiti na skupnem upravljanju, mora imeti zadostno financiranje in mora biti usmerjena na regionalno integracijo ter skrbeti za potrebe državljanov. Tako bomo lahko zgradili Sredozemlje miru in solidarnosti, pa tudi zaveznitvo civilizacij.

Marios Matsakis, v imenu skupine ALDE. – Gospod predsednik, tudi jaz želim čestitati gospe Napoletano, ne le za odlično poročilo, ki ga je sestavila, pač pa tudi za sodelovanje, ki ga je nudila poročevalcem v senci. Tema poročila je izredno pomembna, saj obravnava možnosti Evrosredozemske unije držav, povezanih med seboj v prijateljstvu in sodelovanju v prid zagotavljanja miru, stabilnosti in napredka prebivalcev teh držav.

To ni preprosta naloga, nenazadnje zato, ker je konflikte v regiji, kakršen je izraelsko-palestinski problem, težko reševati – včasih pa celo razumeti. Kljub vsemu ne smemo nikoli obupati, Unija za Sredozemlje pa lahko samo pomaga to upanje vzdrževati pri življenju. In, kdo ve? Morda nam bo uspelo upanje pretvoriti v resničnost v obliki dolgoročne stabilnosti ter trajnih rešitev regionalnih problemov.

Pomembno je v tej razpravi upoštevati dragocen prispevek francoske vlade, ki je predlagani projekt sprožila, pomembno pa je tudi ponoviti, da ustanovitev Unije za Sredozemlje ni alternativna ponudba načrtovani pridružitvi Turčije EU. Poskrbeti moramo, da bo turško ljudstvo vedelo in razumelo, da pri tem ne gre za kak skrit namen ali ukano.

Za konec še to, da se je skupina ALDE glede predlaganih sprememb skupaj s skupino PSE odločila za pet kompromisnih sprememb, ki lahko poročilo še izboljšajo. Menimo, da nadaljnjih pet sprememb, ki jih predlaga skupina GUE/NGL, ni zelo koristnih in moja skupina jih ne bo podprla.

Še enkrat moje čestitke poročevalki.

Salvatore Tatarella, v imenu skupine UEN. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, z vsem srcem podpiram vsako pobudo, katere namen je razvoj Unije za Sredozemlje.

S tega vidika upam, da se bo parlamentarna vloga Evrosredozemske parlamentarne skupščine učvrstila, tudi z okrepitevijo odnosov skupščine s sredozemskimi partnerji in možnostjo posredovanja predlogov na srečanja

zunanjih ministrov in sodelovanjem v vlogi opazovalca na srečanjih predsednikov držav oziroma vlad, ministrskih sestankih in pripravljalnih sestankih visokih uradnikov.

Rad bi poudaril potrebo po okrepitvi vloge ustanove za evrosredozemska vlaganja in partnerstvo ter po ustanovitvi evrosredozemske investicijske banke, ki je bila napovedana že pred časom, a še ni bila izpeljana.

Podpiram predlog za ustanovitev evrosredozemske regionalne in lokalne skupščine, po vzoru podobnih evropskih ustanov, ki bo še bolj pritegnila k sodelovanju regije in mesta, ter evrosredozemskega gospodarskega in socialnega odbora za pritegnitev socialnih partnerjev in civilne družbe k sodelovanju.

Prav tako pozdravljam predlog za ustanovitev evrosredozemske skupnosti za energijo v okviru politike velikih projektov na področju obnovljivih virov energije in energetske infrastrukture.

Nadalje upam, da bo Unija imela vedno učinkovitejšo vlogo pri iskanju miru, reševanju sporov, utrjevanju demokracije, obrambi verske svobode in boju proti terorizmu, trgovanju z mamili, organiziranemu kriminalu in trgovini z ljudmi.

In nazadnje, Evropa se ne more izogniti nalogi uskladitve ukrepov z drugimi državami pri vodenju migracijske politike in migracijskih tokov v območju Sredozemlja. Ne more se več omejevati zgolj na varnost, pravno državo in preprečevanje nezakonitega priseljevanja, pač pa mora svojo pozornost posvetiti predvsem aktivni politiki, virom skupnih pravil in ciljnemu ter trajnemu zaposlovanju.

David Hammerstein, v imenu skupine *Verts/ALE*. – (ES) Hvala vam, gospa Napoletano, za to odlično poročilo. Nekaj dni pred izbruhom vojne v Gazi sem bil kot predstavnik Parlamenta in Evrosredozemske parlamentarne skupščine v Jordaniji na zadnji ministrski konferenci pred ponovno prekinitev njenih dejavnosti zaradi nasilja na Bližnjem vzhodu. Tema konference je bila voda. To je bila ministrska konferenca o eni od ključnih tem, ki zahteva sodelovanje po vsem Sredozemlju, ki bo še ustvarjala konflikte in pomeni po eni strani stvar preživetja, po drugi pa možnih velikih projektov v Sredozemlju na področju sončne energije, prenosa vode in številnih drugih področjih.

Tako pereča zadeva je to. Dejavnosti so prekinjene in upam, da se bo delovanje Unije za Sredozemlje kmalu nadaljevanje ter da bo na Bližnjem vzhodu prišlo do napredka.

Imamo nekaj precej ambicioznih ciljev v zvezi s Sredozemljem. Doslej doseženi rezultati so precej skromnejši, zlasti na področjih človekovih pravic, demokracije in okolja.

Spodbujati moramo tudi trg jug-jug in sodelovanje med državami na Jugu; ne smemo biti obsedeni zgolj z velikim sredozemskim skupnim trgom, ki mu ne utira poti sodelovanje med državami, ki so sedaj v globokih in zaporednih medsebojnih konfliktih.

Hkrati pa se moramo ukvarjati tudi z energetsko krizo. Energetska kriza in sedanja gospodarska kriza sta lahko priložnost za predloge zelo pomembnih projektov, pomembnih tako za Evropo kot za naše južne sosedje, na primer za načrtovanje sončnih elektrarn (visokotemperaturno sončno energijo) in oblikovanje inteligentnih čistih omrežij, ki bodo povezala Severno Afriko, Bližnji vzhod in Evropo v obsežnem boju proti podnebnim spremembam in gospodarski krizi.

Willy Meyer Pleite, v imenu skupine *GUE/NGL*. – (ES) Gospod predsednik, rad bi začel z zahvalo gospe Napoletano za njen trud. Drugič, rad bi povedal, da sem kot poročevalec v senci pozval člane naše skupine, naj iz dveh temeljnih razlogov ne glasujejo za to poročilo.

Prvič, ker ima najnovejši spor, najnovejši izraelski napad na Gazo tolikšne razsežnosti, da ne sme ostati nekaznovan. Vsaka stvar ima svoje meje, ne gre za prvi dogodek take vrste, ampak ta napad na palestinsko suverenost je tako hud, da dejansko onemogoča uresničevanje sporazuma iz Annapolisa in zapira možnosti za nastanek palestinske države, ki je edina možnost za delovanje Unije za Sredozemlje v miru in solidarnosti.

Drugi razlog za moj poziv, naj ne glasujemo za poročilo, je to, da glede območja proste trgovine niso upoštevane regionalne razlike. Menimo, da sta pri vprašanih trgovine bistvena enakovredna obravnava vseh in upoštevanje regionalnih razlik ter posebnosti vsake države.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, mislim, da bom sam glasoval za predlog resolucije gospe Napoletano, ker je po mojem mnenju nedvomno strateškega pomena opredeliti glavne projekte, ki jih je treba izpeljati, prav tako pa je smotrno poudariti potrebo po uporabi pristopa „sporazumevanja o programu“ pri tem. Tako sporazumevanje pa mora temeljiti – in prepričan sem, da je to treba posebej poudariti – na načelu subsidiarnosti.

Odkrito rečeno me je nekoliko zmedel poziv k svežemu zagonu upravljanja skupne migracijske politike, čeprav se zavedam pomena sodelovanja med državami članicami, ob tem pa je nedvomno pomembno tudi sodelovanje z državami na južnih obalah Sredozemskega morja in ga moramo uvesti.

Po pravici povedano nekoliko dvomim tudi glede gospodarskih in trgovskih pobud, ki naj bi tlakovale pot vzpostaviti evrosredozemskega območja proste trgovine. Ne gre za moje predsodke, pač pa bi si želel pojasnil, kako bi lahko bilo to v obojestransko korist.

Ioannis Kasoulides (PPE-DE). – Gospod predsednik, najprej bi rad čestital gospe Napoletano za njeno poročilo. Vsekakor je Unija za Sredozemlje pomemben korak naprej v prizadevanjih za evrosredozemsko partnerstvo. Doslej je bila ena od preprek temu partnerstvu prepoznavnost: zmožnost prebivalstva partnerskih držav dojeti učinke barcelonskega procesa in Unije za Sredozemlje.

Naj vam navedem primer. Ko sem bil naprošen, naj pripravim poročilo o zmanjšanju onesnaževanja Sredozemskega morja, sem naletel na naslednje programe: Sredozemski program vlaganj „Hotspot“, Strategijo za vodo v Sredozemlju, Pomorsko strategijo EU, UNEP/MAP, Sredozemsko strategijo trajnostnega razvoja, Sredozemski program okoljevarstvene tehnične pomoči, Sredozemsko pobudo EU za vodo ter MYIS, ki tečejo v okviru programa Horizon 2020. Taka razdrobljenost škoduje prepoznavnosti.

Druga ovira je bližnjevzhodni problem. Pozdravljam stališče gospoda Solane, da mora četverica tokrat delovati drugače kot v preteklosti. Razlog ni pomanjkanje volje pri Evropski uniji, pač pa pretekla politika ameriške administracije. Upam, da bomo po imenovanju gospoda Mitchella za odposlanca priča napredku. Na tem področju smo napravili že veliko. Pred kratkim sem obiskal Libanon in videl sem, da UNIFIL, s prisotnostjo evropskih kontingentov, jamči, da se sovražnosti v južnem Libanonu in Izraelu ne bodo več ponovile.

Jamila Madeira (PSE). – (PT) Zahvaljujem se kolegici Pasqualini Napoletano za njeno odlično poročilo. Štirinajst let po Barceloni in pet let po prvi Evrosredozemski parlamentarni skupščini imamo Unijo za Sredozemlje, v kateri gospodarske in parlamentarne sile, civilna družba in voditelji vlad skupaj sprejemajo odločitve. Vsakdo od nas želi več in bolje za to ozemlje, ki s svojimi 720 milijoni državljanov pomeni resničen potencial za razvoj in mir na svetu. Omejevanje zgolj na gospodarske in poslovne razsežnosti je zagotovo napaka. Odziv na krize rasti seveda zahteva politični odziv, bistveno pa je odzivanje na humanitarne krize, krizna stanja in vojaške krize, čemur smo bili priča konec leta 2008 in začetek leta 2009.

Politiki in državljani se morajo odzivati na svetovne probleme. Svet je terjal odgovore od nas, mesece po tem pa se državljani in politiki, zlasti v platformah, kakršne je Unija za Sredozemlje, še vedno obotavljamo z reakcijo. Upam, da nas bo ta čas krize vsaj česa naučil in kaj spremenil na bolje. Čeprav se znamo učiti samo na napakah, je napredek s hitrejšim odzivanjem nujen.

Miguel Portas (GUE/NGL). – (PT) V svojem govoru je komisarka Ferrero-Waldner povzela cilje nove Unije. V resnici je bila Unija rojena pod francoskim predsedovanjem v znaku napak. Prva napaka je bil umik konfliktov v regiji z dnevnega reda, zlasti izraelsko-palestinskega in zahodnosaharskega konflikta. Druga napaka je, da se skuša Unija uveljaviti s sodelovanjem v gospodarskih in okoljevarstvenih projektih, ne da bi se spraševala o okoliščinah proste trgovine, v katerih deluje. Tretja napaka je namigovanje, da je mogoče na to Unijo prenesti vlogo Turčije za pristop k Evropski uniji.

Poročilo gospe Napoletano se ne ukvarja s prvo napako, kar omejuje njegovo področje uporabe. Gospodarsko in regionalno vključevanje ne more uspeti, če Unija ne bo zbrala poguma za reševanje obstoječih konfliktov, in to po načelih mednarodnega prava. Po drugi strani pa poročilo vsebuje jasna priporočila glede druge in tretje napake, in ta priporočila kažejo v pravo smer.

Unija za Sredozemlje ne more služiti za čakalnico ali stranska vrata za Turčijo, če bo ta izpolnila pristopna merila, prav tako Unija za Sredozemlje ne more biti privesek evropski strategiji proste trgovine brez kakršne koli politike socialne integracije.

Priporočila iz poročila so pomembna: Unija z državljanskimi in predstavniki razsežnostmi, ki bo vključevala Ligo arabskih držav, regionalni projekti s socialno razsežnostjo in širitev projektov na področja, ključna za življenje ljudi, in sicer na področja vode, kmetijstva in izobraževanja. Prav tako veljajo jasna pravila za programske sporazume in za Evrosredozemsko investicijsko banko.

Unija je bila rojena z napakami, a vsaj obstaja. Podpiram to poročilo, ker sem prepričan, da bo Unija na koncu taka, kakršno nam bo uspelo oblikovati. Zato mu naklanjam svojo podporo.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Številna za Evropo zelo pomembna politična vprašanja so povezana s sredozemsko kotlino. Pobuda za Unijo za Sredozemlje zato zasluži našo podporo, saj lahko zagotovi nov zagon potrebnemu in koristnemu procesu, ki pa doslej ni bil dovolj uspešen oziroma prepoznaven. Odpira se vprašanje, kako lahko izvajamo to strategijo. Model, uporabljen pri barcelonskem procesu, ni dal pričakovanih rezultatov. Ali lahko novo partnerstvo obrodi sadove?

Poročilo gospe Napoletano vzbuja tak vtis. Ne bi pa želeli, da bi se Unija ubadala z enakimi težavami kot barcelonski proces. Videti je, da obsega vrsto projektov in področij delovanja, prednostne naloge pa niso pravilno razvrščene. Če je obravnava razumevanja med ljudstvi različnih kultur in družbenih ureditev na obeh obalah omejeno na odstavek 26, vprašanja demokratizacije in krepitev človekovih pravic na odstavek 27 ter vprašanja migracijskih tokov na odstavek 28, lahko po obsežni obravnavi drugih področij in drugih vprašanj dobimo napačen vtis o tem, kaj so oziroma kaj morajo biti prednostne naloge tega partnerstva.

Imeti moramo jasno strategijo. Po našem mnenju mora ta strategija ponujati več koristi in več sodelovanja našim sosedom, hkrati pa tudi od njih zahtevati več dosežkov na gospodarskem, socialnem in demokratičnem področju, osredotočiti pa se mora na dobro opredeljene in morda manj številne sektorje, da ne bi imela vsa področja enake prioritete, kar se konča tako, da nima prioritete nobeno. Seveda to lahko dosežemo le ob ustrezni podpori in financiranju. Spoznanje, da je potrebna investicijska banka za Sredozemlje, bomo vsekakor morali sprejeti. Pomembno je biti ambiciozen, kar pomeni, da vsi delujemo ustrezno po svojih močeh.

Na koncu, gospod predsednik, moramo omeniti tudi bližnjevzhodni konflikt. Ta proces, čeprav ne more biti zamenjava za mirovna pogajanja, lahko prispeva, in mora prispevati, k boljšemu razumevanju, soodvisnosti in medsebojnemu spoštovanju med nasprotnima stranema. To so bistveni pogoji – kot nam je vsem jasno – za vrnitev miru v regijo.

Predsednik. – Seznam govornikov je izčrpan. Iz dvorane smo med razpravo prejeli še štiri prošnje za besedo.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Gospod predsednik, ali bi komisarka hotela Parlamentu natančneje razložiti, na kakšen način novo poimenovana „Unija za Sredozemlje“ – v nasprotju s „Sredozemsko unijo“ – ostaja v okviru politike EU? Menim, da je zelo pomembno upoštevati tudi drugi dve morji EU: Črno morje in njegovo sinergijo ter Baltsko morje in njegovo strategijo.

Moja domovina ima interese v Sredozemlju. Mislim, da imamo tudi status opazovalca. Države članice so članice Commonwealtha in – čeprav ne bi rad dražil španskih kolegov – Gibraltar, kolikor vem, tehnično še vedno spada med dominione Njenega veličanstva.

Zelo pomembno je, da to ne bo zgolj regionalni krožek, v katerem ostala EU ne bo polno sodelovala – kakor upam, da bo polno sodelovala tudi pri Baltskem morju in pri Črnem morju.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). Gospodarski in socialni razvoj ter napredek prebivalcev držav Unije za Sredozemlje morata biti trajnostna. Menim, da se mora novoustanovljena Unija za Sredozemlje ukvarjati tudi z vprašanjem podnebnih sprememb.

V evrosredozemskem območju živi približno ena milijarda ljudi, ki prispeva približno eno tretjino v svetovni BDP. Regionalno sodelovanje je najbolj potrebno na področju obvladovanja groženj okolju.

Zaradi rasti prebivalstva in upadanja količine padavin v tej regiji zaradi podnebnih sprememb postaja voda eden od glavnih elementov tveganja na tem območju. Pomanjkanje vode, onesnaževanje vode, pomanjkanje čistilnih naprav za vodo, izlitja nafte pri pomorskih nesrečah, izsekavanje gozdov in erozija prsti morajo biti med področji skrbi in delovanja partnerstva za Sredozemlje.

Prepričana sem, da mora biti ena od temeljnih vrednost, ki naj jih spodbuja Unija za Sredozemlje, varovanje okolja in boj proti podnebnim spremembam v obliki prilagajanja spremembam in odpravljanja vzrokov.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Gospod predsednik, minister, komisarka, rada bi se zahvalila gospe Napoletano, saj sem bila med prvo razpravo o Uniji za Sredozemlje precej skeptična, zdaj pa, čeprav nekaj moje skepse ostaja, verjamem, da obstaja tudi upanje.

Izzivi so neverjetno veliki. Ali imamo sredstva, da se lahko spopademo z njimi? Vemo, da jih nimamo. Cilji so vsekakor plemeniti: okolje, energija, boj proti širjenju puščav, imigracija ipd. Ne smemo pa preprosto preiti na seznam nepovezanih ciljev, saj bi to vodilo le v razočaranje na obeh straneh Sredozemlja.

Če pa mi dovolite, komisarka, bi rada omenila določeno državo, ki sicer ne leži ob obalah Sredozemskega morja, ja pa vključena v Unijo, je država AKP in članica Unije za Sredozemlje. Ta država, Mavretanija, danes preživlja zelo resno politično krizo. Mislim, da kot partnerka Unije za Sredozemlje, država AKP in v duhu sosedske politike ta država zasluži našo podporo pri iskanju izhoda iz krize.

Prepričana sem, da obe strani v sporu zahtevata od nas in da je naša odgovornost, da se obvežemo pomagati državi iz globoke politične krize.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gospod predsednik, voda je ključna tema sodelovanja po vsem Sredozemlju. Upam, da je taka tema tudi vseevropsko superomrežje oziroma prenosni sistem HVDC, vključno s povezavo med Španijo in severozahodno obalo Afrike.

Nujno je resno okrepiti rabo obnovljivih virov energije, vključno z vetrom, vodo, sončno z različnimi tehnologijami izrabe in drugimi. Ali se na te vire lahko zanesemo ob konicah porabe, je v celoti odvisno od tega, ali omrežje napaja dovolj različnih virov, da se lahko odziva na vse potrebe na izhodu. Če veter ne piha ob severozahodni obali Irske – in Irsko glede vetrne energije imenujemo evropska Savdska Arabija! - pa gotovo piha ob severozahodnih obalah Afrike, ali pa bodo omrežje napajale termoelektrarne na sončno energijo v Sredozemlju, predvsem v Španiji, ali pač fotonapetostne elektrarne po vsej regiji.

S tem scenarijem Sredozemlje lahko le zmaga, glede varnosti oskrbe z energijo, glede energetske politike, predvsem pa glede občutnega zmanjšanja emisij ogljikovega dioksida v regiji, ki jih zdaj povzroča naša odvisnost od fosilnih goriv v industriji, pri transportu, pri ogrevanju in hlajenju.

Predsednik. – Pridružila se nam je gospa Figueiredo, ki bo na svojo prošnjo za besedo med razpravo predstavila mnenje Odbora za pravice žensk in enakost spolov.

Ilda Figueiredo, pripravljavka mnenja Odbora za pravice žensk in enakost spolov. – (PT) Mnenje Odbora za pravice žensk in enakost spolov poudarja, da morajo vse države članice večjo pozornost posvetiti ratifikaciji Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk ter vseh drugih instrumentov za človekove pravice Združenih narodov in Mednarodne organizacije dela. Prav tako opozarja na položaj žensk in obžaluje, da temu vprašanju ni bila posvečena nikakršna posebna pozornost v sporočilu Komisije, zlasti na ravni „projektov“, ki bi morali zajemati spodbujanje zemljepisne, gospodarske in socialne kohezije in ki bi morali vedno upoštevati enake možnosti za moške in ženske ter vidik spola.

Na koncu bi rada izrazila skrb zaradi revščine in socialne izključenosti, ki hudo zadevata ženske. Naj sklenem z omembo hudih primerov Palestine in Zahodne Sahare, kjer so ženske in otroci glavne žrtve vojne in izkoriščanja, na kratko, procesa celovite diskriminacije, ki zadeva tamkajšnja ljudstva in hudo prizadeva ženske in otroke.

Aleksander Vondra, predsednik Sveta. – Gospod predsednik, najprej se vam zahvaljujem za koristno razpravo, ki je izpostavila številne ideje. Pripravili ste zares zanimiv dokument.

Kje smo danes? Vemo, zakaj to počnemo: Sredozemlje je zibelka naše civilizacije in zato je logično, da mu v Evropski uniji posvečamo posebno pozornost. Lani so Francozi dali pobudo in vzdrževati moramo zagon tega procesa, da se bo polno razvil.

Torej vemo, zakaj se ukvarjamo s tem in kaj bi radi dosegli. Številni med vami ste poudarili, kako pomembno je, da Sredozemlje postane območje miru, stabilnosti in varnosti, v katerem bodo načela demokracije, človekove pravice in temeljne svoboščine – vključno z enakostjo spolov in vlogo žensk v družbi – uživali podporo in polno spoštovanje.

Vemo tudi, kako želimo cilje doseči, za to imamo Unijo za Sredozemlje in široko paleto dejavnosti. Dobro se zavedate, katera področja so najpomembnejša, med drugimi poudarek na obnovljivih virih energije, program sončne energije in program ravnanja z vodo. Ravno prejšnji teden sem bil na Portugalskem in ta država lahko služi za zgled, kako je treba oblikovati trajnosten in dinamičen program obnovljivih virov energije, kar je zelo pomembno za Sredozemlje.

Moramo samo delovati. Ob naših lanskih srečanjih, v Parizu in v Marseillu, si nismo mogli niti predstavljati, kaj se bo zgodilo v Gazi, ampak predsedstvo je skupaj s Komisijo naredilo toliko, da se lahko začne izvajanje vseh sporazumov, ki smo jih sprejeli lani. Zato menim, da lahko upravičeno pričakujemo premike pri najnovejših prizadevanjih predsedstva po koncu marca, kot sem vas obvestil.

Program naših dejavnosti v letu 2009 je zelo obsežen: načrtovanih je okoli devet resornih ministrskih konferenc. Po mojih podatkih razpoložljivi finančni viri presegajo 1 milijardo EUR. Zato mislim, da smo pripravljene. Določene okoliščine, povezane s stanjem v Gazi, povzročajo nekaj zastojev, verjamem pa, da bomo to uspeli preseči.

Za koristno razpravo se vam najlepše zahvaljujem. Ne dvomite, da smo vam pripravljene pomagati tudi v prihodnje.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – (FR) Gospod predsednik, gospe in gospodje, seveda bi bilo treba reči še marsikaj, ampak začela bom z naslednjim vprašanjem: kaj je razsežnost Skupnosti pri vsem tem?

Prvič, lahko vam povem, da je razsežnost Skupnosti pri tej zadevi pomembna, saj je Unija za Sredozemlje projekt, ki temelji na barcelonskem procesu in je podedovala *acquis* tudi barcelonskega procesa. Torej imamo že ves potreben *acquis*. V to smo vložili precej dela.

Drugič, Unija za Sredozemlje je del sistema sosedske politike. Sosedska politika pomeni bilateralno politiko in barcelonski proces, Unija za Sredozemlje pa pomeni večstransko plat. Seveda vam lahko povem, da Črno morje in Baltsko morje spadata v isti sistem, čeprav ležita na severu. Zato naj vas ne skrbi. Na srečo je že vse na svojem mestu. Prav zato je francosko predsedstvo želelo deliti sopredsedstvo s sredozemskimi državami – kot sem že rekla – in delovati skupaj z njimi.

Zdaj mi v Komisiji upravljamo tudi vse prihodnje projekte Skupnosti, saj je to potrebno, pa tudi zato, ker smo pod nadzorom Parlamenta. Ločeno se upravljajo samo projekti, ki bodo morda imeli zasebno financiranje.

Projekte bo podpiral sekretariat, ki bo imel sedež v Barceloni. Tako si predstavljamo podporo, nato bomo poskusili s podporo projektov z zasebnim financiranjem, saj bo preostali del ostal pod nadzorom Komisije. Prva odločitev bo sprejela sedemindvajseterica, kot vedno, po tem pa bo sopredsedstvo lahko nadaljevalo delo v sodelovanju s 143, Jugom in Severom.

Kar se tiče Mavretanije, gospa Isler Béguin, ta država sodeluje le v večstranskih odnosih, to je v Uniji za Sredozemlje, ni pa vključena v sosedsko politiko. To je edina razlika.

Zatem bi rada dodala, da kljub začasni prekinitvi v Komisiji seveda delujemo naprej v konstruktivnem duhu pri izvajanju štirih do šestih projektov, ki veljajo za prednostne. To so zaščita civilistov, zmanjšanje onesnaževanja Sredozemskega morja, pomorske avtoceste, pa tudi program sončne energije, v okviru katerega precej delamo na področju obnovljivih virov energije, zlasti sončne energije, saj je slednja skupaj z energijo vetra in drugimi viri energije zelo pomembna.

V celoti lahko Unija za Sredozemlje zdaj računa na finančno podporo v znesku 60 milijonov EUR iz proračuna 2008-2009, zlasti prek regionalnih programov. Nadalje je 50 milijonov EUR že dodeljenih Skladu za vlaganja v sosedstvu za podporo investicijskih projektov v regiji.

Želeli smo podpreti tudi spodbujanje univerzitetnih izmenjav, zato sem se na primer odločila razširiti program Erasmus Mundus tudi na države južnega Sredozemlja s ponudbo posebnih univerzitetnih štipendij.

Kar se tiče vprašanj žensk, gospa Isler Béguin, seveda smo vključeni tudi mi, kar je razvidno iz barcelonskega pravnega reda. Spomnim se, da sem se udeležila prve ženske konference za Sredozemlje leta 2007 v Istanbulu. Seveda se še naprej ukvarjamo s tem vprašanjem.

Kot veste, pa imamo še vedno opravka, na eni strani, z dvostranskim vidikom, ki zajema odnose z vsako državo posebej, na drugi strani pa z večstranskim vidikom, ki je zdaj ena od osrednjih tem Unije za Sredozemlje.

Rada bi še na hitro povedala nekaj besed o sekretariatu: predvidevamo ustanovitev odbora za sestavo dokumentov, ki mu bo kmalu poverjena odgovornost za pripravo zlasti pravnih aktov sekretariata. Komisija je pri pripravah že precej napredovala. S temi pravnimi akti bo sekretariat dobil status pravne osebe, nato bodo morali pravne akte uradno potrditi visoki uradniki Unije za Sredozemlje.

Za konec bi vam rada še enkrat povedala, da je prisotnost Evrosredozemske parlamentarne skupščine v vlogi opazovalca na vseh srečanjih Unije za Sredozemlje zelo pomembna in da podpiramo okrepitev njene vloge v Uniji za Sredozemlje. Ob obisku gospe Kratsa v Marseillu smo ji nudili močno podporo glede tega.

Upam, da sem odgovorila na najpomembnejše točke. Seveda je treba o tej temi povedati še precej.

Pasqualina Napoletano, poročevalka. – (IT) Gospod predsednik, gospa Ferrero-Waldner, gospod Vondra, gospe in gospodje, mislim, da je bila razprava zelo koristna in da je osvetlila nekatere vidike našega precej zapletenega sistema instrumentov za bilateralno in multilateralno partnerstvo z državami južno od nas.

Pridružujem se razlagi gospe Ferrero-Waldner, ki je poudarila, da barcelonski *acquis* ostaja v veljavi, in prav zaradi tega bi nam v Parlamentu verjetno bila bolj pri srcu prva opredelitev, ki se je glasila: „Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje“. V tem primeru bi bilo verjetno jasneje, da krepimo sistem, ki že ima vzpostavljene temelje.

Podobno upam, in zdaj govorim odprto, saj nisem več poročevalka, da se je sposoben razvijati tudi evropski institucionalni sistem sam. Zakaj? Ker upam, da takrat, ko bomo imeli evropskega zunanjega ministra, ki bo deloma predstavljal tudi Komisijo in Svet, ta minister ne bo samo še en zunanji minister poleg sedanjih sedemindvajsetih, pač pa bodo vsaj na evropski strani države članice čutile, da je ta oseba njihov predstavnik. Takrat morda res ne bo več treba priključevati novih držav Uniji, morda pa bomo z zunanjim ministrom kot visokim predstavnikom lahko prečistili vlogo Evropske unije. V to smer delujemo vsi, zato z vsem srcem podpiramo ne le nameri, da se bodo regionalni programi nadaljevali, pač pa tudi, da Parlament, kot je Komisiji znano, pripisuje velik pomen tem programom, ki imajo gotovo boljše rezultate.

Hvala vsem za to razpravo.

Predsednik. – Razprava se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 19. februarja 2009.

Pisne izjave (člen 142)

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), v pisni obliki. – (PL) Tesno partnerstvo med Evropsko unijo in državami sredozemske kotline bo moralo temeljiti v prvi vrsti in predvsem na spoštovanju človekovih pravic in pravne države. Predlog pod naslovom „Barcelonski proces: Unija za Sredozemlje“, sprejet v Parizu dne 13. julija 2008, prispeva k miru in blagostanju ter lahko pomeni pomemben korak h gospodarskemu in ozemeljskemu vključevanju, pa tudi k sodelovanju na področju okolja in podnebja.

Škoda je, da od zagona barcelonskega procesa nekatere od partnerskih držav niso dosegle nikakršnega znatnega napredka na področju upoštevanja in spoštovanja nekaterih splošnih vrednot in načel, poudarjenih v Barcelonski deklaraciji 1995, ki so jo podpisale tudi te države (zlasti glede demokracije, človekovih pravic in pravne države).

V nekaterih državah sredozemske kotline je obseg revščine in socialne izključenosti, ki hudo prizadeva ženske in otroke, zaskrbljujoč. Države članice in partnerji v barcelonskem procesu morajo nujno ustrezno poudariti pomen vključitve vidika spola v vse politike in posebne ukrepe, ki bodo spodbujali enake možnosti moških in žensk. Vse države, ki sodelujejo v barcelonskem procesu: Uniji za Sredozemlje, bi morale čim prej ratificirati Konvencijo o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW) in vse druge instrumente za človekove pravice Združenih narodov in Mednarodne organizacije dela.

Tunne Kelam (PPE-DE), v pisni obliki. – Pozdravljam prizadevanja za nadaljnji razvoj odnosov EU z evrosredozemsko regijo, rad pa bi tudi poudaril, da EU ne sme zanemariti drugih dveh svojih morij – Baltskega morja in Črnega morja. Strategija za Baltsko morje bo ena od prednostnih nalog švedskega predsedstva. Tudi sinergija Črnega morja ima strateški pomen. EU mora skrbeti in najti skupni duh za uravnovešen razvoj vseh teh regij. EU je celovita skupnost in zanjo je enako pomemben dolgoročni razvoj vseh njenih regij.

Jasno je, da mora tesno partnerstvo z državami nečlanicami v Sredozemlju temeljiti na spoštovanju človekovih pravic in pravne države. Na žalost imamo še vedno nekaj držav, ki imajo na tem področju resne težave. Nujno pozivam države članice EU, naj se tem vprašanju najresneje posvetijo.

Vključitev Arabske lige je pomembna priložnost za združitev vseh držav pri iskanju rešitev za konflikte v regiji. Pozivam države članice, naj v primerih konfliktov zavzamejo uravnoteženo stališče in naj raje prevzamejo vlogo pogajalca, kot pa da se opredeljujejo za katero od strani v konfliktu. Samo z uravnoteženim pristopom lahko prispevamo k trajnemu miru na Bližnjem vzhodu.

21. Enominutni govori o zadevah političnega pomena

Predsednik. – Naslednja točka so enominutni govori o zadevah političnega pomena.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Avtonomija dežele Székely v Romuniji ima večstoletno zgodovino. Ustanovni dokumenti sodobne romunske države so deželi Székely jamčili avtonomijo, ki je bila zagotovljena celo v času komunizma.

Ob upoštevanju različnih vrst avtonomije, ki jih jamčijo države EU, je dne 8. februarja 2009 v mestu Sepsiszentgyörgy (Sfântu Gheorghe) večtisočglava množica ljudi zahtevala, naj predsednik prekliče svoje žaljive izjave o Madžarih v Transilvaniji, zajamči zastopnost v državnih ustanovah v sorazmerju s številčnostjo etničnih skupin, preneha namerno preseljevati druge državljane na to območje, preneha namerno ovirati gospodarstvo dežele Székely, pospeši vrnitev cerkvenega in javnega premoženja, ustavi krepitev vojaških enot, ustanovi neodvisne madžarske univerze z državnim financiranjem, prizna madžarščino kot uradni jezik v regiji in prizna kolektivne pravice ter regionalno avtonomijo deželi Székely.

Ilijana Malinova Jotova (PSE). – (BG) Čestitati moramo spodnjemu domu češkega parlamenta za ratifikacijo Lizbonske pogodbe. To je še ena zmaga za evropsko idejo in še en dokaz, da vedno več ljudi verjame v evropske vrednote. In zato nas vse pozivam k distanciranju od tistih, ki hočejo posegati v te vrednote in razbiti našo vero vanje.

Kako lahko na eni strani zapišemo temeljne pravice z zlatimi črkami v našo Listino, na drugi strani pa dopuščamo njihovo zaničevanje in ukinjanje? Govorimo o verski in etnični toleranci, o pravicah starejših do dostojnega življenja in aktivnega sodelovanja v njem, hkrati pa vodja bolgarske politične stranke, ki je polnopravna članica Evropske ljudske stranke, govori o delitvah na etnične in starostne skupine in uveljavlja idejo o različnih razredih ljudi. Kako naj ravnamo s takimi političnimi voditelji? Moje vprašanje je naslovljeno na desno stran Parlamenta, saj je predsednik Evropske ljudske stranke, gospod Martens, prav tega človeka priporočil kot prihodnjega ministrskega predsednika moje države. Zavrzimo dvojna merila in spoštujmo naša dejanja in besede, in ne pozabimo, da so nas pred več kot 50 leti združile prav človekove pravice.

Filiz Hakaeva Hjusmenova (ALDE). – (BG) Evropski načrt za oživitev gospodarstva je zdaj sprejet. Kriza je splošni problem, na prizorišče pa se že plazita protekcionizem in prednostno spodbujanje nacionalne industrije ter delovnih mest. To postavlja na preizkušnjo temeljne svoboščine prostega pretoka delavcev in proste trgovine. Kriza ima v različnih državah različne oblike. V hitro rastočih tigrjih Evropske unije, med katere spada tudi Bolgarija, so bančni sistemi sorazmerno stabilni, stopnje nezaposlenosti niso visoke, delovna sila je visoko usposobljena, valute pa so stabilne. Glede na dinamiko krize pozivam k posodobitvi načrta za oživitev in njegovo uglasitev na realno ekonomijo. V časih kriz kapital išče območja z nizkimi tveganji in možnosti investiranja v popolnoma nove tehnologije namesto v nedonosne industrije. Potencial ekonomij, ki so zadnje zašle v recesijo, bi bilo treba izkoristiti za to, da bi jih oživili prve, s pomočjo teh vlaganj in znanja pa lahko postanejo središča stabilnosti, okoli katerih si bo lahko gospodarski in finančni sistem Evropske unije hitreje opomogel.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Gospod predsednik, v času širjenja krize bi rad čestital Evropski komisiji za uničenje poljskih ladjedelnic. Sebični pristop evropske elite, njihovo veselje nad izgubo nad 100 tisoč delovnih mest v ladjedelnicah in v podjetjih, ki so sodelovala z njimi, bosta gotovo privedla do tega, da bo velik del teh delavcev v bližnji prihodnosti potrkal na vrata trga dela v zahodni Evropi. Ta odločitev je samo poglobila evropsko krizo.

Radoveden sem, kako se bo obnašala evropska elita, ali bo pokazala solidarnost z državami članicami, v katerih je kriza že dosegla velikanski obseg, ali pa bo skrbela zgolj za svoje interese? Prav v času krize bo evropska družba spoznala, ali so deklaracije in načela, ki predstavljajo temelje Evropske unije, resnica, ali pa gre samo za igro, ki jo nekatere države igrajo proti drugim v instituciji, ki je bila ustanovljena na podlagi plemenitih načel. Pri tem me preseneča, da Komisija tako šibko reagira na ukrepe, ki jih trenutno uvajajo številne članice EU in z njimi kršijo veljavna načela, Poljska pa je bila za podobne ukrepe kaznovana.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – Gospod predsednik, prejšnji teden sem iz Severne Irske prejela čudne novice. Gre za to, da je gospod Sammy Wilson, minister za okolje in lokalno upravo, prepovedal informacijsko kampanjo o energetske učinkovitosti, ki jo je organizirala vlada Združenega kraljestva. Ne morem verjeti, da smotrnosti naših skupnih ciljev na področjih energije in okolja – 20 % manj CO₂, 20 % obnovljivih virov energije in 20 % večja energetska učinkovitost – ne sprejema vlada ene do držav članic.

Zato zahtevam od Komisije, naj ugotovi vzroke za to čudno in precej bizarno prepoved na Severnem Irskem. Mislim, da bi celo okoljski skeptik, kakršen je gospod Wilson, moral skrbeti za svoje državljane in zato podpirati energetske učinkovitost ter prizadevanja za zmanjšanje stroškov energije.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Danes bi rada opozorila na škandalozno zadevo, v katero je vpleteno portugalsko podjetje Corticeira Amorim. Dobički tega podjetja so v zadnjih dveh letih skupaj presegle 30 milijonov EUR, od tega več kot 6 milijonov EUR v letu 2008. Ta mesec pa je podjetje Corticeira Amorim napovedalo, da bo odpustilo skoraj 200 delavcev. Za to krivi krizo. Podjetje pa pozablja, da so ti delavci pomagali graditi skupino, ki je vredna milijone in ki je prejela pomoč iz javnih sredstev, tudi iz skladov Skupnosti, da je lahko ustvarilo in še ustvarja milijonske dobičke. Zato bi rada protestirala v Parlamentu in izrazila svoje neodobranje nad to napovedjo, ki je škandalozna, in upam, da bomo vsi združeno obsodili podjetja, ki izkoriščajo to krizo kot pretvezo za odpuščanje delavcev, čeprav imajo še vedno velike dobičke.

PREDSIEDSTVO: GOSPOD McMILLAN-SCOTT

podpredsednik

Predsednik. – Preden pokličem k mikrofonu naslednjega govornika, z veseljem objavljam, da je bil dr. Ajman Nour, egiptovski parlamentarec, ki so ga pred nekaj leti zaprli iz razlogov, ki jih je Svet EU označil za neresne, danes izpuščen iz zapora. Njegov primer je bil predmet številnih resolucij Evropskega parlamenta, zato njegovo izpustitev objavljam z velikim veseljem.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – (PL) Gospod predsednik, Poljska pošilja poslance v Evropski parlament, njihove možnosti delovanja v svoji lastni državi pa so omejene. Poljska zakonodaja ne nudi poslancem Evropskega parlamenta nikakršnih pravnih instrumentov, ki bi zagotavljali njihovo učinkovito izvajanje mandata. Gre za pomembna vprašanja, na primer učinkovito vplivanje na upravne organe osrednje in lokalnih oblasti.

Senatorji in poslanci nacionalnega parlamenta imajo vrsto pravic: pravico dostopa do podatkov državnih organov, pravico pridobitve podatkov od upravnih organov osrednje in lokalnih oblasti, ter obvezni 40-dnevni rok za odgovore na njihova vprašanja. Na Poljskem se skoraj nihče ne zmeni za pobude in zahteve poslancev Evropskega parlamenta, razen medijev v lovu na cenene senzacije. Na svoji spletni strani sem volivce obvestil o pomanjkanju pravnih sredstev za ukrepanje, ki bi bila imajo na voljo poslancem Evropskega parlamenta. Zakonodajna nebrižnost nosilcev zakonodajne oblasti na Poljskem v nizu mandatov je na tem področju že dobro znana. Menim, da bi moral Evropski parlament terjati boljše možnosti za delovanje njegovih članov v njihovih domovinah.

Jim Allister (NI). – Gospod predsednik, delitev sredstev EU po loterijskem načelu „kdor prvi pride, prvi melje“ je neustrezna. Prav tak primer pa smo doživeli na Severnem Irskem ta teden. Ministrica, ki se je odločila za tak prezirljiv način delitve sredstev EU za razvoj podeželja, čemur so sledili ponižujoči in bizarni prizori, ko so se kmetje po dva dni gnetli v vrstah, da bi dobili nazaj nekaj lastnega prerazporejenega denarja, je ministrica, neprimerna za tak položaj. Z eno potezo je ponižala kmete, ki morajo trdo garati za svoj kruh, in pokazala svoje preziranje osnovnih pravil delitve sredstev EU.

Do te sramote je prišlo, ker ministrica trmasto zavrača dodelitev zadostnih sredstev za razvoj podeželja. Bednih 50 milijonov GBP, ki jih je namenila za Smer 1 – in od tega le 15 milijonov GBP za sklad za posodobitev –, to je vzrok žalostnega torkovega spektakla.

Naj spregovorim še o drugi zadevi, v obrambo gospoda Wilsona, ministra za okolje na Severnem Irskem, in sicer sem vesel, da se ne prilega stereotipnemu liku, kakršnega si predstavljajo kot vzor tisti člani Parlamenta, ki brez razmišljanja zganjajo histerijo okoli podnebnih sprememb.

Colm Burke (PPE-DE). – Gospod predsednik, anketa, objavljena v ponedeljek v časopisu *Irish Times*, je pokazala rast podpore Lizbonski pogodbi na Irskem, saj zdaj 51 % volivcev pravi, da bi glasovali „za“, zlasti v sedanjem trenutku irske gospodarske šibkosti. To pomeni povečanje za osem točk od zadnje ankete, ki jo je opravil časopis *Irish Times* novembra lansko leto. Delež glasov „proti“ je upadel za šest točk na 33 %.

Glede na naše trenutno napete odnose z Evropsko unijo, ob šibkem vodenju sedanje vlade, moramo poskusiti odkriti in odpraviti temeljne vzroke občasnega razočaranja irskega volilnega telesa nad EU. Gotovo obstaja način, kako pomagati irskemu ljudstvu ponovno razumeti in podpreti evropski proces. Ta komunikacijski spodrsrljaj bi lahko odpravili tako, da bi poskrbeli za bolj pozitivno informiranje o prednosti članstva v EU.

Menim, da je pomembno, da se pozitivna vloga Evrope bolj poudari prek našega izobraževalnega sistema. To ne bi smelo veljati samo za Irsko, pač pa za vse države članice. Nujno pozivam k čimprejšnji obravnavi pomanjkljivosti pri komuniciranju.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Rada bi vas opozorila na problem obnovljenega razkola v bolgarski pravoslavni cerkvi. Do razkola je prišlo v času, ko je bila država zelo spolitizirana, ko si je bolgarska pravoslavna cerkev, tako kot številne druge strukture, morala utrditi položaj v demokratični Bolgariji. Na žalost je to pripeljalo do tako imenovane „Druge sinode“ bolgarske pravoslavne cerkve, v nasprotju z bolgarsko zakonodajo o verskih skupnostih. Ta zakonodaja je zelo liberalna in v Bolgariji dopušča registracijo katerekoli vere, če le ne služi v nehumane namene. Tako imenovana „Druga sinoda“ pa se želi registrirati kot „Sveta sinoda bolgarske pravoslavne cerkve“. Zakon določa, da se bolgarski pravoslavni cerkvi na podlagi njene tradicije v Bolgariji ni treba registrirati. Volitve patriarha in članov Svete sinode niso predmet zakonodaje. Pozivam vse, ki cenijo svobodo verovanja v skladu z osebnimi duhovnimi potrebami vsakega posameznika, naj ne nasedejo manipulativnim samoopredelitvam tako imenovane „Druge sinode“. Ta sinoda se ne more registrirati in nima nikakršne pravne podlage.

Toomas Savi (ALDE). – Gospod predsednik, volitve v Izraelu prejšnji teden so pokazale, da večina državljanov podpira stranke, ki smatrajo krepitev vojske za najboljši način zaščite države. Čeprav je sredinska stranka, Kadima, prejela največ glasov, dejstvo, da imajo desne stranke v Knesetu zdaj 65 sedežev namesto 50 sedežev v prejšnjem mandatu, odraža spreminjanje stališč izraelskih državljanov o izraelsko-palestinskem konfliktu. Omenjene stranke imajo raje trdo linijo kot zanašanje na navidez neskončne in neučinkovite mirovne pogovore.

Bližnji vzhod mora biti ena od prednostnih nalog skupne zunanje in varnostne politike Evropske unije, stabilnost celotnega območja pa je odvisna predvsem od izraelsko-palestinskih odnosov. Zato je povsem nujno, da si Evropska unija še naprej prizadeva za mirovne pogovore in za obuditev upanja Izraelcev in Palestincev, da je miroljuben soobstoj mogoč.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Gospod predsednik, jutri bo Evropski parlament obiskal Vaclav Klaus, predsednik Češke republike. Ob upoštevanju škandala, do katerega je prišlo v Pragi, upamo, da bo predsednik države, ki predseduje Evropski uniji, sprejet primerno in z dolžnim spoštovanjem. Upravičena mnenja, ki jih je izrazil predsednik Klaus o Lizbonski pogodbi, so bila izrabljena za zbujanje trušča, s katerim naj bi se zakrilo dejstvo, da je morda glavni vir nasprotovanja uveljavitvi pogodbe Nemčija. Prelomna bo odločitev Ustavnega sodišča v Karlsruheju. Po poročanju medijev ima polovica sodnikov resne pomisleke in meni, da bi lahko pogodba kršila nacionalno ustavo. To kaže, da pri tako pomembni odločitvi ni pametno hiteti, in češki predsednik, ki nas bo obiskal, ni edini, ki to razume.

László Tórkés (Verts/ALE). – (RO) Po jesenskih volitvah v Romuniji in oblikovanju nove vlade smo v Romuniji, enako kot na Slovaškem, priča vračanja srditega protimadžarskega hujskaštva na politično prizorišče.

Demonstracije 9. februarja v mestu Sfântu Gheorghe, ki so jih organizirale madžarske cerkve, so bile protest prav proti temu hujskaštvu. V peticiji, ki so jo sprejeli na demonstracijah, je tisoče prebivalcev dežele Szekély izrazilo protest proti spreminjanju narodnostne sestave na tem območju z neposrednim naseljevanjem s skupinami Romunov iz drugih predelov.

Predsednik Trajan Băsescu absurdno obtožuje Madžare v tej regiji etničnega čiščenja. Obenem so med lokalnimi volitvami v mestu Cluj letaki demokratov z enakim žaljivim besednjakom spodbujali sovraštvo do madžarskih kandidatov. Kdo, po desetletjih diskriminacije in odrekanja pravic, zdaj obtožuje koga?

Parlament bi rad opozoril na dejstvo, da v Romuniji še danes potuhnjeno teče proces homogenizacije in romunizacije Transilvanije z umetnim spreminjanjem narodnostne sestave.

Gerard Batten (IND/DEM). – Gospod predsednik, dne 12. februarja 2009 je bil nizozemskemu članu parlamenta Geertu Wildersu po odredbi ministra za notranje zadeve zavržen vstop v Združeno kraljestvo.. Še nikoli doslej ni bil demokratično izvoljenemu politiku, predstavniku demokratične stranke iz demokratične evropske države, zavržen vstop v državo.

Čudno je, da britanska vlada zna najti pravno pot za zavrnitev gospoda Wildersa, ne zmore pa preprečiti vstopa raznim teroristom, političnim in verskim skrajnejšem, gangsterjem, kriminalcem, posiljevalcem in pedofilom iz Evropske unije, pa tudi iz širnega sveta.

Morda ima zavrnitev gospoda Wildersa kakšno povezavo z domnevno grožnjo člana britanske lordske zbornice, lorda Ahmeda, da se bo v primeru obiska gospoda Wilderja v Lordski zbornici pred poslopjem zbralo 10 000 islamskih demonstrantov. To dejanje pomeni priklek pred mračnjaško ideologijo in videti je, da še vedno nimamo povsem prostega pretoka idej prek meja Evropske unije.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gospod predsednik, v zvezi z Lizbonsko pogodbo je moj kolega govoril o naraščanju podpore pogodbi med irskimi volivci, rada pa bi opozorila, da ena lastovka še ne pomeni pomladi. Menim, da moramo upoštevati tudi rezultate nedavne ankete Evrobarometra, ki kaže upad podpore irskemu članstvu v EU za 10 odstotnih točk, s 77 % spomladi 2006 na 67 % jeseni 2008. Res je, še precej dela bomo imeli, da bomo irske volivce prepričali o prednostih Evropske unije.

Zato me skrbijo tisti, ki si želijo zgodnejšega datuma drugega irskega referendumu. Prepričana sem, da moramo biti previdni, da moramo zagotoviti čas za razjasnitev zadev, ki skrbijo irske volivce, in čas za celovito ter javno razpravo o teh zadevah – nato pa ob primernem času omogočiti volivcem izraziti svoje mnenje.

Vasilica Viorica Dăncilă (PSE). – (RO) Sedanja gospodarska in finančna kriza pomeni pomembno preizkušnjo Evrope, ki mora bolj kot kdaj koli prej dokazati enotnost pri sprejemanju ukrepov za čim hitrejšo oživitvev gospodarstva.

Proračuni držav članic so pri soočanju s tem izzivi pod hudimi pritiski, zato je treba poiskati najboljše instrumente in ukrepe, da proračunski primanjkljaji ne bodo znatno preseglji omejitev, ki jih predpisuje Komisija, in da nekatere od držav članic ne bodo sprejemale protekcionističnih ukrepov v prid zasebnih proizvajalcev.

Taki sklepi morajo hitro steči skozi postopke sprejemanja, da se kriza ne bo še podaljševala, predvsem pa za to, da bo mogoče obnoviti zaupanje na finančnih trgih in preprečiti podaljševanje krize tudi s političnega vidika, ob upoštevanju bližajočih se volitev v Evropski parlament.

Ena možnost financiranja javne porabe bi lahko bila izdaja evro obveznic. Pri tem pa moramo upoštevati tveganje, da se bomo lahko s sprejetimi ukrepi zadolžili čez glavo in da se nam bo težko izogniti prelaganju bremena teh dolgov na ramena prihodnjih generacij.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – (ES) Gospod predsednik, pred poldrugim letom smo sprejeli Direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah. Ta dokument je temeljil na načelu spoštovanja države izvora, ki smo ga sprejeli kot nujni pogoj za prosti pretok avdiovizualnih informacij po Evropski uniji.

Direktive pa ni mogoče izvajati v moji deželi, Španiji, ker gre za notranjo zadevo države članice. Pokrajina Valencia uveljavlja prav nasprotno načelo in iz političnih razlogov prisilno ukinja relejne postaje, ki so doslej omogočale njenim državljanom sprejem javnega televizijskega signala iz Katalonije.

Z drugimi besedami, imamo popolno svobodo kroženja avdiovizualnih informacij med državami članicami Evropske unije, hkrati pa moramo sporočiti, da imamo v Španiji lokalne oblasti, ki se bojijo prav te kulturne svobode, ki je tako pomembna. Tako pomembna je, da smo jo vzpostavili po vsej Evropi, v Španiji pa je nekaterim onemogočeno sprejemanje televizijskih programov, ki jih oddajajo drugje. To je paradoks, o katerem sem vas želel obvestiti.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) (na začetku je bil mikrofonski izključen) tragična obdobja v zgodovini človeštva. Med njo je umrlo več deset milijonov ljudi. Številne žrtve so usmrtili v enem od več kot dvanajst tisoč nemških taborišč smrti in koncentracijskih taborišč, ki so delovala na ozemlju Tretjega rajha in v okupiranih državah. Danes smo priče poskusom izkrivljanja resnice o teh tragičnih letih in širijo se informacije, da so bila to poljska ali latvijska, ne pa nemška taborišča. Vodilno vlogo pri tem ima nemški tisk. Pred kratkim je časnik *Die Welt* zapisal, da je bil Majdanek poljsko koncentracijsko taborišče.

V zvezi s tem sem sestavil osnutek resolucije, katere namen je standardizacija poimenovanja koncentracijskih taborišč tako, da se jim doda oznako „nacistično“ oziroma „nemško“ koncentracijsko taborišče. Mojo pobudo je podprla Skupina združenja za Evropo narodov, na žalost pa sem prejel obvestilo, da je pobudo blokirala Konferenca predsednikov.

Gospe in gospodje, Evropska unija lahko živi in se razvija le, če jo vodita zgodovinska resnica in spoštovanje človekovih pravic. Zato na kolege poslance naslavljam prošnjo, naj podprejo pobudo UEN, tako da nihče več ne bo mogel izkrivljati zgodovine ali prikazovati krvnikov kot žrtve oziroma žrtev kot krvnike.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Ker se v zadnjem času nekateri moji madžarski poslanski kolegi pritožujejo, da se njihovih pravic v Romuniji ne spoštuje, želim navesti nekaj dejstev.

Bližajoča se predvolilna kampanja ne bi smela sprožati napadov in žalitev, uperjenih proti zakoniti državi, ki lahko s svojo zakonodajo služi kot zgled na področju medetničnih odnosov. Pravice manjšin so zajamčene v romunski ustavi.

Državljeni madžarskega porekla so proporcionalno zastopani v lokalnih upravnih strukturah. Tako imajo na primer stranke madžarske manjšine 195 županov in štiri predsednike okrajnih svetov, 2 684 lokalnih svetnikov in 108 okrajnih svetnikov. Ker imajo večino v zgoraj omenjenih lokalnih in okrajnih svetih, upravljajo z lokalnimi proračuni po svoji presoji. Lokalna avtonomija pomeni prav to.

Na parlamentarni ravni ima madžarska manjšina tri poslance v Evropskem parlamentu, 22 poslancev in devet senatorjev v državnem parlamentu ter zadnjih 12 let sodeluje pri upravljanju Romunije. Pritožbe, ki smo jih slišali, so zgolj predvolilna kampanja.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Gospod predsednik, referendum v Venezueli se je zaključil z zmago kampanje „za“, ki jo je demokratična opozicija dostojanstveno priznala.

Res je tudi, da obe strani med kampanjo nista imeli enakih možnosti in da je vladajoča stranka imela na voljo popolno podporo celotnega državnega aparata, opozicija pa je bila ves čas deležna nadlegovanja in omejevanja delovanja.

Celo v takih okoliščinah se je država razdelila praktično na pol in gradnja prihodnosti le z eno od obeh skupin bo zelo težka. Evropska unija mora spodbujati dialog, vključevanje in konsenz med venezuelskimi političnimi ter družbenimi voditelji v prid države.

Krvoločnost, obsojanje in žalitve ne bodo pomagali Venezueli najti poti k demokraciji, pluralizmu in svobodi.

Zato grajamo odločitev venezuelske vlade o izgonu španskega poslanca, zlasti pa način izгона. Nujno pa pozivamo Parlament, naj našim predstavnikom na obiskih v tretjih državah prepove izjave, ki kršijo lokalne predpise, še posebej pa žaljenje voditelja države, četudi ta grajo v celoti zasluži. Tako obnašanje ogroža prihodnje obiske delegacij Evropskega parlamenta v drugih državah.

Marian Harkin (ALDE). –Gospod predsednik, želim spregovoriti o preglednem in točnem označevanju živil, zlasti v zvezi s perutnino in svinjino.

Trenutno je mogoče meso prevažati iz tretjih držav v EU tudi v bistveno predelanem stanju – pri tem mislim na meso, zavito v krušne drobtine ali testo – in ga nato označiti ter prodati kot izdelek iz EU. To je popoln nesmisel, namen takega označevanja pa je zavajanje potrošnikov. Potrebujemo označevanje po državi izvora, da bodo potrošniki lahko izbirali na podlagi pravih informacij.

Prav tako se dogaja, da svinjino in perutnino zamrznejo, nato pa odmrznejo in označijo ter prodajo kot sveže meso. To ni le primer netočnega označevanja, ampak je lahko tudi nevarno za zdravje ljudi.

Znano mi je, da sta Hilary Benn, ministrica za okolje Združenega kraljestva, in minister v senci pozvala k jasnejšemu označevanju. Prepričana sem, da bi to pobudo podprli mnogi v EU, saj nihče noče zavajati potrošnikov. Prosim Komisijo, naj to zadevo obravnava kot nujno.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Gospod predsednik, na današnjem sestanku je Skupina združenja za Evropo narodov soglasno sprejela osnutek resolucije, po kateri naj se 25. maj proglaša za dan junakov boja proti totalitarizmu. Besedilo bomo v kratkem poslali najvišjim predstavnikom EU, tudi gospodu Pötteringu. Izbira 25. maja ni naključna – na ta dan so leta 1948 sovjetske oblasti umorile konjeniškega stotnika Witolda Pileckega, poljskega vojaka, ki se je prostovoljno dal zapreti v taborišče smrti Auschwitz, da bi tam organiziral odporiško gibanje. Kasneje je ušel in se do konca vojne boril proti nacistom, po prihodu sovjetskih armad na Poljsko pa je začel ilegalni boj proti novemu okupatorju. Pilecki je bil le eden od številnih Evropejcev, ki so izgubili življenja v boju proti surovim totalitarnim sistemom. Številni med njimi so ostali neznani, njihovo junaštvo in predanost pa zaslužita spomin. Zato vas, gospod predsednik, prosim, da podprete pobudo naše skupine.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Najnovejša zgodovina Evropske unije nudi vrsto zgodb o uspehu na področju zaščite pravic manjšin. To velja tudi za madžarsko manjšino v Romuniji. Ta manjšina uživa vrsto pravic, vključno z upravnimi položaji, in romunski predsednik Trajan Băsescu te pravice ves čas podpira.

Na drugih območjih pa moramo opraviti še veliko dela, in zdajle bi rad spregovoril o problemu romske skupnosti. Ta pomeni preizkušnjo zmognosti Evropske unije za integracijo skupin, pri katerih obstaja hudo tveganje izključitve.

Primer romunskega rokometša Mariana Cozme, ki sta ga brutalno umorila dva pripadnika madžarske romske skupnosti, še enkrat dokazuje, da kriminal ne pozna meja in da ima ignoriranje problemov te skupnosti škodljive posledice.

Položaj te manjšine, ki je po svoji naravi nadnacionalna in zelo izpostavljena izključevanju, lahko izboljšamo le s sprejetjem usklajene politike na evropski ravni. Glede na to sem skupaj s kolegom Rareşom Niculescujem predložil resolucijo o ustanovitvi evropske agencije za Rome. EU ima strategijo za romsko manjšino, nima pa agencije, ki bi to strategijo koherentno in učinkovito izvajala.

Če želi ostati pomemben dejavnik na mednarodnem prizorišču, hkrati pa ohraniti nacionalno kohezijo, mora biti EU sposobna ustvariti vseevropsko okolje tolerance.

Vicente Miguel Garcés Ramón (PSE). – (ES) Gospod predsednik, pravkar sem se vrnil iz Venezuele, kamor me je povabil državni volilni svet kot člana mednarodne skupine za podporo pri izvedbi referendumu dne 15. februarja.

Evropski člani skupine smo v svojem poročilu državnemu volilnemu svetu na splošno pozitivno ocenili proces z vidika organizacije, preglednosti, udeležbe, svobode in tajnosti glasovanja ter varnosti v vseh fazah procesa.

Kar se tiče izjav, ki jih je izrekel gospod Herrero na venezuelski televiziji, lahko rečem, da je bil njihov namen odreči legitimnost procesu volitev, da so bile v njih hude obtožbe proti demokratičnim institucijam te države in da so mejile na vmešavanje v notranjo politiko suverene države.

Parlament ne bi smel spodbujati nikakršnega napadanja demokratičnih institucij Venezuele. Vendar je naloga samega gospoda Herrera, da Parlamentu razloži svoje dejanje, ki zadeva vse nas.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Zavračam obtožbe kolegov poslancev Csabe Sógorja in Lászla Tókésa, naperjene proti Romuniji.

Romunija je članica Evropske unije, Nata, Sveta Evrope, Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi, in v skladu z evropskimi standardi spoštuje človekove pravice ter pravice ljudi, ki pripadajo narodnim manjšinam. Romunija spoštuje črko in duha vseh ustreznih mednarodnih pogodb na tem področju.

Madžarski jezik je po zakonu uradni jezik v upravnih zadevah v vseh krajih in okrajih, v katerih delež pripadnikov madžarske manjšine presega 20 % prebivalstva. To je stanje *de facto* in *de jure*. Romunija nudi široke možnosti izobraževanja Madžarov v maternem jeziku v vrtcih, osnovnih šolah, srednjih šolah, visokih strokovnih šolah, fakultetah, tja do magistrerja in doktorata. Na območjih, kjer prebivalci madžarske narodnosti živijo skupaj z Romuni, strogo spoštujemo pravilo, da imajo šole razrede, v katerih je jezik poučevanja za vse otroke madžarske narodnosti madžarščina. Za vsak primer, če sta kolega morda pozabila: Univerza Babeş-Bolyai v mestu Cluj-Napoca ima tri oddelke, ki nudijo predavanja v romunskem, madžarskem in nemškem jeziku, ob tem pa še cvetoč oddelek za judovske študije in posebna mesta za Rome.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Gospod predsednik, rad bi čestital oblikovalcem uradne domače spletne strani Evropskega parlamenta, tiskovni službi EP, za njihovo spoštovanje večjezičnosti in za navedbe krajevnih imen na posameznih spletnih straneh v nacionalnih jezikih. Tako se lahko državljani EU v svojih maternih jezikih poučijo o drugih 26 državah. Na češki strani o Nemčiji je Köln zapisan kot Kolín, na francoski pa kot Cologne. Slovaške strani o Madžarski navajajo imena mest v slovaškem jeziku, kar je prav. Enako samoumevno bi moralo biti, da bi lahko Madžari, ki živijo na Slovaškem, uporabljali za svojo rojstno vas oziroma mesto ime v maternem jeziku, madžarščini.

Zato pozdravljam sprejem zakonodaje o izobraževanju v slovaškem parlamentu, po kateri morajo biti zemljepisna imena v učbenikih v manjšinskem jeziku navedena v jeziku manjšine. Če se bo ta zakonodaja izvajala, se lahko spet vzpostavi prvotno stanje in Madžari bodo spet lahko uporabljali madžarska krajevna imena.

James Nicholson (PPE-DE). – Gospodo predsednik, rad bi vas opozoril na neprijetnost, do katere je prišlo v mojem volilnem okrožju včeraj dopoldne, ko so morali kmetje stati v vrsti pred vladnimi uradi, nekateri tudi po dve noči, da bi lahko zaprosili za sredstva iz programa Evropske unije za posodobitve kmetij.

Naše ministrstvo za kmetijstvo se je odločilo razdeliti ta sredstva po načelu „kdor prej pride, prej melje“. Tega ne moremo označiti drugače kot neprimeren način razdeljevanja denarja EU za razvoj podeželja. Zato sem z veseljem sprejel vest, da je uradnik Komisije včeraj podvomil v veljavnost tega postopka razdelitve sredstev.

Zavedamo se, da iz tega paketa ne more biti deležen pomoči prav vsak kmetovalec. Menim pa, da dogodek jasno kaže, v kako hudih škripcih je kmetijstvo, zlasti v mojih krajih, če morajo kmetje čakati v vrsti na prostem, v zimskem mrazu, da bi si zagotovili skromna sredstva iz pomoči EU.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Izvedba paketa ukrepov na področju energije in podnebnih sprememb predvideva znatna vlaganja v ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

Stavbe prispevajo 40 % k celotni porabi primarne energije. Povečanje energetske učinkovitosti stavb pripomore k zmanjšanju porabe primarne energije in zmanjšanju emisij ogljikovega dioksida.

Naslednje leto bo Komisija skupaj z državami članicami, na sredini obdobja 2007-2013, ovrednotila operativne programe in uspešnost črpanja strukturnih sredstev. Pozivam države članice, naj revidirajo postopke uporabe strukturnih sredstev in naj zagotovijo prednost energetske učinkovitosti stavb ter mobilnosti v mestih v obdobju 2010-2013.

Nujno pozivam Evropsko komisijo in države članice, naj povečajo deleže sredstev, dodeljenih državi članici iz ESRR, za stroške v zvezi s izboljšanjem energetske učinkovitosti stavb in rabo obnovljivih virov energije s 3 % na 15 %. To povečanje bo omogočilo državam članicam večjo prožnost pri porabi strukturnih sredstev, s tem pa pospešilo črpanje sredstev, zlasti v sedanjem času gospodarske krize.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Gospod predsednik, z veliko žalostjo in jezo moram povedati, da je moj rojak, poljski inženir, pred kratkim umrl v Pakistanu, ampak to je le eden izmed državljanov EU, ki so že umrli na tem območju. To je samo še ena smrt, ki kaže na obstoj sveta negativnih vrednot, sveta ljudi, ki ne priznavajo pomena nečesa, kar velja v drugih civilizacijah za sveto – človeškega življenja.

Menim, da bi nam moralo to dramatično dejstvo, le eno v vrsti takih dejstev, služiti kot še en pomemben znak in spodbuda za združitev v boju s svetom negativnih vrednot in za združitev v političnem boju, in širše – to moramo reči naravnost – v skupni fronti proti terorizmu. Po mojem mnenju se tisti politiki v Evropski uniji, ki menijo, da se je mogoče proti terorizmu boriti brez nasilja, motijo.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Poglobljajoča se gospodarska kriza je prizadela vse države Evropske unije. Vedno večja brezposelnost pa za nas ne sme biti razlog za začetek kršenja temeljnih načel skupnega trga. V Parlamentu želim vložiti protest proti izjavam francoskega predsednika, Nicolasa Sarkozyja, v katerih je pozval k preselitvi proizvodnega obrata francoske skupine Peugeot iz češkega mesta Kolín nazaj v Francijo. Take izjave politikov, ki želijo ščititi in omejevati podjetja v časih krize, so popolnoma neopravičljive. Poskusi protekcionizma in zapiranja držav samih vase so nezaželeni in spodkopavajo pomen Evropske unije.

Predsednik podružnice ameriške centralne banke v Dallasu, Richard Fisher, je dejal:

„Protekcionizem za gospodarstvo pomeni isto kot odmerek kokaina. Lahko te trenutno spravi pokonci, vodi pa v zasvojenost in v gospodarsko smrt.“ Upoštevajmo to, uprimo se populističnim pritiskom in ne izgubimo hladnokrvnosti, ko zremo krizi v obraz. Osredotočimo se na prednostne naloge češkega predsedstva in spodbujajmo idejo odprte Evrope brez ovir.

Iuliu Winkler (PPE-DE). – Gospod predsednik, v Romuniji je bila po lanskim novembrskih volitvah oblikovana vlada velike koalicije, ki ima v dveh domovih romunskega parlamenta 73 % sedežev.

Eden od prvih ukrepov te koalicije je bil oblikovanje programa razdelitve vodilnih položajev v javnih ustanovah, ki jih nadzoruje država, in v javni upravi Romunije.

To stanje je nesprejemljivo iz dveh razlogov. Prvič, vodi v ponovno politizacijo javne uprave, kar je v nasprotju z zakonom o položaju javnih uslužbencev. Drugič, v območjih, v katerih ima madžarsko prebivalstvo veliko večino, ima ta ukrep tudi protimanjšinsko razsežnost: javne uslužbenke madžarske narodnosti zamenjujejo osebe romunske narodnosti. Javnega shoda 8. februarja v romunskem mestu Sfântu Gheorghe/Sepsiszentgyörgy se je udeležilo več kot 3 000 ljudi, ki so protestirali proti političnim igricam romunskih strank in zahtevali spoštovanje pravic madžarske skupnosti.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – Gospod predsednik, v zvezi s poročilom o pravicah pacientov na področju čezmejne zdravstvene oskrbe bi rad poudaril pravico pacienta do obveščeniosti o možnostih glede zdravljenj in zdravljenja. Evropski pacienti bi morali imeti na voljo kakovostne zdravstvene informacije o najnovejših razpoložljivih zdravljenjih, možnostih zdravljenja doma in v tujini, pravnih in finančnih vidikih zdravljenja v tujini, povračilu stroškov zdravljenja in vrsto drugih informacij. Trenutno kakovostnih informacij te vrste

nimamo. Ponekod opazamo pobude na nacionalni ravni, nobena od njih pa ne bi mogla uspešno delovati na evropski ravni.

Težave, s katerimi se soočamo, so evropske. Zato podpiram zamisel o vzpostavitvi evropskega omrežja zdravstvene pismenosti. Tako omrežje bi moralo vključevati organizacije pacientov iz vseh držav članic in bi moralo tesno sodelovati z zdravstvom in snovalci politike. V upanju, da bom Komisijo opozoril na potrebo po boljšem obveščanju 150 milijonov evropskih pacientov, sem se lotil pisanja deklaracije o zdravstveni pismenosti. Vsak od nas je bil že kdaj pacient in nikoli ne vemo, kdaj se bo to spet zgodilo.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Danes in jutri lahko v našem poslopju srečate skupino nekaj študentov iz Republike Moldavije. V Evropski parlament so prišli, ker v lastni domovini ne morejo govoriti, če spregovorijo, pa jih lahko doletijo represalije.

Vsa poročila Evropske komisije, naša zaslišanja pred Komisijo za človekove pravice in poročila civilne družbe iz Moldavije nam kažejo, da je svoboda izražanja pogosto kršena in da javna glasila ne morejo delovati neodvisno. Na ducate mladih ljudi, ki so izražali svoja mnenja prek internetnih forumov, so leta 2008 doletele preiskave in grožnje o odprtju kazenske evidence.

Prosim, izkažite jim zanimanje za njihove težave, povabite jih v svoje pisarne, prisluhnite jim in podpišite pisno deklaracijo št. 13/2009, ki smo jo sestavili za njih, da bi jim zagotovili pravico do svobodnega izražanja, tej generaciji izza vzhodnih meja naše združene Evrope.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gospod predsednik, po Direktivi 2000/84/ES se poletni čas začne na zadnjo nedeljo v marcu in konča na zadnjo nedeljo v oktobru. Rad bi predlagal, naj se to obdobje podaljša, da bomo lahko kar najbolje izkoristili številne gospodarske, varnostne in okoljske prednosti poletnega časa.

Leta 2005 so Združene države uvedle program podaljšanja poletnega časa za štiri tedne – en dodatni teden več spomladi in tri tedne v jeseni. Že zdaj je jasno, da je to pripomoglo k zmanjšanju porabe energije in zmanjšanju emisij ogljikovega dioksida. Poročilo Oddelka za energijo Združenih držav dejansko ugotavlja, da podaljšano obdobje poletnega časa prihrani na leto toliko električne energije, kot jo porabi približno 100 000 gospodinjstev. Podobno nedavna študija Univerze Cambridge kaže, da bi lahko podaljšanje obdobja poletnega časa vodilo k zmanjšanju porabe energije in emisij ogljikovega dioksida, saj se v času konic porabe, ki traja vsak dan od 16. do 21. ure, zaženejo številne vršne elektrarne, za katere so značilni višji obratovalni stroški in večje emisije ogljikovega dioksida.

Kot poročevalec o reviziji sistema za prenos energije EU, ki je bila eden od temeljev energetskega in podnebnega svežnja EU, sprejetega tu v Parlamentu lanskega decembra, vas nujno pozivam, da ta predlog obravnavate kot prispevek k uresničevanju cilja 2 °C. Zato prosim za revizijo Direktive o ureditvi poletnega časa.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Gospod predsednik, rad bi podal dva predloga. Danes smo pogosto omenjali Lizbonsko pogodbo. Od Parlamenta bi lahko pričakovali najmanj to, da zna razlikovati med nasprotnikom Lizbonske pogodbe in nasprotnikom EU. Poleg tega bi bilo zaželeno, da bi Irci, če že morajo ponovno glasovati, imeli poštene možnosti, ne pa da se manipulira s pravili, kakršna so veljala doslej in po katerih imata „da“ in „ne“ enake možnosti nastopanja v javnosti, tako manipulacijo pa nato navdušeno pozdravljamo kot zmagoslavje demokracije – ali česa že?

Moja druga misel je, da člani Parlamenta seveda precej hvalijo same sebe, glede na to, da se približujejo volitve. Predlagam preiskavo o konkretnih pristopih Parlamenta k problemom globalne finančne krize v teh letih, o tem, kako je kdo glasoval, saj bomo ugotovili, da je večina tistih, ki danes igrajo gasilce, dejansko pomagala pri nastanku požara.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Januarja letos je Evropska komisija posredovala sveženj dodatnih predlogov glede financiranja projektov energije in širokopasovnih omrežij, ki jih predvideva evropski načrt za oživitev gospodarstva. Predlaga se dodelitev 5 milijard EUR tem projektom, pri čemer bi uporabili tudi 3,5 milijarde EUR iz proračuna za kmetijstvo za leto 2008. Vendar je prejšnji teden šest držav blokiralo predlog Komisije. Videti je, da so to prav tiste države, ki oblikujejo sedanji finančni okvir in zahtevajo znižanje plačil v proračun EU na 1 % BDP. Vračamo se nazaj v nacionalizem in protekcionizem, ki smo ju dosledno zavračali 50 let, vse od ustanovitve Skupnosti. Kolegi poslanci, samo solidarnost med državami nam lahko pomaga spopasti se z izzivi finančne in gospodarske krize ter zagotovi prihodnost EU.

Predsednik. – S tem se točka zaključuje.

22. Revizija evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0037/2009) Konrada Szymańskiego v imenu Odbora za zunanje zadeve o reviziji evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta (2008/2236(INI)).

Konrad Szymański, poročevalec. – (PL) Gospod predsednik, zelo rad bi svoje poročilo naslovil tudi na predstavnika Sveta, vendar se Svet ni odločil, naj se razprave udeleži kak njegov predstavnik. Po mojem mnenju je to vredno obžalovanja. Mislim tudi, da bi moral predsednik reagirati na to.

Če se vrnemo na temo sosedstva, moramo priznati in se zavedati, da države, ki obkrožajo Evropsko unijo, doživljajo zelo dinamične spremembe. Zato potrebujemo tudi spremembe v sosedski politiki. Unija za Sredozemlje je naš odgovor na potrebe na jugu, Sinergija Črnega morja pa odgovor na izzive, ki so po zadnji širitvi Evropske unije še večji. Vzhodno partnerstvo je pravočasni odziv na pričakovanja naših evropskih sosedov na vzhodu.

Da bomo lahko dosegli cilje, ki smo si jih zastavili v zadnjih letih na področju sosedske politike, morajo državljani v sosednjih državah čutiti resnično politično in gospodarsko zблиževanje z EU. Zato pripisujemo tolikšen pomen vzpostavitvi širokega območja proste trgovine in hitremu zmanjšanju taks za vizume ter predlogu za liberalizacijo režima vizumov z znatnim delom teh držav. Vključitev energije med najpomembnejše cilje sosedske politike mora biti naš skupni cilj, naš skupni interes, to pa zajema tudi naše finančno sodelovanje pri posodabljanju neodvisnih omrežij za prenos energije, posebej na vzhodu in na jugu. Samo na ta način se bomo politično zблиžali z Ukrajino, Gruzijo, Moldavijo, Armenijo in na koncu z Azerbajdžanom, v prihodnosti – ob vzdrževanju ustreznega ravnovesja – pa tudi s petimi republikami Srednje Azije.

Ko govorimo o vzhodnem vidiku našega sosedstva, neizogibno naletimo na problem Rusije in našega partnerstva s to državo. Danes, ko smo na pragu pogajanj o novem sporazumu, lahko rečemo le eno – Rusija je izziv varnosti v našem skupnem sosedstvu. Zelo težko si predstavljamo Rusijo kot partnerja na tem območju. Tu pridemo do temeljnega političnega problema širitve EU na vzhod. Sosedski proces seveda ne nadomešča pristopa, pri evropskih državah pa ga ni mogoče obravnavati ločeno od obetov za članstvo. Brez teh obetov bodo naši napori znatno oteženi.

Rad bi izkoristil priložnost in se lepo zahvalil koordinatorjem političnih skupin za zunanje zadeve, soporočevalcem in sekretariatu Odbora za zunanje zadeve, brez pomoči katerih ne bi bilo mogoče pripraviti poročila, ki danes uživa široko podporo, kot lahko vidimo iz zelo majhnega števila sprememb, predloženih na plenarnem zasedanju. To bo znatno olajšalo jutrišnje glasovanje.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, pred dvema letoma in pol sta Parlament in Svet sprejela predlog Komisije za poenostavitev zunanjih finančnih instrumentov. Racionalizirali smo vrsto instrumentov, med njimi tudi evropski sosedski in partnerski instrument (ESPI). To je zelo pomemben instrument, saj je z njim naše zunanje sodelovanje močnejše, bolj „usmerjeno v politike“ in natančneje usmerja našo finančno podporo v ključne sektorje.

Z velikim veseljem sem prebrala pripombe gospoda Szymańskiego in ugotovila, da meni, da je Uredba o ESPI ustrežna in primerna ureditev sodelovanja z državami v naši sosesčini. Tudi predhodne ugotovitve naše revizije kažejo natančno v to smer.

Programi ESPI po državah podpirajo izvajanje akcijskega načrta ESPI in odražajo ambicije EU ter partnerskih držav. Tako služijo kot prenosni mehanizmi za politične in gospodarske reforme, ki jih skušamo spodbujati prek ESPI. Instrumenti, kakršni so pobratenje in TAIEX, nudijo podporo pri vzpostavljanju institucij, približevanju zakonodaj in regulatornem usklajevanju. Operacije podpore sektorjev in proračunov služijo za spodbujanje dogovorjenih programov reform. Različne regionalne pristope in razsežnosti ESPI podpiramo s posebnimi regionalnimi programi. Oblikovali smo programe, ki zajemajo več držav, zlasti za dobro prepoznavne pobude, ki veljajo za vse sosedne države, na primer programe TEMPUS, Erasmus Mundus ali CIUDAD. Uspešno smo zagнали inovativno komponento čezmejnega sodelovanja.

Vse to jasno kaže, da nam je dogovor iz leta 2006 o Uredbi o ESPI zagotovil orodje, ki nam omogoča doseganje otipljivih rezultatov. Vsako stvar je seveda mogoče še izboljšati in vesela bom vseh vaših predlogov.

Naj povem še, da poročilo, prvič, poudarja potrebo po nadaljnjem razvoju posvetovanj s civilno družbo in lokalnimi oblastmi, kar počnemo že sedaj.

Drugič, opazila sem vaš poziv k še ambicioznejšemu delovanju na področjih demokracije, pravne države in človekovih pravic. Kot veste, so te teme že zdaj v ospredju pri našem sodelovanju s partnerskimi državami, politične reforme in dobro upravljanje pa so osrednja tema ESP. Izvajamo tudi ciljne projekte krepitve sodstva.

Bodimo pa iskreni. Prvič, ker se naši partnerji soočajo s pomembnimi strukturnimi izzivi, ne moremo pričakovati sprememb čez noč, poleg tega pa, kot je nekoč dejal Lord Patten: „demokracija ni instant kava“. Mislim, da to povsem drži.

Tretjič, opažam, da poročilo zahteva več virov. Jasno, več virov pomeni močnejše finančne vzvode – to je res. Zadnji dve leti smo morali večkrat prositi organe za nadzor proračuna za dodatna sredstva, na primer za Palestino in Gruzijo. Zato smo predlagali dodelitev novih sredstev ambicioznemu vzhodnemu partnerstvu, o tem pa bomo kmalu razpravljali v Parlamentu.

Na koncu naj povem, da me zelo veseli, da poročilo pozdravlja nedavni predlog Komisije glede vzhodnega partnerstva, za katerega menimo, da ima pomembno multilateralno razsežnost, ob boku Unije za Sredozemlje in Sinergije Črnega morja. Upam, da bom tudi v prihodnje uživala vašo podporo in razumevanje.

Danutė Budreikaitė, pripravljavka mnenja Odbora za proračun. – (LT) ESPI, vzpostavljen po razširitvi EU leta 2004, velja za 17 držav, od katerih jih 15 spada med države v razvoju. Instrument zajema nove vzhodne sosedne EU Armenijo, Azerbajdžan, Gruzijo, Ukrajino, Moldavijo in Belorusijo.

Varnost naših vzhodnih sosed, zlasti energetska varnost Ukrajine in Belorusije, je tudi sestavni del varnosti EU. To se je izkazalo ob ukrajinsko-ruski plinski krizi ob začetku leta, ki je že kar tradicionalen pojav. Prejšnje leto so nas oboroženi spopadi v Gruziji prisilili v premislek o varnosti držav EU in o grožnjah njihovi neodvisnosti.

Glede na tako stanje predlagam, kakor sem že predlagala, ustanovitev Skupščine vzhodnega sosedstva, Euroeast, v kateri bo sodeloval tudi Evropski parlament in bo temeljila na enakih načelih kot skupščini Euromed ter EuroLat, za izvajanje ESPI v državah vzhodne Evrope.

Vesela sem, da tudi poročilo odobrava ta predlog.

Skupščina Euroeast bi ponudila Parlamentu priložnost, da posveti enako pozornost vsem sosedom in državam v razvoju.

Tunne Kelam, pripravljavec mnenja Odbora za regionalni razvoj. – Gospod predsednik, rad bi čestital svojemu kolegu, gospodu Szymańskemu, za zelo dobro poročilo. V imenu Odbora za regionalni razvoj pozdravljam vključitev čezmejnega sodelovanja v Uredbo o ESPI kot instrumenta za razvoj skupnih projektov in za okrepitev odnosov med državami območja ESP ter državami članicami EU.

Ob tem pa bi rad poudaril potrebo po rednem spremljanju upravljanja in izvajanja skupnih operativnih programov na obeh straneh meje EU. Čezmejno sodelovanje naj prispeva k celovitemu trajnemu razvoju sosednjih območij. Pozivamo Komisijo, naj pripravi podroben pregled vseh skupnih operativnih programov, odobrenih za tekoče finančno obdobje, z oceno dosedanjega upoštevanja načel preglednosti, učinkovitosti in partnerstva. Taka ocena, skupaj s popisom najpogostejših problemov, s katerimi se srečujejo organi upravljanja, bi pomagala pri iskanju ustrežnejših rešitev za naslednje programske obdobje.

Komisijo bi rad tudi spodbudil, naj poskrbi za izmenjavo izkušenj in najboljših praks na področju čezmejnega sodelovanja med programi in projekti ESP na eni strani ter dejavnostmi, ki potekajo v okviru cilja evropskega teritorialnega sodelovanja in v okviru že zaključene pobude Skupnosti Interreg IIIA na drugi strani.

In na koncu, Odbor za regionalni razvoj meni, da bi se moral ESPI osredotočiti na uravnoteženje strategij med vzhodom in jugom, s prilagojenimi pristopi za vsako od območij.

Ioannis Kasoulides, v imenu skupine PPE-DE. – Gospod predsednik, tudi jaz bi rad čestital gospodu Szymańskemu za izčrpno poročilo, ki ga bo naša skupina jutri pri glasovanju podprla.

Rad bi čestital tudi komisarki Ferrero-Waldner za uspešnost ESPI in projektov, ki so pred nami, pri čemer se mora vzhodno partnerstvo ukvarjati predvsem z našimi vzhodnimi sosedi in partnerji, pa tudi za Sinergijo Črnega morja. Ko bosta ti dve pobudi uresničeni in bosta dobili svojo identiteto – na primer s parlamentarno skupščino in podobnimi oblikami, kot se že dogaja na področju Sredozemlja –, bodo vse pobude morda imele izrazito identiteto, tudi glede načina financiranja.

Zaznavam nekoliko rivalskega duha – ali, recimo, zaskrbljenosti – med člani Parlamenta. Pravkar smo slišali priporočilo, naj ne ustvarjamo ene stvari v finančno škodo druge. To se ne bi smelo zgoditi. Vemo, da so Unija za Sredozemlje, vzhodno partnerstvo in Sinergija Črnega morja in tako naprej v interesu Evropske unije. Te ureditve ne bi smele biti razlog za to, da bi bilo treba državam, ki si prizadevajo za včlanitev v Evropsko unijo, dan na dan razlagati, da ne gre za alternativo članstvu, kar nekatere med njimi skrbi.

PREDSEDSTVO: GOSPOD DOS SANTOS

podpredsednik

Maria Eleni Koppa, v imenu skupine PSE. – (EL) Gospod predsednik, sosedski in partnerski instrument je treba revidirati, da bomo zagotovili preprostejše postopke, hkrati pa boljšo preglednost. Temelj evropske sosedске politike je ustvarjanje vzdušja zaupanja v neposrednem sosedstvu Evropske unije.

V interesu vseh sta živahnejša gospodarska rast in stabilnost v vseh sosednih državah, na vzhodu in v območju Sredozemlja. Treba pa je opredeliti merila in pristope posebej za vsako državo, glede na njene politične prednostne naloge na področjih človekovih pravic, demokracije, pravne države, pravic manjšin in tako naprej. Pomembno je tudi, da pomoč Skupnosti doseže vse skupine državljanov, ki se zanjo zanimajo. Zato je treba možnosti sosedskega instrumenta promovirati na pravi način.

Da bomo dosegli te ambiciozne cilje, mora biti porazdelitev sredstev med vzhodnoevropske države in sredozemske države uravnotežena, kot določa finančni okvir za obdobje 2007-2013. Barcelonski proces mora biti dopolnjen z evropsko sosedsko politiko in cilji morajo biti jasno opredeljeni.

Zlasti sedaj, ko gospodarska kriza pesti vse države prejemnice sredstev sosedskega instrumenta, mora biti jasno, da Evropska unija prek svoje finančne pomoči pomaga reševati krizo. Zato bi morala Evropska komisija objaviti ocene teh vprašanj.

Na koncu bi rada omenila Sinergijo Črnega morja: to regijo je treba vključiti v evropsko sosedsko politiko. Podpora, ki jo Evropska unija zagotavlja tej regiji, mora biti usmerjena v otipljive rezultate na izbranih prednostnih področjih, na primer področjih energije, prevoza, priseljevanja in boja proti organiziranemu kriminalu.

Metin Kazak, v imenu skupine ALDE. – (FR) Gospod predsednik, v celoti podpiram poročilo gospoda Szymańskiego, zlasti predlog povečanja finančne ovojnice evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta. Z državami v naši sosesčini se moramo bolj ukvarjati, zlasti po treh sporih, do katerih je prišlo v zadnjih šestih mesecih v Gazi, Ukrajini in Gruziji.

Odbor za zunanje zadeve je sprejel veliko število sprememb, ki jih je predlagala naša skupina, vključno z 11 spremembami, ki sem jih predlagal jaz kot poročevalec v senci. Vendar bi rad zdaj predložil še dve dodatni spremembi v imenu Skupine zaveznitva liberalcev in demokratov za Evropo.

Sicer podpiram zamisel o nadaljnjemu sodelovanju s Turčijo in Rusijo za razrešitev nekaterih tekočih sporov in krepitev vezi med državami Črnega morja, vendar bi besedilo odstavka 39 lahko povzročalo nesporazume. Sodelovanje na Črnem morju poteka na štirih različnih ravneh: na ravni držav članic, ravni kandidatke za pristop, ravni držav, vključenih v evropsko sosedsko politiko, in ravni Rusije kot strateškega partnerja.

Ker je Turčija kandidatka za pristop, ne spada med države evropske sosedске politike in prejema pomoč na podlagi predpristopnega instrumenta, ne pa evropskega sosedskega instrumenta. Zato evropska sosedska politika gotovo ne bo zagotavljala ustrezne podlage za sodelovanje s Turčijo.

Platforme za sodelovanje z državami Črnega morja že obstajajo. Morda bi morali namesto iskanja novih oblik sodelovanja poskusiti vzpostaviti povezave s temi regionalnimi pobudami in tako okrepiti to sinergijo.

Druga sprememba zadeva vprašanje energije. V odstavku 44 poročila sta navedeni samo Ukrajina in Moldavija, čeprav je večina naših sosednih držav pomembnih za energetske sektor, kot države izvora ali kot tranzitne države. Mislim zlasti na Gruzijo in Azerbajdžan, katerih pomen se bo še povečal, ko se bo začel projekt Nabucco, ki je bil tema mednarodne konference v januarju. Zato se mi zdi, da bi morali ukrepi na področju energije zajeti vse države v naši sosesčini.

Hanna Foltyn-Kubicka, v imenu skupine UEN. – (PL) Gospod predsednik, evropska sosedska politika je bila oblikovana za to, da bi se države, zajete v programu, vključile v strukture Evropske unije. To predvideva tesno sodelovanje na področjih gospodarstva, kulture in politike, brez dajanja prednosti enim državam na

račun drugih. Glede na to je težko razumeti razlike, do katerih prihaja pri delitvi finančnih sredstev, med sredozemskimi in vzhodnimi državami, v škodo druge skupine.

Ideja razdelitve evropske sosedске politike (ESP) med ti dve regiji je utemeljena glede na različne probleme, s katerimi se soočata regiji. Ne more pa biti opravičilo za neenakost pri razporejanju finančnih sredstev. To je videti še zlasti neutemeljeno ob tragediji, ki je nedavno doletela eno od držav, zajetih v ESP – Gruzijo. Prav zdaj državljani Gruzije potrebujejo našo pomoč in občutek, da z njimi ravnamo enako kot z drugimi državami, ki sodelujejo z Evropsko unijo.

Drug pomemben cilj politike ESP je energetska varnost. Sedanja kriza v Evropi pa je jasen dokaz nepovezanosti načel sodelovanja v sistemu sosedске politike. Kriza je nedvomno dokazala potrebo po opredelitvi ukrepov v okviru te politike in potrebo po okrepitevi energetskega sektorja v okviru vzhodnega partnerstva. Vesel sem, da je Evropska komisija ta problem opazila in da želi uvesti prav to politiko.

Cem Özdemir, v imenu skupine Verts/ALE. – (DE) Gospod predsednik, komisarka, gospe in gospodje, tudi jaz bi rad na začetku čestital poročevalcu, gospodu Szymańskemu, za zelo dobro poročilo. Evropski sosedski in partnerski instrument (ESPI) je lahko učinkovit instrument le, če spodbuja demokratične reforme in spodbuja trajnostni – okolju prijazen in pošten – razvoj.

Da bo mogoče preverjati učinkovitost tega instrumenta, morajo biti za vse akcijske načrte v okviru evropske sosedске politike (ESP) opredeljeni jasni, konkretni in merljivi cilji. V Skupini Zelenih/Evropske svobodne zveze posebej pozivamo k skladnosti vseh instrumentov človekovih pravic v okviru akcijskih načrtov ESP, in k temeljiti preiskavi projektov na področju sodstva, ki jih podpira ESPI.

Druga pomembna stvar, ki jo je utemeljeno poudarilo poročilo, je vedno močnejše sodelovanje civilne družbe pri oblikovanju in spremljanju procesov v okviru ESPI. Vojna v Gruziji poleti leta 2008 je pokazala, da do takrat Evropska unija še ni oblikovala in uvedla politike trajnega razreševanja sporov za območje Kavkaza.

Zamrznjeni spori, kakršen je spor okoli območja Gorski Karabah, še vedno ovirajo razvoj ESP na območju Južnega Kavkaza. Zato pozivamo Svet k aktivnejšemu delu na področju razreševanja sporov. Ta instrument nudi Evropski uniji priložnost za prevzem aktivnejše vloge v svoji soseščini v prid demokratičnim reformam in trajnostnemu razvoju.

Zlasti za ohranitev svoje – naše – verodostojnosti mora Evropska unija končno začeti resno jemati določila o demokraciji in človekovih pravicah v svojih sporazumih s tretjimi državami in ustrezno ukrepati – najraje pozitivno, če ne gre drugače, pa negativno.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gospod predsednik, ob zahvali našemu kolegu poslancu gospodu Szymańskemu za dobro poročilo bi rad povedal svoje misli o tem, zakaj je sosedska politika tako pomembna za nas. Na to vprašanje si moramo odgovoriti. Prvič, ker niti Evropska unija niti Evropa ni osamljen otok. EU leži v Evropi in to je za nas pomembno, še posebej zato, ker smo ambiciozni in hočemo „izvažati“ svoje vrednote, ideje in izkušnje v druge države.

Menim, da ob velikih odločitvah – glede prevoza, energije, proste trgovine in borze – obstajajo tudi manjše zadeve, ki so tudi zelo pomembne, na primer izobraževanje, znanstvena in kulturna izmenjava, še zlasti pa stiki na osebni ravni. Na Evropsko unijo gledam kot na družino ljudi, ki komunicirajo med seboj. Evropa – tako je vsaj moje stališče – bo močna, ko bo imel vsak njen del svojo vlogo in bo mogel to vlogo izpolniti, in to mora zajemati ne le države v EU, pač pa tudi sosednje države.

Komisarka, mislim, da smo do danes v glavnem že zaključili vzpostavitev Euromed, ki je zanimiv sistem. Vlagamo veliko denarja, morda celo preveč, kot je rekel naš kolega poslanec iz Združenja za Evropo narodov, zdaj pa bi morali okrepiti zamisel Euroeast. To je zelo pomembno in menim, da po nedavni energetske krizi nihče več ne dvomi, da je ta razsežnost bistvenega pomena za nas. Ta zadeva spada med programe Skupnosti in regionalne programe, ki jih je treba podpirati, ki pa na žalost zahtevajo tudi finančno podporo. Treba bi bilo zagotoviti ustrezna sredstva. Tu sprejemamo pomembne odločitve, katere države in sosedje bodo odločitve uresničevale v sodelovanju in pri delu na skupnih projektih.

Aloyzas Sakalas (PSE). – Gospod predsednik, leta 2008 je bilo sproženih več novih regionalnih pobud v okviru evropske sosedске politike. Čeprav je bil finančni instrument oblikovan leta 2006, se je izkazal za dovolj učinkovito orodje, saj je bil usmerjen v prihodnost.

EU je sklenila okrepiti večstransko in regionalno sodelovanje s sosednimi državami in med njimi. Instrument že mogoča EU uveljavljati sofinanciranje s strani drugih mednarodnih organizacij in sodelovati z drugimi večstranskimi organizacijami v soseščini. Poskusimo aktivno izrabiti te priložnosti!

Moja druga misel zadeva razdelitev finančnih sredstev med sosede na južnih in vzhodnih obalah Sredozemlja ter med sosede na vzhodu. Končno gre za verodostojnost politike EU. Zato se mora EU držati svojih zavez in zagotavljati tako geografsko porazdelitev finančnih sredstev, kot jo predpisuje finančni okvir za obdobje 2007-2013.

Imamo pa še eno pomembno finančno ločnico med našimi sosedi. Govorim o ločnici med sredstvi, porabljenimi za programe v prihodnjih demokracijah v zvezi s pravno državo in s človekovimi pravicami. Med letoma 2007 in 2010 je 21 % vseh finančnih sredstev za vzhodne sosede dodeljenih za podporo razvoja demokracije, pri južnih sosedah pa ta delež znaša le 5 %. Pozivam Komisijo k razmisleku o tej zadevi.

Grażyna Staniszewska (ALDE). – (PL) Gospod predsednik, finančne pobude za Sredozemsko kotlino in za prihodnje vzhodno partnerstvo v okviru evropskega partnerskega instrumenta ne bi smele potekati, tako kot danes, v škodo katere koli od regij. Pomembno je upoštevati posebne značilnosti vzhodnih in južnih partnerskih držav.

Geopolitični dogodki v zadnjem času, v katerih so vključene naše vzhodne sosede, jasno kažejo tudi to, da je treba evropsko sosedsko politiko bolj prilagoditi potrebam te regije. Kot primer nam lahko služi Ukrajina. Največji vzhodni sosedi Evropske unije bi morali v okviru vzhodnega partnerstva ponuditi posebne spodbude in ugodnosti, ki bodo to državo z evropskimi ambicijami ustrezno motivirale. Poleg tega bi bilo pomembno tudi pospešiti vzpostavljanje območja proste trgovine in zaključiti pogovore z Ukrajino o vizumski ureditvi.

ESP ne zajema samo dejavnosti vlad in nacionalnih politikov. Zato sem vesela, da je v poročilu poudarjena potreba po večjem vključevanju državljanov in lokalnih oblasti pri načrtovanju in izvajanju ESP. To moramo pomniti tudi v prid koristnega, učinkovitega sodelovanja s sosedi v obojestransko korist; izredno pomembne in dragocene so izmenjava izkušenj in najboljših praks ter pobude na področju usposabljanja, vključno s programi učenja jezikov sosednih držav.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Gospod predsednik, naj začnem s čestitko kolegu poslancu, gospodu Szymańskemu, za njegovo uravnoteženo poročilo o reviziji evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta.

Spomnimo se, da je glavni cilj tega poročila preprečitev novih ločnic ali, še huje, delitev med razširjeno Evropsko unijo in njenimi neposrednimi zemljepisnimi sosedi, pa tudi okrepitev stabilnosti in varnosti v celotnem obravnavanem območju.

Širjenje miru je pogosto izražena želja, ki pa ji pogosto stoji na poti stvarnost sovraštva in nestrpnosti. Zato pravilno izvajanje te politike tudi deloma določa mednarodni geopolitični položaj Evrope.

Kako lahko učinkovito revidiramo ta sosedski in partnerski instrument? Glavno točko lahko povzamemo z eno samo besedo: ambicija.

Res je, več ambicij pri dialogu s civilno družbo in lokalnimi oblastmi za okrepitev njihove udeležbe pri snovanju in nadzoru izvajanja tega instrumenta.

Več ambicij pri pomoči za krepitev sposobnosti na področju uprave, na regionalni in lokalni ravni v sosednih državah, pa tudi pri spodbujanju programov izmenjave v okviru civilne družbe.

Več ambicij na področjih demokracije, pravne države in človekovih pravic.

Za to proračunsko pomoč pa mora biti vzpostavljen proces izbire, tako da bo pomoč šla samo tistim, ki jo lahko koristno izrabijo, s pristopi, prilagojenimi državam, s političnimi pogoji in izboljšanim vrednotenjem politik. Nujno je tudi razjasniti razmerje med evropsko sosedsko politiko, ki je odlična krovna politika, in regionalnimi pobudami, kakršne so Sinergija Črnega morja, Unija za Sredozemlje in vzhodno partnerstvo.

Dejansko z oženjem politike na vedno bolj omejena zemljepisna območja tvegamo, da bomo izgubili glavno smer, prepoznavnost in preglednost sosedske politike, za katero si prizadeva Evropska unija.

To je cena za okrepitev kohezije in usklajenosti Unije, usmeritev naših znatnih namenskih proračunskih sredstev v prave smeri in, končno, polno delovanje Evropske unije kot središča stabilnosti.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Evropski sosedski in partnerski instrument pomembno prispeva k razvoju odnosov z državami, sosedami Evropske unije.

Eno možnost financiranja predstavlja sosedski investicijski sklad, ki ob sredstvih, dodeljenih v okviru evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta, omogoča tudi sodelovanje držav članic EU v obliki donacij. Zavedamo se, da samo sredstva, namenjena evropskemu sosedskemu in partnerskemu instrumentu, ne zadoščajo za ambiciozne cilje na tem območju.

Nujno pozivamo Evropsko komisijo, naj opravi analizo, kako bi bilo mogoče v prihodnje temu instrumentu dodeljevati sredstva dosledneje, zlasti v razmerah, ko ustrezno financiranje potrebujejo tudi druge pobude, na primer Sinergija Črnega morja. Romunija podpira in bo tudi v prihodnje podpirala stališče, da je območje Črnega morja pomembno za Evropsko unijo, saj to območje nudi očitne priložnosti za stabilnost, gospodarski razvoj, energetska varnost, varnost državljanov in varstvo okolja.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Na območju Črnega morja lahko evropski sosedski in partnerski instrument uporabimo bolje in ga tudi moramo uporabiti bolje. Po mojem mnenju je sinergija območja Črnega morja koristna, imam pa občutek, da ima to območje poseben geostrateški pomen in zasluži bolj razčlenjen sistem sodelovanja, po vzoru in v obsegu sodelovanja na severu in Unije za Sredozemlje.

Evropski sosedski in partnerski instrument bi moral več prispevati k razvoju transportnih povezav med Evropsko unijo in Črnim morjem, pa tudi med Evropsko unijo in Republiko Moldavijo ter Ukrajino. Romunija bi želela oblikovati več programov sodelovanja med mesti v Romuniji in mesti v Republikli Moldaviji. Pozdravljam začetek programa CIUDAD, ki spodbuja razvoj dialoga med temi mesti.

Razvoj pristanišč Skupnosti ob Črnem morju, gradnja terminalov za utekočinjen naftni plin, pa tudi razvoj železniških in cestnih povezav med mesti na območju Črnega morja in državami članicami morajo biti med prednostnimi nalogami, za katere se bo uporabljal ta instrument. Poleg tega menim, da mora ta instrument služiti tudi za sodelovanje v energetske sektorju, pa tudi za širitev in združevanje infrastrukture za prenos električne energije na območje Zahodnega Balkana.

Predsednik. – Opravičiti se moram gospodu Alexandru Nazaru, ker mu zaradi napake predsedstva nismo dali besede v običajnem času, čeprav je bil na seznamu prijavljenih. Besedo bo dobil po času za govore po postopku „catch-the-eye“.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Gospod predsednik, opozoril bi rad na tri vprašanja v tej razpravi. Prvič, nujno je ohraniti zemljepisno delitev pri finančni pomoči iz proračuna EU med sredozemskimi državami in državami vzhodne Evrope v skladu z določili finančnega okvira za obdobje 2007-2013, pa tudi še naprej zagotavljati tem državam podporo s posojili Evropske investicijske banke. Podomejitvi posojil tem državam, ki ju predvideva EIB v obdobju 2007-2013, to je 8,7 milijarde EUR za sredozemske države in zgolj 3,7 milijarde EUR za države vzhodne Evrope in Rusijo, se zdita neugodni za države vzhodne Evrope, saj nista sorazmerni z njihovimi potrebami.

Drugič, nujno je spodbujati sodelovanje na področju energije s tem državami pod okriljem vzhodnega partnerstva in vzpostaviti stanje, v katerem bo zagotovljena oskrba Evrope z energetske viri iz teh držav, kar bo Evropi zagotavljalo potrebne alternativne možnosti oskrbe z energijo. Tretjič in za konec, nujno je poglobiti gospodarsko integracijo EU in držav vzhodnega partnerstva z razširitvijo območja proste trgovine tudi na te države s socialno integracijo, katere končni cilj mora biti odprava vizumov za prebivalce držav ESPI.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE). – (FR) Gospod predsednik, gospe in gospodje, pri oblikovanju politike za države, sosedje Evropske unije, ne smemo prezreti demokratičnega deficita v teh državah. Ta demokratični deficit izvira iz njihove preteklosti. No, za vzpostavitev demokratične družbe morajo biti demokratično osveščeni vsi državljani teh držav.

Poročilo obravnava – in to povsem upravičeno – stike med ljudmi, in rad bi vas vprašal, ali sploh obstaja kakšna boljša možnost vzpostavljanja stikov med ljudmi kot dovoliti državljanom teh držav, da prosto potujejo v Evropsko unijo?

Zato pozivam Svet, naj dovoli državljanom Republike Moldavije, ki je mimogrede edina država, ki uporablja enega od uradnih jezikov Evropske unije, potovati po Evropski uniji brez vizumov. V čakanju na tak ukrep pa seveda prosim Komisijo, naj naredi vse, da bo začel delovati „skupni center za vizume“ v Kišinjevu. Postaviti moramo resničen zgled.

Corina Crețu (PSE). – (RO) V zadnjih šestih mesecih se je Evropska unija soočila z vrsto izzivov, ki so sprožili vprašanja glede njene vloge, kohezije in sposobnosti delovati ter reagirati.

Kriza v Gruziji in energetska kriza sta nas opozorili, da ne moremo biti nenehno izpostavljeni grožnjam naši mednarodni stabilnosti in energetske varnosti z Vzhoda.

Pozdravljam tako ambiciozno vzhodno partnerstvo, kot je predlagano v poročilu, še predvsem zato, ker je namenjeno učinkovitejšemu sodelovanju in spodbujanju obnove v Gruziji, obenem pa obeta vzpostavitev območja proste trgovine in odpravo vizumov za Evropsko unijo v prihodnosti.

Mislím pa, da moramo večji pomen pripisati razmeram v Republiki Moldaviji, od koder prihajajo zaskrbljujoči znaki v zvezi s svobodo izražanja in neoporečnostjo volitev, ki bodo potekale letošnjo pomlad.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Evropski sosedski in partnerski instrument je temeljnega pomena za uspeh evropske sosedske politike, zlasti vzhodnega partnerstva in sodelovanja na območju Črnega morja.

Projekt vzhodnega partnerstva lahko uspe le, če bo imel zadostno financiranje za doseganje jasnih ciljev. Ob tem pa moramo racionalizirati mehanizme vrednotenja učinkovitosti ukrepov in financiranja v okviru vzhodnega partnerstva, tako da si evropske pomoči nekatere vlade ne bodo prisvajale in je zlorabljalé v boju proti politični opoziciji.

Naše delovanje mora biti ustrezno zasnovano, tako da bodo državljani zaznali konkretne pozitivne učinke. Menim, da bi moralo biti evropsko financiranje prek evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta prednostno usmerjeno v razvoj čezmejnega sodelovanja na območju, ki ga zajema vzhodno partnerstvo.

Posebno poslanstvo čezmejnega sodelovanja je odločilno prispevati k razvoju v regiji, graditi zaupanje med sosednimi državami in spodbujati složnost med narodi, pri tem pa imata lahko pozitivne multiplikacijske učinke tudi čezmejni pretok ljudi in čezmejno trgovanje.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Evropski sosedski in partnerski instrument je bistvenega pomena za zagotovitev stabilnosti, demokracije in napredka na tem območju. Poleg tega instrument pretvarja območje meja, zaprtosti in izključenosti v območje sodelovanja in političnih vezi.

Nedavni dogodki na območju vzhodno od EU, ki smo jih v Parlamentu že omenjali, in sicer plinska kriza ter kriza v Gruziji, so še enkrat dokazali, da potrebujemo strategijo, ki bo lahko zagotovila Evropski uniji aktivno vlogo na tem geopolitičnem območju. Pri obravnavi območja vzhodno od naših meja moramo oblikovati bolj koherenten pristop. Potrebujemo jasne cilje, ki bodo v skladu z interesi EU in konkretnimi potrebami naših partnerjev.

Srčno pozdravljam pobude, kakršni sta Sinergija črnega morja in vzhodno partnerstvo, ki združujejo in usklajujejo sodelovanje z državami na tem območju, zlasti z Republiko Moldavijo in Ukrajino, pa tudi z državami na Kavkazu in ob Kaspijskem morju. Prav tako se moramo aktivneje vključiti na območju Črnega morja, da bomo lažje utrdili svoje odnose s Turčijo in Rusijo, saj to območje meji na vse tri akterje – Evropsko unijo, Turčijo in Rusijo.

Partnerstvo je tudi dobrodošla spodbuda vsem udeleženiim državam, ki nameravajo zaprositi za članstvo v Evropski uniji, na primer Republiki Moldaviji. Partnerstvo znatno dviguje raven zavezanosti na obeh straneh.

Nadalje bi rad povedal nekaj besed tudi o pobudi EURONEST, ki je le en primer konkretne rešitve za boljše izvajanje evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta v državah, kakršne so Armenija, Azerbajdžan, Gruzija, Moldavija, Ukrajina ali Belorusija.

Izvajanja te politike ne moremo izboljšati brez povečanja finančne pomoči. Ob potrebnem povečanju finančnega paketa pa moramo veliko pozornosti posvetiti tudi načinu porabe teh sredstev.

Po mojem mnenju je bistveno zagotoviti preglednost finančnih mehanizmov dodeljevanja sredstev. Menim tudi, da je treba sredstva dodeljevati tako, da se bo v partnerskih državah v skupne projekte vključevala civilna družba in da bodo sredstva spodbujala mobilnost državljanov v teh državah, kar pa zajema tudi omilitev vizumskega režima.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, menim, da je današnja razprava o ESPI pravzaprav vnaprej napovedala vsebino naslednjega sporočila Komisije o vzhodnem partnerstvu. Vrsto zamisli, ki ste jih predložili, najdemo tudi v sporočilu o vzhodnem partnerstvu, in prepričana sem, da boste ob prejemu sporočila verjetno precej zadovoljni.

Naj povem nekaj stvari. Seveda sem zelo hvaležna za številne predloge. Pri vzhodnem partnerstvu gre za to, da želimo sodelovati z našimi vzhodnimi partnerji – Ukrajino, Moldavijo, Belorusijo – na področju demokracije in človekovih pravic, kolikor je tako sodelovanje potrebno, pa tudi s tremi kavkaškimi državami na področju trgovine, pri čemer bomo poskušali skleniti globlje pridružitvene sporazume, drugič, na področju energije, in tretjič, na področju večje mobilnosti. Kar se tiče vaših predlogov za ukinitve vizumov, bomo začeli z omilitvijo vizumskih režimov, čeprav to ni preprosto, kajti številne države članice so temu zaenkrat še zelo nenaklonjene. Nadalje imamo seveda celo vrsto platform, ki sem jih že omenila – na primer platformo za civilno družbo, za energijo in za prevoz –, kjer lahko izmenjujemo najboljše prakse.

Glede financiranja vam lahko samo povem, da na žalost nimam na voljo več sredstev. Seveda – kar kot mati sosedske politike vedno povem – bi jih rada imela več. Vaš organ za nadzor proračuna je zelo pomemben, zato nam, prosim, v prihodnje dajte priložnost in nas zares podprite pri tem. To velja za Unijo za Sredozemlje na jugu in za vzhodno partnerstvo ter ESPI na vzhodu.

Sedanja raven financiranja znaša 3,6 EUR na prebivalca na leto na vzhodu in 3,4 EUR na prebivalca na leto na jugu. Kot lahko vidite, sta ravni torej skoraj enaki. Hkrati pa sredstev ni nikoli dovolj, saj so potrebe in izzivi velikanski. Zato smo sprožili tudi zamisel o tako imenovanem sosedskem investicijskem skladu, ki lahko služi za večje projekte.

To je vse, kar vam lahko povem v sedanji fazi, kasneje, ko bomo začeli razpravljati o vzhodnem partnerstvu, pa lahko gremo tudi v vse podrobnosti. Vsekakor se vam zahvaljujem za to razpravo in za vaše predloge. Vaši predlogi merijo v smer, v kateri delujemo tudi mi.

Konrad Szymański, poročevalec. – (PL) Gospod predsednik, rad bi izrazil nekaj komentarjev v zvezi z razpravo. Poenostavitev postopkov, spremljanje izvajanja sosedske politike in nadzorna vloga Evropskega parlamenta so zadeve, s katerimi se ubadamo že od leta 2005, in videti je, da se na tem področju ne da storiti kaj dosti več. Danes pa je nedvomno pomembno našo sosedsko politiko obogatiti s politično vsebino. Ta politična vsebina obsega teme, kakršne so vizumi, skupni trg in energija. Če teh izzivov ne bomo premagali, lahko izgubimo priložnost, da bi si oblikovali soseščino po lastnih pogojih. Čas dela proti nam. Države, ki danes spadajo v našo soseščino, se lahko destabilizirajo in se prevesijo k drugačnim načelom urejanja odnosov v regiji. Tak izid nam ne bo všeč, lahko pa se zgodi, da nam zgodovina nikoli več ne bo ponudila podobne priložnosti. Taki dogodki bodo vplivali tudi na našo varnost, zato bi morali o problematiki razmišljati tudi z vidika lastnih interesov, to je interesov Evropske unije, in se truditi, da bo naša soseščina območje stabilnosti in blagostanja.

Kar se tiče proračuna, mi je v zvezi z reformo sosedske politike dobro znano, da številne skupine v Parlamentu soglašajo glede financiranja določenih področij politike, pa tudi financiranja določenih regij, ampak ne smemo pozabiti, da je sosedska politika le ena postavka proračuna in da se v naslednjem finančnem obdobju ne bo spremenilo nič. Če bomo kakovostno financirali sosednja območja v Sredozemlju, na Vzhodu in ob Črnem morju, bomo vsi zmagovalci. Ne moremo doseči uspeha v katerem od delov sosedstva na račun katerega drugega dela, saj je proračun EU sestavljen tako, da kaj takega preprečuje. Zato se moramo posvetiti taki reformi proračuna EU, da bodo v prihodnjem finančnem okviru pridobili vsi deli (Sredozemlje, Vzhod in Črno morje).

Marcin Libicki (UEN). – (PL) Gospod predsednik, obžalujem, da povzetka odličnega poročila, ki ga je pravkar podal gospod Szymański, gospa Ferrero-Waldner ni mogla slišati, saj je ves čas zaposlena z drugimi zadevami.

Predsednik. – Razprava se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo jutri.

Pisne izjave (člen 142)

Alin Lucian Antochi (PSE), v pisni obliki. – (RO) Z vsem srcem podpiram določbe poročila, namenjene dvigu ravni politične vključitve Evropske unije v državah, ki jih zajema ESPI, in možnosti sklepanja pridružitvenih sporazumov, prilagojenih posameznim državam.

Za učinkovito izvajanje te politike se morajo zadevne države polno zavezati procesom demokratičnih reform v družbi. Učinkovito izvajanje reform, posebej na področjih demokracije, pravne države in svobode izražanja, je v teh državah še resna težava, odvisno pa je tako od politične volje oblasti kot od prizadevnosti civilne družbe in državljanov.

Prebivalstvo teh držav mora razumeti, da vključitev v Evropo zanje ne pomeni le možnosti zakonitega prečkanja mej, pač pa tudi priložnost izvleči svojo državo iz zastoja. V tem smislu morajo evropski projekti zagotavljati konkretne možnosti in posebne sklade za obveščanje prebivalstva.

Seznanjanje prebivalstva tako o prednostih vključitve kot o zavezah, ki jim jih bo naložila pridružitve njihove države EU, bo vodilo k aktivnemu vključevanju v procese demokratizacije družbe in elitam na oblasti znatno zožilo možnosti uporabe prisile proti opozicijskim političnim strankam in civilni družbi.

Adam Bielan (UEN), v pisni obliki. – (PL) Gospod predsednik, pobuda, ki sta jo Poljska in Švedska zagovarjali še lani, danes ni več predmet razprave. Tesnejše sodelovanje s sosedi za našimi vzhodnimi mejami ni le koristno za obe strani, pač pa tudi nujno in strateško z vidika varnosti Evrope.

Politične in gospodarske razmere v državah za našo vzhodno mejo neposredno vplivajo na stanje v celotni EU in na naše gospodarsko ravnovesje ter varnost. Lansko leto je pomenilo preizkus verodostojnosti Rusije pri njenih odnosih z našimi sosedi, preizkus, na katerem je Kremelj preprosto padel.

Zato je za razvoj evropske sosedске politike potrebna naša aktivna vključitev v razmere na območju Južnega Kavkaza, pa tudi v dogodke, ki zadevajo naše najbližje sosedje. Taka vključitev je pogoj za naše sodelovanje na konkretnih področjih. Tu imam v mislih podporo civilne družbe in demokratičnih ter institucionalnih reform ter zagotovitev energetske varnosti Evrope. Pokažimo, da smo lahko glavni akter na Vzhodu, in ne pustimo Rusiji, da bi nam spet vsilila svojo neoimperialistično igro.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), v pisni obliki. – (PL) Hkratna uporaba evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta za financiranje južne in vzhodne evropske sosedске politike ne bi smela iti v škodo nobeni od obeh regij. Pri uporabi teh finančnih sredstev je zlasti pomembno zagotoviti preglednost drugih virov, zlasti zasebnega financiranja.

Med pogajanjimi o novem sporazumu med EU in Rusijo bi se morali osredotočiti na tesnejše sodelovanje Rusije pri opredeljevanju jasnih prednostnih nalog finančnega sodelovanja, kar bi vodilo k boljšemu načrtovanju in večletnemu programiranju pomoči ob jamstvih, da bo vsa pomoč, dodeljena ruskim oblastem, prispevala h krepitvi demokratičnih standardov v Rusiji, in da bo več financiranih projektov skupnih.

Rad bi tudi poudaril potrebo po učinkovitejši vzpostavitvi političnih pogojev in jamstev, da bo pomoč Belorusiji imela takojšnje in neposredne učinke na državljane in da je oblasti ne bodo zlorabljale za napade na svoje politične nasprotnike. Evropska unija bi morala učinkoviteje podpirati civilno družbo in politične stranke, ki branijo demokracijo.

Nedavni dogodki v vzhodni sosesčini Evropske unije poudarjajo pomen nadaljnega razvoja evropske sosedске politike in njenega učinkovitejšega prilagajanja potrebam partnerjev, kar zajema tudi širšo vključitev EU na območju Črnega morja.

Marianne Mikko (PSE), v pisni obliki. – (ET) Kot vodjo delegacije Evropskega parlamenta za Moldavijo me seveda zanima dogajanje v vzhodni razsežnosti ESPI.

Popolnoma razumem in podpiram interese južnih držav članic Evropske unije glede razvoja južne razsežnosti ESPI. Hkrati pa sem prepričana, da tudi sosedov na vzhodu ne smemo zanemarjati. Z vidika varnosti in blaginje našega skupnega doma so za nas enako pomembni sosedje na jugu in sosedje na vzhodu.

Pri sedanji ureditvi, ki bo v veljavi do leta 2010, se sredstva ESPI delijo neenako – 70 % jih gre državam južnega predela, le 30 % pa državam vzhodnega predela. Letos se začnejo razprave o novem financiranju. Iskreno upam, da bodo te razprave spremenile sedanjo ureditev in da bodo v prihodnje sredstva upravičeno razdeljena na enaka dela.

Zaradi dogodkov v lanskem poletju – tu imam v mislih rusko-gruzijski spopad – naše vzhodne sosedje po mojem mnenju upravičeno pričakujejo večji prispevek EU k zaščiti stabilnosti. Vključevanje EU ne sme biti omejeno zgolj na deklarativno politično podporo, pač pa mora vključevati tudi zelo otipljivo sodelovanje in pomoč pri izvajanju reform.

Zelo vesela sem, da je tudi Estonija ena od 15 ustanoviteljic sosedskega investicijskega sklada, ki je bil ustanovljen nedavno. Ob sedanji gospodarski recesiji je vložek 1 milijona EUR velika poteza – in zelo konkretna.

Toomas Savi (ALDE), v pisni obliki. – Gospod predsednik, pozdravljam misel, da „vzhodno partnerstvo ne bi smelo ovirati članstva v EU za tiste sosednje države, ki bi želele zaprositi za članstvo“, ki je navedena v

poročilu. Spodbuda v obliki možnega članstva v prihodnosti je nedeljiva sestavina vzhodnega partnerstva, saj pomeni temelj za uspešen pogojni pristop.

Čeprav je napredek v smeri popolne demokracije v različnih državah različen – v Belorusiji opazimo le majhne premike, v Ukrajini in Gruziji pa so napravili že nekaj bistvenih korakov –, bi morala Evropska unija državam sosedam na vzhodu puščati odprte možnosti za pristop k EU, saj zna biti vzpostavljanje delujoče demokracije, pravne države in spoštovanja človekovih pravic včasih tako naporno, da nastopi nevarnost vrnitve na staro pot.

Osrednji cilj evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta, pa tudi spodbud glede pridružitve pri Armeniji, Azerbajdžanu, Gruziji, Moldaviji, Ukrajini in Belorusiji je zagotoviti stalen napredek k zreli demokraciji v teh državah.

23. Financiranje dejavnosti, ki niso uradna razvojna pomoč, za države iz Uredbe (ES) št. 1905/2006 (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0036/2009) gospoda Bermana v imenu Odbora za razvoj, o financiranju dejavnosti, ki niso uradna razvojna pomoč, za države iz Uredbe (ES) št. 1905/2006 (2008/2117(INI)).

Thijs Berman, poročevalec. – (NL) Tudi mene veseli, da se je gospod Deva usedel, tako da me bo zdaj gospa Ferrero-Waldner lahko slišala, kar mi je v veliko olajšanje.

Sedanja nezaslišano huda gospodarska kriza pomeni novo katastrofo za države v razvoju. Kriza vodi v padanje cen surovin, upadanje investicij, usihanje poslovnih posojil in denarnih prispevkov, ki jih pošiljajo domov izseljenci. Ob tem hitro padajo bruto domači proizvodi vseh bogatih držav, kar pomeni tudi klestenje proračuna za razvojno sodelovanje, ki znaša 0,7 % BDP, oziroma naj bi znašal toliko, saj večina držav ne izpolnjuje niti te obveznosti.

To je kontekst razprave o novem političnem instrumentu, ki jo začenjamo. Če španski študentje prejemajo stipendije za nekajmesečni študij v Latinski Ameriki ali obratno, je taka izmenjava sicer koristna, potrebna in zaželena, vendar projekta take vrste ni mogoče financirati izključno iz sredstev, namenjenih boju proti revščini. Financiranje tega področja iz sredstev EU velja pozdraviti, ni pa to boj proti revščini. Hudo je, ko moramo projekte take vrste umikati samo zato, ker nimamo pravne podlage za njihovo podporo.

Zato iščemo skromen instrument, s katerim bo lahko EU izvajala tiste vidike svoje politike v državah v razvoju, ki ne spadajo v boj proti revščini v ožjem smislu. Treba bo najti finančni vir in pravno podlago, ki ne spadata v razvojno politiko. Pravne podlage zato ne moremo iskati v členu 179 Pogodbe iz Nice, saj je ta člen pravna podlaga ravno za razvojno politiko, kar v omenjenem primeru ne pride v poštev.

Interesov same EU – študijskih potovanj evropskih študentov – ni mogoče financirati po členu 179. Poleg tega mora EU pri porabi razvojnih sredstev izpolnjevati pravna merila glede razvojnega sodelovanja, namreč merila boja proti revščini.

Z nekaj ustvarjalnosti bomo druge vire financiranja že našli. Ena od možnosti, ki jo je predlagal Odbor za zunanje zadeve in ki jo je moj odbor podprl, je razširitev uporabe instrumenta za industrializirane države. Še ena možnost pa je uporaba kombinacije členov 150, 151 in 170, izobraževanja, kulture in raziskav. Ob taki kombinirani pravni podlagi bi Evropski parlament ohranil popolno možnost soodločanja glede tega instrumenta, denarja, trenutno 13 milijonov EUR, pa ne bi bilo treba jemati iz postavke razvojne politike. Niti ne bi bil vzet iz postavke zunanje politike.

Kot poročevalec – in pri tem imam podporo Odbora za razvoj – ne morem sprejeti člena 179 kot pravne podlage. Če bi ta člen bil pravna podlaga, bi se novi instrument izkazal za neučinkovitega, saj je njegov namen prav preprečevati porabo razvojnih sredstev v druge namene. Zato ne bi smelo biti pravne podlage za ta instrument, ki bi lahko zahtevala obvezno uporabo.

Iz tega razloga najnujneje prosim Skupino Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov, naj svojo spremembo umakne. Pomeni kloputo naši skupni želji zavarovati proračunska sredstva za razvojno sodelovanje tudi v času gospodarske krize.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, najprej bi rada potrdila obljubo, ki sem jo dala v imenu Komisije, da bomo leta 2009 opravili vmesni pregled finančnih instrumentov. Obljuba je bila dana na zahtevo Parlamenta med končnimi pogajanjimi o instrumentih.

Pregled bo imel obliko sporočila, ki mu bodo po potrebi priloženi zakonodajni predlogi. Predvidevamo, da bomo sporočilo sprejeli aprila 2009, sprejetje pa je tudi vključeno v program zakonodajnega dela Komisije.

Pregled bo zajemal izvajanje instrumentov. Razlikovati ga moramo od drugih vmesnih pregledov, ki so tudi v teku – in so tudi predvideni v predpisih – in se nanašajo na programske dokumente ter strateška gradiva za obdobje 2011-2013. Ti novi programi bodo predloženi v demokratični nadzorni pregled, tako kot prvi programi za obdobje 2007-2010.

Omenjena primera sta različna, se pa dopolnjujeta. Pomembno je urediti zadeve v zvezi z instrumenti pred novim programskim obdobjem. Pregled programov in strategij bo opravljen v letu 2009, tako da bo pripravljen za demokratični nadzorni pregled v Parlamentu v letu 2010.

Kar se tiče instrumenta za razvojno sodelovanje (DCI), naši prvi razmisleki potrjujejo zadevo, ki bo v središču revizije: pravno vrzel za vse dejavnosti, ki jih Evropska unija izvaja z državami v okviru DCI, a ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč.

Katere so te dejavnosti, ki ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč? To so dejavnosti različnih vrst, o čem govorimo, pa nam dobro ilustrirajo že tekoči štirje pripravljalni ukrepi, ki jih je sprožil Parlament: sodelovanje z državami srednjega dohodkovnega razreda v Aziji in Latinski Ameriki, ki ga DCI ne zajema, ter poslovna in znanstvena izmenjava s Kitajsko in Indijo.

Kar se tiče takih vrst dejavnosti, se strinjamo z vami, da je potrebna zakonodaja za ukrepe, ki podpirajo delovanje EU v državah DCI. To bi lahko dosegli z novim pravnim instrumentom ali s spremembo obstoječe Uredbe o instrumentu za financiranje sodelovanja z industrializiranimi državami (ICI).

Ko smo leta 2006 pripravljali nove instrumente za zunanje odnose, smo se dogovorili, naj zajemajo tudi zunanjo razsežnost naše notranje politike. Dogovorili smo se, da je to mogoče doseči na pravni podlagi za zunanje delovanje. To je pomenilo precejšnjo poenostavitev glede na dotedanje stanje.

Komisija bo težko uporabila tak pristop. Smatramo, da mora pravna podlaga odražati cilje in vsebino instrumenta. Zavedamo se težave v zvezi z dejavnostmi, ki ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč. Take dejavnosti pogojev za razvojno pomoč ne izpolnjujejo že po svoji naravi. Zato predlog obravnava samo tiste dejavnosti, ki ne morejo spadati v okvir razvojnega sodelovanja – po členu 179, kot ste omenili.

Glede na to, da želimo zajeti znane dejavnosti, ki izpolnjujejo merila za uradno razvojno pomoč, je videti, da bo najprimernejša pravna podlaga člen 181a Pogodbe, saj ta zajema gospodarsko, finančno in tehnično sodelovanje.

Preden bo podala kakršen koli predlog, pa bo Komisija vprašanje skrbno pretehtala ob upoštevanju stališča, ki ga je izrazil Parlament. Koristno bi bilo, če bi Parlament svoje stališče posredoval, tako da bomo lahko svoj predlog oblikovali še pred volitvami, kot smo obljubili.

In na koncu, opažam, da poročilo zahteva več virov. Zadevo bomo morali preučiti. Poznano vam je resno stanje postavke 4 finančnega okvira. Lahko bi rekli, da so države v razvoju na prehodu in da mora sedanji okvir pomoči temu prehodu slediti – to je, s postopnim premikom težišča z razvojnih dejavnosti na dejavnosti, ki zdaj ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč. To bomo pretresli v okviru pregleda.

To so prve misli Komisije ob poročilu, o katerem razpravljamo danes. Menimo, da je dobra osnova za naše skupno delo, in z veseljem pričakujem, kaj imate povedati poslanci.

Vicente Miguel Garcés Ramón, sestavljaavec mnenja Odbora za proračun. – (ES) Gospod predsednik, Odbor za proračun smatra, da je zelo pomembna jasna razmejitev vsakega od proračunskih instrumentov. Zato se nam zdi najstvarnejša možnost oblikovati nov instrument za dejavnosti, ki ne spadajo pod javno razvojno pomoč državam iz uredbe.

S proračunskega vidika se nam finančni predlog Odbora za razvoj ne zdi ustrezen, saj tega denarja ni, te linije pa nimajo dodeljenih sredstev na večletni osnovi. Sredstva so dodeljena za leto 2009, za naprej pa ne.

Glede na to, da mora biti financiranje novega instrumenta za sodelovanje združljivo s finančnim okvirom 2007-2013, je vsekakor primerno opozoriti na pomembnost vmesnega pregleda finančnega okvira. Ta pregled bi moral omogočiti prilagoditev omejitev posameznih postavk.

Nirj Deva, v imenu skupine PPE-DE. – Gospod predsednik, toplo pozdravljam zadnjo izjavo komisarke Ferrero-Waldner in pozivam svojo politično skupino, naj umakne svojo spremembo, da bo lahko poročilo sprejeto. Če sprememba ne bo umaknjena, se bom znašel v nerodnem položaju, vendar bom moral v tej zadevi podpreti socialističnega poročevalca.

Reči moram, da verjamem, da je razvojni instrument namenjen razvoju. Če pa pogledamo, kaj razvojni instrument – zlasti člen 179 – ob vseh omejitvah nudi, instrument uradne razvojne pomoči omogoča spodbujanje muzejev, knjižnic, umetnosti, glasbe in šol, objektov za športno vadbo in tekmovališč – vse to spada v okvir razvojne pomoči. Seveda pa v ta okvir ne spada sponzoriranje koncertnih turnej ali kritje potnih stroškov športnikov. Kulturnih programov v državah v razvoju, katerih glavni namen je promocija kulturnih vrednot donatorja, ni. Ni zajeta vojaška pomoč, zajete pa so mirovne operacije. Zajeta je vrsta dejavnosti – celo civilno delovanje policije pri zagotavljanju ali razvoju zmogljivosti za usposabljanje policistov, demobilizacija vojakov, spremljanje volitev, odstranjevanje min – vse to spada v uradno razvojno pomoč.

Zato se lahko v Parlamentu vprašamo, koliko angelov lahko spravimo na konico igle, saj instrument uradne razvojne pomoči zajema večino področij dela. Zato pozdravljam izjavo komisarke Ferrero-Waldner, da člen 181a omogoča pridobitev financiranja za dejavnosti, kakršne želijo financirati nekateri moji kolegi.

Ana Maria Gomes, v imenu skupine PSE. Gospod predsednik, nujno je treba odpraviti sedanjo pravno vrzel glede financiranja dejavnosti, ki ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč, v državah, ki jih zajema DCI. Predlog za instrument za odpravo te vrzeli mora ohraniti DCI nedvomno samo kot instrument za uradno razvojno pomoč in omogočiti jasno ločevanje med finančnimi viri za sodelovanje s čisto uradno razvojno pomočjo ter finančnimi viri za druge vrste razvojnega sodelovanja, ki ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč, z državami v razvoju. To ločevanje je že samo po sebi zelo pomembno politično sporočilo in bo zagotovilo ustrezno prepoznavnost politiki razvojnega sodelovanja EU.

Novi ali revidirani instrument bi moral biti tudi dovolj širok, da bi zajel široko paleto dejavnosti, ki ne izpolnjujejo zahtev smernic OECD/DAC, so pa bistvene za sodelovanje EU z državami v razvoju, na primer razvoj plinskega nahajališča Akas v Iraku ali sodelovanje na področju varnosti letalskega prometa z Indijo. Zato se ne strinjam popolnoma z omejevalno pravno podlago, kakršna je predlagana. Popolnoma se strinjam s komisarko Ferrero-Waldner, ki se ji zdi člen 181a verjetno ustrežnejša pravna podlaga, ki bi odpravila težave, ki sem jih pravkar osvetlila. Ne zdi pa se mi prepričljiva alternativa, ki jo pomeni predlog spremembe skupine PPE-DE, o katerem naj bi glasovali jutri.

Zato upam, da si bomo ob ustreznem usmerjanju našega poročevalca Thijsa Bermana vzeli nekaj več časa za temeljito razpravo o tej zadevi in za premislek o tem, katera pravna podlaga je najboljša, namreč predlog komisarke Ferrero-Waldner.

Toomas Savi, v imenu skupine ALDE. – Gospod predsednik, rad bi se Thijsu Bermanu zahvalil za njegovo poročilo. Poudarja pomemben vidik razvojne pomoči, ki bi ga morala Komisija po mojem mnenju resno preučiti. Dejavnosti, kakršne so programi kulturne, znanstvene in gospodarske izmenjave, neposredni stiki med državljani ali politični dialog, pa še vrste drugih, obstoječa evropska zakonodaja žal ne zajema.

Evropska unija je pod okriljem različnih agencij vzpostavila številne programe in finančne instrumente, vsak od njih pa zajema le določene omejene vidike problemov, s katerimi se srečujejo države v razvoju. Ugotavljam, da brez osrednje agencije Evropske unije in celovite ter skladne politike naši napori za izboljšanje razmer v državah v razvoju nimajo opaznih učinkov.

Vsi soglašamo, da je namen politike razvojnega sodelovanja EU doseči čim več ljudi, ki pomoč potrebujejo, vendar smo izbrali precej nepraktično pot k temu cilju. Trenutno je Evropska unija glede razvojne pomoči institucionalno razdrobljena in pravno omejena. Poročilo, ki ga zelo cenim, obravnava prav rezultate takih pomanjkljivosti.

Evropska unija in njene države članice so že ogromno prispevale v uradno razvojno pomoč in tega ne smemo podcenjevati, veliko pa moramo še storiti za večjo učinkovitost in uspešnost institucionalnega okvira in za uskladitev predpisov o razvojni pomoči.

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, če povem povsem odkrito, sem bil malce presenečen, ko sem ugotovil, da je Bermanovo poročilo že sestavljeno in da je predlog že pred nami še pred zaključkom Mitchellovega poročila, ki bo dejansko ocenilo izkušnje na področju DCI.

Moj kolega poslanec ima prav glede vsebine svojega predloga. Ob sedanji zasnovi DCI je pravna vrzel neizogibna. Podpiram zaključek, da je za odpravo te vrzeli potreben drug instrument za dejavnosti, ki ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč. Upoštevanja vredni se mi zdita obe možnosti, ki jih predlaga v odstavku 3 poročila.

Rad bi pa poudaril, da dejavnosti, ki ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč, niso pomembne za razvoj države: razpravljamo zgolj o izbiri pravne podlage. Po mojem mnenju gre pri tem za soočenje poročevalca in njegovega odbora na eni ter vsega ostalega sveta na drugi strani. Odbor za razvoj je izbral ozko tolmačenje člena 179 in se mora zato zatekati k členom, namenjenim domači politiki, kot pravni podlagi. Odbor za zunanje zadeve, Odbor za pravne zadeve, pravna služba Parlamenta, Sodišče Evropskih skupnosti, Svet in Komisija tolmačijo člen 179 drugače.

Zato se je Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov danes odločila, da jutri svojega predloga ne bomo umaknili, pač pa predložili spremembo, s katero se spreminja predvidena pravna podlaga, ter da ne bomo podprli preložitve, saj se strinjamo, da je pri tej zadevi odprta zgolj pravna podlaga. Zato sem prepričan, da nam bo jutri uspelo zadevo razjasniti.

Corina Crețu (PSE). – (RO) Poročilo našega kolega poslanca, gospoda Bermana, nudi jasno rešitev za odpravo vrzeli v pravni ureditvi financiranja zunanjega delovanja, ki ni pomoč v sili in ki ne spada v kategorijo razvojnih dejavnosti, kot jih opredeljuje instrument za razvojno sodelovanje.

Financiranje delovanja te vrste je pomembno s političnega vidika, saj lahko zagotovi nadaljnjo prisotnost Evropske unije v državah in regijah, ki so že presegle začetno fazo razvoja. Bistvenega pomena pa je tudi, da sredstva za te dejavnosti ne izvirajo iz postavk, namenjenih razvoju, ampak iz drugih proračunskih postavk.

Namen pravnega predloga iz tega poročila je spodbujanje razvoja, ne pa njegovo omejevanje z zmanjšanjem sredstev, razpoložljivih za razvoj, v korist drugim ukrepom. Zato je pri določanju finančnih sredstev nujno razlikovati med dejavnostmi, ki spadajo v okvir instrumenta za razvojno sodelovanje, in dejavnostmi, ki jih zajema nova pravna ureditev, o kateri razpravljamo.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gospod predsednik, najprej bi se rada zahvalila poročevalcu za njegovo poročilo. Podpiram njegovo prvo pripombo glede gospodarske krize in njenih učinkov na svet v razvoju, pa tudi pripombo glede tega, da ne dosegamo ciljne ravni 0,7 % za razvojno pomoč. To je vredno obžalovanja, kajti, ko razviti svet kihne, svet v razvoju zares zbolí.

Razpravi prisostvujem, ker me zelo zanima slišati razpravo o pravnih podlagah. Zdi se mi, da se za vso zadevo skriva strah, da bi se proračun preveč razpršil. Recimo bobu bob. Naj navedem pripombe, ki mi jih je danes posredovala neka agencija za pomoč: „Podpiramo pobudo Parlamenta za finančni instrument za dejavnosti, ki ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč, v državah v razvoju, ob tem pa smo trdno prepričani, da mora instrument temeljiti na pravni podlagi, primerni za dejavnosti, ki jih bo financiral. Uporaba člena 179 kot pravne podlage za nerazvojne dejavnosti vsekakor ni primerna, saj bi bilo to v nasprotju tako s Pogodbo ES kot s pravnim redom Skupnosti. To bi tudi odprlo možnosti za prihodnje financiranje dejavnosti, ki ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč, iz proračunskih postavk, namenjenih za razvojne dejavnosti v pravem pomenu. Močno upamo, da bo sprememba umaknjena.“

Zato kot članica skupine PPE-DE prisostvujem razpravi, da bi slišala obe strani, pa tudi posredovala nekaj priporočil, ki jih prejeman od poštenih ljudi, ki se ukvarjajo z razvojem, katerih interese moram zastopati.

Ponavljam, da pravna podlaga morda ne bi bila taka težava, če bi imeli na voljo obilo sredstev. Težava je v tem, da jih nimamo. Ljudi, ki delajo na programih pomoči skrbi – predvsem skrbi –, da se bodo razpoložljiva sredstva razpršila med preveč dejavnosti. Ostajam pa odprta za argumente.

Paul Rübíg (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, komisarka Ferrero-Waldner, gospe in gospodje, želim razpravljati ne o pravni podlagi, pač pa o podlagi za preživetje. Pri tem imajo povsem posebno vlogo mala in srednja podjetja. V času finančne krize je zlasti pomembna kreditna sposobnost, saj odloča, ali ta podjetja še lahko dobijo mikrokredite.

Zlasti bi rad poudaril, da se je instrument mikrokreditov v svetu že izkazal koristnega in da bi morali v okviru sedanjega kroga pogajanj STO, ki se, upam, približuje zaključni fazi, premisliti, kako bi lahko prizadetim družinam na teh območjih ustrezno olajšali poslovanje.

Konec koncev lahko napredek temelji samo na delu, če ljudje lahko živijo in preživijo svoje družine od svojih izdelkov. Če jim uspe izdelke tudi prodati, jim je blagostanje zagotovljeno. S tem v mislih upam, da bo razvojna politika izbrala pravo smer.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, po vseh prispevkih v razpravi je postalo jasno, da je glavna skrb članov Parlamenta izbira pravne podlage.

V svojem uvodu sem povedala, v katero smer želi delovati Komisija, bom pa seveda z veseljem upoštevala tudi vaše predloge.

Veste, da želimo nuditi vsem državam najboljšo razvojno pomoč, in to je tudi glavno gonilo našega razmišljanja. Zato le sodelujmo pri iskanju prave rešitve.

Thijs Berman, poročevalec. – Gospod predsednik, nisem pravnik in nisem prav več prava, vem pa, da se je treba izogibati preširokemu tolmačenju pravnih besedil. Tega se bojim v zvezi z uporabo člena 181a, saj ta člen govori o gospodarskem in tehničnem sodelovanju, mi pa govorimo o študentih, ki gredo na tuje v okviru izmenjav med univerzami. Stvar je rahlo tvegana. Temu ne nasprotujem, če Komisija meni, da je rešitev za dejavnosti, ki ne spadajo v okviru uradne razvojne pomoči, ki jih imamo vsi za potrebne in pomembne, in bom rešitev sprejel. Morda moja skrb izvira iz tega, da sem novinar. Rad imam besedila in resno jemljem besede, kar je tudi bistvo Evrope – njen humanizem, resno jemanje besedil in resno jemanje jezika. Besede moramo uporabljati resno, zato je zame člen 181a samo možnost, s katero pa nisem povsem zadovoljen.

Veselila pa me je izjava gospe Mairead McGuinness, da je odprta za argumente. Gospa je Irka, ima svoja prepričanja in trdno stoji za svojimi načeli, kot mi vsi. Če nam jutri ne bo uspelo doseči soglasja glede prave pravne podlage, bi zadevo najraje vrnil v obravnavo svojemu odboru, kjer bi si vzeli čas za odločitev o pravi pravni podlagi, saj vsi vemo, da so dejavnosti, ki ne izpolnjujejo meril uradne razvojne pomoči, potrebne.

Zahvaljujem se Komisiji za njeno pripombo, da bodo dejavnosti, ki ne izpolnjujejo meril uradne razvojne pomoči, sčasoma vedno pomembnejše v državah v razvoju, v državah srednjega dohodkovnega razreda in podobnih državah. Vsi soglašamo, da so potrebne, in soglašamo, da je treba najti pravno podlago zanje. Nekateri med nami soglašamo, da člen 179 ni podlaga, kakršno iščemo.

Če mi ne bo uspelo doseči soglasja s skupino PPE-DE pred jutrišnjim opoldanskim glasovanjem – kar bi bilo škoda – bom zaprosil za vrnitev zadeve v obravnavo mojemu odboru. To sem pripravljen storiti in to bom pripravljen storiti tudi ob jutrišnjem glasovanju o spremembi. Zelo bi obžaloval, če bi bilo to stališče skupine PPE-DE, saj vsi soglašamo, da je treba razvojno pomoč ohraniti na današnji ravni, in vsi vemo, da se z gospodarsko krizo krči.

Predsednik. – Razprava se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo jutri.

Pisne izjave (člen 142)

Angelika Beer (Verts/ALE), v pisni obliki. – (DE) Revizija novih finančnih instrumentov zunanje politike je odkrila napake pri sodelovanju s tretjimi državami, zato predlagamo reformo instrumenta za industrijo.

Odbor za zunanje zadeve ni naklonjen omejevanju pravne podlage instrumenta na le nekaj področij sodelovanja. Poleg tega smo si sedaj predvidena področja politike (kulturo, mladino, raziskave) izposodili iz evropske notranje politike in ta področja zaenkrat še ne veljajo kot opredelitev sodelovanja s tretjimi državami. To je ena od negotovosti, ki skrbi Odbor za zunanje zadeve. Kaj se bo na primer zgodilo, če se bo v bližnji prihodnosti, da bi bilo zaželeno sodelovati z drugimi državami na področju politike podnebnih sprememb? Ali bomo morali vsakokrat oblikovati novo pravno podlago za instrument? Ali nameravamo to storiti ob vsaki spremembi na področju sodelovanja?

Reforma instrumentov zunanje politike je za vse nas zelo pomembna, zato mora biti jasno, da se ne borimo eden proti drugemu.

To je edini razlog za to, da je Skupina Zelenih/Evropske svobodne zveze, skupaj z drugim poročevalcem iz Odbora za zunanje zadeve, v ponedeljek umaknila spremembo.

Glede vsebine menimo, da je naš predlog mnogo daljnovidnejši in da najbolje podpira skladno zunanjo politiko. Vendar je to poročilo le priporočilo Komisiji. Bomo videli, kaj bo storila z njim.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), v pisni obliki. – (FI) Gospod predsednik, gospe in gospodje, Evropska unija je največji donator razvojne pomoči na svetu, ki prispeva 60 % vseh sredstev. Osrednjo vlogo Unije kot ključnega akterja na področju razvojnega sodelovanja bi morali v prihodnje še okrepiti.

Za stabilizacijo gospodarstev in mir v državah v razvoju je nujno, da se Unija drži svojega cilja in do leta 2015 zviša svoj delež za razvojno pomoč za 0,7 % BDP. Vendar samo to ne bo dovolj.

Nujno moramo doseči splošno uglašenost razvojnega sodelovanja med različnimi institucijami. Finančnih vlaganj in projektov izgradnje infrastrukture ter projektov za spodbujanje spoštovanja človekovih pravic se moramo lotevati tako, da se bodo medsebojno podpirali. EU mora vzpostaviti potrebne instrumente za skladno izvajanje ukrepov razvojne politike.

Trenutna pravna podlaga EU za razvojno sodelovanje pa je neprimerna z zakonodajnega vidika, zato bi se rad zahvalil poročevalcu, da je to pomembno vprašanje odprl. Projekti za izboljšanje razmer na področjih transporta, tehnologije in energije ter dialog med znanstveno skupnostjo in NVO so bistvenega pomena za vzdržne socialne razmere v državah v razvoju. Glavni cilj takih projektov pa ni spodbujanje gospodarskega razvoja in napredka v državah v razvoju, zato tudi ne izpolnjujejo meril za uradno razvojno pomoč, ki jih predpisuje Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj. V prihodnje bi se morala uradna razvojna pomoč usmeriti predvsem na odpravljanje revščine in izboljšanje življenjskih pogojev.

24. Pravni okvir Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI) (razprava)

Predsednik. Naslednja točka je poročilo (A6-0007/2009) gospe Riera Madurell v imenu Odbora za industrijo, raziskave in energetiko o predlogu Uredbe Sveta o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI) (COM(2008)0467 – C6-0306/2008 – 2008/0148(CNS)).

Teresa Riera Madurell, poročevalka. – (ES) Gospod predsednik, komisarka, najprej bi rada poudarila, da smo v Odboru ITRE dosegli soglasje o tem poročilu. To soglasje sta omogočila kakovostno delo in sodelovanje poročevalcev v senci, katerih prispevki so tudi precej pripomogli k sestavi uporabnega poročila o tako pomembni temi, kot je evropska raziskovalna infrastruktura.

Povedati moram, da Parlament soglašá s Komisijo, da moramo glede na globalizacijo raziskav in pojava novih znanstvenih ter tehnoloških velesil, kakršni sta Kitajska in Indija, pospešiti in v ta namen spodbujati vzpostavitev novega evropskega raziskovalnega prostora.

Zelo pomembno je čim prej poskrbeti, da bo Evropska unija postala prostor, v katerem bo mogoč prost pretok raziskovalcev, tehnologij in znanja, z učinkovito koordinacijo raziskovalnih dejavnosti in čim boljšo izrabo virov. To zahteva med drugim tudi obsežne raziskovalne infrastrukture na evropski ravni.

Te infrastrukture lahko pomenijo tudi odlično priložnost za sodelovanje med državami članicami s pomembnimi učinki na znanstveno izobraževanje naše mladine ter močnimi gospodarskimi učinki na evropsko industrijo. Zato so bistvenega pomena za napredek znanosti v Evropi, kar pomeni, da moramo spodbujati njihov razvoj. Parlament zato pozdravlja pobudo Komisije, ko ta predlaga pravni okvir ter pogoje zanj.

Dejansko smo že ves čas smatrali razvoj evropskih raziskovalnih infrastruktur za enega od stebrov evropskega raziskovalnega prostora. Ves čas pa smo se zavedali težav, ki jih je treba premagati, ne le zaradi znatnih finančnih sredstev, ki so potrebna zanje – pomnimo, da okvirni načrt ESFRI opredeljuje 44 projektov, ki naj bi jih izvedli v naslednjih desetih letih –, pač pa tudi zaradi tehnične in organizacijske zapletenosti zadeve.

Naj tukaj ponovim, da bi moral pri pobudi take razsežnosti Parlament imeti mnogo odločilnejšo vlogo. Nujnost ukrepanja in pomanjkanje boljše pravne podlage v sedanji Pogodbi pa dovolj upravičujeta uporabo člena 171, kar pa po drugi strani ne zmanjšuje resničnosti trditve, da je to samo še en razlog za to, da čim prej potrebujemo novo Pogodbo.

Na hitro bom poudarila nekaj prispevkov iz poročila. Prvič, poročilo razjasnjuje opredelitev „evropskih raziskovalnih infrastruktur“, da ne bi prišlo do nejasnosti med pravno osebo in dejansko raziskovalno infrastrukturo. Poleg tega razjasnjuje in dopolnjuje zahteve, da se lahko element raziskovalne infrastrukture smatra za evropskega, pri čemer dodaja pomembne zadeve, kakršne so presoja učinkov predloga na evropski

ravni, utemeljitev sposobnosti financiranja in preverjanje ustreznosti politike dostopnosti vsej evropski znanstveni skupnosti.

Predlagamo tudi razširitev te pobude na obstoječo infrastrukturo in v celoti podpiramo predlog Komisije za oprostitve DDV, ki je po našem mnenju ključni element pobude.

Torej želimo poslati jasno sporočilo Svetu, naj čim prej reši težave glede te zadeve, kajti, naj povemo še enkrat, če želimo spodbujati raziskave v Evropi, jih moramo davčno razbremeniti. To smo že večkrat priporočili, da bi spodbudili MSP k sodelovanju v dejavnostih raziskav in razvoja, zdaj pa moramo ta ukrep podpreti v zvezi z vzpostavljanjem velikih raziskovalnih infrastruktur na evropski ravni, saj so te infrastrukture temeljnega pomena za napredek znanosti.

Za zaključek bi se rada znova zahvalila vsem poročevalcem v senci in Komisiji za njihove odlične prispevke, pa tudi službam Odbora ITRE za pomoč, ki so mi jo nudile pri sestavi tega poročila.

Janez Potočnik, član Komisije. – Gospod predsednik, najprej in predvsem bi rad izrazil svojo hvaležnost Odboru za industrijo, raziskave in energetiko (ITRE) in še zlasti poročevalki, gospe Riera Madurell, za podporo našemu predlogu pravnega okvira Vaše besede so bile pesem zame!

Naj se zahvalim tudi poročevalcem v senci v Odboru ITRE za njihovo konstruktivno podporo.

Skupaj smo napravili pomemben korak bliže k pravnemu okviru, ki bo omogočil državam članicam sodelovati pri gradnji novih velikih raziskovalnih infrastruktur, ki postajajo vedno bolj zapletene in drage in ki jih je mogoče graditi le ob sodelovanju več evropskih držav.

Novi pravni instrument ste temeljito pretresli in predložili vrsto sprememb, ki bodo pomagale razjasniti besedilo ter izboljšati njegov ustroj, še posebej glede opredelitev, področja veljavnosti in statusa, ter z vnosom sklicevanja na Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture (ESFRI).

Komisija bo storila vse v svoji moči, da bo Svet te spremembe uveljavil.

Posebej nas veseli, da soglašamo glede najpomembnejšega vidika razprav, ki pravkar potekajo v Svetu, ki pomeni tudi tveganje za blokado sprejema – merim na vprašanje DDV.

Znano vam je, da vse države članice soglašajo, da je treba raziskovalne infrastrukture, ki jih postavi več držav, oprostiti davkov v državi gostiteljici.

Pogosto zadevo delovno imenujemo zadeva oprostitve davkov, kar povzroča določeno zmedo. Dejansko pa pomeni le izvajanje obstoječe Direktive o DDV, glede katere je Svet že dosegel soglasje in jo sprejel. Pravo vprašanje je, ali naj dobi evropska raziskovalna infrastruktura status mednarodnih organizacij, kot ga opredeljuje Direktiva o DDV, in je tako izvzeta iz plačevanja DDV. Torej ne govorimo o davčni uskladitvi, pač pa o ustanovitvi pravnih oseb, povezanih z raziskovalnimi infrastrukturami.

Pravna služba Komisije in pravna služba Sveta sta obe jasno izjavili, da je to pravo mesto. Zato gre za čisto politično odločitev o tem, kolikšen pomen pripisujejo države članice vzpostavitvi novih raziskovalnih zmogljivosti na svetovni ravni v Evropi.

Vaša neomajna podpora pri tem vprašanju bi lahko veliko pomenila!

PRESEDESTVO: GOSPOD ONESTA

podpredsednik

Paul Rübiger, v imenu skupine PPE-DE. – (DE) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, gospod van Nistelrooij je nekoč dejal, da gre za opredeljevanje „pete svoboščine“. Peta svoboščina je preprosto svoboda raziskovalcev, ki jih ni mogoče vezati na regionalno, nacionalno ali mednarodno raven.

Preprosto moramo ustvariti okvir za združevanje in pravni okvir za raziskovalce, da bodo lahko delali, kar družba pričakuje od njih. Tu ne govorimo zgolj o raziskavah, ki potekajo na univerzah – akademskih raziskavah – ali v industriji, pač pa tudi in še zlasti o raziskavah, ki se odvijajo v malih in srednjih podjetjih. Konec koncev je pomembno, da so tudi rezultati teh raziskav predstavljeni in dani v uporabo.

Lani smo v Parlamentu predstavili Energetski klub – prisostvoval je tudi podpredsednik Onesta –, na katerem so se odgovorni in znanstvena skupnost navduševali nad inovacijami, ki nam vsem lahko prinesejo velike koristi. Ustvarjanje takih raziskovalnih instrumentov je pravi odgovor, zlasti v sedanjih gospodarskih in

energetski krizi, saj omogoča razvoj novih izdelkov in storitev, ki jih lahko tržimo po vsem svetu. Zato velja to pobudo Komisije še posebej pozdraviti, saj organizacija takih pobud krepi mednarodne možnosti. Mednarodno sodelovanje je vedno pomembnejše za nas v Evropi, pa tudi za naše partnerje. Konec koncev smo Evropejci iz sebe naredili del sveta z najvišjo kupno močjo in naših 500 milijonov državljanov ima pravico do čim hitrejših in učinkovitejših izrabe rezultatov raziskav. Hvala.

Adam Gierek, v imenu skupine PSE. – (PL) Gospod predsednik, namen evropske raziskovalne infrastrukture (ERI) je vzpostavitev edinstvenih raziskovalnih centrov, ki jih bodo upravljali najuglednejši strokovnjaki, ki delajo na posameznih področjih. Po mojem mnenju bi morali imeti na voljo veliko drage, najsodobnejše opreme, v njih pa bi morale delati skupine znanstvenikov. ERI bo služila za eksperimentalne raziskave, v glavnem z induktivnimi metodami, pojavov v svetu okoli nas, njihov namen pa bo razvoj praktičnih rešitev. ERI bi morala služiti tudi usposabljanju mladih znanstvenikov.

Menim, da Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture ni namenjen podvajanju sedanjih centrov odličnosti, pač pa uporabi strukturnih in nacionalnih skladov za vzpostavljanje različnih raziskovalnih enot, ki bodo dopolnjevale centre odličnosti, in gradnjo infrastrukture za specializirane raziskovalne enote, enotnega omrežja po celotni EU. Mladim, ambicioznim evropskim raziskovalcem ne bo več treba odhajati čez ocean, da bi lahko uresničili svoje zamisli. Torej menim, da med predpogoje za učinkovito delovanje ERI spada tudi visoka stopnja specializacije in mobilnosti v raziskovalnem okolju. Raziskovanje bo postalo učinkovitejše, če mu bodo predpisane časovne omejitve in če bo razpršeno na več lokacijah, to je, če se bodo temeljne raziskovalne dejavnosti izvajale istočasno v več mednarodnih specializiranih enotah ERI, ki bodo kot negospodarske osebe oproščene davkov.

Zahvaljujem se vam za pozornost in čestitam gospe Madurell, Komisiji pa želim hitro uresničitev te zamisli uredbe, ki je zanimiva, zahteva pa podrobnejšo obdelavo.

Vladko Todorov Panajotov, v imenu skupine ALDE. – (BG) Rad bi čestital gospe Teresi Riera Madurell za poročilo, ki pomeni korak bliže k uspešni vzpostavitvi evropskega raziskovalnega prostora. Prepričan sem, da nam bo z vzpostavitvijo znanstvenega in raziskovalnega partnerskega omrežja med evropskimi državami uspelo zgraditi konkurenčno in donosno gospodarstvo, temelječe na znanju in inovacijah. Brez ustrezne infrastrukture izmenjava znanja ne bi bila mogoča, saj ima infrastruktura ključno vlogo pri vzpostavljanju učinkovitega okolja za sodobne in izjemno potrebne raziskave.

Trenutno je vsa dejavnost omejena na sodelovanje med posameznimi raziskovalnimi ustanovami. Doslej tudi nismo imeli pravnih elementov, ki bi omogočali vzpostavljanje ustreznih partnerstev med udeleženci iz različnih držav, kar je dejansko ključ do uspeha na tem področju. Pomanjkanje takih pravnih instrumentov je močno oviralo procese integracije raziskovalne dejavnosti novih držav članic, te države pa imajo ogromne raziskovalne potencialne, ki jih je treba vključiti v Evropsko unijo.

Poročilo ni le korak k vzpostavitvi pravnih temeljev za vzpostavitev raziskovalne infrastrukture. Ta lahko koristi pri vzpostavljanju pretoka znanja v Evropski uniji, povečanju ugleda in avtoritete evropskih raziskovalnih centrov na svetovni ravni in ustvarjanju delovnih mest, prispevala pa bo tudi k iskanju pravih odgovorov na nove okoljske izzive. Še enkrat bi rad čestital poročevalki, gospe Riera Madurell.

Nils Lundgren, v imenu skupine IND/DEM. – (SV) Ali potrebujemo evropsko gospodarsko pravno osebo na področju raziskav, ali pa gre samo za nov primer vztrajnega boja EU proti evropskemu pluralizmu? Seveda je res, da je tekmovanje med institucijami potrebno za uspeh institucionalnih reform. Predstavljajmo si, kaj bi bilo, če bi bil pravni okvir za raziskave vzpostavljen pred 50 leti. Razvoj na tem področju bi povsem zastal. Spreminjanje mednarodnih pogodb je težaven in mnogo prepočasen proces. Napredek je mogoč le, če lahko države brez težav reformirajo svoje nacionalne institucije. Uspešne reforme se nato razširijo tudi na druge države.

Predlog Komisije seveda ni prisilni jopič. Ponuja alternativo obstoječim nacionalnim predlogom in je v tem smislu izboljšava. Predlog pa popolnoma skvari želja Komisije, da bi urejala tudi obdavčenje te pravne osebe na ravni EU. Zato moramo predlog zavrtni.

Erna Hennicot-Schoepges (PPE-DE). – (FR) Gospod predsednik, komisar, imam občutek, da gre za zelo pomemben korak naprej na področju evropske raziskovalne politike. Je rezultat ocenjevalnega poročila šestega okvirnega programa, pa tudi mnenje, ki je prevladovalo ves čas sestavljanja sedmega.

Rekli ste, komisar, da je zdaj nekaterim državam dovoljeno, da združijo moči. Absurdno, da ne uporabimo hujše besede, je slišati, da je za kaj takega potrebno dovoljenje Evropske unije, ampak temu pač rečemo

napredek. Skrbi pa me vaša izjava, da bo uporabljena najnižja stopnja DDV in da stanje glede mednarodnega statusa še ni povsem jasno, vsaj tako sem vas razumela.

Člen 171 je bil naveden pri glasovanju o skupnem podjetju SESAR. O tem osnutku smo glasovali dvakrat, saj v začetni različici mednarodni status še ni bil potrjen, zato ni bilo mogoče ustanoviti skupnega podjetja. Drugo skupno podjetje, Galileo, sploh še ni ustanovljeno.

Imam naslednja vprašanja: Kolikšen bo delež financiranja Skupnosti? Ali bo zagotovljeno financiranje tistim, ki sodelujejo pri preprečevanju razsipavanja sredstev, namenjenih raziskovalni infrastrukturi in spodbujanju njihovega delovanja? Ali bo končno mogoče poseči v kohezijski sklad za potrebe raziskav in tako združiti odličnost ter kohezijo?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Leto 2009 je Evropsko leto ustvarjalnosti in inovativnosti.

Vzpostavitev evropske raziskovalne infrastrukture, ki bo delovala na negospodarski osnovi, bo pomagala Skupnosti racionalizirati raziskovalne programe, pa tudi širiti in optimizirati rezultate raziskovalnih, tehnološko-razvojnih in demonstracijskih dejavnosti na ravni Skupnosti.

Pozdravljam dejstvo, da se te infrastrukture lahko sofinancirajo prek finančnih instrumentov kohezijske politike, v skladu z uredbami o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Socialnem skladu in Kohezijskem skladu.

Rada bi poudarila, da je ključnega pomena, da te infrastrukture vzpostavljajo povezavo med raziskovalnimi instituti in ustanovami, univerzami, akademsko sfero in zasebnim sektorjem, koristi od raziskovalnih rezultatov pa bo imela industrija.

Rada pa bi omenila tudi to, da moramo zlasti med sedanjo krizo zagotoviti, da bodo države članice namenjale vsaj 1 % BDP raziskavam.

Dragoș Florin David (PPE-DE). – (RO) Zamisel skupnega evropskega raziskovalnega prostora in pravnega okvira Skupnosti za evropske raziskovalne infrastrukture je temeljno načelo pri doseganju ciljev Lizbonske strategije na področjih gospodarske rasti, zaposlovanja in vzpostavljanja dinamičnega, na znanju temelječega gospodarstva.

Raziskovalne infrastrukture imajo vedno večjo vlogo pri napredku znanja in tehnologije, saj mobilizirajo toliko človeških virov in vlaganj, da lahko dosežejo kritično maso, s tem pa pomembno prispevajo k gospodarskemu razvoju Evrope. Zagotovitev konkurenčnega financiranja raziskovalne dejavnosti, ustrezne infrastrukture in ureditve področja intelektualne lastnine, pa tudi učinkovite mobilnosti raziskovalcev predlagamo v želji razviti Evropsko unijo v vrhunskega mednarodnega partnerja na področju raziskav.

Danes prek tega predloga uredbe o pravnem okviru Skupnosti za evropsko raziskovalno infrastrukturo utrjujemo vzpostavitev pete svoboščine v Evropi: prostega pretoka znanja. Obravnavana uredba bo steber evropskega razvoja na področju raziskav, saj bo evropska raziskovalna infrastruktura zagotovila znanstveno odličnost raziskovalne dejavnosti v Skupnosti in konkurenčnost gospodarstva Skupnosti na podlagi srednjeročnih in dolgoročnih napovedi ter z učinkovito podporo evropske raziskovalne dejavnosti.

V sedanjih gospodarski krizi bo hitra uveljavitev uredbe skupaj s spodbujanjem vlaganj v raziskave in razvoj, sprejetjem skupnih meril v sektorju znanja in posodobitvijo nacionalnih izobraževalnih sistemov zagotovila prave rešitve za premagovanje krize.

Menim, da moramo zdaj svojo pozornost usmeriti na obstoječe razlike na področju razvoja infrastrukture za inovatorstvo in raziskave med razvitimi državami članicami in tistimi, v katerih se gospodarstvo še razvija, da ne bomo sprožili velike selitve raziskovalcev iz gospodarstev držav, ki so se pridružile pred kratkim, v države članice, ki spadajo med globalne gospodarske voditeljice. Enakomerna porazdelitev teh infrastruktur in priložnosti za raziskave po Evropski uniji bi koristila vsej Evropski uniji in bi pomagala v boju proti selitvi znanstvenikov z vzhoda na zahod.

Za zaključek bi rad čestital poročevalki, gospe Riera Madurell, in njenim kolegom iz Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, za njihove prispevke pri sestavljanju tega poročila.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gospod predsednik, ali bi lahko razdelili moji dve prijavi na skupaj pet minut? Rada bi si vzela dve minuti, če je to v redu.

Predsednik. – No, postavili ste me pred nerešljivo nalogo. Poslovnik predpisuje eno minuto. Ena minuta.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gospod predsednik, brez zamere, ampak že samo z govorjenjem o tem sva že zapravila dve minuti. Za postopek „catch the eye“ je na voljo pet minut. Sodelovala sem že v drugih razpravah, kjer smo imeli morda enega, dva ali tri govornike in takrat si čas delimo med seboj. Rada bi samo dobila svoji dve minuti – ne vem pa glede drugih kolegov.

Hvala vam, da ste mi dovolili zlorabljeni vašo potrpežljivost, gospod predsednik.

Popolnoma podpiram vzpostavitev pravnega statusa za nove evropske raziskovalne infrastrukture za vseevropske raziskovalne projekte in za vseevropsko financiranje.

Imam pa dve kratki pripombi. Pred seboj imam – in pri tem bi rada čestitala komisarju in njegovemu osebju – publikacijo pod naslovom „Raziskovalno intenzivnejši in bolj integriran Evropski raziskovalni prostor: poročilo o znanosti, tehnologiji in konkurenčnosti s ključnimi številkami za leti 2008/2009“. Menim, da številke najverjetneje ne veljajo več, če upoštevamo, kako strmo je padel BDP po EU in drugje po svetu. Poudarila pa bi rada, da lahko javno financiranje raziskav in razvoja deluje proticiklično, kar se je zgodilo na Japonskem in v ZDA v zgodnjih devetdesetih letih oziroma v prvih letih po prelomu tisočletja. Ko sta BDP teh držav upadla, je javno financiranje raziskav in razvoja naraslo.

Ali lahko ekstrapolirate, na osnovi tega, kar doživljamo trenutno v EU, kar imamo na voljo v sedmem okvirnem programu in od držav članic, ob upoštevanju trenutnega hudega upada gospodarske rasti po vsej EU – in na svetu nismo sami – ali bomo lahko upadanje kompenzirali s povečanjem javnega financiranja raziskav in razvoja?

Moja druga pripomba se nanaša na črne obete glede deleža EU pri patentnih prijavih v svetu, saj ta delež v zadnjem času zelo zaskrbljujoče pada. Pravite, da bi to morda lahko razložili visoki stroški patentov v Evropi. V Evropi so stroški in spremljajoči stroški patentne prijave več kot 20 % višji kot v ZDA in 13-krat višji kot pri japonskem patentnem uradu, tekoči stroški zagotavljanja patentne zaščite v 27 državah članicah pa so v EU 60-krat višji kot v ZDA – zaskrbljujoči podatki. Morda nam lahko poveste, komisar, kako bi lahko to čim hitreje rešili?

Še enkrat bi vam rada čestitala, komisar, za čudovito publikacijo.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). - (PL) Gospod predsednik, rad bi se zahvalil poročevalki za njeno delo. Naj se navežem na izjavo gospe Doyle. V času, ko doživljamo gospodarski zlom, si ne bi smeli dovoliti napake – zanemariti raziskav in razvoja ali ljudi, ki delajo na teh dveh področjih. Zato podpiram ukrepe v zvezi z oblikovanjem pravnega okvira za evropsko raziskovalno infrastrukturo.

Zavedati se moramo, da sta za ERI potrebna pravni okvir, pa tudi zadostno financiranje, vendar ta denar ne more izvirati iz prispevkov posameznih regij ali celo držav. V tem primeru je pomembno tudi vprašanje ustreznega obdavčenja. Prav tako menim, da je potrebno boljše sodelovanje med raziskovalnimi centri in gospodarstvom, vključno z malimi in srednjimi podjetji. Prepričan sem, da bo tudi ERI, če bo pravilno uglasena s okvirnimi programi, prispevala k izboljšanju razmer, v katerih delajo raziskovalci, zlasti mladi raziskovalci, kot je rekel gospod Gierek. To lahko tudi prepreči odliv možganov iz Evrope. Ne smemo pozabiti, da libonska strategija predvideva triodstotni delež BDP za raziskave in razvoj. V današnji Evropski uniji – moji podatki so iz leta 2007 – je vrednost tega kazalca 1,84 %. Zato se zanašam, da bo ERI izboljšala to stanje.

Janez Potočnik, član Komisije. – Gospod predsednik, najprej bi se vam rad zahvalil za vašo podporo. Mislim, da vsi razumemo, kako pomembno je pogovarjati se. Morda ne bom odgovarjal po vrstnem redu vprašanj, bom pa poskusil na kratko odgovoriti na vse, kar ste vprašali.

Gospa Doyle, kar se tiče javnega financiranja, izkušnje iz preteklosti kažejo, da v času krize zasebno financiranje upade. Zato javno financiranje ne bi smelo napraviti hude napake – sledenja temu trendu, saj bi nas taka pot privedla v zelo neugoden položaj ob koncu krize. Zato mora javno financiranje delovati proticiklično in zato smo tudi v Evropi že imeli primer take vrste. Ta primer je Finska na začetku devetdesetih let. Mislim, da bi morali ravnati podobno in izbrati podobno usmeritev.

Kar se tiče stroškov patentne prijave, je zadeva osupljiva. Menim, da preprostega odgovora ni. „Bolje“ bi bil vsekakor odgovor, ki bi bil bolj horizontalen od vsega, kar bi lahko naredili. Lansko leto smo poskusili vse v naši moči, ko smo predlagali razjasnitev slike na področju patentov glede odnosov med zasebnimi in javnimi ustanovami, ampak to vsekakor ni zadosten odgovor za tako globok problem, kot je problem patentnih prijav.

Naj se zdaj posvetim predlogu glede vprašanja financiranja iz sedmega okvirnega programa. Kar smo financirali doslej, spada v fazo priprav projektov, ki so odobreni. Ni predvideno, da bi institucionalno financirali infrastrukturo. To bodo delale države članice, države članice pa bodo odločale na primer tudi o tem, kje naj infrastruktura stoji. Ko bo to zaključeno, bomo seveda prispevali nepovratna sredstva, enako kot pri vsaki infrastrukturi.

To je v resnici edina možna pot. Lahko vas spomnim, da je bil ob razpravi o proračunu za raziskovalno infrastrukturo to edini proračun, ki je po odstotnih točkah v resnici pretežno spadal v sedmi okvirni program. Vendar sem precej optimističen. Napravili smo že precej in menim, da zakonodaja prinaša dobre rešitve.

Glede DDV bi bil rad natančen. Izvzeta iz DDV ne predlagamo v zakonodaji. Prepričani smo, da ob vključevanju vedno več držav v skupno gradnjo infrastrukture, na primer ob sodelovanju med Nemčijo in Slovenijo ali Veliko Britanijo ali katero koli drugo, na koncu nobena od držav ne bo pripravljena plačevati DDV v tej državi. Takšno je stanje že danes – ampak kakšno je pravzaprav natančno stanje danes? Danes se države posamično pogajajo z državo gostiteljico o takem davčnem izvzetju. Z zakonodajo poskušamo zagotoviti status mednarodne organizacije, ki bi glede na današnjo zakonodajo o DDV zagotovil tudi izvzete iz DDV.

To bi bilo v bistvu vse, ampak nekdo je omenil čas. Čas je tukaj bistveno vprašanje, zato se pogovarjamo o tem, ali lahko našo skupno gradnjo raziskovalne infrastrukture kako pospešimo in poenostavimo. Na žalost je današnje stanje na področju raziskovalne infrastrukture tako zapleteno, da izgubljam čas, pa tudi denar. Taka je v bistvu ta zgodba.

Izpustil sem kohezijo. Odgovor je „da“.

Naj zaključim s tem, kar moramo posebej poudariti. Potrebujemo infrastrukturo. Potrebujemo jo čim prej. To je korak k pospešitvi celotnega procesa. Hvala vam za razumevanje in hvala vam za podporo pri tem.

Predsednik. – Preden prepustim mikrofon naši poročevalki, bi rad nekaj razčistil z gospo Doyle. Preučili smo podrobne določbe.

Pred dobrim letom, 8. januarja 2008, ste prejeli sporočilo namestnika generalnega sekretarja o sklepu konference predsednikov dne 27. oktobra 2007. Točka 3(B) zelo jasno pravi, da je za postopek „catch the eye“ na voljo največ pet minut, vsak govornik pa ima na voljo največ eno minuto.

Tako je pravilo, ampak bilo nam je v tako veselje poslušati vas, da smo z velikim užitek poslušali, kar ste imeli povedati. Zdaj pa smo pri naši poročevalki, gospe Riera-Madurell.

Teresa Riera Madurell, poročevalka. – (ES) Gospod predsednik, rada bi se zahvalila vsem udeležencem te razprave za njihove prispevke, rada pa bi se zahvalila tudi komisarju za njegove besede in povedala, da se popolnoma strinjam z njegovo zelo jasno razlago vprašanja DDV. Za zaključek bi rada rekla le to, da se večina nas strinja o osnovah. Sporočilo je jasno: za odličnost raziskav je potrebna visoko kakovostna raziskovalna infrastruktura in pomembno je, v glavnem zaradi visokih stroškov vzpostavitve in obratovalnih stroškov, da si velik del te raziskovalne infrastrukture delimo. Z drugimi besedami, več kot smotno je razmišljati o vzpostavitvi evropske infrastrukture, ki bo lahko služila celotni evropski raziskovalni skupnosti.

Okvirni načrt ESFRI je bil vsekakor korak naprej k boljšemu načrtovanju raziskovalne infrastrukture na evropski ravni. Zdaj moramo ta okvirni načrt udejanjiti. Eden od glavnih problemov je gotovo financiranje, kot so poudarili nekateri kolegi, saj kljub povečanju sredstev za sedmi okvirni program in možnosti podpore infrastrukturi v programih kohezijske politike, ki so jih tudi omenili nekateri kolegi, proračun Evropske unije ne zadostuje za financiranje vse potrebne infrastrukture. Zato je nujno pritegniti finančne vire, nacionalne in kolikor mogoče tudi zasebne, zlasti iz industrije, čeprav, kot je pravilno povedal komisar, zdaj ni najboljši čas za to.

Drugo, nič manj pomembno težavo pa je do sedaj pomenilo pomanjkanje pravnega sistema. To je bil tudi cilj Komisije, ko je podala ta predlog: vzpostavitev pravnega okvira in pogojev za razvoj evropskih raziskovalnih infrastruktur. Gre za dober predlog.

Rada bi še enkrat pozvala Svet, naj prisluhne našemu sporočilu.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, ali lahko prosim, naj ostane gretje vključeno do konca seje, saj je v dvorani prehladno.

Predsednik. – Upoštevali bomo to pripombo. Morda bi morale biti naše večerne razprave živahnejše in bolj vroče, da bi ogrele ozračje. Je pa res, da je dvorana velika.

Razprava o tej temeljni zadevi, ki bo zelo pripomogla k napredku evropske raziskovalne dejavnosti, se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 19. februarja 2009.

Pisne izjave (člen 142)

Constantin Dumitriu (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) V časih, ko gospodarstvo strmoglavo pada, so oblasti v skušnjavi, da bi zmanjšale sredstva za raziskave. Veseli pa me, da z razpravo o poročilu o predlogu

Trdno verjamem, da bomo z vzpostavitvijo tega institucionalnega okvira za podporo raziskovalne dejavnosti pripomogli k rezultatom, ki bodo spodbudili evropsko gospodarstvo. Razlog je v tem, da raziskave niso potrata, pač pa nuja, ki bo zagotovila evropskemu gospodarstvu konkurenčnost na svetovni ravni.

Rad bi poudaril izjemno pomembno področje, na katerem imajo lahko raziskave pomembno vlogo. Pričakujemo, da bo v naslednjih 25 letih zaradi urbanizacije skoraj 25 % zemljišč izgubljenih za kmetijstvo. Da bomo lahko nadomestili to zmanjšanje površin, potrebujemo višjo produktivnost na manjših površinah ob manjši porabi vode in pesticidov. Rešitve lahko najdemo z raziskavami, zlasti biotehnološkimi, seveda ob upoštevanju načela varnosti živil.

To je le še eden od razlogov za podporo intenzivnejši raziskovalni dejavnosti in zagotovitev enotnega evropskega okvira.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Pozdravljam poročilo o vzpostavitvi pravnega okvira za evropsko raziskovalno infrastrukturo (ERI), prav tako predlog Komisije za ureditev tega področja.

ERI je odziv na resnične potrebe evropskih raziskovalcev in bo nedvomno spodbudila konkurenčnost evropske znanosti.

Eden od pomembnih elementov uredbe je možnost vlaganja Evropske unije v pravne osebe vrste ERI. To bo Skupnosti omogočilo sodelovati v vseevropskih raziskovalnih politikah in jih usmerjati.

Glede na ta element pozivam Evropsko komisijo, naj v zvezi s finančno podporo ERI upošteva tri točke:

- 1) Udeležba Skupnosti izključno v projektih z vrhunskim znanstvenim potencialom.
- 2) Spodbujanje gradnje ERI na območjih, ki so tradicionalno prizadeta zaradi odliva možganov, v okviru Skupnosti in iz Skupnosti.
- 3) Omogočanje dostopa zasebnih podjetij do ERI.

Politika Skupnosti na tem področju mora združevati znanstveno odličnost s spodbujanjem pretoka raziskovalcev in učinkovite infrastrukture v države, kakršne so nove članice Evropske unije iz krogov širitve 2004 in 2007.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Poročilo, ki ga je sestavila Teresa Riera Madurell, je izredno pomembno, saj vzpostavlja pravni okvir, potreben za razvoj raziskovalnih infrastruktur.

Vzpostavitev evropskih raziskovalnih infrastruktur zagotavlja, da bodo raziskave dosegle visoko raven.

Poleg tega bo odprla nove priložnosti za tesnejše sodelovanje med skupinami evropskih raziskovalcev, ki se jim bodo lahko pridružili tudi številni študentje in tehnično osebje, to pa bo pomagalo pritegniti mlade ljudi v visokotehnoške raziskave.

Ta pravni okvir mora zagotoviti tudi boljše sodelovanje med industrijo in akademskimi raziskavami ter s tem podpirati uporabo inovacij v praksi.

Podpiram predlog poročevalke, v katerem zahteva od Komisije redno poročanje Evropskemu parlamentu o napredku pri razvoju evropskih raziskovalnih infrastruktur.

Stroški vzpostavitve raziskovalnih infrastruktur velikega obsega so tolikšni, da mora združiti sile več držav.

Vzpostavitev skupnega pravnega okvira je nujno za olajšanje in pospešitev razvoja teh infrastruktur.

25. Otroci na posebnem mestu v zunanjepolitičnih dejavnostih EU (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0039/2009) gospe Kinnock v imenu Odbora za razvoj o otrocih na posebnem mestu v zunanjepolitičnih dejavnostih EU (2008/2203(INI)).

Glenys Kinnock, poročevalka. – Gospod predsednik, na začetku moram povedati, da pozdravljam sporočilo, ki ga je pripravila Komisija. Menim, da je izčrpno in ambiciozno.

V svojem poročilu, komisar, v obliki priporočil navajam, kateri praktični ukrepi, vlaganja in procesi so potrebni, da bomo lahko opredelili posebno mesto otrok v naših zunanjepolitičnih dejavnostih. Sporočila Komisije in Sveta ter sklepi o zunanjepolitičnem delovanju bodo temeljili na zunanjepolitičnih razsežnostih strategije EU o otrokovih pravicah. Menim, da je to pomembna naloga Evropske unije.

Komisar, zelo se veselim ukrepov, ki bodo podprli izražene ambicije. Dejanja morajo podkrepiti besede. To pomeni, da bo treba zagotoviti vire in seveda – prepričana sem, da se boste strinjali – države članice Evropske unije se ne bodo smele izogibati svojim zavezam glede financiranja razvojnih ciljev tisočletja (RCT). Vemo, da skoraj dvema milijardama otrok po svetu življenje pomeni dnevni boj z revščino in trpljenjem. Kot vemo, 98 % vseh otrok na svetu, ki trpijo skrajno revščino, živi v državah v razvoju.

Nadalje je zdaj jasno, da bodo učinke finančne krize hudo občutili otroci in mladi ljudje, na primer zaradi krčenja proračunskih sredstev za zdravstvo in izobraževanje. Zato menim, da je prav, da sprejmemo politično zavezo na najvišji ravni v prid otrokom in z otroki. EU mora v svojem partnerstvu z državami v razvoju zaznati priložnost za vpliv na njihovo politiko v smeri reševanja življenj otrok. Pri pogajanjih o regionalnih in sektorskih strategijah v strateških dokumentih za državo, pri sestavljanju teh dokumentov in pri kasnejših revizijah mora Evropska komisija spodbujati prednostne ukrepe v prid otrok.

Ko je govora o proračunski pomoči, tudi ob pogodbah iz proračuna RCT, morajo biti vključeni tudi posebni cilji in kazalci, povezani z otroki. Pozdravljam namero Komisije, da bo sestavila nacionalne akcijske načrte za otroke v partnerskih državah. Potrebujemo zagotovila, da bodo tudi najbolj na rob družbe odrinjeni otroci – tudi invalidni otroci in sirote – imeli pravičen dostop do zdravstvenih, socialnih in sodnih storitev.

Prepričana sem, da mora biti osebje Komisije – v Bruslju in v delegacijah – bolj in bolje usposobljeno zlasti za upravljanje sodelovanja otrok. Evropska unija mora opraviti temeljit ponovni premislek o tem, kako lahko zagotovimo, da bomo otrokom prisluhnili in jih vključili v sodelovanje, saj nam je jasno, da so otroci tisti, ki zagotavljajo živost vrednotam, vtkanim v mednarodno pravo s Konvencijo o otrokovih pravicah, ki smo jo sprejeli leta 1989. Po mojih izkušnjah imajo otroci – mladi ljudje – že sami bogato znanje in izkušnje o tem, kako se spopasti z revščino in propadanjem okolja, in iz te zakladnice moramo črpati.

Vesela sem, da se Komisija zaveda pomena posvetovanj med pripravami strategije EU o otrokovih pravicah. Znano mi je tudi, da so posvetovanja načrtovana v prvi polovici leta 2009. Komisar, ali bi Komisija lahko potrdila datum začetka tega postopka? Zanašam se, da ob nastopu nove zasedbe Komisije in Parlamenta ne bo sprejeta nikakršna odločitev o zaustavitvi javnih posvetovanj – tudi z otroki.

Naj na koncu citiram Kofija Anana: „Ni bolj svetega zaupanja od zaupanja sveta v otroke. Ni bolj pomembne dolžnosti od zagotavljanja spoštovanja njihovih pravic, zaščite njihovega blagostanja, varovanja njihovih življenj pred strahom in pomanjkanjem ter prizadevanja, da bi lahko rasli v miru.“ Menim, da se vsi strinjamo, da so to plemeniti cilji.

Janez Potočnik, član Komisije. – Gospod predsednik, vesel sem, da smo danes tukaj in govorimo o otrocih, pa tudi o poročilu, ki ga boste v kratkem sprejeli.

Naj v nekaj minutah povem, kako smo prispeli sem, kjer smo zdaj, in kaj prinaša prihodnost, pa tudi o sodelovanju otrok, ki je verjetno naš največji izziv v zvezi z otroki.

Današnji dogodek je pomemben korak v dolgem procesu, ki se je kot notranji proces začel pred nekaj leti v Komisiji. Zavedamo se, da EU potrebuje strategijo o otrocih. Potrebujemo strategijo o tem, kako bomo kot Evropska unija udeležali svoje zaveze. Konvencijo ZN o otrokovih pravicah je podpisal ves svet.

Prvi korak je bilo sporočilo Komisije „K strategiji EU o otrokovih pravicah“ leta 2006. Leta 2008 mu je sledil sveženj sporočil o otrocih v zunanjepolitični dejavnosti, kjer je bil orisan celovit pristop do otrok v EU z uporabo vseh razpoložljivih instrumentov pri zunanjepolitičnem sodelovanju.

Naj za trenutek omenim drugo temo, saj sem prepričan, da se nekateri sprašujete: kaj pa strategija EU o otrokovih pravicah, ki jo je napovedala Komisija v svojem prej omenjenem sporočilu? Zagotovem vam lahko, da se Komisija ukvarja s tako strategijo, predstavljena pa bo v naslednjem mandatu Komisije.

V času slovenskega predsedstva, maja 2008, je Svet sprejel sklepe o uveljavljanju in varstvu otrokovih pravic v zunanje-političnih dejavnostih Evropske unije – razvoj in humanitarna razsežnost.

Odbor za razvoj je zatem začel sestavljati poročilo. Zdaj smo na koncu tega procesa in jutri boste o tem odličnem poročilu glasovali.

Poleg tega temelji politika EU o otrocih na dveh smernicah EU – smernicah o otrocih v oboroženih spopadih in smernicah o otrokovih pravicah – ki se izvajajo v vrsti izbranih prednostnih in pilotnih držav. Komisija pozdravlja poročilo, ki je odlično dopolnilo našemu sporočilu, sklepe in smernice Sveta. Zagotovo ga bomo uporabili pri našem delu za otroke.

Naj svojo končno pripombo usmerim na naš dandanes verjetno najtežji izziv: sodelovanje otrok. Kako zagotoviti sodelovanje otrok v odločanju, ki jih zadeva? Kako otrokom zagotoviti dostop do zanje pomembnih informacij? Kako zagotoviti otrokom enakopravno možnost izražanja svojih stališč? Zavedati se moramo, da je od vsega, o čemer smo se dogovorili v Konvenciji o otrokovih pravicah, to verjetno glavni izziv.

Priznati moramo, da smo še daleč od kakršnega koli otipljivega dosežka na področju sodelovanja otrok. V Komisiji začnemo razmišljati o tem, kako bi zasnovali in uveljavili ustrezno sodelovanje otrok, ki ne bi bilo le simbolno. To bi moralo biti relevantno in vsebinsko sodelovanje otrok na podlagi informacij. Zagotovili smo tudi ustrezna finančna sredstva za sodelovanje otrok, v okviru tematskega programa „Vlaganje v ljudi“.

Zakaj je to tako težavno za nas odrasle? V bistvu zato, ker nam zastavlja temeljno vprašanje: vprašanje o našem obnašanju in ravnanju.

Kaj bo v svojem zunanje-političnem delovanju Komisija naredila za uveljavitev tega sodelovanja? Komisija bo naše delegacije opremila z orodji za posvetovanje z otroki, teh orodij pa ne bodo uporabljale le naše delegacije, pač pa tudi partnerske države. V sodelovanju z Unicefom razvijamo tudi komplet orodij, namenjenih ne le sodelovanju otrok, pač pa tudi splošni zaščiti otrok, pravni reformi, financiranju otrok.

Poleg dela na tem kompletu orodij tudi preoblikujemo in krepimo naše splošno sodelovanje z Unicefom, kar nam bo omogočilo boljše podporo partnerskih držav pri njihovih prizadevanjih, da se glas otrok sliši tudi na državni ravni.

Prav tako tesno sodelujemo z različnimi NVO in pri njih poizvedujemo o možnih oblikah delovanja, ki pogosto zajemajo tudi otroke in vključujejo vsebinsko sodelovanje otrok. Naj bom odkrit: to se ne bo zgodilo jutri. To je le začetek dolgega procesa.

Naj izrazim le eno pripombo na poročilo. Poročilo poudarja, da bi morala Komisija posvečati pozornost sodelovanju otrok, ampak kolegi, tudi vi jo morate, in lahko vam zagotovem, da bo Komisija z veseljem sodelovala z vami pri delu na tem področju. Pri delu na tem pomembnem področju moramo graditi na združenih močeh obeh institucij.

Naj še enkrat povem, da Komisija ceni poročilo, in poudarim, da bomo storili vse, da bi vaša priporočila uresničili. Računamo na podporo Parlamenta na tem področju tudi v prihodnje.

Na vprašanje gospe Kinnock z veseljem zagotavljam, da se stališče Komisije ni spremenilo. Zamisel, da bi leto 2009 uporabili za posvetovanja, je sprožila Komisija sama in zdaj vzpostavljamo pogoje za proces posvetovanj z otroki, ki bo podprt z vsemi obstoječimi orodji.

Naj poudarim tudi, da si Komisija prizadeva zagotoviti tak proces posvetovanj, ki bo polno spoštoval otrokove pravice.

Na koncu naj se vam, gospa Kinnock, zahvalim za zelo plodno sodelovanje na področju otrok in zadev, povezanih z otroki, ne le v zvezi s tem poročilom, ampak vsa ta leta. Vem, da sem prekoračil svoj čas, ampak nikoli ne moreš govoriti predolgo, če govoriš o otrokovih pravicah.

Predsednik. – Najlepša hvala, komisar. Vaš govor je bil res zelo zanimiv in prav tako pomembna je njegova tema.

Točka se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 19. februarja 2009.

Pisne izjave (člen 142)

John Attard-Montalto (PSE), v pisni obliki. – Žalostno je, da moramo priznati, da vsak dan po svetu umre več kot 26 000 otrok, mlajših od petih let, vzroke večine teh smrti pa bi lahko preprečili.

Tragično je, da bi bilo mogoče številna življenja rešiti z ustreznimi ukrepi, bodisi zdravstvenimi ali finančnimi, stanje pa se še poslabšuje. Posebno pozornost moramo posvetiti najranljivejšim in socialno izključenim deklicam in dečkom, vključno z invalidnimi otroki, otroki migranti in otroki iz manjšin.

Poročilo je zgledno. Ne strinjam se le s tistimi deli, ki se nanašajo na splav.

Odbor za razvoj je sprejel samoiniciativno poročilo (sestavila ga je Glenys Kinnock (PES, UK)) o otrocih na posebnem mestu v zunanje-političnih dejavnostih EU kot odziv na sporočilo Komisije o tej temi. Odbor je pozdravil sporočilo in štiri vodilna načela iz Akcijskega načrta Komisije o otrokovih pravicah v zunanje-političnih dejavnostih, ki pomenijo celovit in koherenten pristop, izhajajoč iz otrokovih pravic.

Nemudoma moramo:

- (a) opraviti temeljito analizo otrokovih pravic,
- (b) okrepiti obstoječa omrežja za otroke in mladino kot trajne platforme za posvetovanje z otroki,
- (c) zagotoviti, da bodo mednarodni sporazumi med EU in tretjimi državami vsebovali pravno zavezujoče določbe o varstvu otrokovih pravic.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), v pisni obliki. – (RO) Naša dolžnost je zagotoviti, da bomo gradili boljše prihodnost, ne le za Evropejce, pač pa tudi za države v razvoju.

Otroci so naša prihodnost in poskrbeti moramo za uveljavljanje ter spoštovanje njihovih pravic v tretjih državah, ki prejemajo evropska finančna sredstva.

V odnosih s tretjimi državami mora Evropska unija prednostno poskrbeti, da bosta otrokom zajamčena pravica do izobraževanja in dostop do zdravstvenih storitev.

Res je, da smo v obdobju finančne krize, ne smemo pa prezreti dejstva, da nekje na svetu vsake tri sekunde umre otrok, vsako minuto pa umre ženska med porodom.

Glede na to, da otroci sestavljajo polovico svetovnega prebivalstva, moramo otrokove pravice šteti med prednostne naloge razvojne politike Evropske unije.

Vsaka država članica naj se po svojih možnostih vključi v politike sodelovanja z državami v razvoju. Evropska Komisija bi morala v resnici pritisniti na države v razvoju, da bi v svoje nacionalne zakonodaje prenesle določbe Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah.

Anna Záborská (PPE-DE), v pisni obliki. – (SK) Vesela sem, da sem lahko v Odboru za pravice žensk napisala mnenje o tem poročilu. Vprašanje otrokovih pravic v zunanje-političnih odnosih me zelo zanima.

Moje mnenje je bilo sprejeto soglasno. Mnenje navaja predvsem, da bi morala zunanje-politična strategija EU glede otrokovih pravic temeljiti na vrednotah in načelih, ki jih navaja Splošna deklaracija o človekovih pravicah v členih 3, 16, 18, 23, 25, 26 in 29. Te vrednote in načela so še zlasti pomembni za blaginjo posameznikov in družbe kot celote. Moje mnenje poudarja, da morajo vsi ukrepi v prid otrokovim pravicam zagotavljati prednostni položaj otrokovih staršev in najbližjih sorodnikov.

Dejstvo, da je Evropski parlament moje mnenje sprejel, poudarja pomen zaščite človekovega življenja vse od spočetja dalje in zagotovitve identitete vsakemu otroku. Uspelo mi je vključiti obsodbo evgenične diskriminacije, povezane s spolom, ki je v nekaterih državah vse pogostejša. Mnenje poziva Komisijo, naj v razvojni politiki Komisije poudari pomen prijave rojstva vsakega otroka v vseh tretjih državah ter naj svoje programe pomoči poveže s to zahtevo.

Podpiram vsa prizadevanja za krepitev razvojne pomoči. Vztrajam pa, da morajo humanitarne organizacije in mednarodna telesa, odgovorna za dodeljevanje pomoči, jamčiti, da dodeljena pomoč in sredstva v resnici dosežejo otroke, ki so jim namenjena, in da se ne uporabijo nenamensko.

26. Izvajanje Direktive 2002/14/ES o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0023/2009) gospoda Cottignya v imenu Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve o izvajanju Direktive 2002/14/ES o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti (2008/2246(INI)).

Jean Louis Cottigny, poročevalec. – (FR) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, najprej bi se rad zahvalil vsem poročevalcem v senci za njihovo odkrito sodelovanje pri sestavljanju tega besedila v Odboru za zaposlovanje in socialne zadeve.

Države članice morajo izboljšati izvajanje direktive o obveščanju in posvetovanju z delavci, zlasti v sedanjih razmerah finančne krize in njenih posledic na podjetja, ki se prestrukturirajo, združujejo ali selijo na tuje. To je sporočilo, ki ga želi Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve posredovati s tem samoiniciativnim poročilom.

V Evropski uniji je 23 milijonov podjetij z manj kot 250 zaposlenimi. To pomeni 99 % podjetij in več kot 100 milijonov delavcev. Pravici delavca do obveščanja in posvetovanja sta osnovna elementa socialnega tržnega gospodarstva.

V nekaterih državah članicah s prenosom Direktive 2002/14/ES znatno zamujajo. V tem samoiniciativnem poročilu poudarjamo, da so učinki direktive očitni v državah, kjer doslej še ni bilo nikakršne splošne ureditve obveščanja in posvetovanja z delavci.

Pozivam k učinkovitejšem prenosu direktive v državah članicah. Pozivamo Komisijo, naj čim prej sprejme ukrepe, na podlagi katerih bodo lahko države članice direktivo pravilno prenesle v svojo zakonodajo, in uvede postopke za ugotavljanje kršitev proti državam članicam, ki direktive niso prenesle v svojo zakonodajo ali je niso prenesle pravilno.

Poročilo poudarja tudi, da nekatere države članice v ukrepe za prenos direktive niso zajele nekaterih mladih delavcev, žensk, ki delajo s krajšim delovnim časom, ali zaposlenih na podlagi pogodb za določen čas.

Pozivamo države, naj natančno opredelijo pojem obveščanja, da bi lahko predstavniki delavcev pregledovali predložene podatke, ne pa morali zgolj čakati na končne informacije o odločitvah podjetij, ki neposredno vplivajo na zaposlene. Poročilo poziva države članice, ki za primere kršenja predpisov nimajo učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih sankcij, naj jih sprejmejo. In končno, v smislu boljše koordinacije zakonodajnih instrumentov pozivamo Komisijo, naj preuči potrebo po uskladitvi šestih direktiv in uredb o obveščanju delavcev, da bo mogoče z morebitnimi spremembami odpraviti podvajanje in nasprotja.

Ker je tak napredek na področju pravic delavcev več kot koristen, je Unija v svojem interesu dolžna zagotoviti, da bodo države članice pravilno in v celoti prenesle obveznosti iz direktive. Nujno je, da evropski delavci vedo, da jih Evropa podpira pri sodelovanju v življenju podjetja, v njihovem vsakodnevnem delovniku, in še zlasti v trenutnih časih.

Janez Potočnik, član Komisije. – Gospod predsednik, z zanimanjem jemljem na znanje poročilo gospoda Cottignya o pomembni direktivi, ki na evropski ravni utrjuje temeljno socialno pravico delavcev. Komisija pripisuje velik pomen obveščanju in posvetovanju z delavci na nacionalni in nadnacionalni ravni, zlasti v sedanjih težavnih razmerah finančne krize.

Predlagali smo prenovitev direktive o evropskih svetih delavcev. To smo uspešno opravili. Nadaljujemo delo na področjih predvidevanja priprav za prestrukturiranje in socialno odgovornega upravljanja prestrukturiranja ter vprašanj, ki se odpirajo na evropski ravni pri nadnacionalnih pogodbah.

Kot razlaga Komisija v svojem sporočilu z dne 17. marca 2008, je njena glavna skrb pri uveljavljanju Direktive 2002/14/ES temeljitost in učinkovitost pri sodelovanju z državami članicami in obema stranema gospodarstva, ki imata, kot veste, izjemno pomembno vlogo. Upoštevati moramo, da direktiva vzpostavlja le splošni okvir, ki ga lahko izvajata in širita obe strani gospodarstva, zlasti na ravni podjetja.

Komisija izvaja in spodbuja dejavnosti osveščanja, izmenjave najboljših praks in krepitev sposobnosti vseh udeležencev s seminarji, tečaji, študijami in finančno pomočjo projektom po proračunskih postavkah.

Komisija tudi spremlja pravilno izvajanje direktive, kot varuhinja pogodb: na primer pritožbe sindikalnih organizacij. Doslej pa je Komisija prejela zelo malo pritožb v zvezi z uvajanjem direktive.

Predsednik. – Točka se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 19. februarja 2009.

Pisne izjave (člen 142)

Silvia-Adriana Țicău (PSE), v pisni obliki. – (RO) Prenos Direktive poteka v nekaterih državah članicah z znatno zamudo.

Menim, da je treba okrepiti demokratično udeležbo delavcev pri odločanju o zadevah, ki neposredno vplivajo na podjetje, zlasti ob upoštevanju sedanje finančne krize, ki na slepo trga gospodarska omrežja držav članic in zbuja strahove glede prestrukturiranja, združevanja podjetij ali selitve proizvodnje.

V zvezi s prestrukturiranjem podjetij bi rada pozvala k odprtju evropskih skladov in pomoči tudi delavcem, ne le podjetjem. Prav tako menim, da bi morala postati obvezna praksa, da se pri prestrukturiranju multinacionalke v pogajanja vključi sindikalne predstavnike vseh podružnic podjetja, ne le tistih iz države članice, kjer ima podjetje sedež.

Menim, da je pomembno redno posodabljati zakonodajo o pravicah delavcev do obveščanja in posvetovanja ter to točko vključiti v program evropskega socialnega dialoga na medpoklicni in industrijski ravni.

27. Socialna ekonomija (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0015/2009) gospe Toia in imenu Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve o socialni ekonomiji (2008/2250(INI)).

Patrizia Toia, poročevalka. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, vesela in ponosna sem, da Evropski parlament obravnava socialno ekonomijo in pripravlja praktičen predlog za stvarno podporo tega področja.

Moje poročilo ima tri cilje. Prvi je osvetliti sektor, ki ima velike vplive na številna področja, tudi na gospodarstvo, saj temu sektorju pripada 10 % evropskih podjetij, v njem pa je tudi 9 % do 10 % delovnih mest. To je sektor, ki vključuje različne organizacijske oblike – zadruga, vzajemne družbe, fundacije, socialna podjetja in združenja –, ki so jim skupne določene vrednote, njihov prispevek v BDP pa je znaten. Upamo, da mu bomo zagotovili večjo institucionalno prepoznavnost.

Drugi cilj je dokazati, da ne gre za obstranski sektor ali izjemo, pač pa je sektor trdno vpet v tržno gospodarstvo in ima svoja pravila, ki jih mora skupni trg priznati ter spoštovati. Sektor predstavlja alternativno možnost poslovanja, proizvodnje, potrošnje in zaposlovanja, ki pa si vseeno zasluži prostor na trgu. Ima vrsto posebnih lastnosti, ki jih ne gre prezirati, izvirajo pa predvsem iz želje združiti in uskladiti delo ter zaposlitev z vrednotami solidarnosti, odgovornosti in človekovega dostojanstva na vseh področjih, tudi v svetu dela.

Kot je rekel nekdo, in po mojem mnenju povsem utemeljeno, ta podjetja delajo s kapitalom, a ne za kapital. Gre za koncepte, ki so del ideološke dediščine Evropske unije – če pomislimo le na Delorsa –, saj pogosto smatramo socialno ekonomijo za temeljni kamen evropskega socialnega modela, zanjo pa storimo bore malo.

Zdaj je ravno pravi čas, da ponovno odkrijemo pomen takih podjetij, saj sedanja kriza v proizvodnji kaže, da so številni akterji tradicionalne ekonomije zelo ranljivi, zelo šibki in včasih tudi zelo brezobzirni. Svet socialne ekonomije pa je nasprotno bolj lokalno ukoreninjen, bližji stvarni ekonomiji in ljudem, zato pa tudi bolj odporen proti špekulacijam, kot se je izkazalo. To je tudi sektor s široko paleto akterjev, ki naredijo veliko za splošno dobrobit, in predstavlja prepoznavno stičišče socialnih mrež. Verjamem, da lahko pomaga pri preživetju socialnih sistemov v težkih časih.

Tretji cilj je ugotoviti, kaj lahko v praksi storimo v podporo temu sektorju. Zelo na kratko bom opisala enega ali dva predloga. Prvič, potrebujemo jasno opredelitev, da bomo lahko natančno razumeli profile in opredelitve teh zelo raznolikih organizacijskih oblik. Nujno je tudi natančno beležiti prispevke tega sektorja v nacionalnih statistikah po državah. Sektor ne spada niti v kapitalistično ekonomijo niti v javno ekonomijo, zato potrebuje lastno opredelitev. Komisija je s svojim priročnikom že napravila v korak v tej smeri, priročnik pa je treba začeti uporabljati. Prepričana sem, da pri tem lahko pomaga tudi akademska sfera, raziskave in univerze.

Na koncu potrebujemo tudi določene zakonodajne pobude. Precej je bilo že narejenega, na primer statut za zadruga in statut o ustanovitvi, opažam pa tudi, da je Komisija obnovila svoja posvetovanja. Torej moramo ugotoviti, kaj je koristno in ali je vredno nadaljevati delo v tej smeri. Ne smemo stiskati v kalup sektorja, ki

živi od idej, motiviranosti in nezapletene administracije, kjer pa so predpisi Skupnosti potrebni ali bodo potrebni v prihodnje, jih je smotrno sestaviti.

Zadnja zahteva je vključitev tega sektorja v socialni dialog. Kje in na kakšni ravni naj potekata posvetovanje in dialog z Evropsko komisijo? In nazadnje, kakšno neposredno podporo velja zagotoviti iz evropskih programov – ali naj imamo *ad hoc* programe za socialno ekonomijo ali pa naj naredimo prostor za te organizacijske oblike v obstoječih programih? Ocena je stvar Komisije.

Preden zaključim, bi se rada zahvalila nacionalnim združenjem in evropskim omrežjem, ki so mi nudili dragoceno podporo pri tem delu, medskupini Parlamenta za socialno ekonomijo, ki kakovostno deluje, poročevalcema v senci, gospodoma Verheugnu in Špidli, s katerima smo si odprto in izčrpno izmenjevali stališča.

Poročilo, pri katerem imajo velik prispevek socialni akterji in združenja, predajamo Komisiji, v upanju, da bo kljub kratkemu času do konca mandata našla čas, komisar – tu ste danes kot predstavnik celotne Komisije –, za sestavo nekaterih pobud in za jasno sporočilo, tako da Parlamentu in Komisiji v naslednji sestavi ne bo treba začeti povsem od začetka, pač pa bosta imela trdno podlago za nadaljnje delo.

Janez Potočnik, član Komisije. – Gospod predsednik, Komisija pozdravlja pobudo Parlamenta za samoiniciativno poročilo o socialni ekonomiji. Zlasti v razmerah sedanje finančne in gospodarske krize si ta pomembni sektor zasluži več spodbude.

Podjetja socialne ekonomije poslušajo na poseben način, saj gospodarsko dejavnost pogosto združuje več članov organizacij, pogosto pa združujejo s poslovnimi cilji tudi socialne in družbene cilje. Zato imajo dobre možnosti prispevati k politikam in ciljem Skupnosti, zlasti na področju zaposlovanja, socialne kohezije, regionalnega razvoja in razvoja podeželja, varovanja okolja, varstva potrošnikov in socialne varnosti. Organizacije socialne ekonomije so sestavni del podjetniške politike Komisije. Ker gre pretežno za mikro, mala ali srednja podjetja, že zdaj uživajo ugodnosti v okviru Akta za mala podjetja in vseh ukrepov, namenjenih malim podjetjem.

Glede socialne ekonomije je naš cilj ustvariti pravno in upravno okolje na evropski ravni in na ravni vsake države članice, v katerem bodo organizacije socialne ekonomije vseh oblik in velikosti lahko uspevale in obvladovale izzive globalizacije in gospodarskih ciklov. Še konkretnije, politika Komisije želi zagotoviti razmere, v katerih bodo organizacije socialne ekonomije lahko rasle in uspevale ob drugih podjetniških organizacijskih oblikah. V ta namen Komisija posebej pozorno skrbi, da vse druge politike Skupnosti na področjih, kakršna so konkurenca, računovodstvo, pravo družb, javna naročila, zdravstvo, socialne zadeve, kmetijstvo, ribištvo, bančništvo, zavarovalništvo, javno-zasebno partnerstvo ter regionalni razvoj, upoštevajo posebne potrebe, zlasti cilje in način dela teh organizacij.

Za zaključek naj povem, da službe Komisije trenutno sestavljajo dokument, ki bo popisal napredek od leta 2004 do danes pri spodbujanju zadrug. Ocenil bo tudi stanje pri drugih organizacijskih oblikah socialne ekonomije in po potrebi predlagal nove ukrepe.

Predsednik. – Točka se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 19. februarja 2009.

Pisne izjave (člen 142)

Iles Braghetto (PPE-DE), v pisni obliki. – (IT) Nepridobitne dejavnosti in neprofitne organizacije uživajo v Evropi stalno rast.

Danes, v času gospodarske in finančne krize, ki povzroča tudi resne socialne pretrese, je krepitev ekonomije, ki ne temelji na dobičku, pač pa na socialni koristnosti, strateška izbira, ki nam lahko omogoči omiliti učinke krize ter nadaljevati razvoj iz Lizbonske strategije v smeri enega od osrednjih ciljev, in sicer socialne odgovornosti.

Drugič, socialna ekonomija lahko deluje na lokalni ravni in tako postane zanesljiv partner javnih uprav, ki morajo načrtovati ukrepe za pomoč ranljivim članom družbe.

Zato velja pozdraviti poziv Evropskega parlamenta k priznanju – v zakonodaji in v statistiki – organizacij, ki s svojo sposobnostjo uresničevanja socialnih ciljev delujejo v evropskem duhu in so globoko ukoreninjene v njem.

To je lokalna razsežnost, ki pomeni temeljni prispevek k evropskemu socialnemu modelu.

Gabriela Crețu (PSE), v pisni obliki. – (RO) Socialna ekonomija lahko odigra bistveno vlogo v evropskem gospodarstvu pri vzpostavljanju nove vrste gospodarstva, temelječega na demokratičnih vrednotah, gospodarstva, kateremu so na prvem mestu ljudje in ki podpira trajnostni razvoj.

Socialna ekonomija pa se sooča s hudo oviro: pomanjkljiva institucionalna prepoznavnost, saj ni priznana kot gospodarski sektor, ločen od glavnih dveh sektorjev: javnega in zasebnega.

Pozivamo Komisijo in države članice, naj oblikujejo pravni okvir, ki bo priznaval socialno ekonomijo kot tretji sektor, in sprejme ureditev, ki bo natančno opredelila, katere organizacijske oblike smejo delovati v tem sektorju, tako da ne bo mogla ugodnosti financiranja ali politik, namenjenih spodbujanju organizacij socialne ekonomije, izkoriščati nobena druga vrsta organizacij.

Komisijo in države članice tudi pozivamo, naj zagotovijo finančno podporo, usposabljanje in svetovanje, pa tudi poenostavijo postopke ustanavljanja organizacij na področju socialne ekonomije.

Tako bo lahko socialna ekonomija prevzela svojo vlogo ob splošnem zastoju evropskega gospodarstva, ne le v boju proti revščini, pač pa tudi z olajšanjem dostopa do virov, pravic in storitev, ki so državljanom potrebni pri vključevanju v družbo.

Gábor Harangozó (PSE), v pisni obliki. – Najprej bi rad čestital naši poročevalki, gospe Patrizii Toia, za kakovost poročila, ki ga predstavlja danes. Dejansko je pomembno zagotoviti več jasnosti pri opredeljevanju pojma socialna ekonomija in zagotoviti njen pravni status v široki paleti nacionalnih okolij. Socialna ekonomija mora v resnici postati bolj prepoznavna – z boljšim pregledom nad podatki na ravni EU –, da bo lažje dosegala svoje cilje solidarnosti, zaposlovanja, podjetništva, rasti, konkurenčnosti, socialne kohezije in socialnega dialoga v Uniji kot celoti. Socialna ekonomija je vedno pomembnejši dejavnik na lokalni in regionalni ravni, zdaj – ob resnih učinkih finančne krize – pa ima še bolj kot doslej eno od glavnih vlog v evropskem socialnem in gospodarskem razvoju. Če res želimo najti nove inovativne rešitve, s katerimi bomo zagotovili našim državljanom stabilna delovna mesta in boljše življenjsko okolje s kakovostnimi skupnimi storitvami ter vključujočo družbo, mora Unija usmeriti svoje napore v podporo socialni in gospodarski dinamiki, s katero bo odpravila sedanjo ločitev med javnim in zasebnim sektorjem.

Magda Kósáné Kovács (PSE), v pisni obliki. – (HU) Že nekaj mesecev poskušamo vključiti vse institucije in vire EU v lajšanje učinkov vedno globlje krize. Žarek upanja pri tem vliva dejstvo, da je danes na dnevnem redu plenarnega zasedanja poročilo gospe Patrizie Toia, saj so pobude, usmerjene v solidarnost, pa tudi socialno in regionalno kohezijo, v teh časih še posebej pomembne. To je žarišče socialne ekonomije, saj je slednja konglomerat organizacijskih oblik, katerih cilja sta solidarnost in skupne finančne koristi, ne pa dobiček. Takih ustanov ne more nadomestiti nobena tržno usmerjena organizacija. Odpirajo možnosti za omilitev učinkov ekonomskega razslojevanja na odrinjene člane družbe, zagotavljajo častno delo, s široko paleto oblik, od samozaposlitve do socialnih zadrug, pa lahko sadove svojega dela uporabijo v korist skupnosti.

O socialni ekonomiji smo že veliko govorili in pisali, brez evropske statistične baze podatkov pa ne bo postala prepoznavna v našem vsakdanjem življenju. Če družba tega pojma ne pozna, njena solidarnost ne more pomagati družbi. Organizacije, ki delujejo na tem področju, pa so premajhne, da bi lahko postale prepoznavne na makroekonomski ravni.

Poročilo gospe Patrizie Toia lahko pomaga odpraviti sume zakonodajalcev in udeležencev na trgu, da denar in izdelki, ki jih ustvarja socialna ekonomija, niso nič drugega kot poskus nekaterih podjetij, da bi se izognila pravilom konkurence.

Poročilo lahko tukaj in zdaj pomeni priložnost za socialno ekonomijo, da učinkovito in s sorazmerno malo napora obvlada krizo, s tem pa prepreči izgubo delovnih mest in izgubo sredstev za preživetje.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), v pisni obliki. – (RO) Socialna ekonomija zagotavlja stabilnost delovnih mest, saj v tem sektorju ni delokalizacije. Menim, da bi morale Evropska unija in države članice s svojimi zakonodajami in politikami spodbujati in podpirati organizacijske oblike socialne ekonomije, na primer zadruge, vzajemne družbe, združenja in fundacije.

Potrebno je oblikovati vrsto ukrepov za razvoj mikrokreditov in prilagojene oblike financiranja na ravni EU, saj se vrednote socialne ekonomije prekrivajo z evropskimi cilji socialne integracije ter prispevajo k vzpostavljanju ravnotežje med delom in življenjem, prispevajo pa tudi k večji enakosti spolov ter kakovosti

življenja starejših oseb in invalidov. Menim, da je treba okrepiti vlogo žensk v socialni ekonomiji v skladu z njihovim sodelovanjem v združenjih in prostovoljnih organizacijah.

Nujno pozivam Komisijo, naj vključi socialno ekonomijo v druge politike in strategije socialnega in gospodarskega razvoja, zlasti v smislu Akta za mala podjetja, saj ustroj socialne ekonomije zajema predvsem mala in srednja podjetja ter storitve javnega pomena. Ta prizadevanja bi lahko podprli z vzpostavitvijo statističnega registra organizacij socialne ekonomije v vsaki državi članici Evropske unije in z vnosom podatkov v evropski statistični sistem EUROSTAT.

28. Duševno zdravje (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0034/2009) gospe Tzampazi v imenu Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane o duševnem zdravju (2008/2209(INI)).

Evangelia Tzampazi, poročevalka. – Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, vedno bolj se zavedamo, da ni zdravja brez duševnega zdravja. Zavedamo se, da imajo težave z duševnim zdravjem pogosto posledice, humanitarne in finančne, na osebno raven, družinsko življenje, delo in socialno življenje posameznika, njegove družine in družbe kot celote.

Številke povedo vse: vsak četrti človek ima kakšno obliko duševne motnje. Ena od najpogostejših motenj je depresija in že leta 2020 bo to najpogostejša bolezen v razvitem svetu. V EU vsako leto okoli 59 000 ljudi stori samomor, od tega jih je mogoče 90 % pripisati duševnim motnjam. Ranljive in odrinjene skupine, na primer invalidi, imajo več možnosti, da bodo imeli težave z duševnim zdravjem.

V starajoči se Evropi postajajo nevrodegenerativne motnje vedno pogostejše. Zato se vsi strinjamo, da je treba v boju z izzivi, ki jih postavlja duševno zdravje, ukrepati usklajeno, saj gre za nekaj, kar nas vse zadeva. Varovanje duševnega zdravja je obveznost nas vseh, zaščita pravic duševnih bolnikov in njihovih družin pa je ideološko in politično stališče, ki zajema pomoč in zaščito države tistim, ki ju potrebujejo. Prvi korak je bil Zelena knjiga Komisije, naslednji pa evropska konferenca z naslovom „Skupaj za duševno zdravje in dobro počutje“, na kateri je bil podpisan evropski pakt za duševno zdravje in dobro počutje.

V skladu s tem poročilo o duševnem zdravju, ki ga je Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane sprejel soglasno, vsebuje številna priporočila za spodbujanje duševnega zdravja in dobrega počutja prebivalstva, za boj proti stigmatizaciji, diskriminaciji in izključenosti iz družbe, za krepitev preventivnih ukrepov in samopomoči ter podpore in ustreznega zdravljenja za ljudi s težavami z duševnim zdravjem, njihove družine in skrbnike.

V poročilu poudarjamo, da je treba poskrbeti za visokokakovostne, dostopne, učinkovite in univerzalne storitve za duševno zdravje ter za posodobitev zakonodaje. Pozivamo, naj se da poudarek usposabljanju vseh, ki so na položajih, pomembnih za duševno zdravje. Pozivamo, naj se omogoči dostop do ustrezne izobrazbe, usposabljanja in zaposlitve osebam s težavami z duševnim zdravjem in naj se ustvari okolje, ki bo nudilo ustrezno oporo, še posebej ranljivim skupinam. Pozivamo, naj bo poudarek na preprečevanju duševnih bolezni s socialnim ukrepanjem. Pozivamo države članice, naj podprejo in spodbujajo vlogo organizacij, ki predstavljajo osebe s težavami z duševnim zdravjem. Predlagamo sprejetje posvetovalnega foruma, ki bo nadziral in usklajeval ukrepe za izvajanje pakta. Pozivamo Komisijo, naj predstavi sklepe tematskih konferenc. Pozivamo Komisijo, naj predlaga ustrezne kazalnike, ki bodo izboljšali ocenjevanje potreb na nacionalni in evropski ravni.

Hkrati pa oblikujemo tudi predloge v okviru petih prednostnih področij pakta. V tem okviru poudarjamo, da je treba za preprečevanje depresije in samomorov izvajati medsektorske programe in vzpostaviti omrežja za spodbujanje zdravega vzdušja v šolah, izboljšanje delovnih pogojev, izvajati ukrepe za izboljšanje kakovosti življenja, in na koncu, na področju boja proti stigmatizaciji in izključevanju iz družbe, poudarjamo, da so potrebne informacijske kampanje. Želim se zahvaliti članom, ki so prispevali svoje predloge, in upam, da nam bo uspelo posredovati sporočilo, da je duševno zdravje pomembna družbena dobrina in da moramo pri njegovem spodbujanju sodelovati vsi.

Janez Potočnik, član Komisije. – Gospod predsednik, čestitam Evropskemu parlamentu in njegovi poročevalki, gospe Tzampazi, za samoiniciativno poročilo o duševnem zdravju. Poročilo upravičeno poudarja močan vpliv duševnega zdravja na splošno blaginjo, na izobraževanje, na učenje in na socialno kohezijo v Evropski uniji.

Dejstvo, da Parlament sprejema to poročilo le dve leti po resoluciji, ki jo je sprejel ob Zeleni knjigi Komisije o duševnem zdravju, kaže na nujnost živahnejšega delovanja na tem področju.

Po mojem mnenju imamo nekaj razlogov za optimizem. Osveščenost vseh delov družbe o pomenu duševnega zdravja in dobrega počutja je boljša kot pred leti. To je očitno iz velike podpore konferenci visokih predstavnikov „Skupaj za duševno zdravje in dobro počutje“, ki jo je pripravila Komisija, ter evropskemu paktu za duševno zdravje in dobro počutje, ki ju je oba omenila tudi poročevalka.

Naslednji pozitivni premik vidimo v tem, da so številne države članice že revidirale svoje strategije o duševnem zdravju ali pa sestavljajo akcijske načrte, na primer na Finskem in na Madžarskem. Socialno-ekonomski pouk je vključen v učne načrte šol. V Združenem kraljestvu je kakovost življenja v številnih šolah že samostojen predmet.

Delodajalci se vse bolj zavedajo povezav med dobrim počutjem in produktivnostjo. Organizacija CSR Europe je celo pripravila zbirko orodij za dobro počutje na delovnem mestu. Bodimo pa si na jasnem. Nobenega razloga ni za samozadovoljstvo in precej je treba še postoriti. Posledice sedanje finančne in gospodarske krize lahko pomenijo nova tveganja za duševno zdravje. Države članice bi lahko padle v skušnjava in znižale proračunska sredstva za duševno zdravje ali upočasnile vzpostavitev sodobnih sistemov za duševno zdravje na podlagi storitev v skupnosti namesto zastarelih umobolnic.

Gospodarski zastoj pomeni poslabšanje obetov za mlade ljudi, zlasti tiste, ki zaključujejo šolanje. Negotovost glede zaposlitve in iz tega izvirajoča negotovost glede stalnosti prihodkov ter rastoča nezaposlenost pomenijo nove hude grožnje duševnemu zdravju.

V naslednjih dveh letih bo Komisija organizirala vrsto tematskih konferenc o petih prednostnih nalogah pakta o duševnem zdravju. Te dogodke bomo organizirali skupaj s predsedstvi Sveta in državami članicami. Prvo mednarodno konferenco o stigmatizaciji in psihiatrični negi bo organiziralo češko predsedstvo 29. maja letos. Prva tematska konferenca o duševnem zdravju mladih in v izobraževanju bo v Stockholmu 29. in 30. septembra, organiziramo jo skupaj s švedskim predsedstvom. Drugo tematsko konferenco o preprečevanju depresije in samomora bomo organizirali skupaj z Madžarsko decembra. V prvem polletju 2010 bo špansko predsedstvo gostilo tematsko konferenco o duševnem zdravju starejših oseb. Nadalje smo v stikih tudi z državami članicami v zvezi z naslednjimi konferencami o duševnem zdravju na delovnem mestu in o boju proti stigmatizaciji ter izključevanju iz družbe.

Poročilo Parlamenta vsebuje številne konkretne predloge, ki pomenijo dragocen prispevek k razpravam na načrtovanih konferencah. Poročilo ne le osvetljuje pomen duševnega zdravja v Evropski uniji, pač pa tudi dokazuje, da imamo vrsto možnosti delovanja na področju duševnega zdravja na ravni Evropske unije.

Eden od predlogov v poročilu zadeva vzpostavitev foruma za nadzor in usklajevanje izvajanja evropskega pakta za duševno zdravje. Strinjam se, da bi redno pregledovanje napredka v primerjavi s cilji pakta pomenilo pomembno dodano vrednost.

Resno bomo razmislili, kako bi lahko tako idejo najbolje prenesli v prakso. Še enkrat bi se rad zahvalil Parlamentu in njegovi poročevalki za to zelo spodbudno in koristno poročilo in zelo pomembna priporočila v njem.

Predsednik. – Točka se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 19. februarja 2009.

Pisne izjave (člen 142)

Louis Grech (PSE), v pisni obliki. – Duševno zdravje je ključni dejavnik v življenju ljudi, vedno več pa je tudi dokazov za njegov vpliv na naše socialne, gospodarske in pravne sisteme. Podpiram poročilo, ker zagovarja celovit pristop k izzivom na področju duševnega zdravja, na primer boj proti stigmatizaciji, diskriminaciji in izključevanju iz družbe, ob tem pa priznava tudi pomen preventivnih programov, javne podpore in ustreznega ravnanja z ljudmi.

Kot sorazmerno novo znanstveno področje duševno zdravje na splošno ne velja za prednostno nalogo, novejši tehnološki dosežki pa so nam omogočili podrobnejše raziskave človekovih možganov, ki odpirajo možnosti novih zdravljenj posameznikov, ki pomenijo za paciente popolno spremembo v življenju. Verjamem, da bi morali odločno podpirati nadaljnje raziskave na tem področju, s posebnim poudarkom na naraščajoči populaciji starejših v Evropi, ki upa na zdravo, dostojno in aktivno staranje.

Potrebujemo dostopne zmogljivosti za nego in zdravljenje duševnih bolezni, prav tako pomembno pa je podporno okolje, na primer programi za vključevanje na trg delovne sile. Duševno zdravje je zelo pomembno tudi na delovnem mestu, saj lahko hudo ovira uspešno delo, zato moramo spodbujati dobre prakse delodajalcev, s katerimi se odpravlja nepotrebni stres in ohranja dobro počutje delavcev.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), v pisni obliki. – (FI) Rada bi se zahvalila gospe Tzampazi za njeno poročilo o duševnem zdravju, ki sem ga pri glasovanju podprla.

Vsak četrti človek ima vsaj enkrat v življenju težave z duševnim zdravjem. Ocenjujemo, da bo že leta 2020 depresija najpogostejša bolezen v razvitem svetu in drugi najpomembnejši vzrok nesposobnosti za delo. Zunanji dejavniki, kakršni so posledice sedanje finančne krize, bodo napravili ljudi še ranljivejše za te težave. Duševna bolezen na pomeni samo stroškov, pač pa tudi breme za zdravstvo in celotni socialni ter gospodarski sistem, hudo pa zmanjša tudi kakovost življenja bolnika in njegove družine.

Čeprav smo napravili že dramatične korake pri standardih oskrbe in pri splošnem odnosu, so ljudje z duševnimi težavami in njihove družine še vedno prepogosto odrinjeni na rob. Razlike med standardi preventive in zagotavljanja prvovrstne oskrbe so prevelike med državami EU, pa tudi med regijami v posameznih državah.

Vesela sem, da je v poročilu gospe Tzampazi posebej omenjeno področje duševnega zdravja mladih in da poročilo predlaga medsektorske programe na tem področju. Ne smemo pa pozabiti, da za preventivo na področju duševnega zdravja vedno nosijo največjo odgovornost učitelji in agencije zunaj družine oziroma doma. Za to je treba spodbujati zdrave življenjske sloge, poslušati otroke in mlade ter jim posvečati pozornost.

Smatram, da so visoka kakovost, dostopnost in učinkovitost univerzalnih storitev na področju duševnega zdravja, ki jih zagovarja poročilo gospe Tzampazi, še posebej pomembni, prav tako pomembne pa se mi zdijo raziskave vrhunske kakovosti. Več sredstev bi moralo biti na voljo zlasti za medicinske raziskave o povezavah med preventivo in težavami z duševnim ter telesnim zdravjem.

Siiri Oviir (ALDE), v pisni obliki. – (ET) Motnje duševnega zdravja so v mnogih državah nacionalni zdravstveni problemi, saj pomembno vplivajo na prizadete ljudi, njihove družine in družbo na splošno. Motnje duševnega zdravja pogosto vodijo tudi v delovno nesposobnost in pomenijo znatno ekonomsko breme za družbo.

Po razvojnem poročilu Svetovne banke za leto 1993 so od desetih najpogostejših vzrokov delovne nesposobnosti štiri s področja motenj duševnega zdravja ali nevroloških motenj. Leta 1993 je bila depresija na četrtem mestu med boleznimi, ki povzročajo nesposobnost za delo, če pa se bo sedanji trend nadaljeval, bo do leta 2020 depresija že drugi najpomembnejši vzrok nesposobnosti za delo pri celotni populaciji in celo najpomembnejši pri ženskah.

Kljub razširjenosti in resnosti posledic motenj duševnega zdravja, so na svetu in v Evropi danes še vedno države, kjer tem problemom namenijo premalo pozornosti. Take razmere pogosto povzročata prevladujoče deloma negativno mnenje javnosti in politike ter stigmatizacija duševnih bolnikov. Posledica takih razmer je nezadostno namenjanje pozornosti duševnemu zdravju, omejena dostopnost storitev, pomanjkanje alternativnih načinov zdravljenja in nezadostna obveščenost o možnostih zdravljenja.

Ne glede na to, da rešitev problemov duševnega zdravja spada med odgovornosti držav članic, je pomembno še povečati obseg finančne pomoči in pomoči v znanju, ki ju EU zagotavlja državam članicam, da bodo lažje razvile potrebne zdravstvene, socialne, skrbstvene in izobraževalne storitve ter preventivne ukrepe.

Prepričan sem, da mora spodbujanje duševnega zdravja in dobrega počutja posameznika postati pomemben prednostni cilj v vseh državah članicah Evropske unije, saj duševno zdravje posameznika neposredno vpliva na produktivnost gospodarstva in zaposlenost v državah članicah.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), v pisni obliki. – (PL) Kot vemo, je duševno zdravje temeljna vrednota vsakega človeka, in tega kot predstavniki evropskih narodov ne smemo pozabiti. Mislim, da je dobro, da smo se danes na forumu, kakršen je Evropski parlament, lotili tega vprašanja. Duševne bolezni, plaz samomorov in depresija so postali grožnja sodobni družbi. Te težave ne prizadenejo samo ljudi, ki živijo pod stalnim stresom, pač pa tudi otroke, mlade in starejše ljudi. Mislim, da bi morali narediti daljnosežne korake za zmago nad temi boleznimi civilizacije. To je tudi razlog moje podpore raziskav in prostega dostopa do rezultatov teh raziskav, pa tudi do strokovnjakov.

Ob zahvali za poročilo o duševnem zdravju bi rad izrazil tudi svoje vprašanje, ali bi bilo mogoče ob zagotavljanju pomoči starejšim, ukrepim za preprečevanje stigmatizacije in izključevanja iz družbe, vključiti

tudi projekte, namenjene ljudem, ki so socialno odrinjeni. Taki ljudje pogosto izražajo antipatijo do drugih, se čutijo odtujene in se bojijo, da jih družba zavrača. Po mojem mnenju je prvi problem, na katerega bi se morali osredotočiti, obširen program izobraževanja, tako da bi vsakdo, ki pomoč potrebuje, vedel, kam naj se obrne, kakšno pomoč lahko dobi in, najpomembneje, vedel, da je vrnitev v normalno življenje mogoča.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), v pisni obliki. – (RO) Duševno zdravje in dobro počutje sta v stoletju, v katerem živimo, pomembna izziva. Svetovna zdravstvena organizacija ocenjuje, da bodo do leta 2020 duševne motnje predstavljale že 15 % vseh bolezni.

Zlasti me skrbi prihodnost mladostnikov in otrok, zato sem predlagala ukrepe, s katerimi bi državljanje seznanili s poslabšanjem duševnega zdravja pri otrocih, katerih starši so emigrirali, ob tem pa v šolah uvedli programe za pomoč tem mladim ljudem pri soočanju s psihološkimi težavami, povezanimi z odsotnostjo staršev.

Pri teh predlogih vztrajam, ker je število otrok, katerih starši so odšli na delo v tujino, zelo veliko, in take primere vedno pogosteje srečamo v srednji in vzhodni Evropi. Prav tako v želji pomagati tem mladim ljudem sem predlagala ukrepe za spodbujanje vzpostavitve svetovalne službe v vseh srednjih šolah in drugih možnosti zaupne pomoči, ki takih otrok ne bi stigmatizirala, pri uresničevanju socialnih in čustvenih potreb.

Če upoštevamo, da duševno zdravje določa kakovost življenja državljanov Evropske unije, moramo to zadevo obravnavati enako resno kot zadeve telesnega zdravja. Dejansko potrebujemo za to področje evropski akcijski načrt, da se bomo lahko odzvali na izzive, ki jih predstavljajo duševne motnje.

Richard Seeber (PPE-DE), v pisni obliki. – (DE) Ko govorimo o zdravju, imamo navadno v mislih telesno zdravje. Vendar duševna bolezen lahko prav toliko oteži vsakodnevno življenje prizadetemu, ima pa tudi obsežne neugodne socialne učinke. Zato je pobuda Parlamenta, naj se izboljša obveščanje o duševnem zdravju, zelo pozitiven korak. Več bi moralo biti javnih razprav o pristopih k duševnim motnjam, poleg tega pa bi morali postopki preprečevanja duševnih bolezni postati dostopni splošni javnosti.

S tem v zvezi je treba zlasti poudariti razmere na delovnem mestu. Ker delovni ljudje prebijejo velik del svojega časa na delovnem mestu, kjer so izpostavljeni stresom v zvezi z delom, je treba v tem okolju spodbujati duševno zdravje. Samo motivirani, uravnovešeni delavci lahko izpolnjujejo svoje delovne naloge.

Potrebna je torej večja ozaveščenost o tem vprašanju v podjetjih in javnih ustanovah. V celoti je Parlament s priznanjem duševnih motenj dokazal svoje sodobno pojmovanje zdravja in ponudil številnim trpečim dolgoročno pozitivno perspektivo.

29. Spremljanje nacionalnih akcijskih načrtov za energetska učinkovitost: prva ocena (kratka predstavitev)

Predsednik. – Opozorili ste, da je razsvetljava dvorane rahlo pridušena. Predstavljam si, da gre za varčevanje z energijo.

To ustreza dogajanju, saj je naslednja točka kratka predstavitev poročila (A6-0030/2009) gospoda v imenu Odbora za industrijo, raziskave in energetiko o spremljanju nacionalnih akcijskih načrtov za energetska učinkovitost: prva ocena (2008/2214(INI)).

András Gyürk, poročevalec. – (HU) Hvala za besedo, gospod predsednik. Komisar, januarska plinska kriza je imela vsekakor vsaj eno pozitivno posledico. Poživila je razpravo o energetske politiki v vseh državah članicah.

Tudi tu, v Evropskem parlamentu, je precej razprav o možnih potekih plinovodov, povečanju skladiščnih zmogljivosti, pa tudi o prihodnosti jedrske energije. Bore malo pozornosti pa smo posvetili energetske učinkovitosti. Zelo sem vesel, da je poročilo o nacionalnih akcijskih načrtih za energetska učinkovitost ponudilo priložnost za razpravo o tej tematiki v zadnjih tednih.

Pomen energetske učinkovitosti je v tem, da z njo lahko dosežemo opazne rezultate hitreje kot na kateri koli drug način. Kot je nedavno opozoril komisar za energijo Andris Piebalgs, bi lahko z ukrepi EU za izklapljanje naprav zmanjšali rabo energije naprav v pripravljenosti toliko, kolikor znaša letna poraba energije na Madžarskem.

Ne moremo dovolj poudariti, da bi lahko z energetske učinkovitostjo odpravili vse probleme na področju energetske politike. Najprej in predvsem lahko pomaga omiliti energetske odvisnosti Evrope od tretjih držav. Poleg tega energetska učinkovitost ugodno vpliva na konkurenčnost evropske industrije in lahko zmanjša obremenitve okolja. Spomnimo se tudi, da lahko zvišanje energetske učinkovitosti zmanjša bremena najranljivejših potrošnikov.

Seveda so med državami članicami velike razlike glede razmer in potencialov, pa tudi zakonodajnih pobud. Zato podpiramo direktivo EU iz leta 2006, ki od držav članic zahteva, da v nacionalnih akcijskih načrtih orišejo svoje načrtovane ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti.

V poročilu smo poskusili nanizati splošne zaključke v zvezi z omenjenimi akcijskimi načrti. Ob tem pa je bil naš cilj tudi opredeliti potrebne naslednje korake v zakonodaji EU. Rad bi poudaril nekaj ključnih točk v poročilu.

Najprej, poročilo poziva Komisijo, naj strogo ukrepa proti zamudam pri pripravi nacionalnih akcijskih načrtov. Tokrat je treba podrobno pregledati, ali so akcijskim načrtom priloženi konkretni ukrepi, ki jih izvajajo države članice. Ena od glavnih pomanjkljivosti nacionalnih akcijskih načrtov je, da se bistveno razlikujejo od politik vlad.

Drugič, vire, namenjene izboljšanju energetske učinkovitosti, je treba povečati na nacionalni rani in na ravni Skupnosti. V času finančne krize si le malo evropskih državljanov lahko privoščijo vlaganja v energetske učinkovitost. Zato je treba nemudoma razširiti obstoječe projekte spodbud za energetske učinkovitost. Tu pridemo do naslednjega sedemletnega proračuna Skupnosti, v katerem mora biti energetska učinkovitost še bolj poudarjena, k pravi izboljšanem pa lahko pripomorejo tudi davčne olajšave.

Tretjič, v Evropski uniji je potrebno nadaljnje delo na področju zakonodaje o energetske učinkovitosti. Prepričan sem, da so priporočila Evropske komisije zastavila pravilno smer na tem področju. Strožji predpisi o porabi energije v stavbah bi lahko na primer prinesli znatne prihranke.

Četrtič, vlade držav morajo prevzeti pionirsko vlogo pri razvoju energetske učinkovitih rešitev. Ta prizadevanja bi se morala zrcaliti v obsežnih izobraževalnih kampanjah. Potrošniki se bodo odločili za vlaganja v energetske učinkovitost le, če se bodo polno zavedali, kakšne koristi jim bodo prinesla.

Za konec bi vam rad povedal še eno misel. Menim, da energetske učinkovitosti tudi v času recesije ne smemo obravnavati kot drugorazredno zadevo. Še več, programi energetske učinkovitosti lahko ustvarijo sto tisoče delovnih mest po Evropi. V letu množičnih odpustov ta argument nikakor ni zanemarljiv.

Janez Potočnik, član Komisije. – Gospod predsednik, vesel sem, da lahko spregovorim na tem delnem zasedanju Evropskega parlamenta, ki med drugim obravnava tudi oceno Komisije o nacionalnih akcijskih načrtih energetske učinkovitosti (NEEAP), ki je bila predstavljena v svežnju drugega strateškega pregleda energetske politike novembra 2008 in že prej v sporočilu Komisije januarja 2008.

Podrobnejši tehnični povzetek ocene Komisije o NEEAP bo predstavljen v dokumentu Komisije o NEEAP letos spomladi.

Zato bi se rad ob tej priložnosti zahvalil poročevalcu, gospodu Gyürku, za njegovo delo, pa tudi Odboru za industrijo, raziskave in energetiko (ITRE) za koristno razpravo in dragocene pripombe.

V zadnjih letih Komisija zelo jasno poudarja, da je energetska učinkovitost prva prednostna naloga energetske politike Evropske unije in zelo pomemben temeljni kamen za doseg cilja 20-20 do leta 2020, pri tem pa imajo osrednjo vlogo nacionalni akcijski načrti energetske učinkovitosti. Kot veste, Direktiva o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah državam članicam nalaga, da predložijo te načrte in pokažejo, kako bodo v praksi dosegle nacionalne cilje energetske učinkovitosti.

Prvi rok za predložitev državnih akcijskih načrtov je bil 30. junij 2007, kot veste, pa ga je veliko držav na žalost zamudilo. Zadnje načrte NEEAP je Komisija prejela junija 2008.

Do sedaj je Komisija opravila vse ocene načrtov in razposlala pisma z rezultati ocen vsem državam članicam. V nadaljevanju smo imeli vrsto dvostranskih sestankov, več držav članic pa je obvestilo Komisijo, da želijo svoje načrte NEEAP v naslednjih mesecih izboljšati same. Kot so opazili tudi člani odbora ITRE, so se prvi nacionalni akcijski načrti energetske učinkovitosti izkazali kot resnično koristno delo. Dejansko so mnoge države članice z njimi prvič sestavile izčrpane načrte delovanja na področju varčevanja energije. Številne od njih so ugotovile, da je medsektorsko delo, potrebno pri pripravi načrtov, zelo koristno.

Po direktivi o energetskih storitvah imajo načrti NEEAP le omejeno vlogo. Komisija pa je v svojem sporočilu novembra 2008 in v svojih drugih izjavah spodbudila države članice, naj vlogo načrtov razširijo.

Komisija bo pripravila nov akcijski načrt Evropske unije za varčevanje z energijo, ki bo okrepil in natančneje usmeril ukrepe Evropske unije, ki naj pomagajo državam članicam, podjetjem in državljanom EU stroškovno učinkovito varčevati z energijo.

V vašem poročilu pozivate Komisijo, naj predpiše zavezujoče cilje varčevanja z energijo. Kot veste, sedanjí cilj varčevanja z energijo, prihranek 20 % primarne energije do leta 2020, pomeni nezavezujoč cilj. Komisija pa je prepričana, da s svežnjem o podnebjú in energiji, pa tudi s predlogi iz drugega strateškega pregleda energetske politike, teh 20 % lahko dosežemo.

Poročilo gospoda Gyürka tudi upravičeno trdi, da je treba zvišati finančno podporo. Finančna vprašanja v zvezi z varčevanjem energije Komisija obravnava v Evropskem načrtu za oživitev gospodarstva z dne 26. novembra 2008 in v svojih drugih usklajenih dejavnostih za spodbujanje ustvarjanja delovnih mest, kjer gre pogosto za mala in srednja podjetja, saj imamo pri vlaganjih v energetska učinkovitost, zlasti pri stavbah, opravka predvsem s projekti manjšega obsega.

Za zaključek bi vas rad spomnil, da so se v tem mandatu Komisije voditelji EU resnično zavzemali za energetska učinkovitost. Spodbujanje vlaganj v energetska učinkovitost in z njo povezane nove tehnologije pomeni bistven prispevek k trajnostnemu razvoju, pa tudi k varnosti oskrbe z energijo. Energetska učinkovitost ima širše učinke, ki precej presegajo področje energetske politike. Ima pozitivne učinke na gospodarstvo Evropske unije nasploh: povečevanje energetske učinkovitosti ustvarja nova delovna mesta, spodbuja gospodarsko rast in povečuje konkurenčnost. Kot ste pravilno omenili, si je v teh težkih in negotovih časih treba prizadevati prav za te stvari.

Predsednik. – Točka se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 19. februarja 2009.

Pisne izjave (člen 142)

Šarūnas Birutis (ALDE), v pisni obliki. – (LT) Vidimo, da cene nafte padajo, po koncu sedanje gospodarske krize pa se bodo spet dvignile. Zato naj vas spomnim, da mora EU nujno povečati raznolikost energetskih virov in dobavnih poti, da bo laže prenesla negativne učinke prihodnjih naftnih kriz.

Države članice EU, zlasti „energetski otoki“ v EU, se glede stopnje odvisnosti od uvoza energije in stanja infrastrukture med seboj precej razlikujejo. Ali sploh lahko govorimo o skupnem trgu energije, če so na primer baltske države, vključno z Litvo, energetski otoki? Da se Evropa ne more enoglasno pogovarjati z glavnimi dobavitelji energije, je prav tako akuten problem. Na papirju ustvarjamo ambiciozno energetska politika Evropske unije, v praksi pa še vedno prevladuje dvostranska energetska politika. Kolegi poslanci, politizacija sektorja energije ne prispeva k stabilnosti. Stanje bi lahko spremenili, in ga moramo spremeniti, z zagotovitvijo večje raznolikosti in s solidarnostjo. Odpraviti moramo vrzeli v energetskih povezavah in vzpostaviti usklajevalni mehanizem EU za odzivanje na podobne krize. Države članice, ki so najbolj energetska odvisne, morajo nujno vzpostaviti zadostne rezerve energentov. Ne smemo se ukvarjati samo s kratkoročnimi ukrepi za varnost energetske oskrbe, ampak razmišljati dolgoročno. Evropa mora povečati raznolikost svojih energetskih virov in izboljšati varnost oskrbe.

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), v pisni obliki. – (RO) Energetska učinkovitost je še pomembnejša v času, ko se soočamo z velikimi izzivi v zvezi z oskrbo EU z energijo in moramo dosledneje zmanjševati emisije ogljikovega dioksida. Podpiram pristop k energetska učinkovitosti v skladu z drugimi politikami EU, zlasti s svežnjem za boj proti podnebnim spremembam, in se strinjam, da je treba zagotoviti večjo raznolikost virov energije.

Trdno sem prepričan, da je treba spodbujati raziskave in razvoj, saj ta sektor lahko znatno prispeva k povečevanju energetske učinkovitosti. Komisija in vlade držav članic morajo močneje podpreti projekte, namenjene povečevanju energetske učinkovitosti, pa naj gre za vlaganja v čim večjo energetska učinkovitost javnega prevoza, izolacijo stavb ali kaj podobnega. Menim, da bi morala biti vladna sredstva usmerjena bolj v to smer kot v subvencioniranje cen energije, saj ti projekti hkrati tudi ščitijo ranljive potrošnike pred negativnimi učinki rasti cen energije.

Zato pozivam države članice, naj sestavijo učinkovite in realistične akcijske načrte, naj svoje državljane čim boljše informirajo o energetske učinkovitosti in naj sodelujejo med seboj z izmenjavo dobrih praks. Pozivam tudi Komisijo, naj nudi podporo državnim oblastem, zlasti v obliki tehnične pomoči.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Energetska učinkovitost stavb je poseben problem v državah, ki so podedovale številne stavbe, zgrajene po neprimernih standardih v obdobju komunizma.

Radi bi izkoristil priložnost in prosil Komisijo, naj vzpostavi finančne instrumente in učinkovite postopke za prenovo sistemov ogrevanja v takih stavbah, v skladu s ciljem 20-odstotnega povečanja energetske učinkovitosti v EU do leta 2020.

Iosif Matula (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Energetska učinkovitost je eden od glavnih ciljev Evropske unije, uresničitev tega cilja pa bo pomemben korak v smeri trajnostnega razvoja. Za to je poleg prizadevanj držav članic za aktivno udeležbo v politikah spodbujanja učinkovitejše rabe energije potrebno tudi usklajevanje na ravni Skupnosti, ki lahko zagotovi mnogo boljše rezultate.

Ena pot k energetske učinkovitosti je toplotna izolacija stavb. Po neki študiji je mogoče energetske izgube na ravni Skupnosti zmanjšati za približno 27 %, kar posledično pomeni zmanjšanje stroškov, ki jih morajo kriti državljani.

Eden od problemov, s katerimi se srečujejo lokalne skupnosti, ko se lotevajo projektov na področju prenove sistemov ogrevanja v stanovanjskih stavbah, so zapleteni postopki. Zato morajo prihodnji ukrepi vključevati tudi poenostavitev postopkov. Cilj večje energetske učinkovitosti z izolacijo stavb mora zajemati tudi prikrajsane družbene skupine, saj s tem krepimo načelo solidarnosti v Evropi.

Anni Podimata (PSE), v pisni obliki. – (EL) Izkušnje pri prvih ocenah nacionalnih akcijskih načrtov praktično dokazujejo, da razmere v EU še niso dovolj zrele, da bi lahko ukrepi spodbujanja energetske učinkovitosti uživali podporo. Ena od slabosti prvih nacionalnih akcijskih načrtov energetske učinkovitosti, ob velikih zamudah nekaterih držav članic, vključno z Grčijo, pri predložitvi teh načrtov, je ta, da ambicioznih načrtov ne spremljajo jasno opredeljeni praktični predlogi z dodano vrednostjo, kljub temu, da bi po podatkih, ki jih je pred nedavnim objavila Evropska komisija, ob doseženem 20-odstotnem prihranku energije EU porabila okoli 400 Mtoe manj primarne energije, emisije CO₂ pa bi se zmanjšale za 860 Mt.

Zato še nismo v celoti dojeli vseh možnosti, ki nam jih nudi spodbujanje energetske učinkovitosti, zlasti v časih gospodarske recesije, kakršno preživljamo zdaj. EU bi morala zato nemudoma nadaljevati z vključevanjem energetske učinkovitosti v svoje sektorske politike, z jasnimi predlogi in ukrepi podpore, in povečati pomoč Skupnosti na tem področju. Energetska učinkovitost je ključna točka po sprejetju svežnja o podnebnih spremembah in lahko zagotovi energetske varnost, zmanjša emisije toplogrednih plinov ter oživi evropsko gospodarstvo.

30. Aplikativne raziskave na področju skupne ribiške politike (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0016/2009) gospe Miguélez Ramos v imenu Odbora za ribištvo o aplikativnih raziskavah na področju skupne ribiške politike (2008/2222(INI)).

Rosa Miguélez Ramos, poročevalka. – (ES) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, uskladitev ohranjanja ekosistemov s trajnostnim izkoriščanjem morskih virov, preprečevanje in nadzor vplivov različnih človeških dejavnosti na morsko okolje, izboljšanje ravni znanja, tehnološki razvoj in inovacije so naloge, ki jih ni mogoče uresničiti brez sodelovanja evropske znanstvene skupnosti.

Raziskovanje na področju ribištva je prav tako nujno za pripravo priporočil in znanstveno svetovanje oblikovalcem politike. Za učinkovitejšo in trajnostno skupno ribiško politiko so potrebna večja vlaganja v raziskave in razvoj ter v zbiranje in obdelavo zanesljivih podatkov.

Čeprav stavek, ki sem ga slišala iz ust znanstvenika („Ni problem denar, ampak človeški viri“), pravilno opisuje stanje, nikakor ne trdim, da je za raziskave na področju ribištva na voljo obilo finančnih sredstev. Pač pa trdim, da imamo dvojni problem.

Prvič, komisar, zneski, predvideni v sedmem okvirnem programu za morske raziskave, ki naj bi bile medsektorsko vprašanje, so videti nezadostni za celovit pristop, ki je za to področje zaželen.

Še več, komisar, znanstveniki – in zagotavljam vam, da sem se pri pripravi tega poročila, pred samim pisanjem in med njim, pogovarjala s številnimi od njih – imajo težave pri prijavljanju projektov za sedmi okvirni program. Te probleme lahko deloma pripišemo razliki v pristopu, ki je na področju ribogojstva predvsem industrijski, na področju ribištva in morske znanosti pa multidisciplinaren in dolgoročnejši.

Do sedmega okvirnega programa sta bili obe področji financirani iz istih sredstev in sta spadali v pristojnost Generalnega direktorata za ribištvo, kar je omogočalo njuno medsebojno dopolnjevanje. Zdaj je zanj pristojen Generalni direktorat za raziskave, zato znanstvena skupnost težje posreduje vprašanja in potrebe sektorja uradnikom, ki sestavljajo smernice za razpise za prijave projektov.

Poleg tega ima znanstvena skupnost vtis, da se je Generalni direktorat odločil, da bo financiral predvsem temeljne raziskave, namesto da bi podprl raziskave, usmerjene k javnim politikam. Dal vam bom primer: ali naj z znanstvenimi izsledki obogatimo morsko strategijo Skupnosti ali pa naj raziskujemo razmerje med ribištvom in podnebnimi spremembami?

Če povzamemo, je za uresničitev cilja pomorske politike Evropske unije, ki je produktivno ribištvo v čistem morskem okolju, treba zagotoviti, da bodo vsi znanstveniki, ki delujejo na tem področju, imeli dostop do horizontalnih mehanizmov financiranja iz sedmega okvirnega programa.

Za zaključek bi rada omenila drugi problem: zaskrbnjujoče pomanjkanje mladih znanstvenikov na področju raziskav v ribiškem sektorju zaradi manj privlačnih poklicnih možnosti v primerjavi s temeljnimi raziskavami.

Nujno moramo uvesti zanimiv in ustrezno ovrednoten univerzitetni študij, ki bo zagotavljal donosno zaposlitev. Videti je, da je treba tudi poenotiti različne modele aplikativnih raziskav, ki se uporabljajo v državah članicah, da bi zagotovili bolj primerljive rezultate in lažje združevanje podatkov, ter okrepiti sodelovanje med nacionalnimi raziskovalnimi ustanovami. Seveda je po mojem mnenju nujno v proces oblikovanja znanstvenih mnenj, na katerih temeljijo politične odločitve v okviru skupne ribiške politike, vključiti tudi izkušnje in strokovno znanje ribičev.

Janez Potočnik, član Komisije. – Gospod predsednik, cenim priložnost, da lahko spregovorim tudi o področju, za katerega neposredno odgovarjam. Komisija pozdravlja poročilo Parlamenta o aplikativnih raziskavah v zvezi s skupno ribiško politiko in bi se rada zahvalila poročevalki, gospe Rosi Miguélez Ramos, ter Odboru za ribištvo za njuno odlično delo.

Poročilo prihaja ob pravem trenutku, saj ravno zdaj tečejo priprave za skupni razpis za morske in pomorske raziskave. Sovpada tudi z delovnim programom 2010 za sedmi okvirni program in izdajo zelene knjige o reformi skupne ribiške politike, ki vključuje tudi poglavje o raziskavah. Komisija se načeloma strinja z glavnimi elementi poročila.

Pozdravljamo izraženo podporo evropski strategiji za morsko in pomorsko raziskovanje, katere prednostne naloge so povečevanje zmogljivosti, nova infrastruktura, nova znanja in pobude na področju izobraževanja, krepitev integracije obstoječih vej morskega in pomorskega raziskovanja, spodbujanje sinergije med državami članicami in Komisijo ter novo upravljanje raziskovanja.

Komisija se zaveda pomena ustreznega financiranja raziskav na področju ribištva in ribogojstva v sedmem okvirnem programu, ob primernem ravnovesju z drugimi raziskovalnimi področji, zlasti v kmetijstvu, gozdarstvu in biotehnologiji: Tema 2 – na znanju temelječa bio-ekonomija in Tema 6 – okolje. Letni proračun za sedmi okvirni program bo v zadnjih treh letih programa postopoma naraščal in to bo gotovo ugodno vplivalo tudi na oba obravnavana sektorja, ribištvo ter ribogojstvo.

Komisija bo tudi v prihodnje podpirala raziskave, v skladu s poročilom, tako da bo zagotovila raziskavam v ribištvu in ribogojstvu večji poudarek v sedmem okvirnem programu, zagotovila boljše uravnoveženost med raziskavami, usmerjenimi k javnim politikam, in bolj temeljnimi raziskavami, krepila družbene znanosti v delovnih programih, spodbujala razširjanje rezultatov in spodbujala boljše usklajevanje med nacionalnimi raziskovalnimi programi.

In na koncu, Komisija bo omogočila združitev raziskav na področju ribištva in na področju ribogojstva v širšem okviru programa strateških raziskav, evropskega raziskovalnega prostora in strategije Evropske unije za morsko in pomorsko raziskovanje.

Ob upoštevanju pobud, ki sem jih pravkar opisal, menim, da imamo trdne temelje, na katerih lahko pomagamo našemu ribištvu in ribogojstvu z inovativnimi raziskavami v okvirnem programu. Področjema bosta koristili

tudi boljše usklajevanje in sodelovanje med nacionalnimi raziskavami prek različnih pobud evropskega raziskovalnega prostora in prek usmeritev skupne ribiške politike.

Naj dodam še lastno misel: zagotavljam vam, da stvari niso nič bolj zapletene, kot so bile prej, preprosto zato, ker na njih delajo isti ljudje in ker s kolegom gospodom Borgom zares odlično sodelujeva. Mislim, da je to pravi način za raziskovanje v prihodnje. Sodelujemo med področji in to dejansko zagotavlja boljše rezultate, kar bi težko dosegli, če bi delali bolj sektorsko. Iskreno se vam zahvaljujem za opravljeno delo.

Predsednica. – Točka se je zaključila.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 19. februarja 2009.

31. Dnevni red naslednje seje: gl. zapisnik

32. Zaključek seje

SL(Seja se je zaključila ob 23.30)